ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2007 жылғы қаңтар-желтоқсан
январь-декабрь 2007 года

АСТАНА, 2008

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - А.Мешімбаева

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2007 жылдың қаңтар-желтоқсандағы ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 010000
Астана қаласы, Сол жағалау, Министрліктер Үйі,
35 көше, 2 үй
Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (7172) 74-95-09
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электрондық мекен-жай: stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

-	–	құбылыс жоқ
0,0	–	болмашы шама
…	–	деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана
Көлемі = 13,53 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - А.Мешимбаева

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-декабре 2007г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 010000
г. Астана, Левый берег, Дом Министерств,
35 улица, д. 2
Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефон: 8 (7172) 74-95-09
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электронный адрес:stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

-	–	явление отсутствует
0,0	–	незначительная величина
...	–	данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 13,53 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2008
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2008

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары ... 5

2. Тауарлар мен қызметтер өндірісі ... 7

2.1 Өнеркәсіп өндірісі ... 7
2.2 Ауыл шаруашылығы ... 12
2.3 Құрылыс ... 14
2.4 Көлік ... 16
2.5 Байланыс ... 17
2.6 Сауда және өзге де қызметтер ... 19

3. Шағын кәсіпкерлік субъектілері мониторингі ... 22

4. Сыртқы сауда ... 25

4.1 Сыртқы сауда айналымы ... 25
4.2 ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда ... 26
4.3 Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда ... 26

5. Инвестициялар ... 27

6. Бағалар ... 30

6.1 Тұтыну бағалары ... 30
6.2 Экономиканың нақты секторындағы баға ... 31

7. Қаржы жүйесі ... 35

7.1 Мемлекеттік қаржы ... 35
7.2 Кәсіпорындардың қаржы-шаруашылық қызметі ... 36
7.3 Ақша-кредит жүйесі ... 38

8. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу ... 41

8.1 Жалданып жұмыспен қамтылу ... 41
8.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету ... 41
8.3 Еңбек ақы төлеу ... 42

9. Халық табысы ... 44

10. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала ... 45

10.1 Демографиялық ахуал ... 45
10.2 Халықтың ауру-сырқаулығы ... 46
10.3 Қылмыстылық ... 47

11. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау ... 49

12. Конъюнктуралық зерттеулер ... 52

12.1 Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу ... 52
12.2 Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу ... 52
12.3 Тұтынушыларды зерттеу ... 53

13. ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы ... 55

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-декабре 2007 года ... 60

2. Производство товаров и услуг ... 62

2.1 Промышленное производство ... 62
2.2 Сельское хозяйство ... 67
2.3 Строительство ... 69
2.4 Транспорт ... 71
2.5 Связь ... 72
2.6 Торговля и прочие услуги ... 74

3. Мониторинг субъектов малого предпринимательства ... 77

4. Внешняя торговля ... 80

4.1 Внешнеторговый оборот ... 80
4.2 Внешняя торговля с государствами СНГ ... 81
4.3 Внешняя торговля с другими странами мира ... 81

5. Инвестиции ... 82

6. Цены ... 85

6.1 Потребительские цены ... 85
6.2 Цены в реальном секторе экономики ... 86

7. Финансовая система ... 90

7.1 Государственные финансы ... 90
7.2 Финансово-хозяйственная деятельность предприятий ... 91
7.3 Денежно-кредитная система ... 93

8. Рынок труда и оплата труда ... 96

8.1 Занятость по найму ... 96
8.2 Безработица и обеспечение занятости ... 97
8.3 Оплата труда ... 97

9. Доходы населения ... 99

10. Демографические процессы и социальная сфера ... 100

10.1 Демографическая ситуация ... 100
10.2 Заболеваемость населения ... 101
10.3 Преступность ... 102

11. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 104

12. Конъюнктурные обследования ... 107

12.1 Обследование деловой активности промышленных предприятий ... 107
12.2 Обследование деловой активности предприятий торговли ... 107
12.3 Обследование потребителей ... 108

13. Социально-экономическое положение стран СНГ ... 110

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2007 ЖЫЛҒЫ ҚАҢТАР-ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Экономиканың нақты секторы. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда өнеркәсіп өндірісінің көлемі қолданыстағы бағамен 7703,8 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсаннан 4,5% көп. 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда өңдеу өнеркәсібінде өндіріс көлемі 6,7%-ға, кен өндіру өнеркәсібінде – 2,6%-ға, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 7,3%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі ағымдағы бағамен 1069,6 млрд. теңгені құрап, 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 8,4% өсті.

2007 жылдың қаңтар-желтоқсанында жүк тасымалдаудың жалпы көлемі (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 2123,0 млн. тоннаны құрап, 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 4,9% өсті.

Есепті кезеңде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 1868,4 млрд. теңгені құрап, 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 10% артты.

2007 жылдың қаңтар-желтоқсанында негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 3234,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғыдан 8,2% жоғары.

2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша республикада 268564 заңды тұлғалар тіркелген, соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейінгілер - 253689. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар – 180646. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 166801 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 120356.

Сыртқы сауда. 2007 жылғы қаңтар-қарашада Қазақстанның сыртқы сауда айналымы (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 72349,3 млн. АҚШ долларын құрап, 2006 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 28,9% өсті, соның ішінде экспорт – 42579,1 млн. АҚШ доллары (22,3% өсті), импорт – 29770,2 млн. АҚШ доллары (39,8% өсті) болды.

Баға. Тұтыну бағаларының индексі 2007 жылғы желтоқсанда 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 118,8% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары 26,6%-ға, азық-түлік емес тауарлар – 10,5%, ақылы қызметтер – 15,4% өсті. Өнеркәсіп өнімін өндіруші кәсіпорындар бағалары 2007 жылғы желтоқсанда 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 31,9% өсті.

Қаржы. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетіне түскен табыстар көлемі 2007 жылдың 1 желтоқсанында 2579,5 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы 1 желтоқсандағыдан 23,3% көп, ал шығын – 2365,3 млрд. теңгені (23,8%) құрады.

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2007 жылғы III тоқсанда қаржы нәтижесі табыс есебінде 939,7 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңнен 20,6% жоғары. Пайдалылық деңгейі – 34,9%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан залалды кәсіпорындардың үлесі 34,7% құрады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған кредиттік салымдары 2007 жылғы қарашаның соңына 7227,5 млрд. теңгені құрады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 79,9%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 42,6% құрады. 2007 жылғы қарашаның соңына банк жүйесіндегі депозиттер көлемі 3834,9 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 33,9% көп, халық депозиттері 1410,6 млрд. теңге болды, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 52% көп.

Еңбек рыногы. 2007 жылғы желтоқсанда жұмыссыздар саны, сараптамалық бағалау бойынша, 589,3 мың адамды, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы жұмыссыздық деңгейі 7,1%, соның ішінде жұмыссыздар ретінде жұмыспен қамту органдарында тіркелген адамдар саны ағымдағы жылғы желтоқсанның соңында 54,7 мың адамды құрады, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы олардың үлесі – 0,7%.

Халықтың табысы. 2007 жылғы қарашада, бағалау бойынша, халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 26714 теңгені құрап, 2006 жылғы қарашамен салыстырғанда – 25,2%, нақты ақшалай табысы – 6,5% өсті.

2007 жылғы қарашада қызметкерлерге есептелген орташа айлық атаулы жалақы 53928 теңгені құрап, 2006 жылғы қарашамен салыстырғанда 27,0% өсті. Нақты жалақы 8,1% көбейді.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2007 жылғы қаңтар-желтоқсан	2007 жылғы желтоқсан	Өткен жылдың тиісті кезеңіне %- бен		2007 жылғы желтоқсан 2007 жылғы қарашаға %-бен
				2007 жылғы қаңтар-желтоқсан	2007 жылғы желтоқсан	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Өнеркәсіп өнімінің (тауарлардың, қызметтердің) көлемі	млрд. теңге	7703,8	790,0	104,5	104,0	106,1
Ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	1069,6	65,0	108,4	107,1	81,7
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонна	2123,0	191,0	104,9	107,0	95,3
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	356,8	34,2	133,0	127,7	105,8
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	1868,4	194,9	110,0	108,0	106,5
Сыртқы сауда айналымы [1)2)]	млн. АҚШ доллары	72349,3	7628,9	128,9	141,9	105,6
соның ішінде:						
экспорт		42579,1	4682,6	122,3	149,4	114,0
импорт		29770,2	2946,3	139,8	131,4	94,6
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	3234,2	482,2	108,2	96,3	160,6
Тұтыну бағаларының индексі				110,8	118,8	101,9
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының индексі				112,4	131,9	104,1
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам		589,3		94,1	101,7
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1)]	теңге	277490	26714	129,6[3)]	125,2[3)]	100,2
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1)]	%-бен			117,8[3)]	106,5[3)]	97,6
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1)]:						
атаулы	теңге	51101	53928	129,0	127,0	99,7
нақты	%-бен			117,3	108,1	97,0
Қаржы көрсеткіштері						
М3 ақша жиыны[4)]	млрд. теңге		4521,0		133,5	103,9
Айналымдағы қолма-қол ақша[4)]	млрд. теңге		686,1		130,8	94,7
Банк жүйесіндегі депозиттер[4)]	млрд. теңге		3834,9		133,9	105,7
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		1410,6		152,0	101,9
ЕДБ-ның экономика салалары мен халыққа кредит беруі[4)]	млрд. теңге		7227,5		165,7	100,2
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		5773,0		177,8	101,9
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[5)]	%-бен	34,9				
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі (кезең соңына)[5)]	млрд.теңге	4365,6		124,8		
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі (кезең соңына)[5)]	млрд.теңге	10277,5		127,9		

[1)] 1 - баған – 2007 жылғы қаңтар-қараша; 2 - баған – 2007 жылғы қараша; 3 - баған – 2007 жылғы қаңтар-қараша 2006 жылғы қаңтар-қарашаға %-бен; 4 - баған – 2007 жылғы қараша 2006 жылғы қарашаға %-бен; 5 - баған – 2007 жылғы қараша 2007 жылғы қазанға %-бен.

[2)] Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданың есебінсіз.

[3)] 2006 жылғы қаңтар-қарашадағы және қарашадағы нақтыланған деректерге %-бен.

[4)] ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша, 2007 жылғы қарашаның соңына.

[5)] 2007 жылғы III тоқсан.

Ескерту: Өнеркәсіп өнімінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген. Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейге өнеркәсіп өндірісінің нақты көлем индексі 104,5% (қаңтар-наурызда – 109,6%, қаңтар-маусымда – 106,8%, қаңтар-қыркүйекте – 104,7%, қаңтар-қарашада – 104,5%) құрады. Есепті кезеңде қолданыстағы бағамен 7703,8 млрд. теңгенің өнеркәсіп өнімі өндірілді. Өндіріс көлемінің өсуі, нақты көлем индексі 99,3% құраған Қарағанды облысынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалады.

Өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

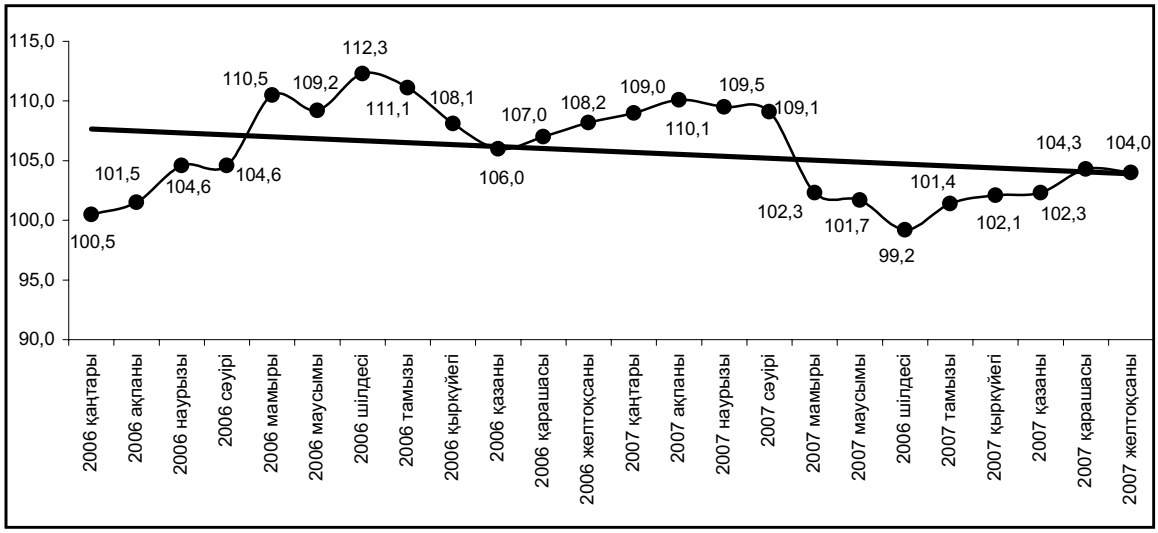

Тұтастай өнеркәсіп бойынша көрсеткіштер құруға кен өндіру өнеркәсібі аса үлкен ықпал етеді, себебі оның үлесі республикалық өндіру көлемінде соңғы жылдары артып, 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 56,7% (2000-2003 жылдары ол 46-48%) құрады. Өңдеу өнеркәсібіне өнеркәсіп өнімінің барлық көлемінің 37,9%-ы келеді (47-43% болған).

2006, 2007 жылдардың қаңтар-желтоқсанындағы өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

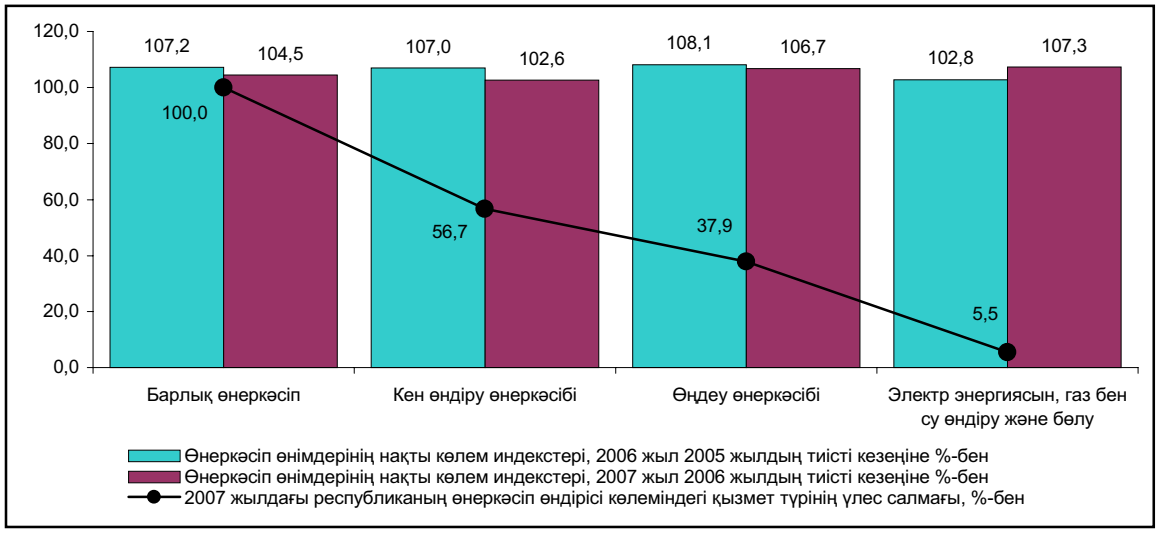

Кен өндіру өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 4365,9 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейден 2,6%-ға жоғары, бұл негізі Атырау және Маңғыстау облыстары кәсіпорындарының шикі мұнай және ілеспе газ өндіру көлемінің 3,1%-ға артуы есебінен болып отыр. Сондай-ақ, біріктірілген темір кендері мен теміркенді шекемтастар өндірісінің өсуі есебінен, темір кендерін өндіру көлемі 1,4%-ға өсті. Сонымен қатар, негізінен кеніштерде қайта салу және жабдықты жөндеуге байланысты (Қарағанды облысы) мыс кенін (91,3%) өндіру; кен құрамындағы металдың аз болу салдарынан (Шығыс Қазақстан облысы) және мыс кенін өндірудің төмендеуінен (Қарағанды облысы) мыс қойыртпасындағы мыс (91,1%) шығарудың азаюына байланысты түсті металл кендерін өндіру (95,3%) қысқарды. Өнімге деген сұранысқа сәйкес көмір және лигнит өндіру негізі Павлодар облысы кәсіпорындарымен 1,8%-ға төмендеді.

Кен өндіру өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

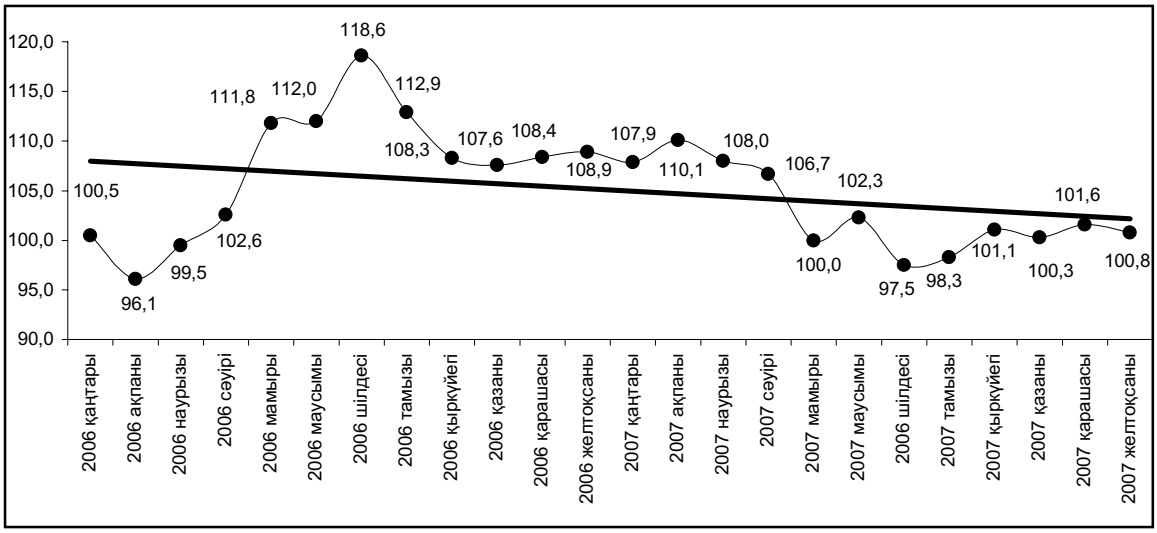

Өңдеу өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2916,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. Саланың өсу қарқыны кен өндіру өнеркәсібіндегі өсу қарқынынан асып түсті. Сонымен, 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда нақты көлем индексі 106,7%, кен өндіру өнеркәсібінде 102,6% құрады. Мұндай жағдай соңғы екі жылда байқалады.

Өңдеу өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

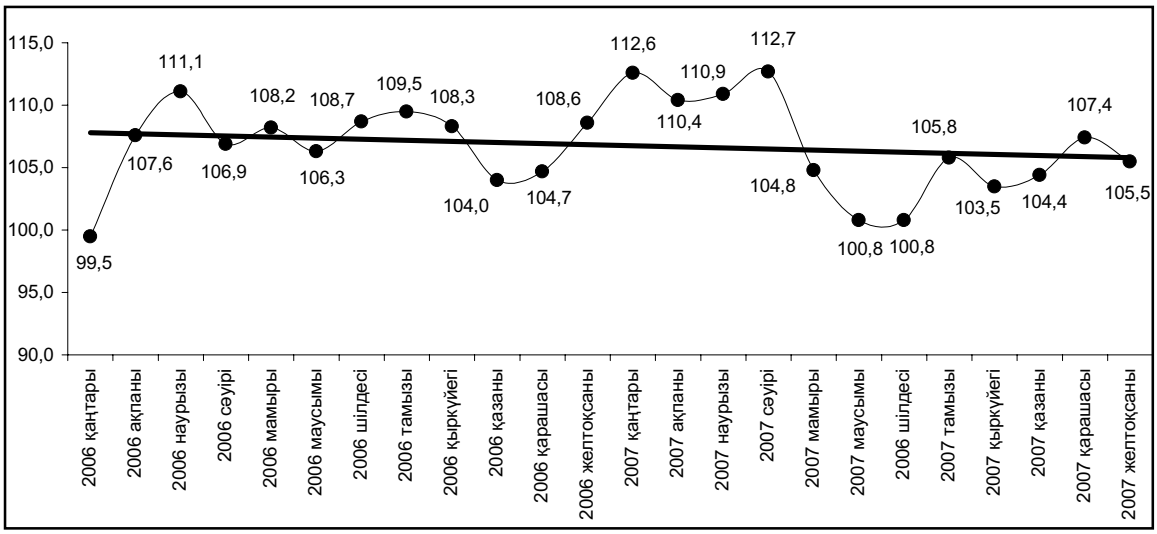

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 623,2 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өндірілді, оның ішінде **тамақ өнімдерін өндіру, сусындарды қоса,** 559,9 млрд. теңгені құрады, бұл негізінен ет, шұжық өнімдері, дайындалған және консервіленген балық, жеміс пен көкөніс шырындары, күнбағыс, рапс және жүгері

майы, сүт, сары май; ұн, жарма, макарон және кондитерлік өнімдерді шығарудың артуы есебінен 2006 жылғы қаңтар-желтоқсаннан 7,2%-ға артық болды. Өндірістің өсуі негізінен Қарағанды, Қостанай облыстарының және Алматы қаласының кәсіпорындарымен қамтамасыз етілген. Сондай-ақ, сусындар (алкоголь және алкогольсіз) өндірісі артты, олардың үлесі осы экономикалық қызмет түрлері көлемінің 20%-нан астамын құрайды. Сонымен қатар, Алматы облысының кәсіпорындарында қайта өңдеуге шикізаттың жетіспеушілігінен негізі қант өндірісінің төмендеуге байланысты (2006 жылғы қаңтар-желтоқсан деңгейіне 79,6%) өзге де тамақ өнімдерінің шығарылуы қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 35,5 млрд. теңгеге өнім өндірілді. 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда нақты көлемнің индексі 84,7% құрады. Қайта өңдеуге шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты мақта талшығының (Оңтүстік Қазақстан облысы); өнімге сұраныстың жоқтығынан кілем және кілем бұйымдарын, мақта-мата (Алматы қ.) шығаруы төмендеді. Сонымен қатар, свитерлер, жемпірлер, пуловерлер және осыған ұқсас заттардың; жұмыс киімі; қалпақтар және бас киімдер шығаруы артты.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2,6 млрд теңгенің **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдары мен аяққиімдері** өндірілді, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейден 47,6%-ға жоғары, ол негізінен Қостанай облысы мен Алматы қаласының кәсіпорындарында аяққиімдер өндірісінің; Алматы, Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстары кәсіпорындарында ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың терісінен жасалған былғары шығаруының артуы есебінен болды. Сонымен бірге, шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты Оңтүстік Қазақстан облысының кәсіпорындарында қойдың, ешкінің және шошқаның терісінен жасалған былғары шығаруы қысқарды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 8,2 млрд. теңгені немесе 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейге 112,3% құрады. Ағаштан жасалған, сіндірілген теміржол немесе трамвай шпалдарын; терезелер, есіктер және олардың рамаларын; ағаш материалдарын; құрылыстың құрама ағаш конструкцияларын; ағаш жәшіктерін шығару артты. Сонымен бірге, ағаш талшығынан жасалған тақталар өндірісі 64,2%-ға (Шығыс Қазақстан облысы) және ағаш жаңқалы тақталар өндірісі – 90%-ға (Павлодар облысы) қысқарды.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 69,1 млрд. теңгеге өнім өндірілді, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейге 104,5% құрады. Кеңірдектелген қағаз және қатырма қағаз; қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған қораптар, жәшіктер және сөмкелер; газеттер, журналдар және мерзімдік басылымдар; қағаз қаптары мен пакеттері шығаруы артты. Сонымен қатар, өнімге сұраныстың азаюына байланысты Алматы қаласының кәсіпорындарында тұсқағаз; қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған заттаңбалар және құлақша қағаздар; кітаптар, кітапшалар және соған ұқсас баспа және электрондық түрдегі материалдар (57%-дан 88%-ға дейін) шығаруы төмендеді.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

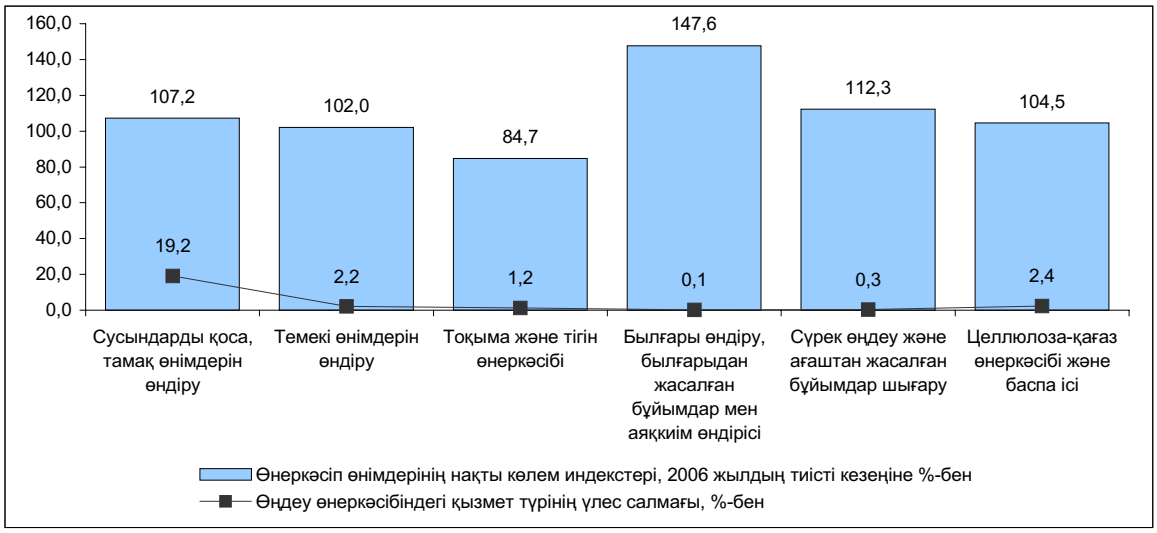

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 189,5 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл негізінен, керосин; мотор отынның (бензин); кокс және жартылай кокс; газойльдер; сұйылтылған пропан және бутан өндіруінің өсуі есебінен 2006 жылғы тиісті кезеңнен 8,8%-ға жоғарылады. Өндірістің өсуін Атырау, Павлодар және Оңтүстік Қазақстан облыстарының кәсіпорындары қамтамасыз етті, олардың үлесіне республикалық мұнай өнімдері көлемінің 90%-нан астамы келеді. Сонымен бірге, Атырау облысында – жылжымалы құрамның жоқтығынан; Павлодар

облысында – қайта өңдеуге арналған алыс-беріс шикізатының жетіспеушілігіне; Оңтүстік Қазақстан облысында – алыс-беріс шикізатын жеткізушілердегі өнімдерді өткізу рыногының шектелуіне байланысты отындық мазуттың (77,6%) шығаруы қысқарды.

Химия өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 70,2 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл минералды немесе химиялық азотты тыңайтқыштар; хром тотығын; натрий трифосфатын; фосфор; ортофосфор (фосфор) қышқылын; хромды ангидрид; фармацевтикалық дәрі-дәрмектер шығаруының өсуі есебінен 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағыдан 26,7%-ға жоғары. 2007 жылы Солтүстік Қазақстан облысында дәнді дақылдардан жасалған биоотын (биоэтанол) өндірісі жұмысын бастады, бұл 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 3,8 мың тонна шығарылды. Сонымен бірге, сұранысқа сәйкес хром илегіш (Ақтөбе облысы); мыс өндірісінің төмендеуі салдарынан күкірт қышқылының (Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстары); күкірт қышқылының жетіспеушілігінен минералды немесе химиялық фосфорлы тыңайтқыштар (Жамбыл облысы) шығаруы қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 53,4 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл пластмассадан жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер; пластмассадан жасалған есіктер және терезелер; конвейерлік резеңке ленталар; пластмассадан жасалған қораптар, жәшіктер, тор ыдыстар шығаруын арттыру есебінен 2006 жылғы қаңтар-желтоқсан деңгейінен 25,9%-ға жоғары. Сонымен бірге, жасасқан келісім-шарттарға сәйкес (Қарағанды облысы) резеңкеден жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер шығаруы төмендеді.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 231,9 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейден 19,9%-ға көп, негізінен құрылыс қоспаларының; тауарлық бетон; цемент; цементтен, бетоннан немесе жасанды тастан жасалған тақтайшалар, тақталар, кірпіштер және осыған ұқсас бұйымдар; әк; ғанышкартон (105%-дан 210%-ға дейін) шығаруының арттуы есебінен болды. Мұның өзінде, сұранысқа сәйкес фарфордан жасалған асхана және ас-үй ыдыстары; шыныдан жасалған бөтелкелер, қалбырлар мен флакондар (Алматы облысы) және өзге де шыны талшықтардан жасалған бұйымдар (Маңғыстау облысы) шығаруы қысқарды.

Металлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде 2007 жылдың басынан бері нақты көлем индексі қаңтардағы 114%-дан қаңтар-желтоқсандағы 102,8%-ға дейін төмендеді. 2007 жылғы өткен кезеңде 1305 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, оның ішінде қара және түсті металлургия өнімі тиісінше – 439,9 және 720,3 млрд. теңге. Сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 44,7%-ы келеді. **Қара металлургияда** жалпақ илек, болат, шойын, ферроқорытпалар, болаттан жасалған құбырлар және қуыскеуекті профильдер шығаруының өсуі есебінен өндіріс 11,4%-ға жоғарылады. **Түсті металдар өндірісінде** негізінен шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты тазартылған мыс (Қарағанды облысы); қайта өңделетін шикізат құрамындағы металдың аз болуына байланысты тазартылған алтын мен күміс (Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстары); өзге де өңделмеген алтын (Ақмола облысы) өндірудің төмендеуіне байланысты нақты көлем индексі 97,5% құрады. Сонымен қатар, өңделмеген қорғасын, алюминий тотығы және мыс сымдарының шығаруы артты.

Дайын металл бұйымдарын өндіру 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейге 109,6% құрады. Металл конструкциялары және оның бөлшектерінің; мұнай және мұнай өнімдеріне арналған резервуарлар; орталықтан жылыту жүйесіне арналған радиаторлар; қара металдан жасалған раковиналар мен жуғыштар шығаруы өсті. Мұның өзінде, өнімге тапсырыстың жоқтығына байланысты асыл емес металдармен қапталған электродтарды шығару қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

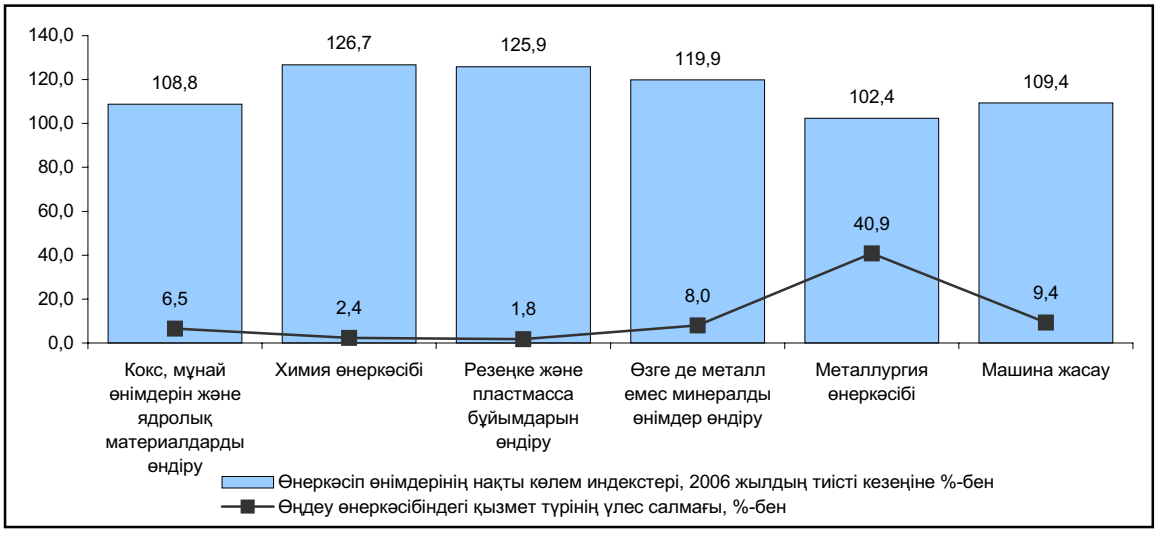

Машиналар мен жабдықтар шығаруда 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 92,5 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңнен 21,6%-ға жоғары. 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейге қарағанда орталықтан тепкіш сорғылар; мойынтіректер; тракторлар; тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғатқыш машиналар; жинау машиналарының; мұнай кәсібіне арналған жабдықтар шығаруы артты. Мұнымен қатар, сұранысқа сәйкес қозғалтқыштар (Солтүстік Қазақстан облысы); экскаваторлар (Оңтүстік Қазақстан облысы); кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар және мұнай-газды қайта өңдейтін жабдықтар (Алматы қаласы) шығаруы қысқарған.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар** 64,4 млрд. теңгеге өндірілген. 2007 жылдың басынан бері осы сала біркелкі дамыған жоқ. Мәселен, егер қаңтарда нақты көлем индексі 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 106,6%, қаңтар-наурызда – 99,4%, қаңтар-мауысымда – 108,6%, қаңтар-қыркүйекте – 102,5% болса, қаңтар-желтоқсанда – 99,5% құрады. Сұранысқа сәйкес теледидарлар (Алматы қаласы); кернеулілігі 1000 В-тан асатын электр желілерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған аппаратуралар (Оңтүстік Қазақстан облысы) шығаруы төмендеді; сондай-ақ, сауда жасайтын ұйымдардан тапсырыстың жоқтығына байланысты магнитофондар шығаруы (Алматы қаласы) тоқтатылды. Мұнымен қатар, цифрлық есептеу машиналары; оқшауландырылған сымдар мен кабельдер; электр аккумуляторлары, трансформаторлар мен конденсаторлар шығаруы артты.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 118,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 5,4%-ға жоғары. Жолаушыларға арналған жеңіл (Шығыс Қазақстан облысы), жүк тасымалдайтын (Ақмола облысы), арнайы және мамандандырылған (Батыс Қазақстан облысы) автомобильдер шығаруы өсті. Сонымен бірге, тапсырыстың жоқтығынан он және одан көп адамдарды тасымалдайтын автомобильдер (Алматы қаласы); қозғалтқыштар бөлшектері (Солтүстік Қазақстан облысы) 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда аз шығарылған.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 53,1 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңнен 18,4%-ға жоғары. Отыруға арналған жиһаз; кеңсе және ас үйге арналған жиһаз; ағаш төсектер шығаруы өсті. Мұның өзінде, өнімге деген сұранысқа сәйкес ас және қонақ бөлмеге арналған ағаштан жасалған жиһаз, зергерлік бұйымдар және спорт тауарларының өндірісі төмендеді.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

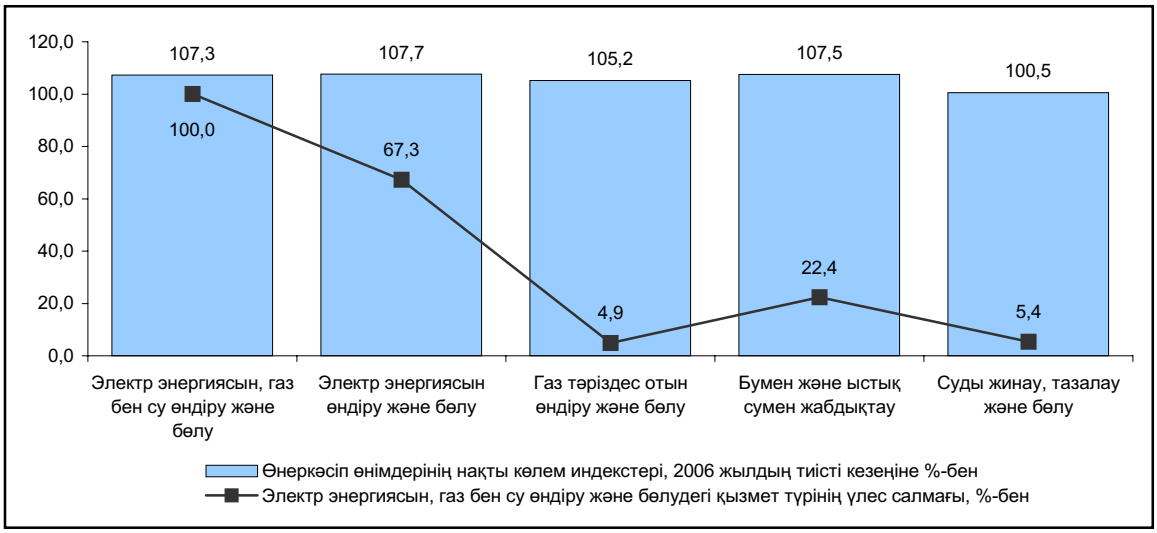

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде 2007 жылдың басынан бері өндіріс көлемінің өсуі байқалған. Мәселен, 2007 жылғы қаңтарда нақты көлем индексі 2006 жылмен салыстырғанда 97,1% болса, онда қаңтар-желтоқсанда – 107,3% құрады.

Электр энергиясын өндіру 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 76,1 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейден 6,2%-ға жоғары, мұны Ақмола, Алматы, Қостанай, Солтүстік Қазақстан облыстары және Алматы қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 88,6 млн. Гкал құрады немесе 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 6,5%-ға көп. Атырау, Маңғыстау облыстары және Алматы қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындарында өндіріс артты.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

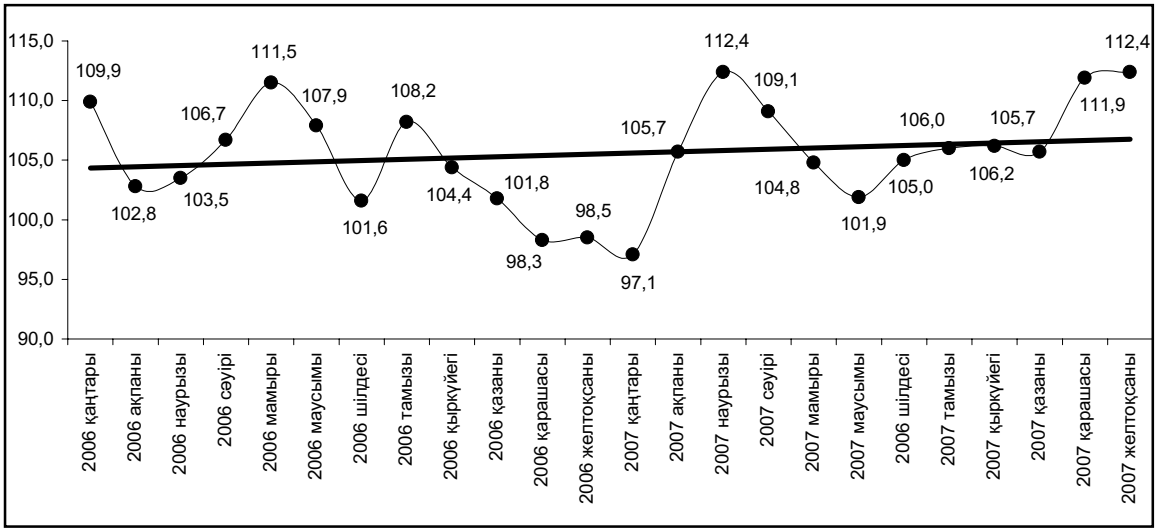

2.2 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұтастай республика бойынша (бағалау бойынша) ағымдағы бағаларда 1069,6 млрд. теңгені құрады, бұл 2005 жылғы тиісті кезеңдегіден 8,4%-ға көп, соның ішінде өсімдік шаруашылығы өнімдері – тиісінше, 469,5 млрд. теңге мен 4,0%, мал шаруашылығы өнімдері – 600,1 млрд. теңге мен 12,7%.

Өсімдік шаруашылығы

2006 жылы алдын-ала деректер бойынша астықтың жалпы жиналуы қайта өңдеуден кейінгі салмағында 22,0% құрап, 20,1 млн. тоннаны құрады, оның ішінде солтүстік облыстар үлесіне – 15,4 млн. тонна келеді, бұл өткен жылғы деңгейден 20%-ға жоғары. Дәнді дақылдар шығымдылығы тұтастай республика бойынша гектардан 13,3 центнер құрады. 2006 жылмен салыстырғанда көкөністердің жалпы жиналуы 3,7%, картоптың – 2,3%, шитті мақтаның – 0,8%, майлы дақылдардың – 0,1%-ға өсті. Сонымен қоса, темекі (2006 жылғы деңгейге 78,4%), қант қызылшасы (91,3%), бақша дақылдары (94,9%), жүзім (88,5%), жемістер мен жаңғақтар (90,1%) өндірісі төмендеді.

Өсімдік шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

мың тонна

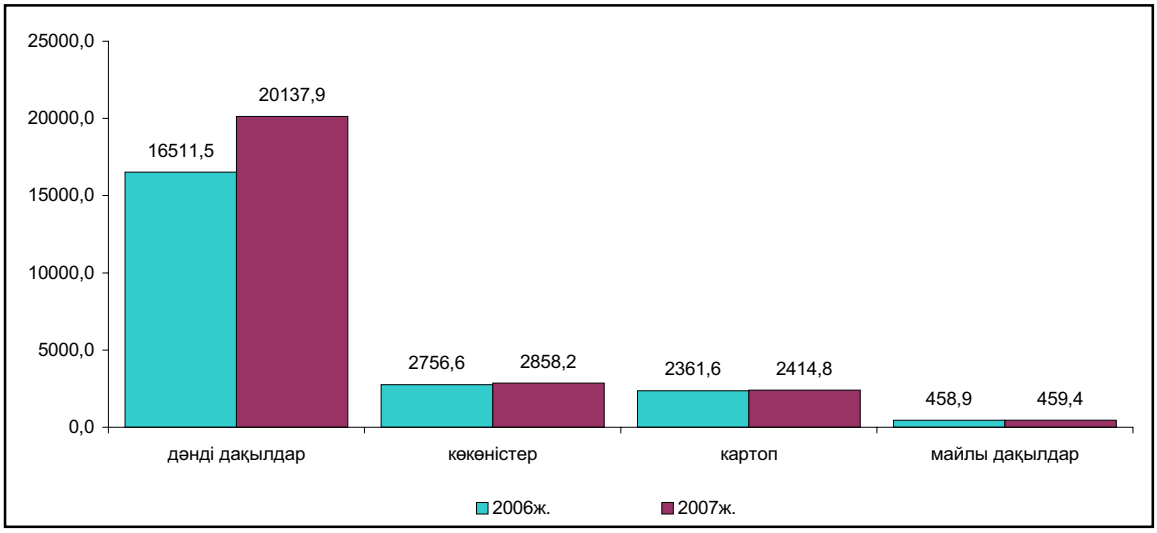

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында мал төлдеу және оны сатып алудың өсуі есебінен ірі қара мал санының (3,4%), қой мен ешкінің (5,2%), шошқа (6,4%), жылқының (4,4%), түйенің (3.7%) және құстың (5,7%) өсуіне қол жеткізілген.

Ауыл шаруашылығы малдары мен құс саны

мың бас

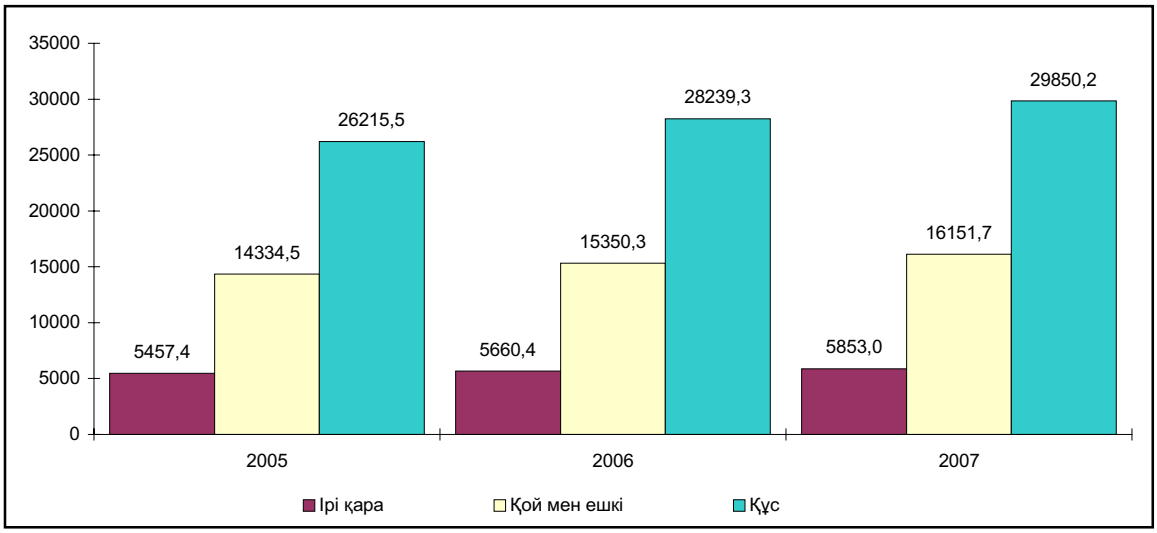

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда союға өткізілген мал мен құстың тірідей салмағының өсуі 3,9%-ға өсті. Ірі қара мал бір басының орташа тірідей салмағы 306 кг, қой мен ешкі – 37 кг, жылқы – 316 кг құрады.

Сиыр сүті өндірісінің өсуі 3,0% болды, ол сауынды сиырлардың орташа басының (1,7%) және бір сиырдан орташа жылдық сауылған сүтінің (1,2%-ға) өсуіне байланысты.

Мекиен тауықтың орташа басының 4,1%-ға өсуі есебінен жұмыртқа өндірісі 6,8%-ға өсті.

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

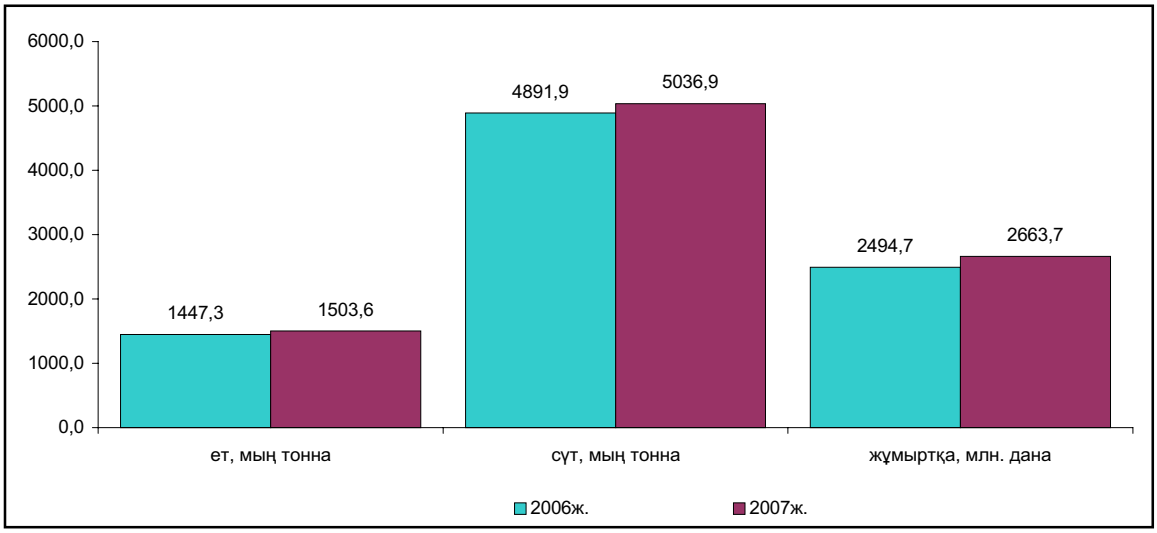

Мал азығының қолда бары. 2008 жылғы 1 қаңтарға ауыл шаруашылығы кәсіпорындарында 197,6 мың тонна құнарландырылған мал азығы (өткен жылғы деңгейге 120,4%), 543,1 мың тонна шөп (119,7%), 156,3 мың тонна пішендеме (116,6%), 191,8 мың тонна сабан (113,7%), 363,2 мың тонна сүрлем (97,1%) болды. Бұл азық өлшемі бірлігінде 558,5 мың тоннаны құрап, бұл өткен жылғы деңгейден 10,3%-ға жоғары. Орта есеппен бір шартты ірі қара мал басына шаққанда азық өлшемі бірлігінің 7,2 центнері келеді, бұл өткен жылғыдан 9,1%-ға көп.

2.3 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, бағалауды ескере отырып, 1307,5 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы деңгейден 15,3%-ға артық.

Орындалатын жұмыстардың құрылымында ғимарат тұрғызу және азаматтық құрылыстың үлесі аса көп, оның көлемі 2006 жылмен салыстырғанда 1,3 есеге артып, жалпы көлемнің 35,8%-ын (2006 жылы – 31,5%) құрады.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы едәуір – 74,8% алады. Шетелдік мердігерлер 24,6%-ын, мемлекеттік ұйымдар 0,6%-ын орындады.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 56573 үй салынды, оның ішінде 49378 тұрғын және 7195 тұрғын емес мақсаттағы. Есепті кезеңде 4614 - көлік және байланыс, 1510 - сауда, 339 - әлеуметтік-мәдениет мақсатындағы объектісі іске қосылған. Денсаулық сақтау және білім беру саласындағы іске қосылған объектілердің үлесі шамалы болып қалған, бірге алғанда ол тұрғын емес мақсаттағы үйлердің жалпы санының 1,9%-ын құрады.

Құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

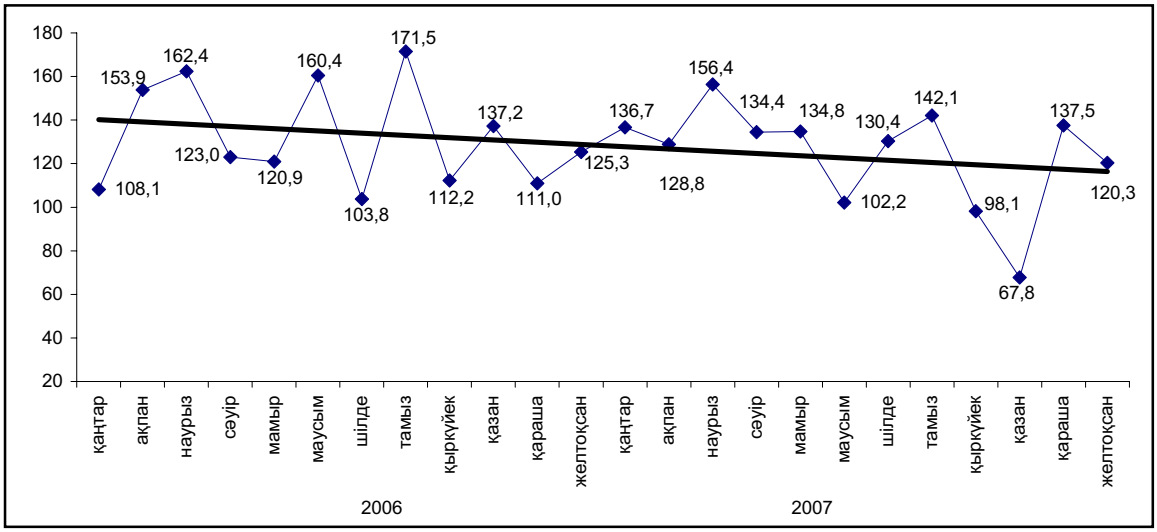

Құрылыс жұмыстары көлемінің өсуі 2006 жылмен салыстырғанда республиканың жалпы барлық өңірінде байқалды. Мұның өзінде құрылыс жұмыстарының қомақты өсуі Ақмола (3,2 есеге), Атырау және Маңғыстау (1,3 еседен) облыстарында байқалды.

Жалпыреспубликалық құрылыс жұмыстарының көлемінде Астана, Алматы қалалары және Атырау облысы едәуір үлес (жалпы көлемнің барлығы 60%-ға жуық) алады.

Өңірлер бойынша құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

өткен жылға тиісті кезеңге %-бен

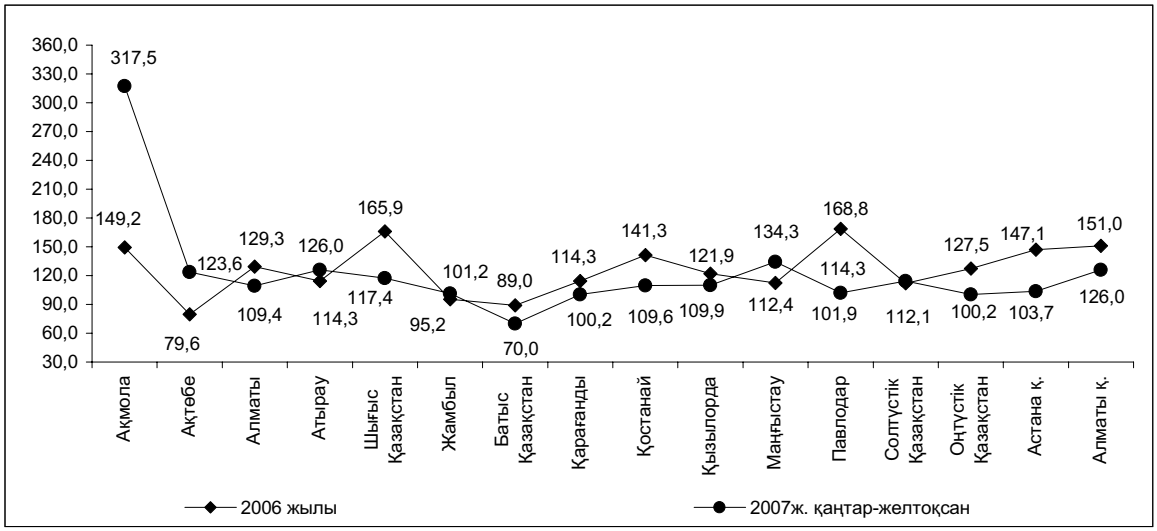

Тұрғын үй құрылысы

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға салынған инвестицияның жалпы көлемінің 15,1%-ы тұрғын үй құрылысына жұмсалды (489,6 млрд. теңге), бұл 2006 жылғы игерілген инвестициядан 26,2%-ға көп.

Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 8103,8 мың шаршы метр болатын тұрғын үйді іске қосты, бұл 2006 жылғы деңгейден 29,8%-ға жоғары. Жеке меншік кәсіпорындары, ұйымдары және халықпен іске қосылған тұрғын үйлердің үлесі аса комақты болып қалды (іске қосылған тұрғын үйлердің жалпы көлемінің 88,4%-ы), оның ішінде негізгі көлемін жеке меншік тұрғын үй құрылысы (66,4%) алады. Мемлекеттік кәсіпорындары және ұйымдары тұрғын үйлердің жалпы көлемінің 11%-ын іске қосты.

Есепті кезең ішінде республикада орта есеппен халықтың 1000 адамына шаққанда іске қосылған тұрғын үйлердің жалпы ауданының 520,9 шаршы метрден (2006 жылы - 408 шаршы метр) келеді.

Іске қосылған тұрғын үйлердің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

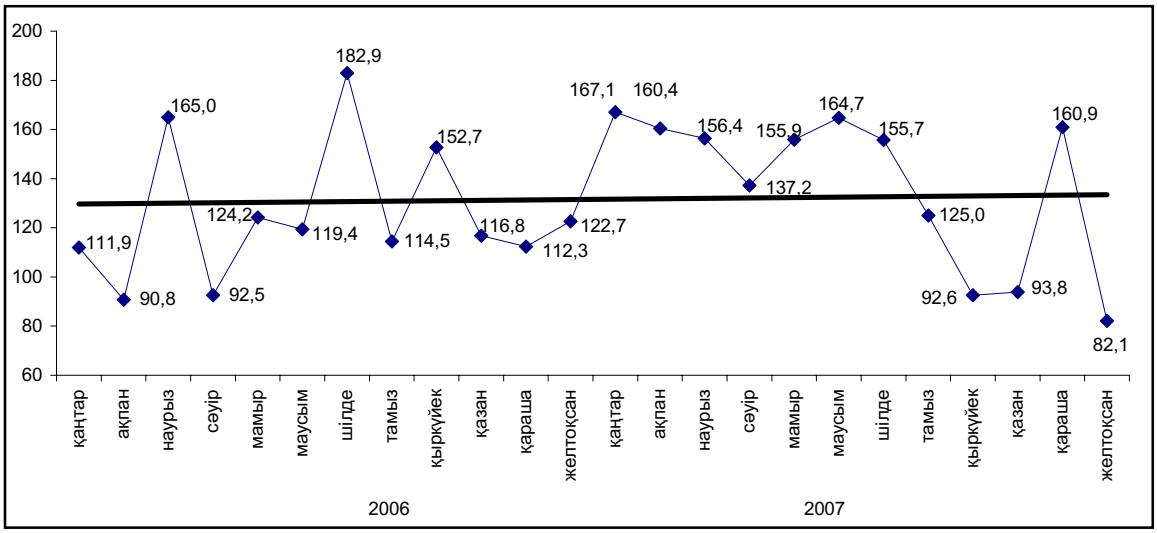

Іске қосылған тұрғын үй көлемінің артуы республиканың 14 өңірінде байқалады. Көлемнің едәуір өсуі Атырау (2 есеге), Қарағанды (1,5 есеге), Шығыс Қазақстан (1,4 есеге), Ақмола және Маңғыстау (1,3 еседен) облыстарында, сондай-ақ Астана (1,8 есеге) және Алматы (8,9%-ға) қалаларында байқалды.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының нақты орташа құны 40,2 мың теңгені (2006 жылы – 36,7 мың теңге) немесе 3,8%-ға өсті, оның ішінде халықтың салғаны – 26,6 мың теңгені (2006 жылы – 24,4 мың теңге) құрады.

2.4 КӨЛІК

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда республикадағы **жүк айналымы** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 350449,7 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы жүк айналымынан 6,7%-ға артық.

Темір жол көлігінің жүк айналымы 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 201080,8 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда 5,1%-ға жоғары, бұл республика ішінде ұзақ қашықтыққа тасымалдаулардың артуы есебінен болды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда **автокөліктің** жүк айналымы (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 61443,6 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға қарағанда 14,1%-ға артық.

Магистралдық құбырдың жүк айналымы 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 87783,5 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсаннан 5,4%-ға артық. Жүк айналымының жалпы көлемінен мұнай тасымалдау 42281,0 млн. ткм (Құмкөл-Атасу-Алашанькоу бағыты бойынша мұнай айдау есебінен 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанда 6,0%-ға артты), газ – 45502,5 млн. ткм (Бұқара-Орал, Союз-Орынбор-Новопсков газ құбыры бойынша транзит көлемінің өсуі есебінен 4,8%-ға артты) құрады.

Өзен көлігінің жүк айналымы 52299,5 мың ткм құрады, бұл 2006 жылғы қантар-желтоқсаннан 31,0%-ға артық.

Әуе көлігінің жүк айналымы 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 85747,1 мың ткм құрады немесе 2006 жылғы қаңтар-желтоқсаннан 28,8%-ға артты.

Жүк айналымының серпіні

өткен жылғы тиісті айға %-бен

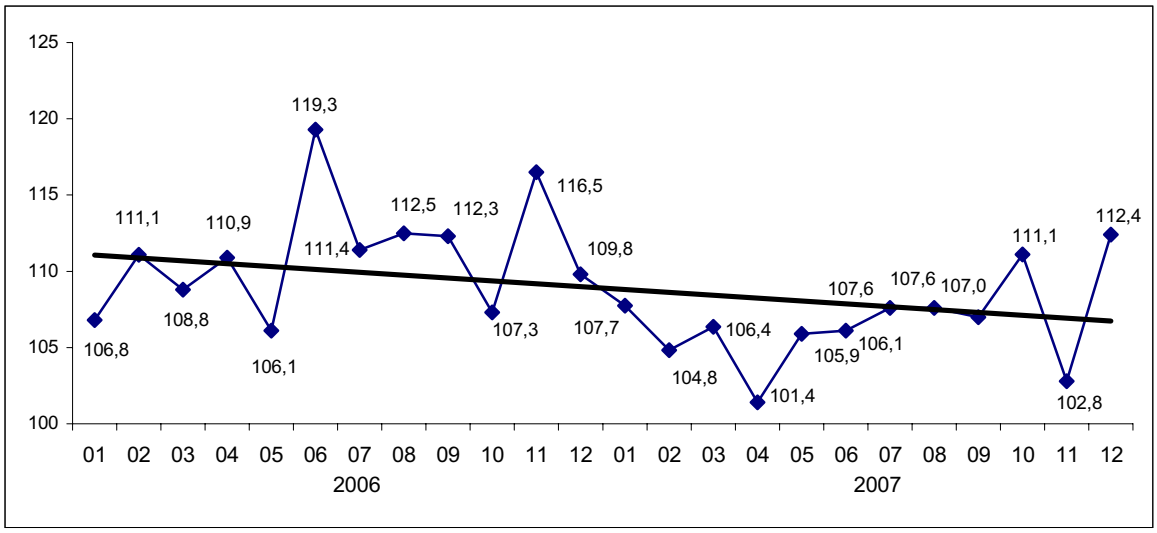

Жолаушылар айналымы 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда 4,3%-ға артты және 123888,8 млн. жкм құрады, соның ішінде темір жол көлігінің жолаушылар айналымы 7,7%, автобуста – 1,7%, таксиде – 4,0%, әуе көлігінде – 43,7%-ға артты, бұл халықтың ұтқырлығының өсуімен және сапарлар ұзақтығының артуымен байланысты. Сонымен қатар троллейбустағы жолаушылар айналымы – 24,3%, трамвайда – 5,5%-ға төмендеуі байқалады.

Жолаушылар айналымының құрылымы

пайызбен

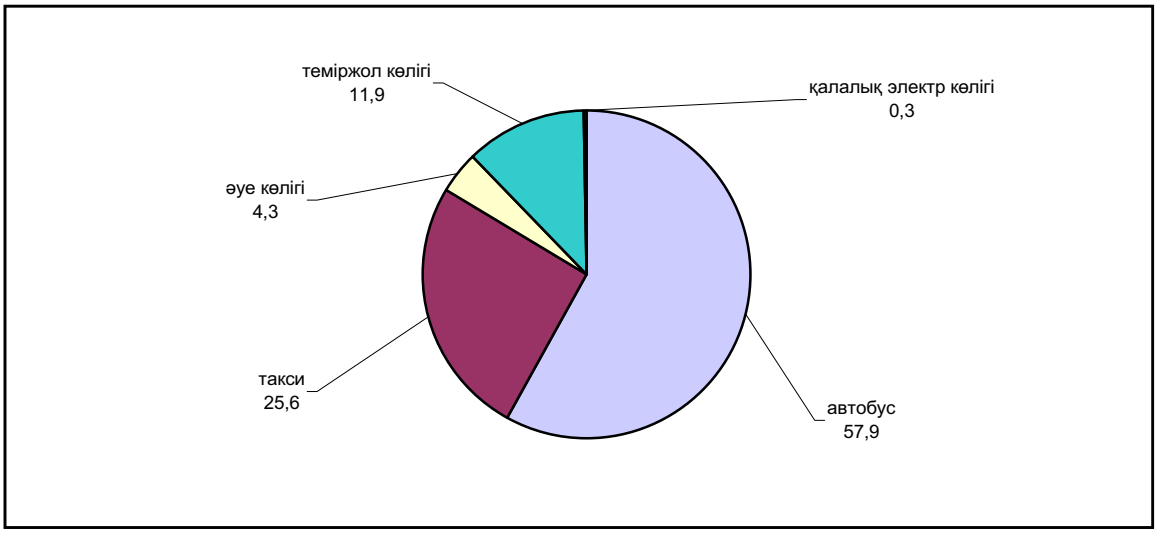

2.5 БАЙЛАНЫС

Байланыс қызметінің едәуір өсуі республикада жаңа буын телекоммуникация желілерінің құрылуына, жаңа қызмет түрлерінің – бейнетелефония, дыбыстық, мәтіндік және мультимедиялық хабарламалар жіберу қызметтерінің ұсынылуына, сондай-ақ тарифтердің едәуір төмендеуіне, тұрақты тұтынушылардың белсенділігінің артуына және жаңа тұтынушыларды тартуға байланысты болды. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 356,8 млрд. теңге сомада қызмет көрсетті, соның ішінде халыққа көрсетілгені – 142,9 млрд. теңге, бұл 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырмалы бағада, тиісінше – 33,0% және 31,1%-ға көп.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда байланыс қызметтерінен түскен табыстар

млн. теңге

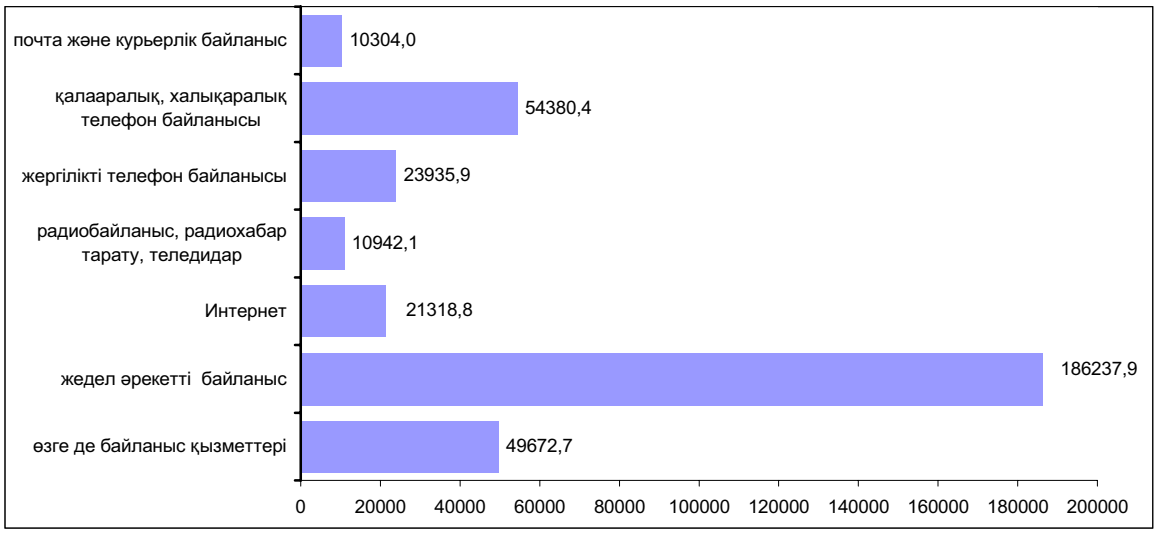

Телекоммуникациялық рыноктың дамуына жаңа қуаттарды іске қосу, Интернеттің, жедел әрекетті байланыстың ұдайы дамуы және үлкен корпоративтік желілердің құрылуы ықпал етеді.

Байланыс қызметтерінің серпіні

өткен жылғы тиісті айға %-бен

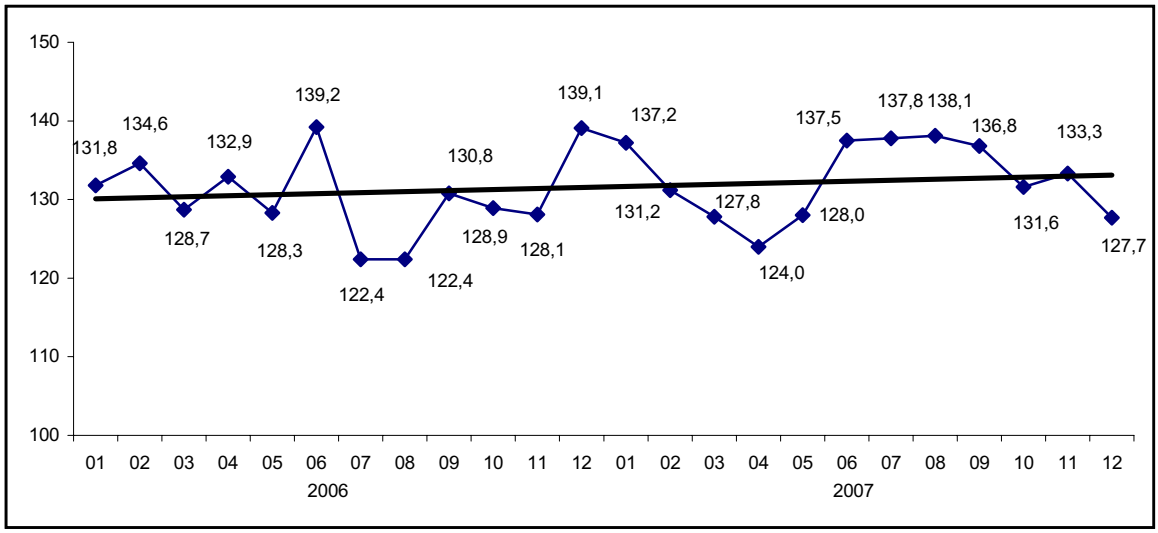

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында ең көп үлесті жедел әрекетті байланыс – 52,2% құрайды. 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда жедел әрекетті байланыс қызметтерінің көлемі 45,8%-ға өсті.

Байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

пайызбен

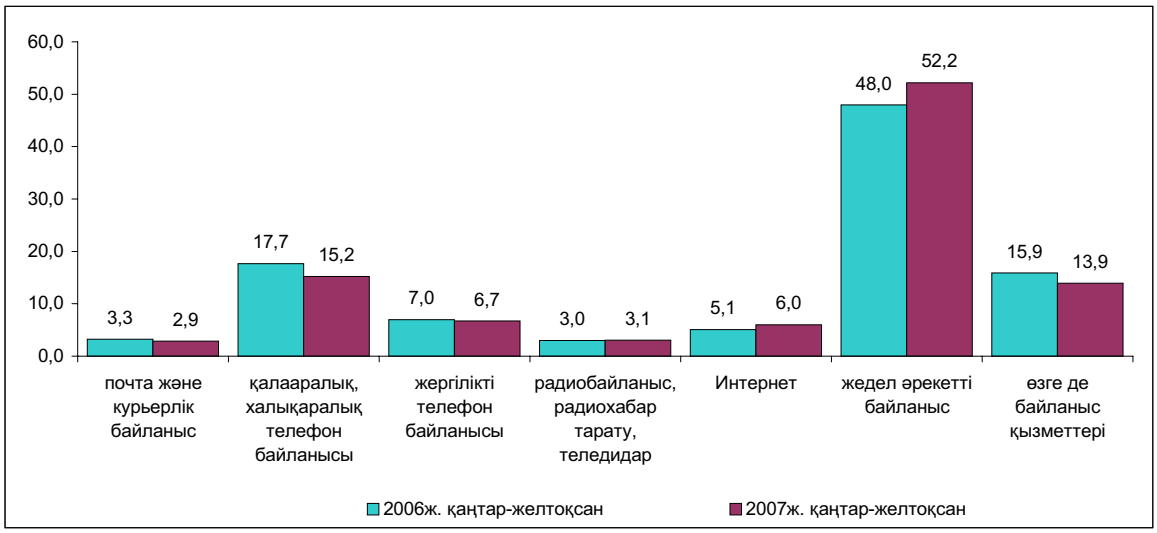

Байланыс кәсіпорындары табыстарының жалпы көлемінде халыққа байланыс қызметтерін өткізуден түскен табыс – 40,0% құрады. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар көлемінде 59,3%-ды - жедел әрекетті байланыс қызметтері, 20,0% - қалааралық, халықаралық байланыс қызметтері, 10,2% - жергілікті телефон байланысы қызметтері, 10,5% - байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыстар құрайды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар

млн. теңге

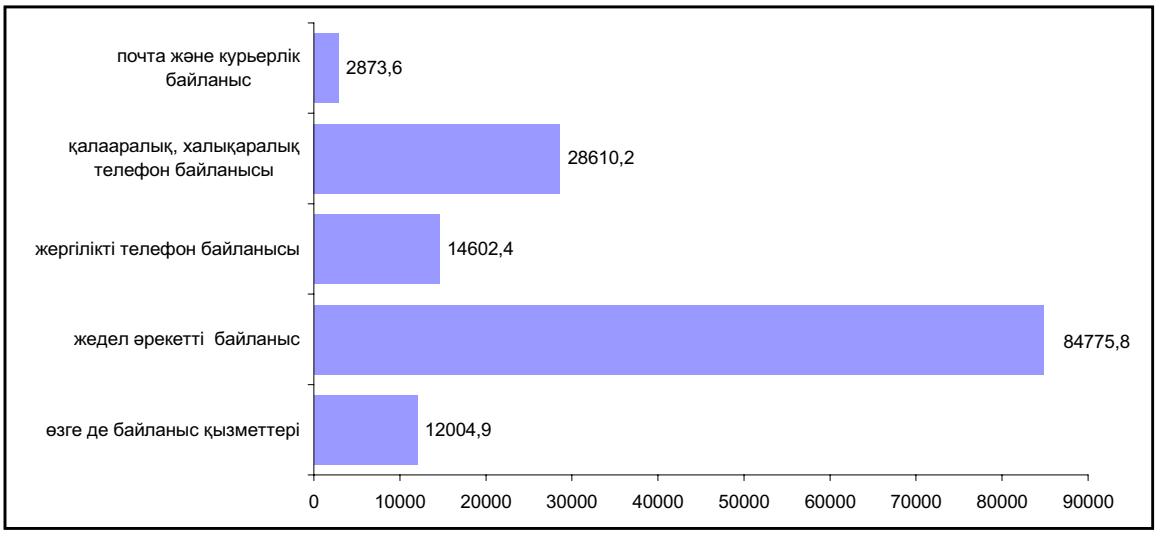

2.6 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1868,4 млрд. теңгені құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 10%-ға артты. 2007 жылғы желтоқсанда тауар өткізу 194,9 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2006 жылғы желтоқсандағы деңгейден 8%-ға жоғары, 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда өсім 6,5% құрады.

2006-2007жж. айлары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының серпіні

өткен жылғы тиісті айға пайызбен

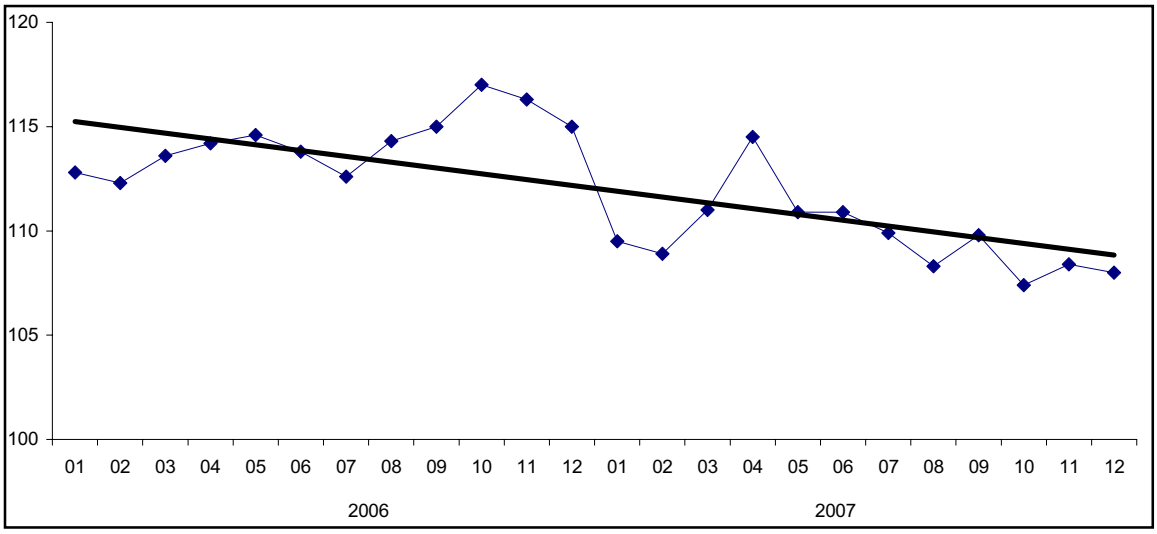

Қаңтар-желтоқсанда тұтыну тауарларын сату республика халқының жан басына шаққанда орта есеппен 120,7 мың теңгені құрады, бұл 2006 жылғы осы кезеңге қарағанда 18,4 мың теңгеге жоғары.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өңірлер бойынша бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті кезеңге пайызбен

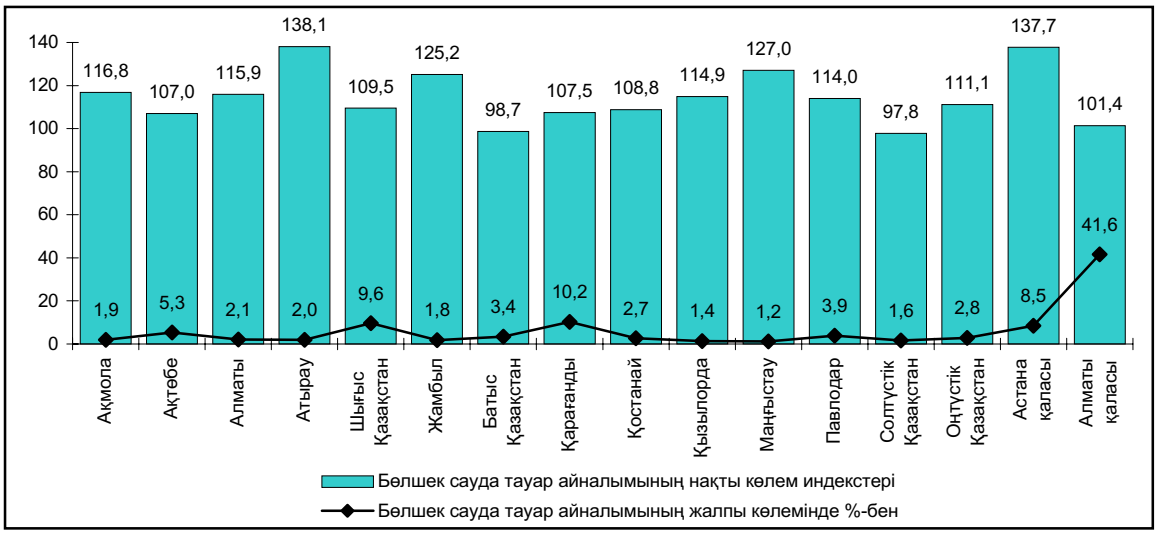

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен, базарлардағы саудадан және жеке кәсіпкерлер саудасының айналымынан 1809,6 млрд. теңге (96,9%), басқа мемлекеттердің, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан – 58,4 млрд. теңге (3,1%) алынды. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі шамалы.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

жалпы көлемге %-бен

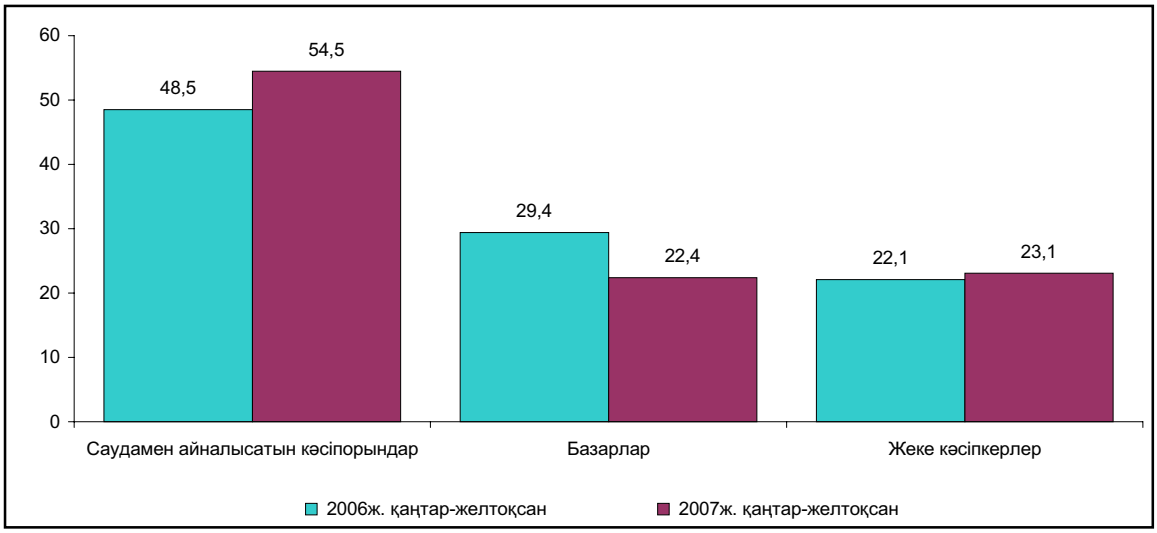

Бөлшек сауда тауар айналымының өсуі, ең алдымен, саудамен айналысатын кәсіпорындар тауар айналымының нақты көлемінің артуына (өткен жылдың тиісті кезеңіне 23,5%-ға) байланысты екендігін айта кету керек. Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінде қызмет көрсету мәдениетінің жоғары деңгейімен және сапалы тауарлардың мол түрімен қамтамасыз етілетін кәсіпорындар үлесі де (2006 жылғы қаңтар-желтоқсанда 48,5%-дан 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы 54,5%-ға дейін) тоқтаусыз артуда.

Тұрақты сауда желісі қызметінің дамуына сауда нысанының қазіргі заманғы және озық түрлерін енгізу ықпал етуде.

Барлық өңірлердегі сауда кәсіпорындарында ұзақ пайдаланатын тауарларды кредитке сату енгізілуде. Төлемдік электрондық кәртішкелерді пайдалану арқылы қолма-қол ақшасыз сату кең өріс алуда.

Алматы, Астана қалаларында және республиканың басқа да ірі қалаларында супермаркеттер, гипермаркеттер желісі көбеюде, оларда сатып алушылар ең қысқа мерзімде салыстырмалы түрде қолайлы бағалар бойынша қажетті тауарлардың барлық түрлерін сатып ала алады. Сауда кәсіпорындары желісінің тартымдылығы сатып алушыларға сатқаннан кейінгі көрсетілетін сервис қызметімен қамтамасыз етіледі.

Тауар айналымын қалыптастыруда жеке кәсіпкерлік елеулі үлес алады, ол есепті кезеңде 23,1%-ға дейін артты, 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанда 22,1% болған.

Көлемнің төмендеуіне қарамастан (бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінде 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы 29,4%-дан 2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы 22,4%-ға дейін), республикада жеке адамдардың базарларда сауда жасауы да орын алып отыр, ондағы бағаның қолайлылығы бөлшек сауданың осы саласындағы сатып алудың айтарлықтай өтімділігін қамтамасыз етеді.

Республиканың көтерме сауда тауар айналымы ағымдағы жылдың басынан бастап 4567,2 млрд. теңгені құрады немесе 2006 жылғы тиісті кезеңнен 10%-ға көп болды. Мұның өзінде, іс жүзінде алынған тауар айналымының барлық көлемі мемлекеттік емес секторға келеді. Көтерме сауда тауар айналымында азық-түлік емес тауарлар мен өндірістік-техникалық мақсаттағы тауарлардың басым үлес алуы жалғасуда.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету көлемі 73,2 млрд. теңгені құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңінен 18,6%-ға көп болды. Мұнда қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы көлемінің 18,6%-ын жеке кәсіпкерлер ұсынып отыр.

Талдау жасалып отырған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 16,0 млрд. теңгені құрады. Бұл қызметтердің басым бөлігі (49,2%) шағын кәсіпкерлік саласында (шағын кәсіпорындар мен жеке кәсіпкерлер) ұсынылып отыр.

3. ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТІЛЕРІ МОНИТОРИНГІ

Рынокта белсенді жұмыс істейтін шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны (2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 19,8%-ға артып, 680138 бірлікті құрады, оның ішінде 55865 заңды тұлғалар, 454959 – жеке кәсіпкерлер және 169314 шаруа қожалықтары. Шағын кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны 12,8%-ға артып, 1835606 адамды құрады. Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда шығарылған өнімдері (тауарлар, қызмет көрсетулер) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 18,7%-ға артып, 2001712 млн. теңгені құрады.

	Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны (1 қаңтардағы жағдай бойынша), бірлік		Жұмыспен қамтылғандар саны, (1 қаңтардағы жағдай бойынша), адам		Қаңтар-желтоқсандағы өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығару, млн. теңге	
	2007	2008	2007	2008	2006	2007
Қазақстан Республикасы	567658	680138	1626713	1835606	1521548	2001712
Ақмола	27989	35621	73581	80444	54068	63144
Ақтөбе	24050	30101	62125	67849	49180	68122
Алматы	69180	80047	175020	196770	141711	198518
Атырау	25261	33269	54158	63572	95363	120042
Шығыс Қазақстан	49717	58583	143265	154163	86206	101360
Жамбыл	34129	42655	99907	136379	46428	70151
Батыс Қазақстан	18858	22249	50517	56053	70678	88410
Қарағанды	33809	40510	106299	121568	80534	98421
Қостанай	34321	40702	90787	102145	74604	86910
Қызылорда	15862	20899	36555	40828	50038	70537
Маңғыстау	18262	22903	42838	51117	42845	77706
Павлодар	23583	30443	71333	82599	69389	83801
Солтүстік Қазақстан	21015	23712	60649	64349	55042	70341
Оңтүстік Қазақстан	101482	110486	245017	260335	100405	126478
Астана қаласы	22854	29202	101635	127597	168932	272275
Алматы қаласы	47286	58756	213027	229838	336125	405496

Шағын кәсіпкерлік субъектілері саны өсуінің негізгі факторлары шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік және өңірлік деңгейлерде қолдау, ұйымдастыру және экономикалық тетіктерді жетілдіру шараларының жүйесі болып табылады, соның нәтижесінде кәсіпорынның қызмет көрсету аясының кеңеюі және кәсіпорынның экономикалық нығаюы байқалады.

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын тіркелген заңды тұлғалардың саны 2008 жылғы 1 қаңтарға 189,7 мың бірлікті құрады, бұл 2007 жылғы 1 қаңтардан 10,1%-ға жоғары. Шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарының саны 1000 тұрғынға есептегенде 12,2 бірлікті құрап, 2007 жылғы 1 қаңтардағы деректермен салыстырғанда 1 бірлікке артты.

1000 тұрғынға шаққандағы шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарының саны бойынша өңірлердің бөлінуі

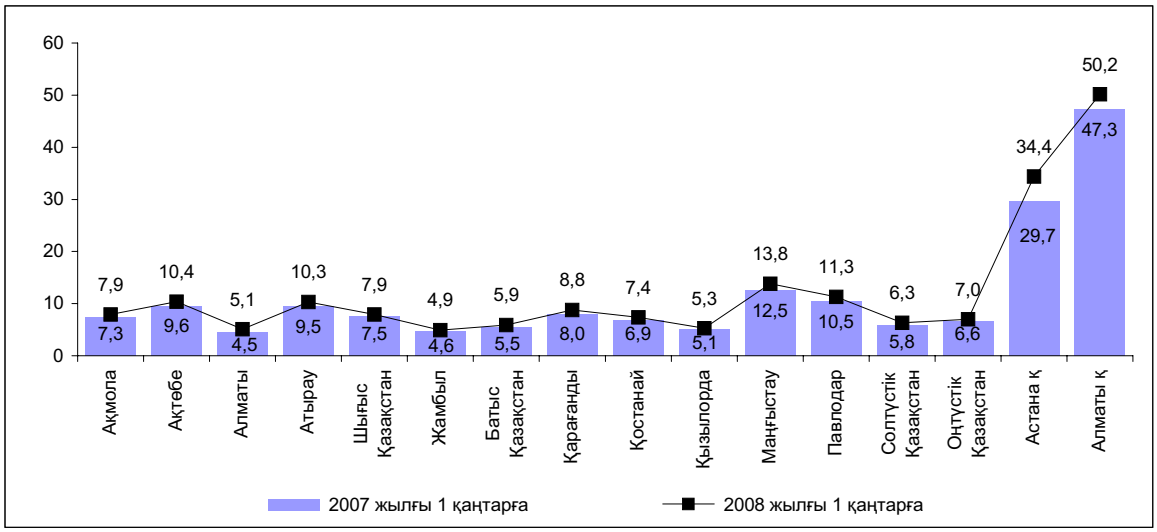

Республиканың барлық өңірлерінде тіркелген кәсіпорындардың 1000 тұрғынға шаққандағы санының артуы белгіленді. Тіркелген кәсіпорындар санының ең көп арту Астана (4,7 бірлікке), Алматы қалаларында (2,9 бірлікке), сонымен қатар Маңғыстау (1,3 бірлікке) облысында да едәуір өсті. Басқа өңірлерде көрсеткіштің артуы 0,2-ден 0,8 бірлікке дейін құрады.

Тіркелген кәсіпорындар санынан белсенділердің үлесі 29,5% құрады. Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (35,7%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, құрылыста – 18,3%, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетуде – 16,1%, өнеркәсіпте – 11,5%, олардың басым көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне (91,7%) келетін кәсіпорын белсенді жұмыс істеуде. Шағын бизнес кәсіпорындары аса белсенді Алматы, Астана қалаларында және Шығыс Қазақстан облысында дамуда, олардың үлесі тиісінше 25,1%, 10,4% және 9,3% құрайды. Тіркелгендердің жалпы санында белсенді кәсіпорындардың ең көбі Қызылорда (46,6%), Шығыс Қазақстан (46,1%), Маңғыстау (41,9%) және Атырау (37,4%) облыстарына келеді.

Есептік деректер бойынша 2008 жылғы 1 қаңтарға өткен жылмен салыстырғанда тұтастай ел бойынша шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандардың жалпы саны 9,4%-ға артып, 605,5 мың адамды құрады.

Есепті кезеңнің басындағы жұмыспен қамтылғандар саны

мың адам

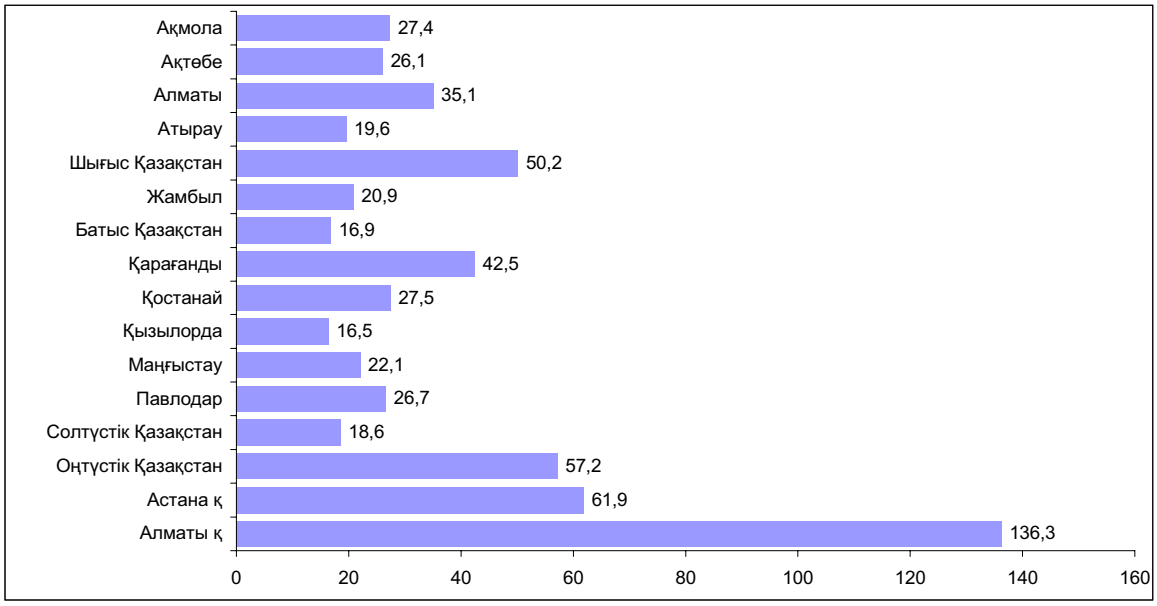

Салалық бөліністе барлық жұмыскерлердің 30%-ы - сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу, 19,7%-ы - құрылыс; 16%-ы - жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларда, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету, 13,4%-ы - өнеркәсіп кәсіпорындарына келеді. Облыстардың көбінде шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар санының өсуі байқалды. 2008 жылғы 1 қаңтарда жұмыспен қамтылғандар санының ең көп артуы өткен жылғы тиісті көрсеткішпен салыстырғанда Астана қаласында (25,2%), Алматы (16,7%), Жамбыл (14,7%), Шығыс Қазақстан (12,5%) облыстарында белгіленді. Республиканың қалған өңірлерінде арту шамалы пайызды құрады.

Жұмыспен қамтылғандар санының төмендеуі Қостанай (4%) мен Солтүстік Қазақстан (2,6%-ға) облыстарында байқалды. Кәсіпорындарда жұмыспен қамтылғандардың орташа тізімдік санының төмендеу себебі, ең алдымен, процестердің шағын кәсіпкерлікке тән серпінділігі: кәсіпорын мәртебесінің (ірі немесе орта болып) өзгеруі және оның жеке кәсіпкерлік аясына қайта тіркелуі болып табылады.

Қазақстан Республикасы шағын бизнес кәсіпорындарының өнім шығаруы

өткен жылғы тиісті айға %-бен

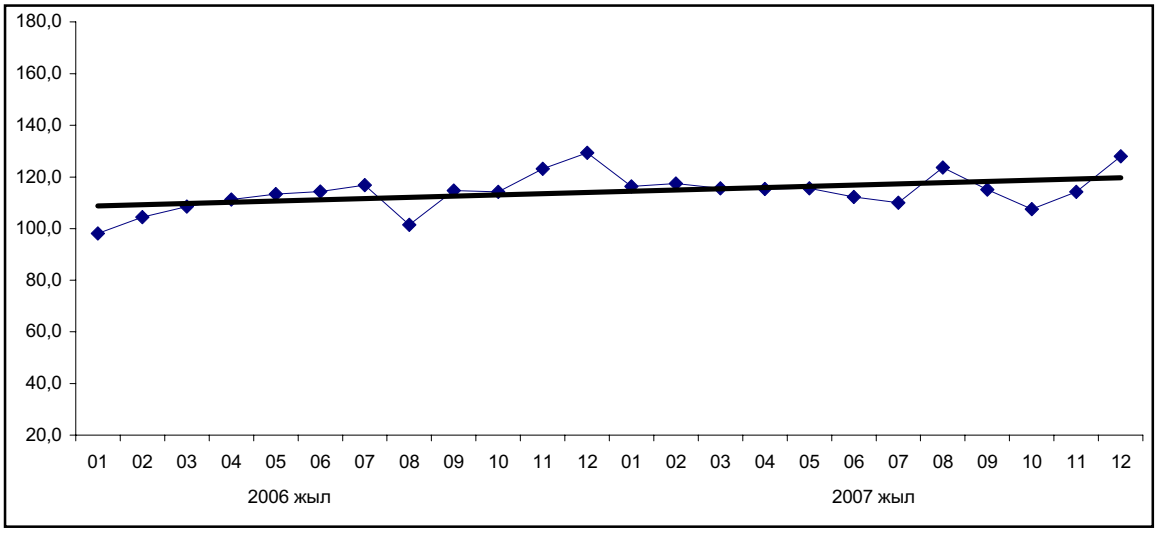

2007 жылғы желтоқсанда шағын кәсіпкерліктің заңды тұлғалары шығарған өнім есептелген деректер бойынша өткен жылғы желтоқсанға қарағанда 28,0%-ға өсті. Өнім шығаруының артуы республиканың барлық өңірлерінде байқалады, ал аса көп өсім Қарағанды, Солтүстік Қазақстан, Алматы облыстарында және Астана қаласында белгіленді.

4. СЫРТҚЫ САУДА

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің ақпараты)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының сыртқы сауда айналымы кеден статистикасының деректері бойынша ұйымдаспаған сауда есебінсіз 2007 жылғы қаңтар-қарашада 72349,3 млн. АҚШ долларын құрады және өткен жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 28,9%-ға артты, оның ішінде экспорт – 42579,1 млн. АҚШ доллары болып, 22,3%-ға артты, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға кеткен шығыстарды есепке алғанда) – 29770,2 млн. АҚШ долларын құрап, 39,8%-ға артты.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға %-бен

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары: Италия (16,3%), Швейцария (15,6%), Қытай (12,0%), Ресей Федерациясы (10,0%), Франция (8,4%), Украина (2,4%), Ұлыбритания (2,1%), Түркия (2,0%), Өзбекстан (1,8%), АҚШ (1,0%), Финляндия (0,9%), Германия және Португалия (0,8%-дан), Жапония (0,7%), Корея Республикасы, Польша және Швеция (0,5%-дан).

Талданып отырған кезең ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 16,8% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 14,4%) құрады.

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға %-бен

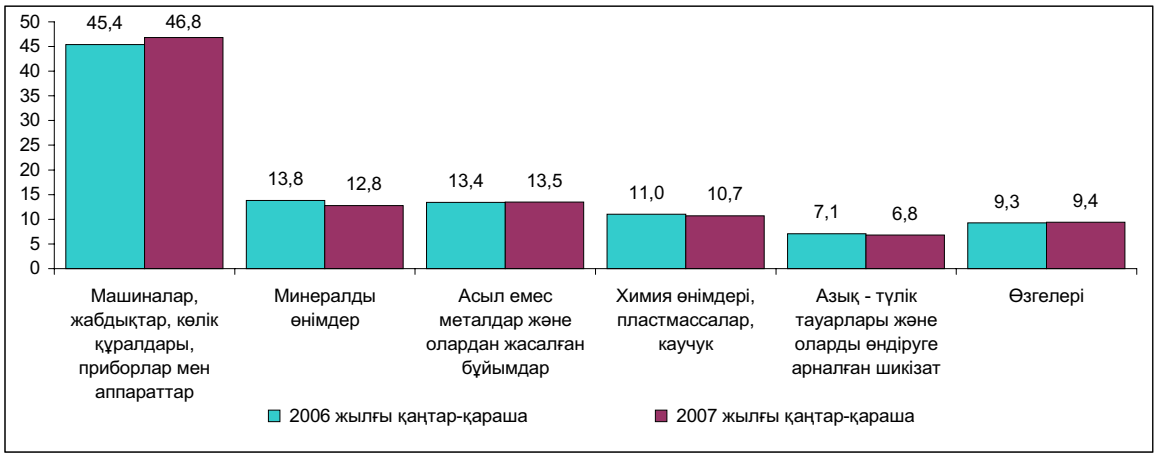

2007 жылғы қаңтар-қарашада инвестициялық тауарлар импорттың жалпы көлемінде 13582,2 млн. АҚШ долларын немесе 45,6% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 10009,4 млн. АҚШ доллары немесе 47%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-қарашада барлық импорттық жеткізілімдердің 44,6%-ы ТМД елдеріне (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 46,5%) келеді.

Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері: Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің – 35,4%-ы), Қытай (10,7%), Германия (8,0%), АҚШ (5,0%), Украина (4,7%), Жапония (4,3%), Италия (3,6%), Түркия (3,0%), Ұлыбритания (2,3%), Франция (2,2%), Корея Республикасы (1,9%), Өзбекстан (1,7%), Польша және Беларусь (1,2%-дан), Швеция (1,0%), Финляндия (0,9%), Швейцария және БАӘ (0,8%-дан), Бельгия (0,7%).

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2007 жылғы қаңтар-қарашада ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 20420,5 млн. АҚШ долларын құрады және 2006 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда 37,1%-ға артты, оның ішінде экспорт – 7148,2 млн. АҚШ доллары болып, 42,9%, импорт – 13272,3 млн. АҚШ долларын құрап, 34,2%-ға артты.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 28,2% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 26,5%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-қарашада ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 48% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 50%), азық-түлік тауарлары – 13% (12%), химиялық өнімдер – 16% (15%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-қарашада ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналар, жабдықтар, көлік құралдары, аспаптар мен аппараттардың үлесі – 26% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 27%), минералды өнімдер – 27% (28%), металлургия өнімдері – 17% (17%), химия тауарлары – 9% (10%) құрады.

ТМД елдері минералдық, химия және металлургия өнімдерінің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2007 жылғы қаңтар-қарашада осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстар импортының көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 93% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 94%), металлургия өнімдері – 58% (60%), азық-түлік тауарлары – 63% (55%), химия тауарлары – 39% (40%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2007 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 51928,8 млн. АҚШ долларын құрап, өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда 26,0%-ға артты, оның ішінде экспорт – 35430,9 млн. АҚШ доллары болып, 18,8%, импорт – 16497,9 млн. АҚШ долларын құрап, 44,7%-ға артты.

2007 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы – 74% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 76%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 17% (16%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-қарашада әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналар, жабдықтар, көлік құралдары, аспаптар мен аппараттардың үлесі – 64% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 61%), азық-түлік тауарлары – 5% (6%), химия өнімдері – 12% (12%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 10% (10%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: 2007 жылғы қаңтар-қарашада осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдері импортының көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі – 75% (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 72%), фармацевтикалық тауарлардың – 87% (86%), киімдердің – 77% (82%), азық-түлік тауарларының үлесі – 37% (45%) құрады.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қаржы емес активтерге инвестициялар

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толтыратын инвестицияларсыз) 3276,8 млрд. теңгені құрады, оның едәуір үлесін (98,7%) негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар алады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 3234,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылға қарағанда 8,2%-ға артық.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға, % -бен

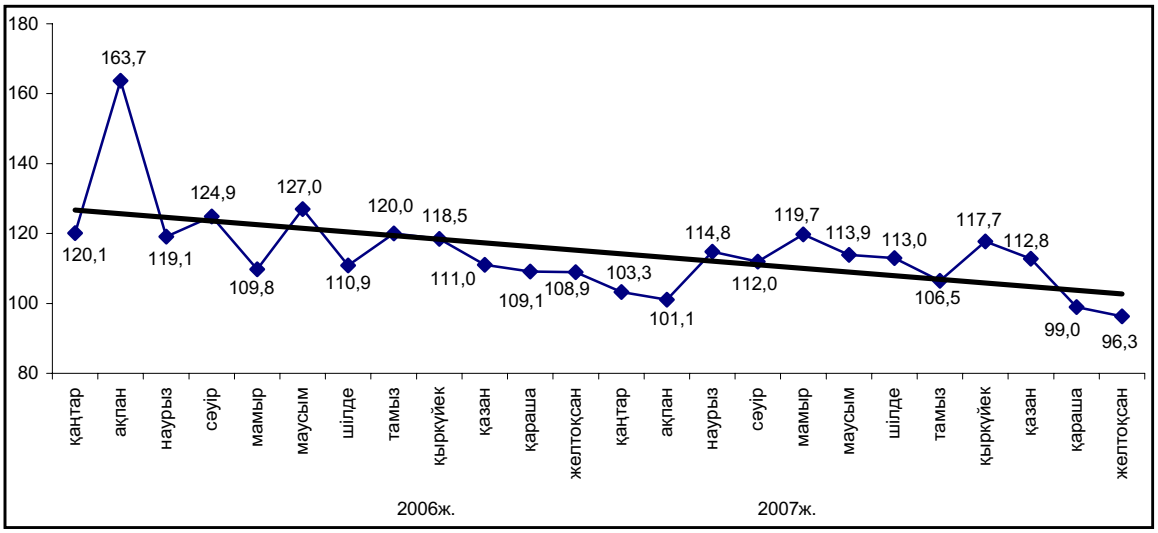

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың артуы өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда іс жүзінде республиканың барлық өңірінде байқалды. Мұнда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың елеулі өсуі автомобиль жолдарын салу құрылысы белсенді екпінмен жүргізілген Ақмола облысында (2,1 есеге), газ конденсаты кен орындарын жайластыруға салынған қаражат есебінен – Батыс Қазақстан облысында (41,2%), мұнай кен орындарын жайластыруға салынған инвестициялардың өсуіне байланысты Қызылорда облысында (36,5%), қайта құру бойынша жұмыстардың жүргізілуі және бірқатар ірі өнеркәсіп кәсіпорындарымен жабдықтарды сатып алу есебінен - Қостанай облысында (28,9%), уран кен орындарын жайластыруға инвестициялық салымдарының артуына байланысты Оңтүстік Қазақстан облысында (25,5%) байқалды.

2006 жылмен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Атырау (2,3%-ға), Павлодар (6,3%-ға), Маңғыстау (14,5%-ға) облыстарында болды, бұған бірқатар инвестициялық жобалардың аяқталуы себеп болды.

Өңірлер бойынша негізгі капиталға инвестициялар игеру қарқыны

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

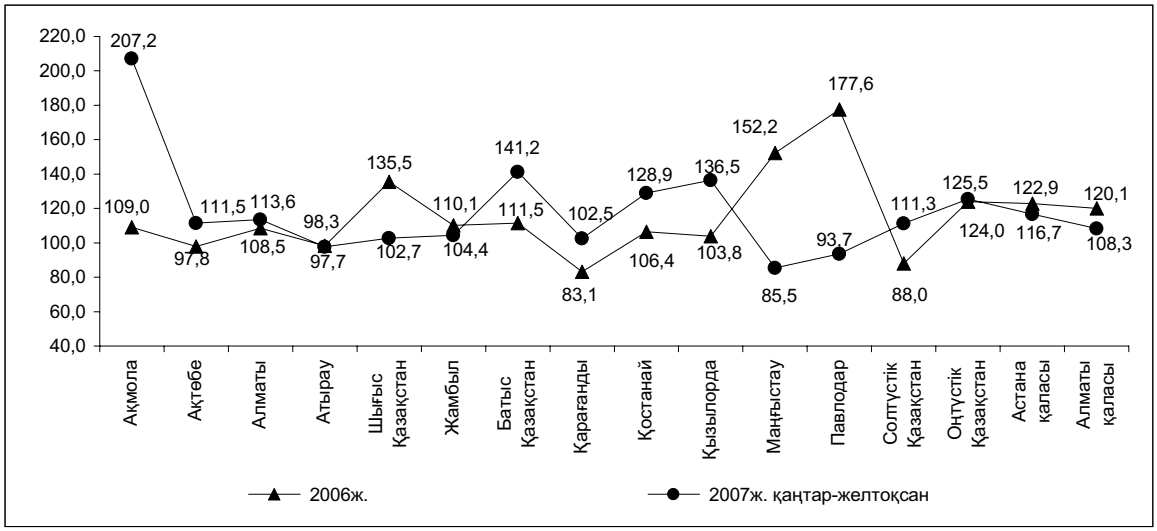

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаты (54,4%) мен шетел инвестициялары (18%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылды. Бюджет қаражаты 15,7%, қарыз қаражаты – 11,9% құрады.

Шетел инвестицияларының ең көп көлемі Атырау облысында (66,1%) игерілді, себебі бұл экономиканың мұнай-газ секторын дамытуға қаражат салатын шетел инвесторлары үшін ең тартымды өңір.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрылымының едәуір бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар мен ұйымдар (60,9%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілерінің (23%) қаражаты құрады. Мемлекеттік сектордың үлесі – 16,1% құрады.

Пайдалану бағыттары бойынша негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрылымы

пайызбен

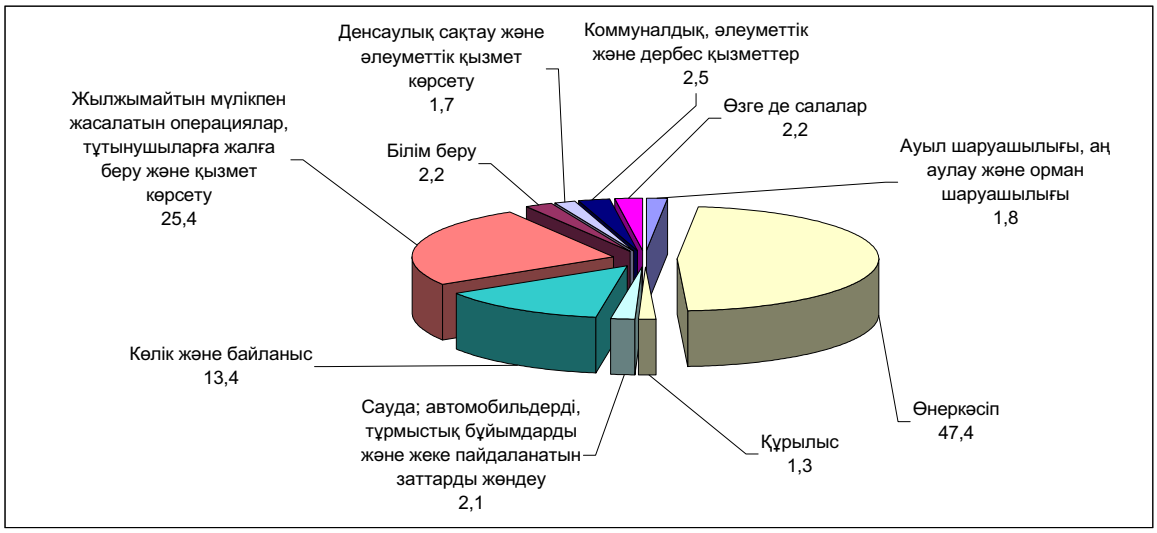

Инвестициялық тартымдылығы бойынша инвестициялаудың басым салалары мұнай және табиғи газ өндіру, осы салаларда қызмет көрсету - негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінің – 27,9%-ы, жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар, жалға алу және тұтынушыларға қызмет көрсету – 25,4%, көлік және байланыс – 13,4%, өңдеу өнеркәсібі – 10,5% болып қалады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

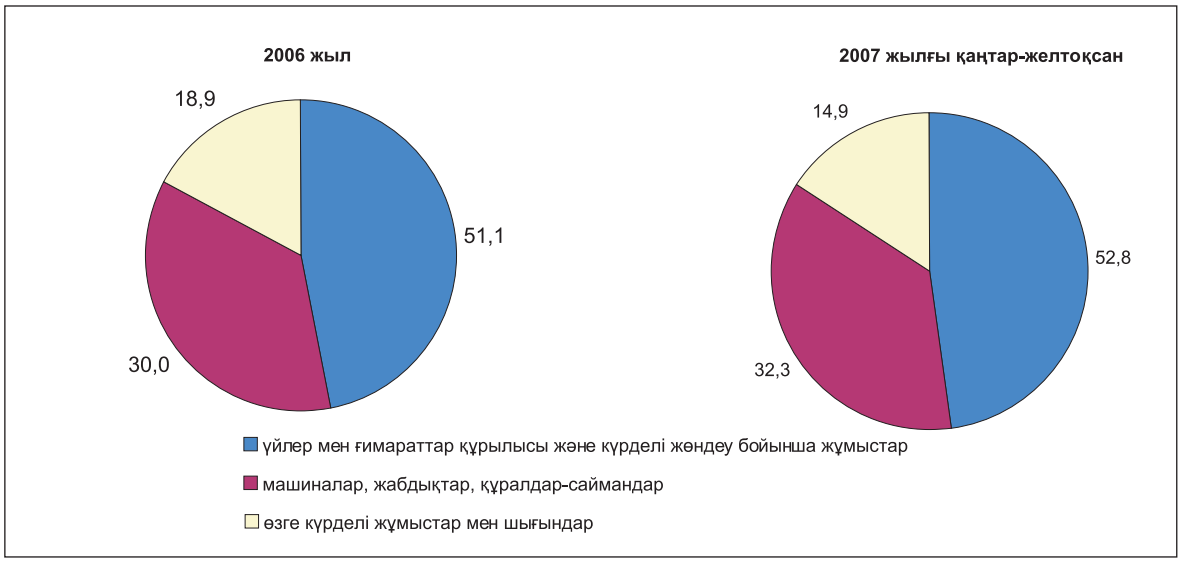

6. БАҒАЛАР

6.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2007 жылғы желтоқсанда тұтыну рыногындағы бағалар өткен аймен салыстырғанда 1,9%-ға, 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 18,8%, жыл ішінде орта есеппен (2007 жылғы қаңтар-желтоқсан 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға) – 10,8%-ға өсті. 2007 жылы бағалардың елеулі өсімі азық-түлік тауарларына – 26,6%-ға байқалды, ал олардың инфляцияға салымы 11,6% құрады. Ақылы қызметтерге бағалар 15,4% өсті, бұл жалпы өсімге 4,1% қосты, азық-түлік емес тауарлар, тиісінше, 10,5% және 3,1%. 2007 жылғы желтоқсанда өткен аймен салыстырғанда (жемістер мен көкөністер, көмір және бензин бағаларының өсімін есепке алмағандағы) базалық инфляция 1,8%, 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 18,6% құрады.

2007 жылы бағалардың едәуір өсуі нан, сүт өнімдеріне, майлар мен тоң майларға байқалды.

Нан мен жарма өнімдерінің бағасы 38,4%-ға (2006ж. – 5%-ға) өсті. Ұн - 66,7%, нан – 48,5% және макарон – 40,2%-ға қымбаттады. Жармалар ішінде мәни жармасы – 19,9%, арпа мен тары – 18%-дан, сұлы жармасы – 15,2%-ға өсті.

Ең жоғарғы баға өсімі май және тоң майларға – 62% тіркелді, 2006 жылы бағалар индексі 100% құрады. Күнбағыс майларының бағасы 96,8%, мал майы – 28,3%, маргарин – 19,4%-ға өсті.

Өткен жылы сүт өнімдері және жұмыртқа бағасы 30,7% (2006 жылы – 6%), ет және ет өнімдері – 25,1% (5,5%), балық пен теңіз өнімдері – 20,7%-ға (6,4%-ға) өсті.

2007 жылы бағалар өсімі қарқынының баяулауы 2006 жылмен салыстырғанда қант және жеміс-көкөністерге байқалды. Қант 2007 жылы 3,1% (2006 жылы – 16,4%), жеміс пен көкөністер – 21,9%-ға (25,2%-ға) қымбаттады. Жемістерге бағалар 27,2%, көкөністерге – 19,4%, картопқа – 13,8%-ға өсті.

Азық-түлік емес тауарлар тобында 2007 жылы бағалардың едәуір жоғарылауы бензинге – 16,5%, құрылыс материалдарына – 23,2%, қатты отынға – 25,1%-ға байқалды. Жуу және тазалау құралдарына бағалар өсімі – 12,3%, киім және аяқ киімге – 10,2%, үйде пайдаланатын заттарға – 8,2%, кітаптар мен газеттер, жеке бас гигиенасы тауарларына – 7,5-7,7%, дәрілік құралдарға – 5% құрады.

Ақылы қызметтер рыногындағы инфляцияға 2007 жылы тұрғын үй–коммуналдық қызметтердің 18,4%-ға қымбаттауы ықпал етті, бұл өткен жылғыдан 7,4 пайыздық тармаққа көп. Қоқыс жинау тарифтері – 32,5%, электр энергиясы – 28,7%, газға тарифтер – 21%-ға елеулі жоғарылады. Тұрғын үйді жалдау үшін төлем 23,4%, оны ұстау – 21,9%, жөндеу – 16,5%, сумен жабдықтау – 12,7%, орталықтан жылыту үшін төлем – 10,7%-ға көтерілді.

Денсаулық сақтау мекемелерінің қызметтеріне баға деңгейі – 22%, білім беру – 14,9%, мәдениет – 11%-ға өсті. Жолаушылар көлігінің төлемі 12,1%, ал темір жол – 16%, электр көлігі (трамвай, троллейбус) – 15,3%, автомобиль көлігіне – 11%-ға қымбаттады. Шаштараздар қызметтерінің бағасы – 25%, мейрамханалар мен қонақ үйлер қызметтеріне баға – 25,5%-ға жоғарылады.

2005-2007 жылдардағы инфляция

өткен жылдың тиісті айына; пайызбен

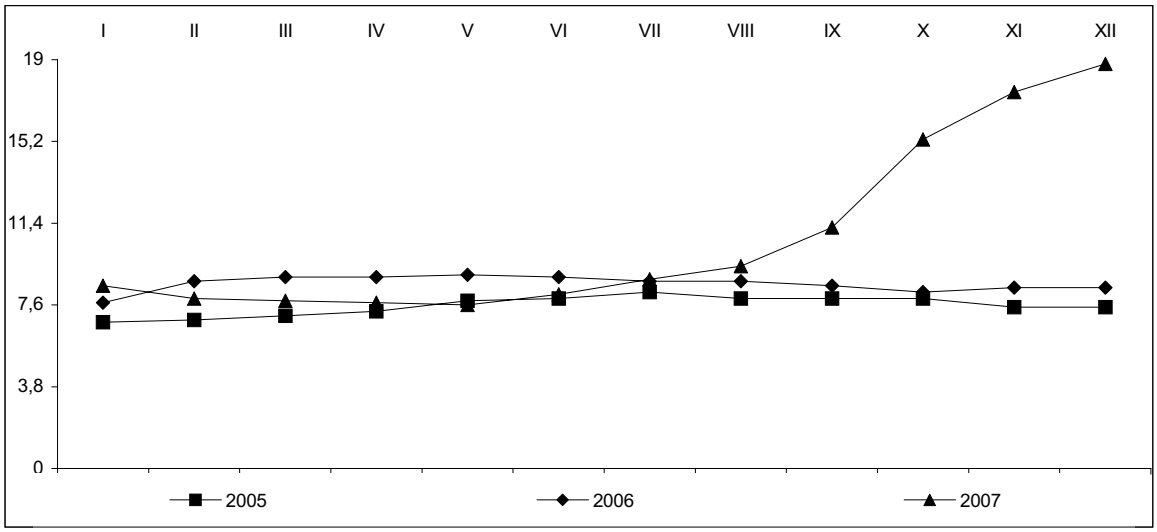

2007 жылғы желтоқсанда жаңа үйдің бір шаршы метрін сату бағасы республика бойынша орта есеппен 161,3 мың теңгені құрап, өткен аймен салыстырғанда 0,6%-ға төмендеді, 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 30,2%-ға өсті, көркейтілген тұрғын үйді қайта сату бағасы – 136,2 мың теңгені құрады, тиісінше 0,4%-ға төмендеп, 42,6%-ға өсті.

2006-2007 жылдардағы тұрғын үй рыногындағы бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі –

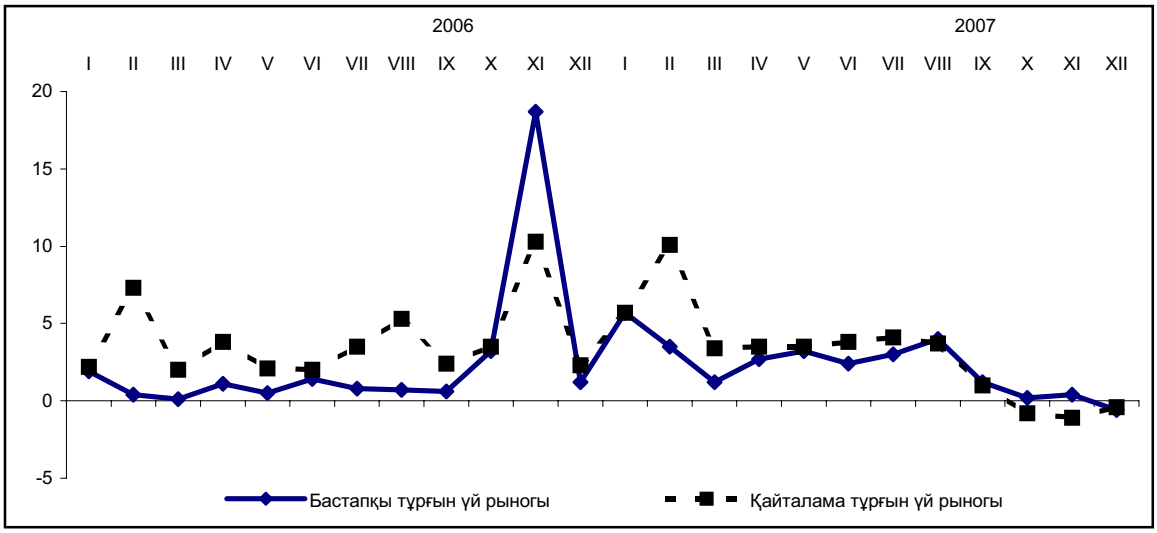

Жемістер мен көкөністерге, бензинге, көмірге баға өсуінің әсерін есепке алмай есептелген базалық инфляция 2007 жылғы желтоқсанда 1,8%, 2007 жылғы қарашада 2,5% құрады.

2007 жылғы Қазақстан Республикасындағы инфляция

пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

	2007 жылғы желтоқсан		2007 жылғы қаңтар-желтоқсан 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға
	2007 жылғы қарашаға	2006 жылғы желтоқсанға	
Инфляция	1,9	18,8	10,8
Базалық инфляция	1,8	18,6	10,3
Ақшалай табысы ең төмен халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	2,1	23,1	12,2
Ақшалай табысы ең жоғары халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	1,9	16,9	10,3

2007 жылғы желтоқсанда 2006 жылғы желтоқсанға қарағанда негізгі тамақ өнімдерін тұтынудың ең төменгі нормаларынан есептелген орташа халықтың жан басына шаққандағы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы 29,8%-ға, өткен айға қарағанда - 3,6%-ға өсіп, 10768 теңгені (тағам өнімдері - 6460 теңгені, азық-түлік емес тауарлар мен ақылы қызметтер - 4308 теңгені) құрады. 2007 жылғы желтоқсанда оның құрылымында ет пен балықты сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 19,4%, сүт, май-тоң май өнімдері мен жұмыртқаны - 16,9%, жемістер мен көкөністерді - 12%, нан өнімдерін - 9,5%, қант, шай және дәмдеуіштерді сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі - 2,2% құрады.

6.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒА

Өнеркәсіп өнімін өндіруші-кәсіпорындар бағалары, өндірістік сипаттағы қызметтер көрсетуді қоса 2007 жылғы желтоқсанда қарашамен салыстырғанда 4,1%, 2006 жылғы желтоқсанмен – 31,9%-ға өсті. Өндірілген өнім бір ай ішінде 4,3%, өндірістік сипаттағы қызмет көрсету – 0,6%-ға қымбаттады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдер тобынан өндіріс құралдарының бағасы 5,1%, аралық тұтыну өнімдері – 4,5%, тұтыну тауарларының бағасы 1,3%-ға өсті.

2007 жылғы Қазақстан Республикасында өнеркәсіп өнімін өндіруші кәсіпорындар бағаларының индексі

пайызбен, өсуі +, төмендеуі-

	2007ж. желтоқсаны			2007ж. қаңтар – желтоқсаны 2006ж. қаңтар - желтоқсанына
	2007ж. қарашасына	2006ж. желтоқсанына	2005ж. желтоқсанына	
Өнеркәсіп өнімдері, өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулерді қоса	4,1	31,9	51,2	12,4
Өндірілген өнім	4,3	33,6	53,6	12,8
Өндіріс құралдары	5,1	20,8	31,3	10,0
Аралық тұтыну өнімдері	4,5	35,8	57,3	13,2
Тұтыну тауарлары	1,3	13,2	22,5	8,2
Өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулер	0,6	7,3	17,6	6,0

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының базалық индексі (мұнай мен металл бағаларының өзгеруі есебінсіз) 2007 жылғы желтоқсанда қараша айына қарағанда 102,7%, 2006 жылғы желтоқсанға - 119,5% құрады.

Өткен айда газ конденсаты бағасының 16%, мұнайдың – 7,1%-ға өзгеруінен туындаған кен өндіру өнеркәсібінде бағаның 7,2%-ға өсуі байқалды. Бұл өнеркәсіптегі баға серпініне 4,5%-ға оң “салым” қосты. Осы кезеңде бағаның бензинге 7,4%, дизель отынына – 5,9% және отындық мазутқа – 3,5% өсуіне байланысты мұнай өнімдерін өндірушілер бағасы 6,9%-ға жоғарылады. Электр энергиясы 1,6%, көмір – 0,8%, табиғи газ – 0,5% қымбаттап, металл кені 1,8% арзандады. Энергия ресурстарының бағасы 2007 жылғы желтоқсанда 7,8%-ға өсті (қараша айында – 9,8%).

2007 жылғы шикізаттық энергия ресурстарын өндіруші кәсіпорындар бағасының индексі

өткен айға пайызбен

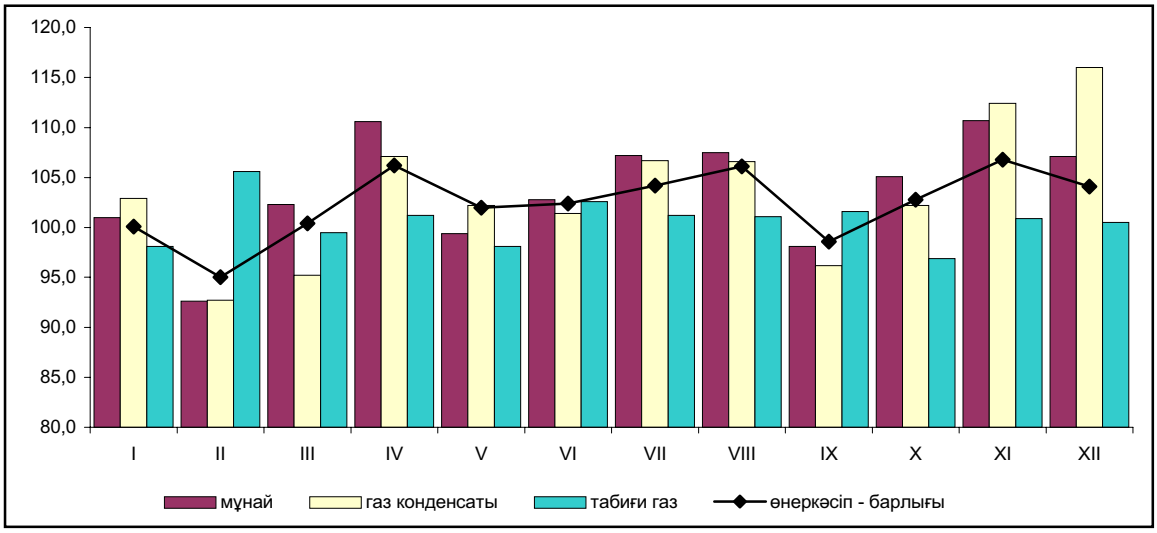

Металлургия өнеркәсібінде өткен айда бағалар 5% төмендеді (2007ж. қараша айында 2,3% өсті), бұл өнеркәсіптегі жалпы баға деңгейінің 0,7%-ға төмендеуіне себеп болды. Рыноктың сыртқы сауда конъюнктурасының әсерінен 2007 жылдың қарашасында байқалған мырыш бағасының өсімі өткен айда олардың 21,7%, мысқа – 12,9%, қорғасынға – 8,6%-ға төмендеуімен алмасты. Осы уақытта бағалы металдар бағасының 6,4%, ферроқорытпалардың – 4,6% және алюминийдің – 2,6%-ға өсуі жалғасты. Импортталынатын өнімдердің ұзаққа созылған бәсекелестігінен фармацевтикалық препараттар бағасы 3,7%-ға төмендеді, аяқ киім және былғары бұйымдарына баға бұрынғы деңгейде сақталып қалды.

Республикада өндірілген тамақ өнімдері 2007 жылғы желтоқсанда 0,8% қымбаттады, оған оларды өндіру үшін қолданылатын шикізат пен материалдарға бағаның 1,4%-ға өсуі әсер етті. Сүт өнімдеріне бағаның өсімі 2,8%, макарон өнімдеріне – 2,5%, жармалар және кондитер өнімдеріне – 1,8%-дан, сусындарға – 0,4% құрады. Құс етіне отандық өндірушілердің бағасы өткен айда 2,1% төмендеді, ал олардың қант-шикізатына төмендеуі қанттың 1,5%-ға арзандауына әкелді.

Байқалған өндірістік сипаттағы қызметтерден өткен айда бу және ыстық сумен қамтамасыз ету қызметтері тарифтерінің 0,3% өсуі, газет басу бойынша қызмет көрсетуде – 2,1%-ға төмендеуі тіркелді. Мұнай және газ өндіру, машина жөндеу және электр энергиясын өңірлік және өңіраралық деңгей желісімен тасымалдау бойынша қызмет көрсету тарифтері өзгеріссіз қалды.

Технологиялық үдеріс үшін өнеркәсіп кәсіпорындары сатып алған өндіріс ресурстарына бағалар индексі 2007 жылғы желтоқсанда қараша айына қарағанда 101,4%, 2006 жылғы желтоқсанға – 112,2% құрады. Өткен айда шетелдік сатушылардан сатып алынған шикізат пен материалдар бағасы 10,3%, республика ішінде – 1,2%, Достастық елдерінде – 0,9%-ға өсті.

Республикадан шығарылған тауарлардың бағасы 2007 жылғы қазанда қыркүйекпен салыстырғанда 2,2% төмендеді, 2006 жылғы желтоқсанмен – 27,1%-ға өсті. Республикадан жақын шетелге шығарылған өнім ай ішінде 3,6% қымбаттады, ал алыс шетелге – 3,2%-ға арзандады. Өңдеу сатылары бойынша сыныпталған, экспорттық өнім топтарындағы шикізаттардың бағасы 2,9%, жартылай дайын фабрикаттар – 2,2% төмендеді, дайын тауарлар – 10,3%-ға өсті. Минералды өнімдер бағасы 3,1%, мұнай - 4%, көмір – 0,7%, мұнай өнімдері – 0,1% төмендеді, ал табиғи газ бағасы 1%-ға өсті. Экспорттық жеткізілімдерден бағаның төмендеуі түсті металдарға – 5,8%, олардың өсуі – қара металдар илегіне - 4% және ферроқорытпаларға – 2,2%-ға байқалды. Азық-түлік тауарларынан қант 3,2%, алкогольді ішімдіктер және алкогольсіз сусындар – 0,9% арзандап, күріш – 11,7%, сүт өнімдері – 8,6%, балық – 7,8%-ға қымбаттады.

Қазақстанға әкелінген өнімдер бағасының индексі 2007 жылғы қазанда қыркүйекпен салыстырғанда 100,2%, 2006 жылғы желтоқсанға – 106,3%, Достастық мемлекеттері ішінде – тиісінше 98% және 109,3%, әлемнің қалған елдерінде – 103,5% және 102,4% құрады. Импортталынатын тауарлар ішінде сүрекке - 8%, аяқ киімге – 6,5%, құрылыс материалдарына – 4,8% және машина жасау өнімдеріне – 2,9%-ға бағаның өсуі байқалды. Қағаз және картон, керісінше 1,9%, химиялық тауарлар – 1,6%-ға арзандады.

Өткен жылы (2007 жылғы желтоқсанда 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда) **ауыл шаруашылығы өнімдерін өткізу индексі** 139,1%, өсімдік шаруашылығы өнімдері – 154,2%, мал шаруашылығы өнімдерінің индексі – 119,2% құрады.

Өткен жылы дәнді дақылдар бағасының өсімі 59,3% (2006 жылы – 9,9%) құрады. Олардың ең елеулі көтерілуі бидайға – 63,9%, арпаға – 50,9%, жүгеріге – 45,1%, күрішке – 18,3%, сұлыға – 12,6%, қарақұмыққа – 10,4%-ға байқалды.

Көкөністер бағасы бір жылда 27,6% (2006 жылы – 9,1%), картоп – 18,8% (30,6%), күнбағыс тұқымы – 21,2% (0,2%-ға төмендеді) өсті. Қырыққабат және қызылша – 25,1-25,3%-ға, сәбіз – 24,8%, пияз бағасы – 18,2%-ға қымбаттады. Гүлдерге баға өсімі - 20%, бұршаққа – 12,3%, мақсары тұқымына – 9,4%, шитті мақта - 7%, темекіге - 4% құрады.

2007 жылы жұмыртқа - 29,9% (2006 жылы - 3,9%), сүт – 18,8% (7,7%), мал мен құс -17,3%-ға (9,8%-ға) қымбаттады. Ірі қара мал етінің бағасы - 19,1%, құс – 16,4%, жылқы - 16,2%, шошқа -15,7%, қой еті - 13,9%-ға қымбаттады.

Ағымдағы жылғы желтоқсанда қарашамен салыстырғанда өсімдік шаруашылығы өнімінің бағасы - 3,3%, дәнді дақылдар - 3,5%, картоп – 1,5% және көкөністер – 0,8%-ға өсті. Жұмыртқаның 7% және сүттің 6,3%-ға маусымдық қымбаттауы есебінен мал шаруашылығы өнімі бағасының өсімі - 4,3% құрады. Мал мен құс етінің бағасы ай ішінде 3%-ға жоғарылады.

Ауыл шаруашылығы өнімдеріне бағалардың өзгеруі

пайызбен, өсуі +, төмендеуі-

	2007 жылғы желтоқсан		2007 жылғы қаңтар-желтоқсан 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға
	2007 жылғы қарашаға	2006 жылғы желтоқсанға	
Ауыл шаруашылығы өнімдері	3,6	39,1	20,3
Өсімдік шаруашылығы өнімдері	3,3	54,2	26,6
Мал шаруашылығы өнімдері	4,3	19,2	12,0

2007 жылы ауыл шаруашылығы өнімдерінің жекелеген түрлеріне бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі+, төмендеуі-

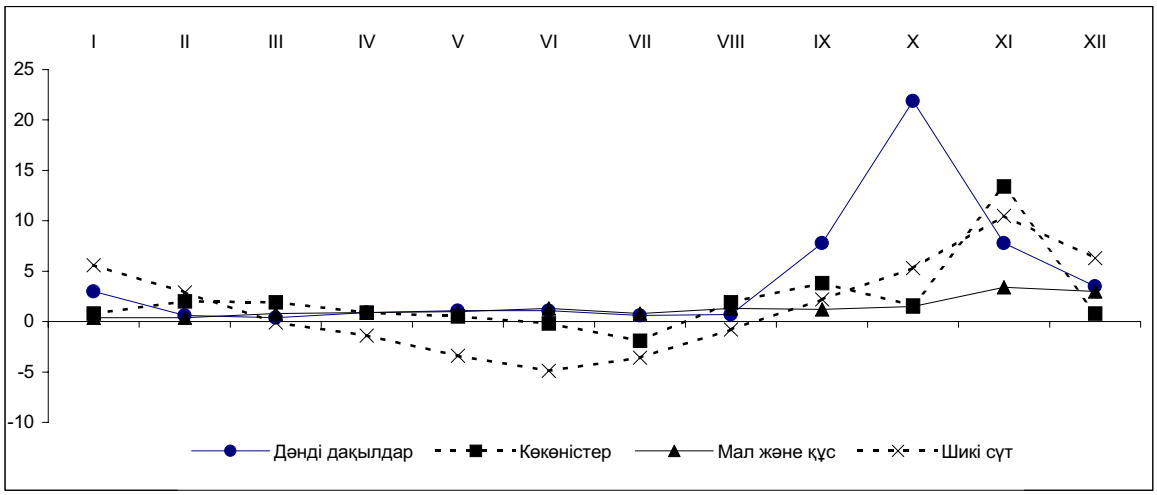

Өткен жылы (2007 жылғы желтоқсанда 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда) **құрылыстағы баға индексі** 107,1%, құрылыс-монтаж жұмыстарына 107,5%, технологиялық жабдықтарға – 106,7% құрады. Ағымдағы жылғы желтоқсанда технологиялық құрылымның барлық элементтерінің бағасы қарашамен салыстырғанда 0,4%, құрылыс-монтаж жұмыстары – 0,3%-ға өсті.

2007 жылы құрылыстағы баға индексі

өткен айға пайызбен

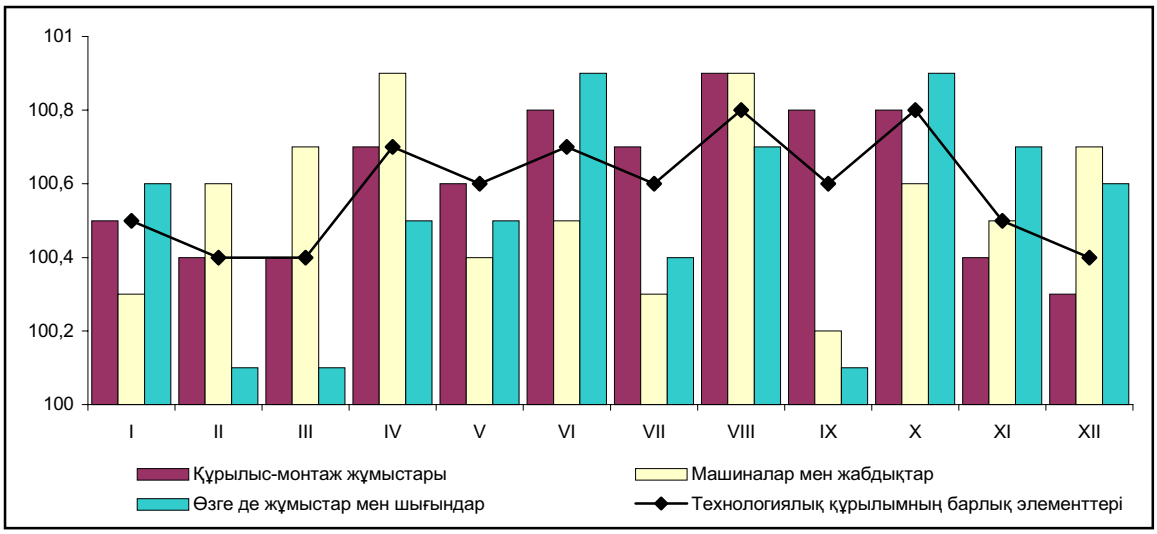

Өткен жылы құрылыс ұйымдары сатып алған материалдар, бөлшектер мен конструкциялар 6,4%-ға қымбаттады. Портландцемент бағасының өсімі – 45,9%, жертөле қабырғаларының бетон блоктары – 37,7%, ғаныш – 33,6%, қож мақтасы – 32,7%, бетон, қоспалар, металдар - 14,2-14,4%, сүрек пен асбестцемент табақтары – 11,7-12%, құм және малтатас, кірпіштер – 8,3-8,9%, металл конструкциялары және құбырлар – 6,2-7,7%, сым және кабельдер – 5,3%, бояу мен лактар – 4,9%, линолеум - 3,2%, шыны табақтары, қыш пен санитарлық-техникалық бұйымдар– 2,6-2,7% болып қалыптасты.

2007 жылғы желтоқсанда **көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау тарифтерінің индексі** өткен аймен салыстырғанда 100%, 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 100,4% құрады.

Жүк тасымалдау тарифтерінің негізгі жоғарылауы автомобиль көлігі қызметтеріне тіркелді. Өткен жылы автомобильдермен жүктерді жеткізу 5,3%, қала бойынша - 8%, қала маңы бағытына – 5,4%, республика ішінде – 4,5%, ТМД елдеріне - 3%-ға қымбаттады. Құбыр желісі көлігі қызметтеріне тарифтер олардың мұнайды қайта айдаудың 5,4%-ға арттыру есебінен 2,9%-ға өсті. ТМД елдеріне жүктерді тасымалдаудың тиісінше 12,7% және 0,9%-ға, республика ішінде 18,5% және 1,5%-ға кему есебінен әуе көлігіне 17,1% және темір жол көлігіне 1,1%-ға тарифтердің төмендегені байқалды.

7. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

7.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша 2007 жылғы 1 желтоқсанға мемлекеттік бюджет табыстары 2579,5 млрд. теңгені немесе орындалатын бюджетке қатысты 89,5% құрады. Шығындар 2365,3 млрд. теңге сомада өндірілді және ол бойынша орындау – 86,9% құрады. 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 23,3%-ға, ал шығындар 23,8%-ға артты. Бюджет тапшылығы (таза бюджеттік кредит беруді және қаржылық активтермен болатын операциялар бойынша сальдоны есепке алғанда) 90 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

Мемлекеттік бюджет табыстарының құрылымында негізгі үлесті салықтық түсімдер (80,8%) алады. Корпоративтік табыс салығы, қосылған құнға салық және әлеуметтік салық бюджеттің негізгі қайнар көзі болып табылады. Салықтық емес түсімдер, негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер және трансферттер түсімі, тиісінше, 5,9%, 3,3% және 10%-ды құрады.

Мемлекеттік бюджеттің салықтық түсімдерінің құрылымы
(2007 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша)

пайызбен

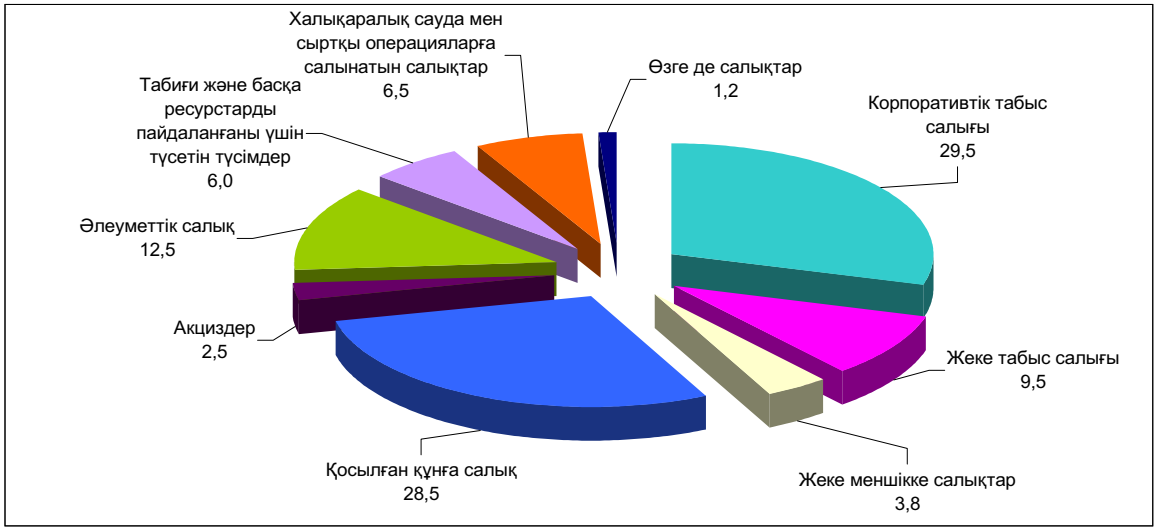

2007 жылғы қаңтар-қарашада әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға жұмсалған шығындар өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 20,4%-ға, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге – 40,7%-ға, білім беруге – 40,2%-ға және денсаулық сақтауға – 39,2%-ға артты.

Мемлекеттік бюджет шығындары
(2006-2007жж. 1 желтоқсандағы жағдай бойынша)

млрд. теңге

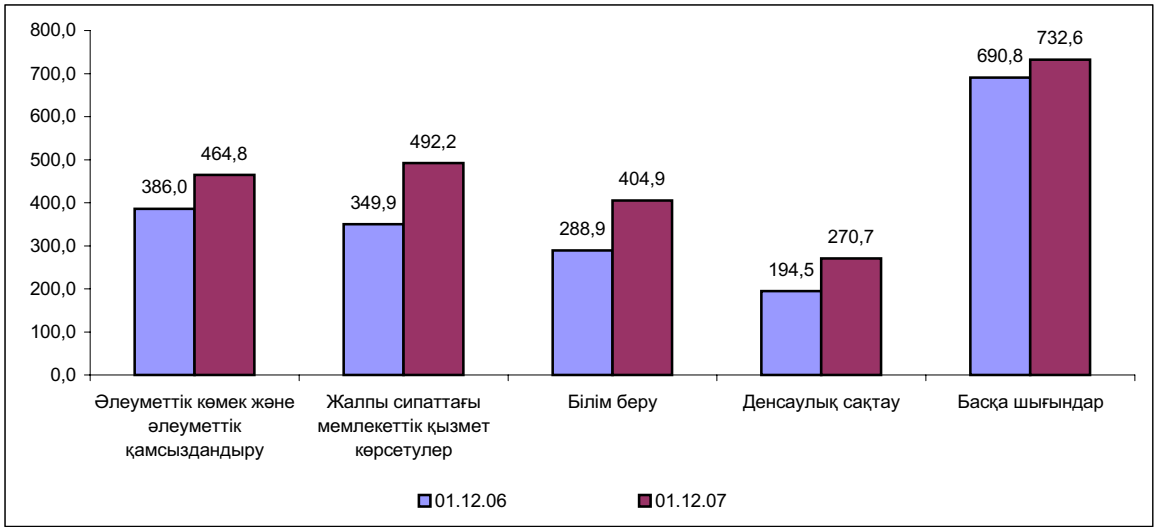

2007 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша Республикалық бюджетке түскен табыстар 1982,2 млрд. теңгені құрады. Шығындар 1874,4 млрд. теңге сомада өндірілді. Бюджет тапшылығы 192,5 млрд. теңге деңгейінде анықталды. Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 19,7%-ға, ал шығындар 21,8%-ға артты.

Республикалық бюджет табыстарының 71,8%-ын салықтар, 7,2%-ын - салықтан тыс түсімдер, 20,6%-ын - трансферттер түсімі, 0,4%-ын негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер құрады.

Республикалық бюджет шығындарында әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға – 22,9%, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге – 21,7%, көлік және коммуникацияға – 10,5%, білім беруге – 7,6% және денсаулық сақтауға – 5% келеді.

Жергілікті бюджетке түскен табыстар 1397,7 млрд. теңгені, шығындар 1291,3 млрд. теңгені құрады. 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда табыстар 48,4%-ға, шығындар – 47,3%-ға өсті. Бюджет профициті 93,1 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

7.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ-ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

2007 жылғы III тоқсанда республиканың орта және ірі кәсіпорындардың қаржылық-шаруашылық қызметтерінің оң даму үрдісі сақталуда. Зерттеуге қатысқан 1251 ірі және 3670 орта кәсіпорындардың салық салуға дейінгі түскен кірісі 939,7 млрд. теңгені құрап, 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 20,6%-ға немесе 160,3 млрд. теңгеге өсті.

Жалпы кәсіпорындар пайдалылығы 34,9% құрады. Қаржы делдалдығы мен сақтандыру саласында қосалқы қызметпен (155,8%), шикі мұнай мен табиғи газ барлаумен және бұл салаларда қызмет көрсетумен (146,9%) айналысатын кәсіпорындар ең пайдалы болып табылады.

Есепті кезеңде барлық экономикалық қызмет салаларында оң мәнді қаржы нәтижелері алынды. Пайданың жалпы көлемінің жартысынан астамы (57,6%) кен өндіру кәсіпорындарымен алынды, ал өңдеу өнеркәсібіне республикалық көлем пайдасының 18,5%-ы келді. Өңірлік бөліністе елеулі пайда сомасы Атырау облысы – 186,2 млрд. теңге (республикалық көрсеткіштің – 19,8%-ы) және Астана қаласы кәсіпорындарына – 176,3 млрд. теңге (18,8%) келеді. Одан басқа, ең жоғарғы оң мәнді қаржы нәтижесі Қызылорда облысының (122,6 млрд. теңге), Алматы қаласының (104,9 млрд. теңге), Ақтөбе (101,9 млрд. теңге), Маңғыстау (86,0 млрд. теңге) облыстарының кәсіпорындарында белгіленді, көрсетілген өңірлердің жиынтық үлесі 44,2% құрады.

2007 жылғы III тоқсанда кәсіпорындар шығыстарының жалпы сомасы 2580,7 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегі сәйкес көрсеткіштен 22,0%-ға жоғары. Шығыстардың салалық құрылымында өңдеу өнеркәсібінің (24,9%), кен өндіру өнеркәсібінің (20,3%) және құрылыстың (16,6%) басымдылығы байқалды. Өңірлік бөліністе орта және ірі кәсіпорындар шығыстарының едәуір бөлігі Алматы қаласының (20,9%), Астана қаласының (19,0%) және Атырау облысының (15,2%) кәсіпорындарына келді.

Республиканың орта және ірі кәсіпорындарымен есепті кезеңде өнімдер 2222,5 млрд. теңге сомасына өндірілді; өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтердің жалпы көлемінен 88,5% өткізілді, 2,0% – кәсіпорынның ішінде пайдаланылған.

Өндірілген өнім мен көрсетілген қызметтердің елеулі көлемі өнеркәсіп кәсіпорындарына (42,3%), құрылыс (18,0%), көлік және байланыс (14,6%) кәсіпорындарына, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетумен айналысатын субъектілерге (12,7%) келеді. Өңірлік бөліністе өнім шығарудың елеулі үлес салмағы Алматы қаласы (23,4%), Астана қаласы (19,1%) және Атырау облысының кәсіпорындарына (16,2%) келеді. Шығарылымның жалпы көлеміндегі ірі кәсіпорындардың үлесі 73,9%, орта кәсіпорындардың үлесі 26,1% құрады.

Ірі және орта кәсіпорындардың қаржылық нәтижесінің серпіні

өткен жылғы тиісті тоқсанға %-бен

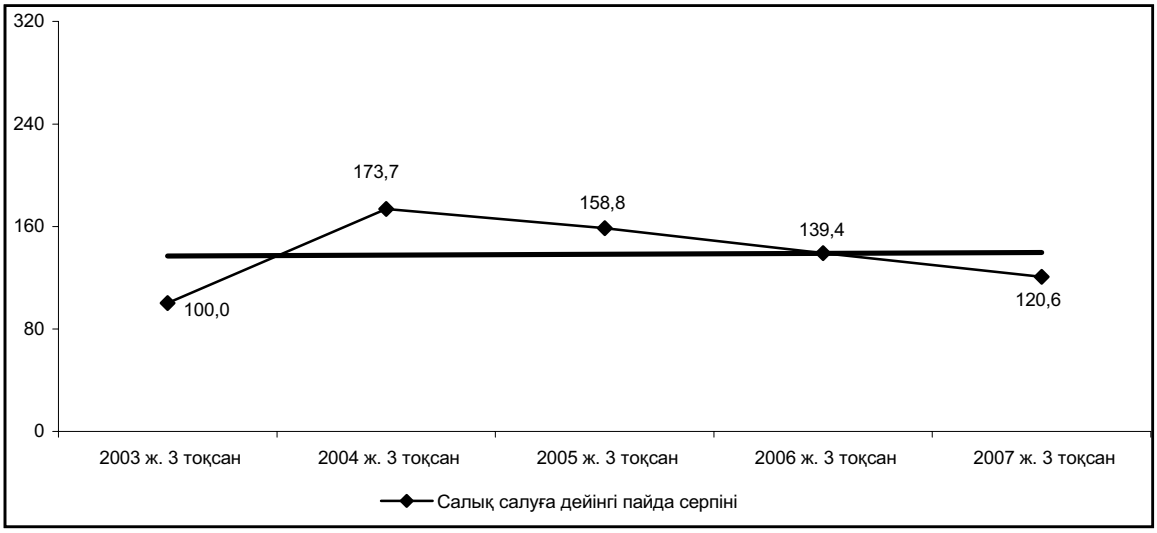

2007 жылғы III тоқсанда 1709 кәсіпорын (кәсіпорындардың жалпы санының 34,7%-ы) 105,8 млрд. теңгенің сомасында зиян шекті, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден 0,8%-ға төмен, мұның өзінде зиян шеккен кәсіпорындардың саны 101 бірлікке азайды. Залалды кәсіпорындардың құрылымында 35,6%-ы өнеркәсіп секторына келеді, мұнда залалды кәсіпорындардың ең көп саны өңдеу өнеркәсібінде шоғырланған. Республика зиян шеккен кәсіпорындардың көп саны Солтүстік Қазақстан (өңірдің барлық кәсіпорындарының 42,5%-ы), Қарағанды (40,1%), Шығыс Қазақстан (37,9%), Ақмола (37,6%) облыстарында және Астана қаласында (37,1%) тіркелді.

Табысты болған және зиян шеккен кәсіпорындардың өңірлер бөлінісіндегі үлестік бөлінуі

%-бен

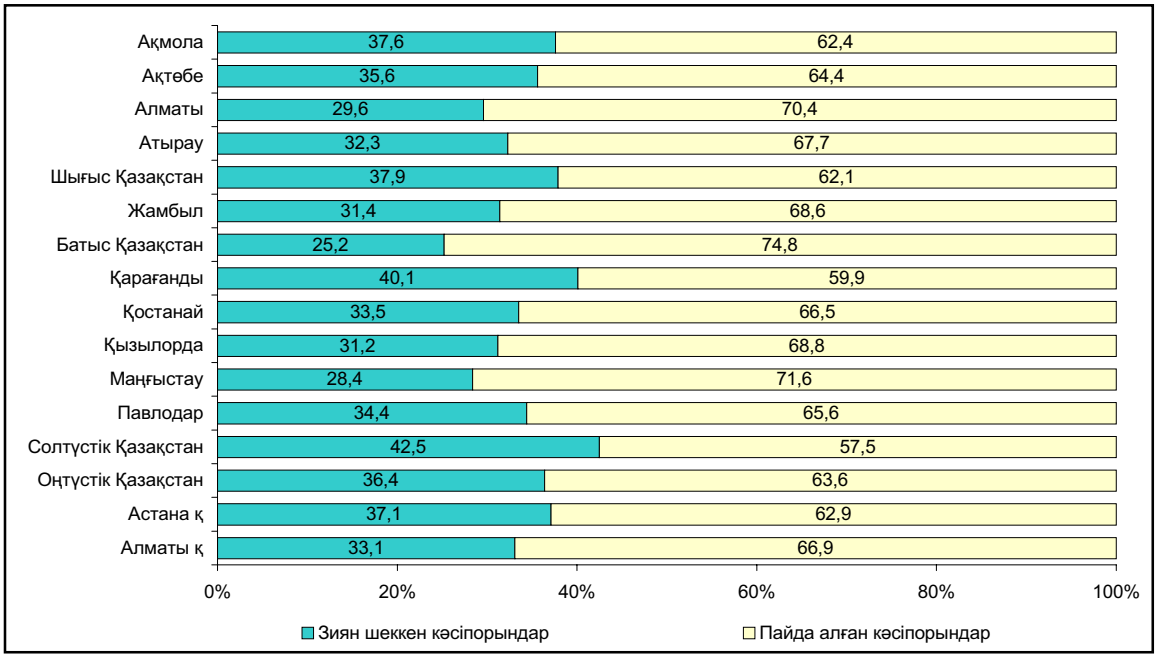

Орта және ірі кәсіпорындардың өзара есеп айырысуларының жағдайы

2007 жылғы 1 қазанға республиканың кәсіпорындарында міндеттемелер бойынша берешек 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 27,9%-ға өсіп, 10277,5 млрд. теңгені құрады, соның ішінде мерзімі өткен берешек жалпы міндеттемелер көлемінің 1,1%-ы (108,2 млрд. теңге) деңгейінде қалыптасты. Міндеттемелер бойынша берешектің құрылымында ең көп үлес салмағы жеткізушілер мен мердігерлер берешегіне – 21,7% және банктердің қарыздарына- 18,6% келеді. Міндеттемелер бойынша берешектің негізгі үлесі (71,3%) ірі кәсіпорындарға келеді.

Салалық бөліністе төленбеген төлемнің негізгі көлемі міндеттемелердің жалпы көлемінің 36,3%-ы келетін өнеркәсіп кәсіпорындарының есебінен қалыптасты, мұның өзінде кен өндіру кәсіпорындары - өнеркәсіп кәсіпорындар берешегінің жалпы көлемі үлесінің 53,2%-ын, өңдеу өнеркәсібі – 38,0%-ын, электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу кәсіпорындары 8,8%-ын алады.

Өңірлік деңгейде міндеттемелердің жалпы көлеміндегі берешектің ең көп үлес салмағы Атырау облысында – 29,3% (2006 жылғы III тоқсанда 30,4%), Алматы қаласында – 20,6% (20,0%), Астана қаласында – 18,0% (20,8%) байқалды.

Кәсіпорындар бойынша тұтастай дебиторлық берешек 2006 жылғы III тоқсанға қарағанда 24,8%-ға өсіп, 4365,6 млрд. теңгені құрады, соның ішінде мерзімі өткен дебиторлық берешек 173,6 млрд. теңгені құрады, бұл берешектің жалпы сомасының 4,0%-ы. Дебиторлық берешектің құрылымында негізгі көлем – 42,5% (1857,4 млрд. тенге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегіне тиіс.

Дебиторлық берешектің негізгі үлесі Алматы қаласы – 25,0% (1091,0 млрд. теңге), Астана қаласы – 17,1% (748,1 млрд. теңге), Атырау – 10,3% (447,9 млрд. теңге) және Маңғыстау облысы – 9,9% (433,6 млрд. теңге) кәсіпорындарына келді.

2007 жылғы 1 қазанға міндеттемелер бойынша берешек дебиторлық берешектен 2,4 есеге асып түсті. Міндеттемелердің дебиторлық берешектен максималды асып түсуі жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетумен (5,8 есеге) айналысатын кәсіпорындарында, сондай-ақ қонақ үй және мейрамханалық бизнесі (4,5 есеге) саласы кәсіпорындарында қалыптасты.

Қызметкерлер мен қызметшілерге жалақы бойынша мерзімі өткен берешек 2007 жылғы 1 қазанға 1,6 млрд. теңгені құрады, бұл жалақы бойынша жалпы берешек сомасының 1,9%-ы.

Негізгі экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде еңбек ақы төлеу бойынша берешектің бөлінуі

пайызбен

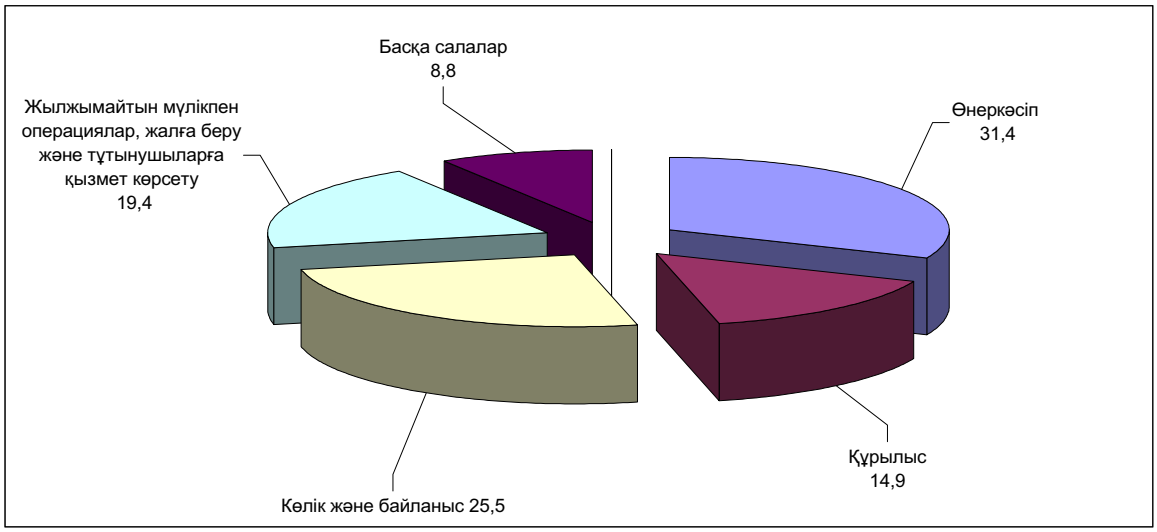

7.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2007 жылғы қарашаның соңына ақша базасы (резервтік ақшалар) 1490 млрд. теңге (2006 жылғы қарашаның соңына – 1181,6 млрд. теңге) сомасында анықталды және өткен аймен салыстырғанда 0,8%-ға кеміді. Ақша базасының құрамында Қазақстанның Ұлттық Банкінен (ҚҰБ) тыс қолма-қол ақшалар және екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Ұлттық Банкіндегі басқа ұйымдардың депозиттері тиісінше 807,9 млрд. теңге мен 682,1 млрд. теңгені (2006 жылғы тиісті кезеңде тиісінше – 602,7 млрд. теңге және 578,9 млрд. теңге) құрады.

Айналымдағы қолма-қол ақша (М0) 2007 жылғы қарашаның соңына өткен аймен салыстырғанда 5,3%-ға кеміді, 2006 жылдың сәйкес мерзімімен салыстырғанда 30,8%-ға өсіп, 686,1 млрд. теңгені құрады.

Ақша базасы (М3) ағымдағы жылғы қарашаның соңына 2007 жылғы қазанмен салыстырғанда 3,9%-ға өсті және 4521 млрд. теңгені (2006 жылғы қарашаның соңына – 3387,7 млрд. теңге) құрады.

Екінші деңгейдегі банктердегі резиденттер депозиттерінің жалпы көлемі 2007 жылғы қарашаның соңына 3834,9 млрд. теңге сомасында (2006 жылғы қарашаның соңына – 2863,1 млрд. теңге) белгіленді. Ұлттық валютадағы депозиттер ағымдағы жылғы қазанмен салыстырғанда 3,7%-ға өсіп, 2594,9 млрд. теңгені, шетел валютасындағы депозиттер 10,3%-ға өсіп, 1240 млрд. теңгені құрады. 2007 жылғы қарашада жеке тұлғалар депозиттері 1410,6 млрд. теңгені (2006 жылғы сәйкес кезеңде – 927,9 млрд. теңге) құрады, бұл депозиттердің жалпы сомасының 36,8%-ын алады.

2007ж. ұлттық және шетел валютасындағы депозиттер

кезең соңына, млрд. теңге

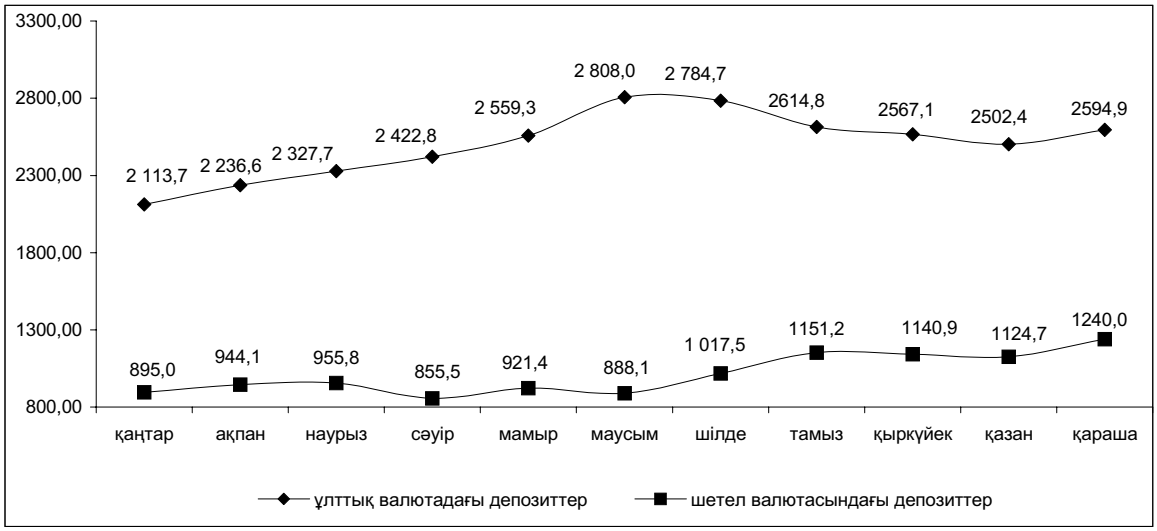

Ағымдағы жылғы қарашаның соңына екінші деңгейдегі банктер кредиттері 7227,5 млрд. теңгені (2006 жылғы қарашаның соңына – 4361,2 млрд. теңге) құрады және бір айда 0,2%-ға өсті. Аталған кезеңде 2007 жылғы қазанмен салыстырғанда банктік емес заңды тұлғаларға берілген кредиттер сомасы 0,1%, жеке тұлғаларға – 0,3%-ға өсіп, тиісінше 4646,7 млрд. теңге және 2580,8 млрд. теңгені құрады.

2006ж. және 2007ж. қарашадағы екінші деңгейдегі банктер кредиттерінің салалық құрылымы

кезең соңына, пайызбен

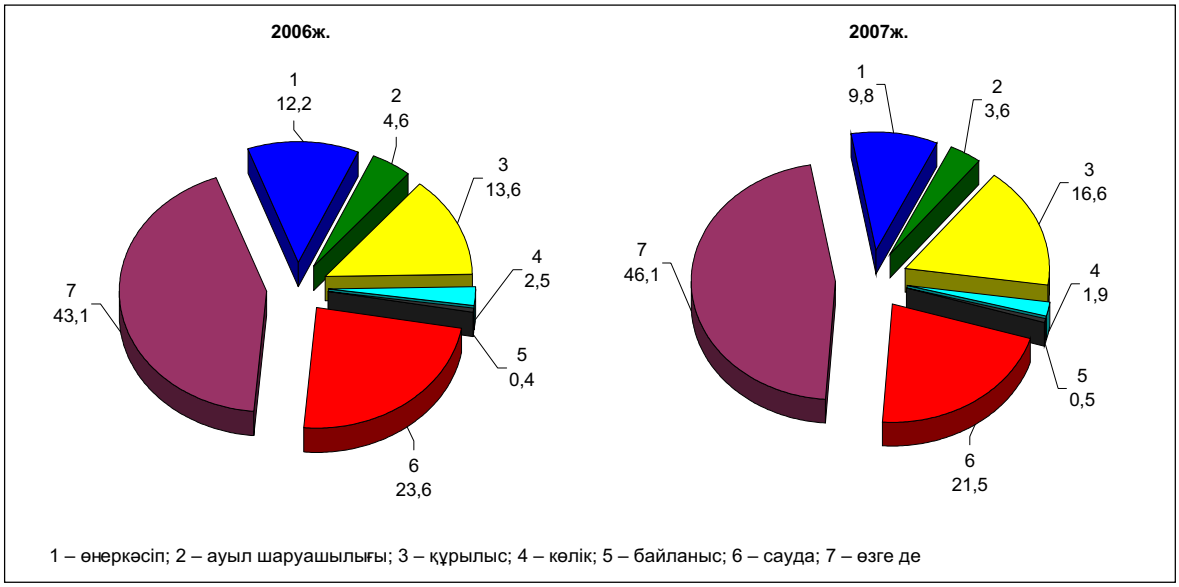

2007 жылғы қарашаның соңына ұзақ мерзімді кредиттер сомасы (бір жылдан астам) 5773 млрд. теңгені (2006 жылғы қарашаның соңына – 3246,1 млрд. теңге) құрады және ағымдағы жылдың өткен айымен салыстырғанда 1,9%-ға өсті. Кредиттер құрылымында олар ең үлкен үлесті – 79,9%-ды (2006 жылдың сәйкес кезеңінде – 74,4%) құрайды.

Кредиттеу объектілері бойынша ең үлкен үлесті айналым қаражаттарын сатып алуға берілген кредиттер – 25,5% (1840 млрд. теңге), ең аз үлесті құнды қағаздарды сатып алуға берілген кредиттер – 1% (71,9 млрд. теңге) алады. Азаматтардың тұтынушылық мақсаттарына берілген кредиттер – 16,9% (1220,2 млрд. теңге), азаматтарға тұрғын үйлерді салу және сатып алуға – 11,4% (825 млрд. теңге), жаңа құрылыс және қайта құруға – 12% (868,9 млрд. теңге), негізгі қорларды сатып алуға – 11,8% (853 млрд. теңге), басқа мақсаттарға – 21,4% (1548,5 млрд. теңге) құрады.

2007 жылғы қарашаның соңына екінші деңгейдегі банктердің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берілген кредиттері 1510,3 млрд. теңгені құрады, бұл өткен айға қарағанда 0,8%-ға көп. Бұл жалпы берілген кредиттердің 20,9%-ын (2006 жылдың сәйкес кезеңінде – 18,1%) құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша ағымдағы жылғы қарашада жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі оны сатып алу көлемінен: еуро бойынша – 4 есеге, АҚШ доллары бойынша – 2,3 есеге, ресей рублі бойынша – 1,5 есеге асып түсті. Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі өткен аймен салыстырғанда еуро бойынша – 8,8%, АҚШ доллары – 23,7% азайды, ресей рублі бойынша – 1,1%-ға өсті.

2007ж. АҚШ доллары және еуроның ресми айырбастау бағамдары

кезең соңына, валюта бірлігіне теңгемен

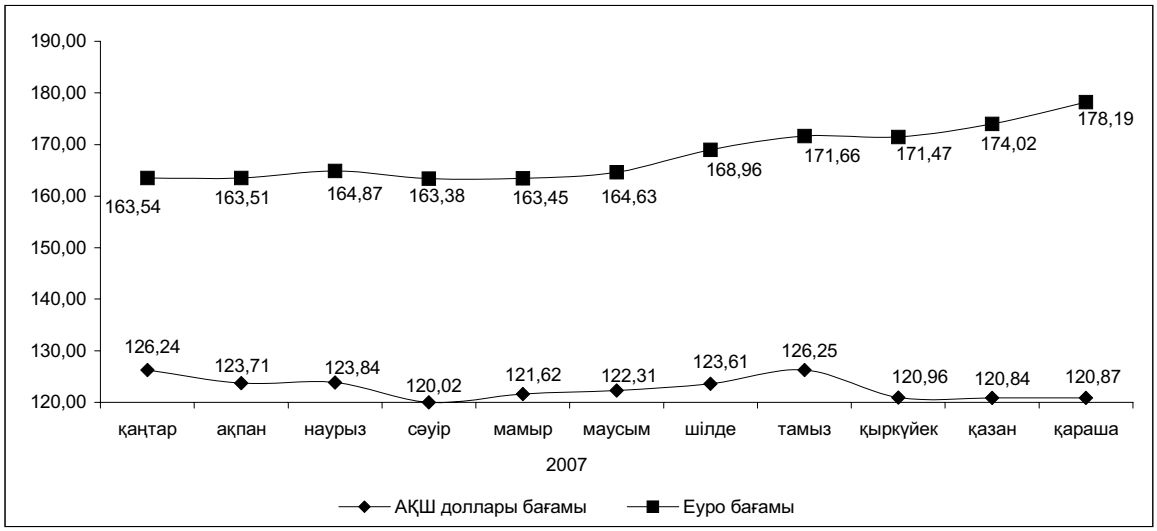

ҚР Ұлттық Банкінің қайта каржыландыруының ресми ставкасы 2006 жылдың 1 шілдесінен 0,5 пайыздық тармаққа өсіп, жылдық деңгейде 9% болып белгіленді.

8. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

8.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2007 жылғы IV тоқсанда (алдын-ала деректер бойынша) жалдамалы қызметкерлер саны 5 млн. адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнен 224,2 мың адамға (4,7%-ға) көп. Олардың санынан мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда 4,1 млн. адам (80,8%), жеке тұлғаларда 0,6 млн. адам (11,5%), шаруа (фермер) қожалықтарында 0,4 млн. адам (7,7%) жұмыс істеді.

2007 жылғы қарашада ірі және орта кәсіпорындарда 2,9 млн. адам жұмыс істеді немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 57,1%-ы. Бұл өткен жылдың тиісті айына қарағанда 145,6 мың адамға немесе 5,3%-ға көп.

2007 жылғы қарашада жұмыс күшінің ағыны өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында – 23,1 мың адам (13,6%), білім беруде – 22 мың адам (4,1%), құрылыста – 20,8 мың адам (10%), саудада – 20,1 мың адам (24,1%), денсаулық сақтауда – 17,7 мың адам (6,6%), қаржы саласында – 16,7 мың адам (32,5%), өнеркәсіпте – 11,3 мың адам (1,6%), көлік және байланыста – 9,7 мың адам (3,8%) байқалды.

2007 жылғы қарашаның соңында ірі және орта кәсіпорындарда 24 мың бос жұмыс орны болды (тізімдік санға 0,7%). Бұл 2006 жылғы қарашаға қарағанда 5,3 мың бірлікке (28,1%) көп. Ең көп бос жұмыс орны саны өнеркәсіпте – 6669 бірлік (олардың жалпы санының 27,8%-ы), мемлекеттік басқаруда – 5049 бірлік (21,1%) сақталды. Аталған кезеңде денсаулық сақтау мен әлеуметтік қызмет көрсетуде саласында бос жұмыс орны – 3060 бірлікті (12,8%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар - 2587 бірлікті (11%), көлік және байланыста - 2449 бірлікті (10,2%), қаржы қызметінде – 2088 бірлікті (8,7%), құрылыс ұйымдарында– 229 бірлікті (1%) құрады.

2007 жылғы қарашада қазанмен салыстырғанда бос жұмыс орындары санының өсуі денсаулық сақтауда – 681 бірлік (28,6%), көлік және байланыста - 414 бірлік (20,3%) тіркелген.

Аталған кезеңде бос жұмыс орындары санының азаюы қаржы қызметінде – 757 бірлік (26,6%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар саласында – 294 бірлік (10,2%), өнеркәсіпте – 206 бірлік (3%), құрылыс ұйымдарында - 126 бірлік (35,5%), білім беруде - 94 бірлік (20,6%) байқалды.

2005-2007 жылдардағы ірі және орта кәсіпорындардағы бос жұмыс орындарының саны

айдың соңына

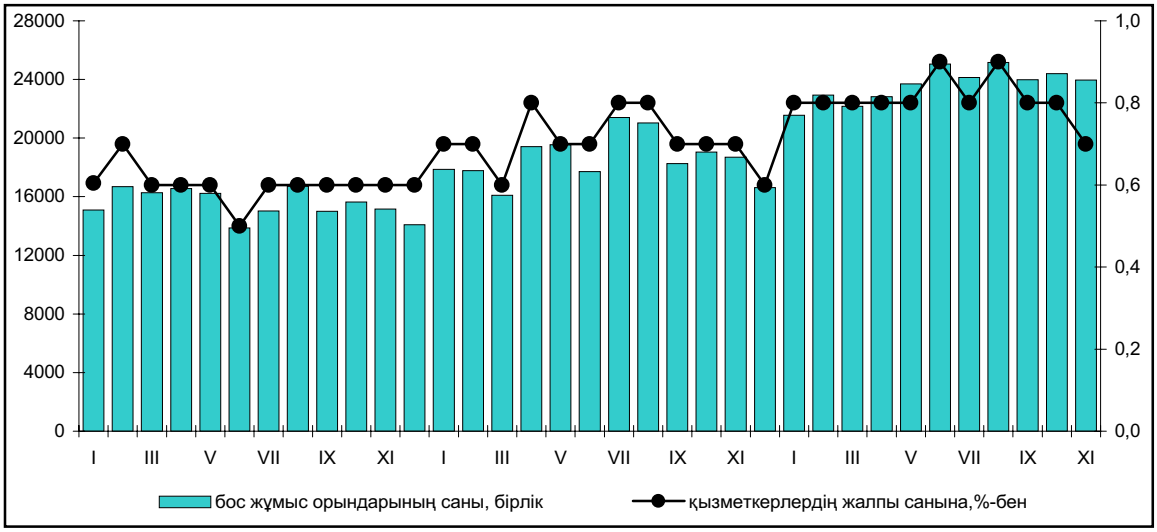

8.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

2007 жылғы төртінші тоқсанда 15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны (алдын-ала деректер бойынша) 8,3 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 225,6 мың адамға (2,8%-ға) көп. Республика экономикасында 7,7 млн. адам жұмыспен қамтылды. 2006 жылғы төртінші тоқсанға қарағанда олардың саны 265,5 мың адамға (3,6%-ға) өсті. Жұмыспен қамтылғандар құрылымында негізгі үлесті – 65,6% жалдамалы қызметкерлер, ал өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 34,4% құрайды.

2007 жылғы төртінші тоқсанда жұмыссыздар саны (табысты жұмысы болмаған, оны белсенді түрде іздеген және оған кірісуге әзір болған 15 және одан жоғары жастағы адамдар) 578,8 мың адамды құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 39,9 мың адамға қысқарды. Жұмыссыздық деңгейі - 7,0% (2006 жылғы төртінші тоқсанда – 7,7%) болып қалыптасты.

2006-2007 жылдардағы жұмыссыздық деңгейі

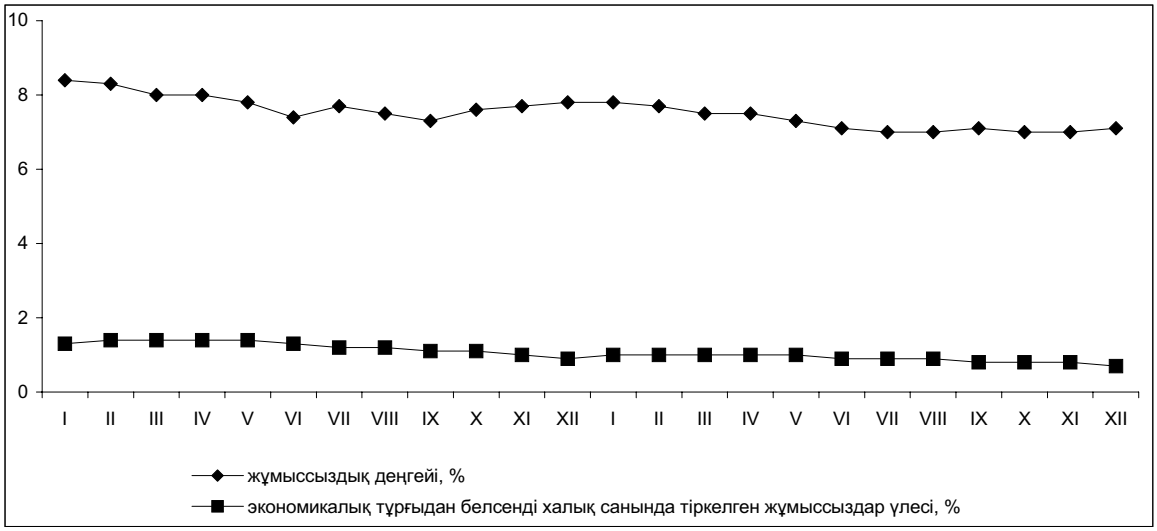

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2007 жылдың басынан бергі кезеңінде уәкілетті органдарға жұмысқа орналасу мәселесі бойынша 236,3 мың адам, желтоқсан айында – 11,1 мың адам, ауыл тұрғындарынан – тиісінше 97,8 мың және 3,7 мың адам келді.

2007 жылғы желтоқсан соңында жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде есепте тұрған адамдар саны 54,7 мың адамды құрады, бұл қараша айына қарағанда 7,9 мың адамға (12,6%-ға) және 2006 жылғы желтоқсандағыдан 20,5 мың адамға (27,2%-ға) аз. Тіркелген жұмыссыздар санында басым бөлігін әйелдер – 38,5 мың адам (70,4%) және ауыл тұрғындары – 28 мың адамды (51,1%) құрайды. 2007 жылғы желтоқсанда экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі 0,7% (2006 жылғы желтоқсанда – 0,9%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 211,2 мың адам жұмысқа орналастырылды, бұл жұмысқа орналасуға келгендер санының 89,4%-ы. 2007 жылғы желтоқсанда жұмысқа орналасқандар саны 17,7 мың адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті айға қарағанда 3 мың адамға (20,5%-ға) көп. 2007 жылғы желтоқсанда 6,2 мың ауыл тұрғыны жұмысқа орналасқан.

2007 жылғы желтоқсанда – 0,5 мың адам кәсіптік даярлауға немесе қайта даярлауға, біліктілігін арттыруға жіберілді, 3,3 мың адам қоғамдық жұмыстарға қатысты, оның ішінде ауылдықтар – тиісінше 0,2 мың және 1,5 мың адам.

2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 10 кәсіпорын түрлі себептерге байланысты өндірісін толықтай, 59-ы - жартылай тоқтатқан, 8 кәсіпорын - толықтай толық емес жұмыс уақыты режиміне көшсе, 36 кәсіпорын – жартылай толық емес жұмыс уақыты режимінде жұмыс істеген. 2007 жылғы желтоқсанда еріксіз демалыста болған қызметкерлер саны 5,4 мың адамды (2007 жылғы қарашада– 5 мың адамды) құрады.

8.3 ЕҢБЕК АҚЫ ТӨЛЕУ

2007 жылғы қарашада бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 53928 теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 27%, нақты көрінісінде – 8,1%, қаңтар-қарашада – тиісінше, 51101 теңге, 29% және 17,3%-ға өсті.

2006-2007 жылдары Қазақстан Республикасындағы еңбекақы

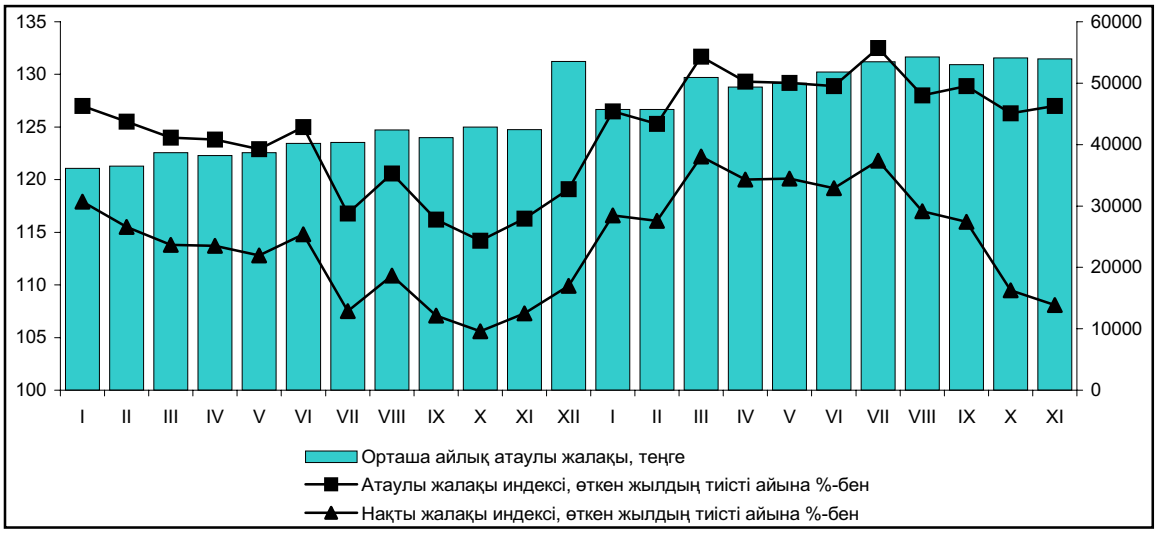

Ағымдағы жылғы қарашада 2006 жылдың сәйкес айымен салыстырғанда жалдамалы қызметкерлер жалақысының жоғарылауы экономикалық қызметтің барлық түрлерінде байқалды. Жалақы аса жоғары қарқынмен денсаулық сақтауда және әлеуметтік қызмет көрсетуде – 56,9%, ауыл шаруашылығында – 37,4%, білім беруде – 33,8%, құрылыста – 30,1%-ға өсті.

Жалақының жоғары деңгейі экономиканың қаржы және өндіріс салаларында сақталды. 2007 жылғы қарашада қаржы құрылымдарындағы бір қызметкердің жалақысы 129,5 мың теңгені, кен өндіру өнеркәсібінде – 88,8 мың теңгені, жылжымайтын мүлікпен операциялар саласында – 81,6 мың теңгені, құрылыста – 76,6 мың теңгені, көлік және байланыста – 70,2 мың теңгені құрады, бұл республикалық орташа деңгейден 1,3-2,4 есе жоғары.

Білім беру қызметкерлерінің орташа жалақысы ағымдағы жылдың қарашасында 32641 теңге болып қалыптасты, бұл республика бойынша орташа жалақыдан 39,5%-ға төмен, денсаулық сақтауда және әлеуметтік қызмет көрсетуде – тиісінше, 33162 теңге және 38,5%-ға. Ең төменгі жалақы ауыл шаруашылығы қызметкерлерінде – 28313 теңге болып сақталып отыр, бұл ел бойынша орташа көрсеткіштің 52,4%-ы.

2006-2007 жылдардағы экономика секторлары бойынша орташа айлық жалақы

теңге

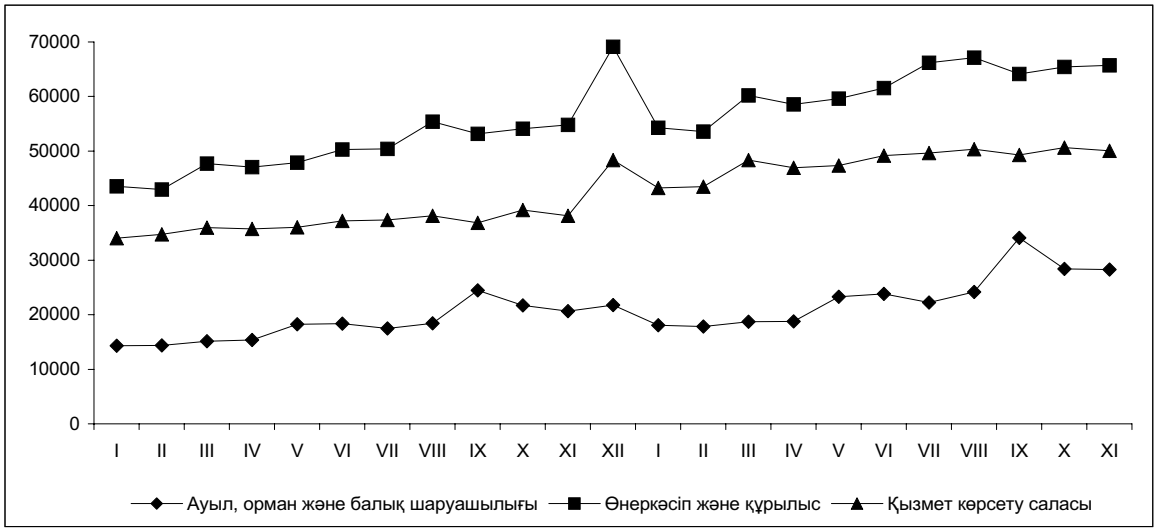

9. ХАЛЫҚ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2007 жылғы қарашада халықтың жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 26714 теңгені құрады, бұл 2006 жылдың қарашасымен салыстырғанда 25,2%-ға жоғары, нақты ақшалай табыс көрсетілген кезеңде 6,5%-ға артты.

2007 жылдың III тоқсанында еңбек қызметінен түскен табыс үлесі халықтың ақшалай табысының жалпы салмағында 82,7% құрады (2006 жылдың III тоқсанында - 79,9%).

Тұтынуға жұмсалған табыстары ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен халық үлесі 2007 жылдың III тоқсанында 2006 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 13,8%-ға дейін төмендеген (2006 жылдың III тоқсанында ол 17,7% құрағаны), ал азық-түлік қоржынының құнына қатысты – 2,0%-ға дейін (2,3%). Қалалық жердегі кедей халықтың үлесі өткен жылдың III тоқсанымен салыстырғанда 13,2%-дан 5,5%-ға дейін ауылдық жерде – 24,3%-дан 21,2%-ға төмендеген. Кедейлік бұрынғыдай ауылдық жерде көбірек таралған, бұл қала және ауыл халқы табыстарының деңгейіндегі айырмашылық салдары болып табылады.

2007 жылғы қарашадағы халықтың атаулы және нақты ақшалай табысы (бағалау)

өткен жылдың тиісті айына пайызбен

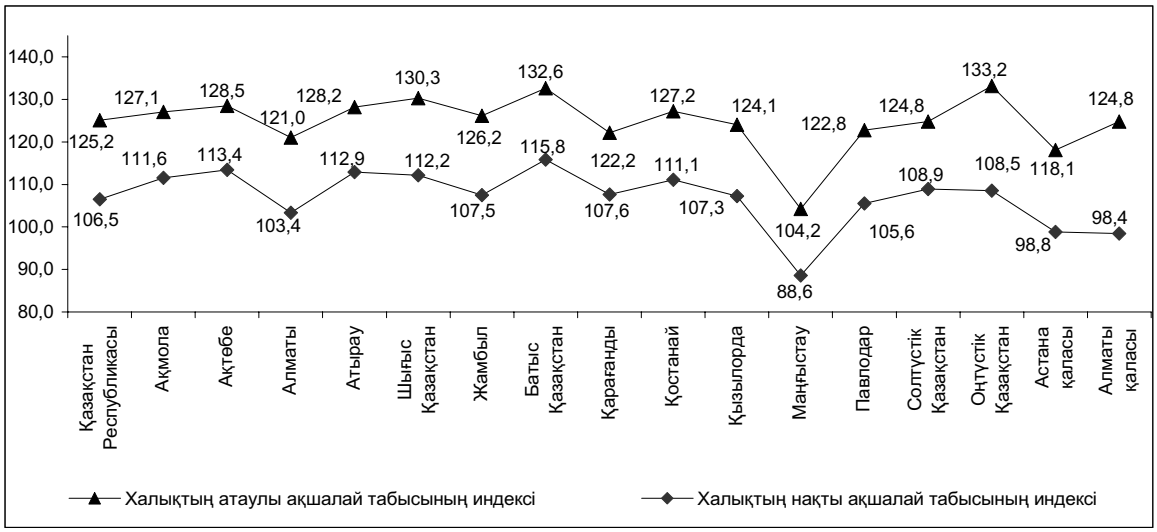

10. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

Ағымдағы жылдың 1 желтоқсанына еліміздегі халық саны алдын-ала деректер бойынша 15556,8 мың адамды құрады, оның ішінде қалалық - 8221,0 мың (52,8%), ауылдық - 7335,8 мың адам (47,2%). Жыл басымен салыстырғанда ол 159,9 мың адамға немесе 1,0% өсті. Осы кезең ішінде Ақмола, Қостанай, Солтүстік Қазақстан және Шығыс Қазақстан облыстарынан басқа өңірлерде халық санының өсуі байқалды. Жалпы санның ең жоғары өсімі Оңтүстік Қазақстан облысында - 46,5 мың адам, ал ең көп азаюы - Шығыс Қазақстан облысында - минус 7,3 мың адам.

2007 жылдың қаңтар-қарашасында республика халқының табиғи өсімі 148576 адамды құрады (131582 адам - осы жерде және бұдан әрі жақшаларда 2006 жылдың тиісті кезеңіндегі көрсеткіштер келтірілген). 2007 жылдың 1 желтоқсанында табиғи өсімнің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 10,3 (9,2) адамды құрады.

2007 жылдың қаңтар-қарашасында АХАЖ органдары 296940 (277046) тууды тіркеді. Туудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 20,6 (19,6) туғандарды құрады. Еліміздің өңірлері бойынша туудың деңгейі келесідей қалыптасты: 1000 тұрғынға 15-ке дейін туғандар 2 (3) өңірде, 15-тен 18-ге дейін - 5 (5), 18-ден 21-ге дейін - 2 (2), 21 және одан жоғары туғандар - 7 (6) өңірде.

Осы кезең ішінде өлгендер саны 148364 (145464) адамды құрады. Өлімнің жалпы коэффициенті 2006 жылғы қаңтар-қарашадағы деңгейде қалып, 1000 тұрғынға 10,4 өлгендерді құрады. Ол еліміздің өңірлері бойынша 1000 адамға 6,3-14,0 өлгендер аралығында. Өлімнің негізгі себептері қан айналымы жүйесі аурулары болып табылады, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 51,6%-ы (51,7%) тиесілі, жазатайым жағдайдан, уланудан және жарақатан – 14,4% (14,8%), жаңа өскіндерден – 11,4% (11,6%). Барлық қан айналымы жүйесі ауруларынан өлгендерден жүректің ишемиялық аурулары және ми қан тамырларының зақымдануынан өлгендер саны тиісінше 44,9% (44,4%) және 24,1% (24,8%) құрайды. Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда өзін-өзі өлтіруден өлгендер саны - 3,6%, жолкөлік оқиғаларынан – 1,1%-ға артты.

2007 жылдың қаңтар-қарашасында елімізде 1 жасқа дейінгі 4255 (3845) бала өлімі тіркелген. Нәрестелер өлімінің коэффициенті 1000 туғанға 14,5 (14,2) өлгендерді құрады. Перинаталдық кезеңде пайда болатын жағдайлар нәрестелер өлімінің ең көп тараған себептері болып табылады, одан 2007 жылдың қаңтар-қарашасында 2026 (1932) нәресте өлген немесе барлық нәрестелер өлімінің 47,6% (50,2%).

2007 жылдың қаңтар-қарашасында 2006 жылдың қаңтар-қарашасымен салыстырғанда некелер мен ажырасулар саны тиісінше 6,8% және 1,6%-ға артып, 135002 некені және 33953 ажырасуды құрады. Неке мен ажырасудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 9,4 (8,9) некені және 2,4 (2,3) ажырасуды құрады.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қарашасында халық көші-қонының оң айырымы 11355 (30034) адамды құрады, одан ТМД елдерімен - 3893 (24125) адам. Есепті кезең ішінде республикаға келгендер саны 50878 (61627) адамды, ал оның шегінен тыс кеткендер саны 39523 (31593) адамды құрады. 2006 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда Қазақстанға келгендер саны 10749 адамға немесе 17,4%-ға азайды, ал Қазақстаннан кеткендер саны 7930 адамға немесе 25,1%-ға көбейді. Барлық келгендер мен кеткендер санынан ТМД елдерінен келгендер 80,3% (85,2%) және кеткендер 93,6% (89,8%) құрады.

Халықтың сыртқы көші-қоны

адам

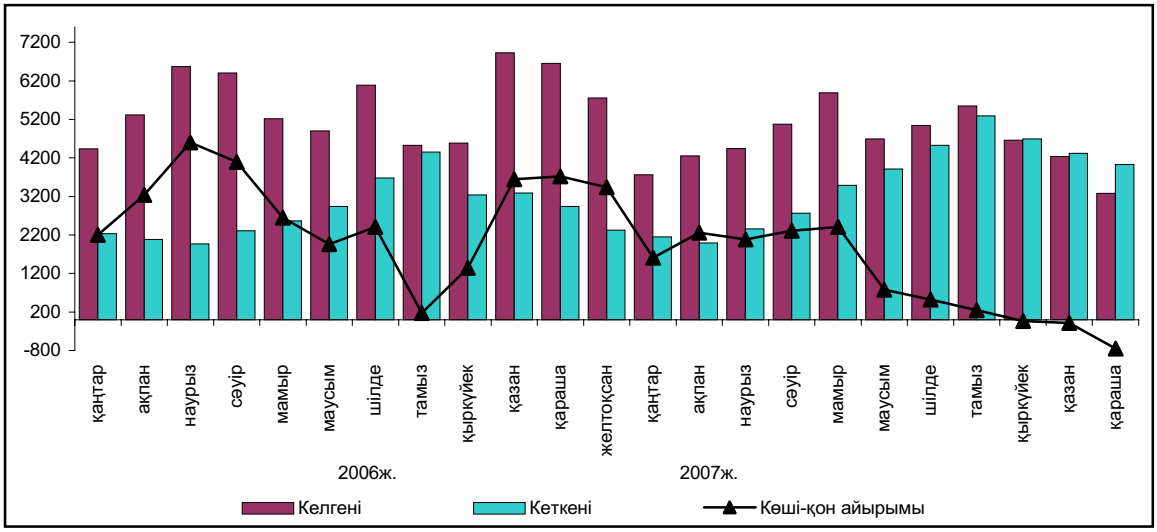

Көшіп-қонушылардың негізгі бөлігі Алматы, Маңғыстау және Оңтүстік Қазақстан облыстарына көшіп келді, ал Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Қостанай, Қарағанды және Ақмола облыстарынан қоныс аударды.

Қазақстанға келгендер арасында қазақтардың үлесі 78,8% (74,7%), орыстар - 12,2% (13,2%), немістер – 0,9% (0,9%) құрады. Қазақстаннан тыс кеткендер санындағы орыстардың үлесіне 69,5% (67,6%), немістерге - 7,1% (7,4%), қазақтарға - 5,4% (6,6%) келеді.

Ел ішіндегі көшіп-қонушылардың саны 289616 (273820) адамды құрады, одан 129448 (121638) адам немесе 44,7% (44,4%) - халықтың өңіраралық көші-қонында. Өңіраралық қоныс аударуда халық көші-қонының оң айырымы елдің 4 (4) өңірінде байқалады, одан шамасы бойынша ең көбі Астана және Алматы қалаларында: 18248 (16365) және 17571 (20236) адам.

10.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2007 жылғы қаңтар-қарашада 2006 жылдың қаңтар-қарашасымен салыстырғанда тұмаумен (20,5 есеге), сальмонеллез жұқпаларымен (34%-ға), өткір вирустық гепатитпен (28,9%), бірінші рет анықталған созылмалы вирустық гепатитпен (24,9%), жоғары тыныс жолдарының нақтыланбаған өткір жұқпасымен (18,4%), қызамықпен (13,3%), менингококк жұқпасымен (12,7%), аш ішектің қабынуымен (9,3%), ішектің өзге бактериялық жұқпасымен (8%) ауырғандар санының өскені анықталған. ЖҚТБ-мен ауырғандар саны 165 оқиғаны құрады; 1845 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар (өткен жылдың сәйкес кезеңінде – 1617) анықталды.

Ағымдағы жылдың қарастырылып отырған кезеңінде тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тарағаны жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 8988,9 оқиға), ішектің өткір жұқпасы (154,2), тыныс органдарының туберкулезі (125,4), тұмау (112,4), вирустық гепатит (72,6), мерез (46,4), битшеңдік (30,3) және қышыма (17,5) болды.

2006-2007жж. қаңтар-қарашадағы ауру-сырқауға шалдығу оқиғаларының тіркелген саны

бірлік

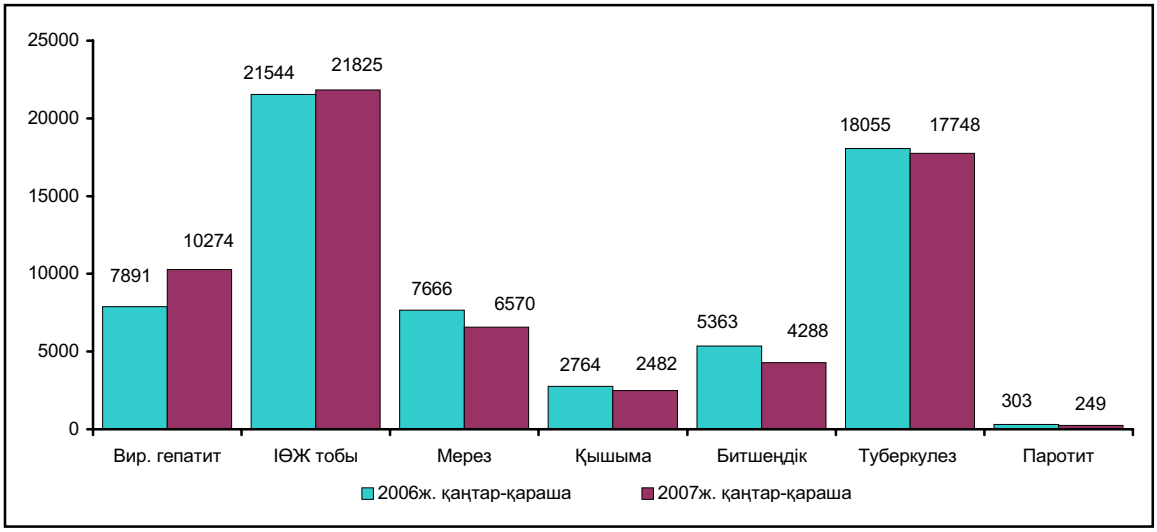

14 жасқа дейінгі балалар арасында тұмаумен (16,8 есеге), өткір вирустық гепатитпен (42,3%-ға), қызамықпен (21,5%), жоғары тыныс жолдарының нақтыланбаған өткір жұқпасымен (20,5%), тамақтан бактериялық уланулармен (17,3%), ішектің өзге бактериялық жұқпасымен (15,6%), аш ішектің қабынуымен (13,1%), менингококк жұқпасымен (9,1%), ішектің өткір жұқпасымен (8,5%) ауырғандар саны көбейген. ЖҚТБ-мен ауырғандар саны 38 оқиғаны құрады, 85 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушы (2006 жылдың қаңтар-қарашасында – 88) анықталды.

Ағымдағы жылғы қарашада 2006 жылдың қарашасымен салыстырғанда аш ішектің қабынуымен (3,3 есеге), өткір вирустық гепатитпен (1,2 есеге), менингококк жұқпасымен (17,6%-ға), басқа да тағамдық уланулармен (11,1%) ауырғандар саны өскен. 167 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар (2006 жылдың қарашасында – 190) анықталды. Ауылдық жерлерде осы ай ішінде аш ішектің қабынуымен (4,3 есе), өткір вирустық гепатитпен (1,1 есе бірінші рет анықталған созылмалы вирустық гепатитпен (23,3%-ға) ауырғандар саны өскен. Анықталған АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылардың саны 39 оқиғаны (2006 жылдың қарашасында – 39) құрады.

10.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2007 жылғы қаңтар- қарашада тіркелген қылмыстардың саны 2006 жылдың қаңтар-қарашасымен салыстырғанда 9,6%-ға азайып, 117,2 мыңды құрады, олардың 27,3% әйелдерге, 4,9% - кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. Тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша халықтың 10 мың адамына шаққанда 72 оқиғаны құрады.

Қылмыстылық құрылымында ең жоғары үлес салмағы меншікке қарсы жасалған қылмыстарға келеді (63%). Олардың ішінде едәуір бөлігі бөтен адамның мүлкін ұрлауға (40,1%) тиесілі болып отыр, ол 2006 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 13,8%-ға азайған.

Халықтың денсаулығы мен адамгершілігіне қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 8,4% құрап, оның 1,1%-ға өскенін көрсетеді. Бұл топта ең жоғары үлес (8,1%) есірткіге байланысты жасалған қылмыстарға келеді, олардың саны 2,1%- ға өскен. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 8%-ға көбейіп, 4754 оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы 88,9% құрады.

Қоғамдық тәртіп пен қоғамдық қауіпсіздікке қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 7,5%, жеке адамға қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 7,3% құрады. Жеке адамға қарсы жасалған қылмыстар тобында қасақана кісі өлтіру және өлтіруге оқталу (4%-ға), сонымен бірге денсаулыққа қасақана орташа зиян келтіру (8,9%) оқиғаларының саны азайған. Сол кезең ішінде денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру оқиғаларының саны 3,7%-ға өскен.

2007 жылғы қаңтар–қарашадағы қылмыстылық құрылымы

пайызбен

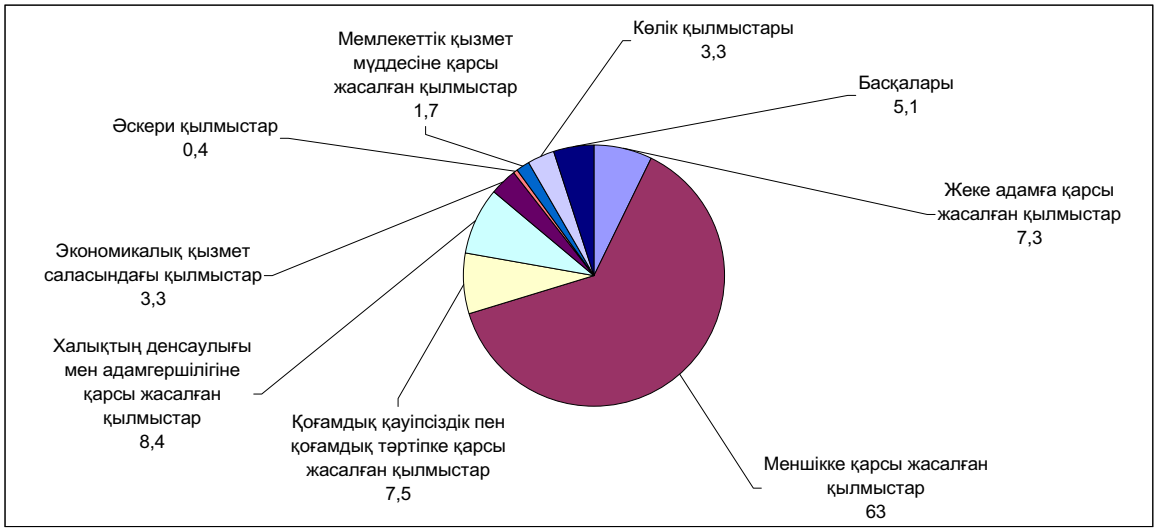

Көлік қылмыстарының саны (3,1%-ға) өсіп, мемлекеттік қызмет мүддесіне қарсы жасалған қылмыстар саны 7%-ға азайған.

Республикада әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталуда, олардың саны 27,8%-ға азайды. Осы санаттағы тіркелген қылмыстардың 33,1% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 21,5% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 28,2% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 1,5% - қашқындық құрайды.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 67204,4 млн. теңге болды, оның 39% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 43,7% - меншікке қарсы жасалған қылмыстардың үлесінде.

Республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 71,2 мың адамды анықтады (2006 жылғы қаңтар-қарашасынан 5,8%-ға аз), 49,7 мың адам қылмыстық жауапқа тартты, бұл өткен жылдың сәйкес кезеңінен 6,3%-ға көп. Қылмысы әшкереленген адамдардың 11,7%-ы - әйелдер, 10,4%-ы - кәмелетке толмағандар. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 3,4% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 7,6% құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір он бірінші қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір төртіншісі - топ құрамында жасаған. Қылмыс жасап, анықталған адамдардың ең көп бөлігін жұмыссыздар (72,7%) құрайды.

11. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Қарағанды облысынан басқа республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Ақмола (19,8%), Батыс Қазақстан (12,5%), Жамбыл (9,0%) және Қостанай (6,3%) облыстары, сондай-ақ Астана мен Алматы қалалары (тиісінше 21,7% және 9,2%-ға) қол жеткізді. Жоғары өсу қарқыны, сонымен қатар, Шығыс Қазақстан, Павлодар және Оңтүстік Қазақстан облыстарында байқалды. Қарағанды облысында өнеркәсіп өнімінің өндірісі (0,7%-ға) төмендеді. Сонда 9 өңір өнеркәсіп өндірісінің республикалық деңгейінен асып түсті.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсандағы өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (төмендеуі)

2006 жылғы қаңтар-желтоқсанға %-бен

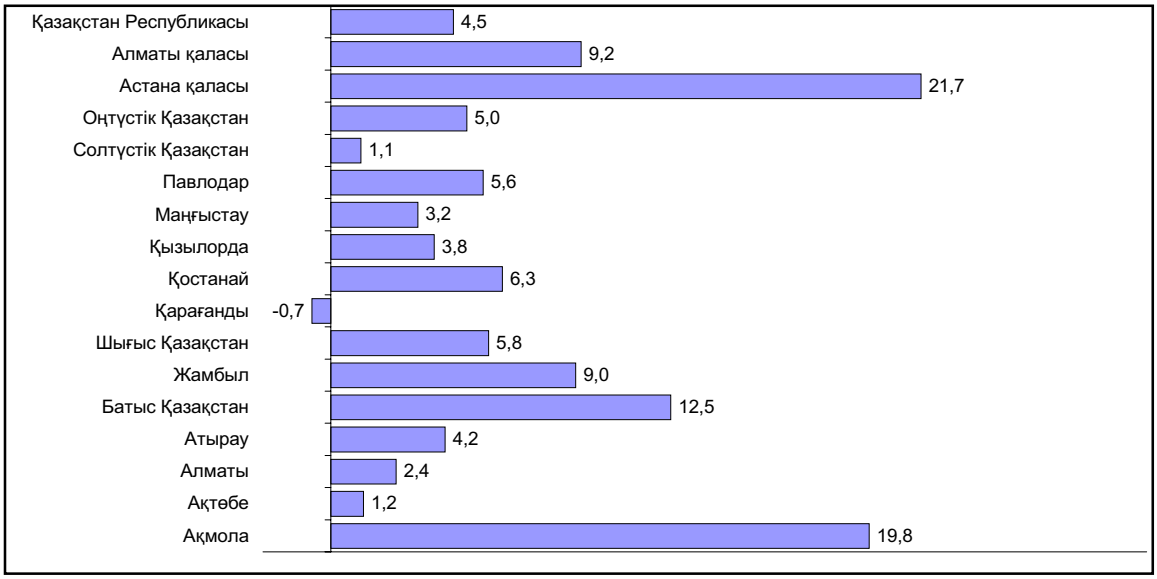

Шикі мұнай өндіру Батыс Қазақстан (12,7%), Жамбыл (6,5%), Атырау (3,9%), Қызылорда (2,1%) және Маңғыстау (2,6%-ға) облыстарында өсті. Ақтөбе облысында ол 3,4%-ға төмендеді.

Газ конденсатын өндіру Батыс Қазақстан (12,1%), Жамбыл (6,5%) облыстарында өсті, Маңғыстау облысында (4,6%-ға) кеміді.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастар өндірісі 1,2%-ға өсті.

Мыс кенін өндіру Шығыс Қазақстан (8,1 есеге), Ақтөбе (3,7 есеге) облыстарында өсті, ал Қарағанды облысында оның өндіруі 16,4%-ға төмендеді.

Болат қорыту Павлодар (35,3%), Қостанай (11,4%), Қарағанды (9,5%) және Шығыс Қазақстан (5,9%-ға) облыстарында өсті.

Өңделмеген мырыш өндіру Шығыс Қазақстан облысында (1,7%) өсті, ал Қарағанды облысында оның өндіруі 20,6%-ға кеміді.

Тазартылған мысты қорыту Алматы қаласында (22,4%-ға) өсті. Ал Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстарында оның өндірісі (тиісінше 42,6% және 6,4%-ға) төмендеді.

Шығыс Қазақстан облысында жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер шығаруы 2,1 есеге өсті.

Электр энергиясын өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Жамбыл облысында (2,0 есе), Астана қаласында (38,0%), Қызылорда (20,9%), Батыс Қазақстан (15,6%), Оңтүстік Қазақстан (13,9%) және Маңғыстау (12,0%) облыстарында, едәуір төмендеуі Алматы қаласында (23,5%-ға) тіркелді.

Сары май өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Алматы (37,9%), Жамбыл (15,9%), Шығыс Қазақстан (12,9%), Қостанай (6,7%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (5,7%) байқалды.

Осы уақытта сары май өндіру көлемінің айтарлықтай кемуі Астана қаласында (85,4%), сондай-ақ Батыс Қазақстан (54,7%), Қызылорда (28,6%), Ақтөбе (32,1%) және Қарағанды (21,6%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Оңтүстік Қазақстан (2,4 есеге), Ақтөбе (34,3%) облыстарында және Алматы қаласында (10,7%-ға) өсті. Қарағанды, Шығыс Қазақстан және Қостанай облыстарында оның өндірісі (тиісінше 74,4%, 45,6% және 45,5%-ға) төмендеді.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Қостанай (2,8 есеге), Алматы (26,6%) облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше 37,9% және 22,9%-ға) өсті, осы уақытта Жамбыл (47,7%) және Оңтүстік Қазақстан (10,5%-ға) облыстарында кеміді.

Ауыл шаруашылығы. 2008 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда тұтастай алғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында ірі қара мал, қой мен ешкі, жылқы саны өсті.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі барлық облыстарда байқалды. Ет өндіру көлемінің ең жоғарғы өсіміне Шығыс Қазақстан (6,4%), Оңтүстік Қазақстан (5,9%), Қарағанды (5,8%) және Жамбыл (4,1%-ға) облыстары қол жеткізді. Оның өндірісінің төмендеуі Алматы қаласында (11,1%-ға) байқалды. Астана қаласында ет өндіру көлемі 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейде сақталды.

2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда сүт өндірісі Астана мен Алматы қалаларынан басқа республиканың барлық облыстарында өсті. Сүт өндіру көлемінің аса жоғарғы өсімі Маңғыстау (13,8%), Оңтүстік Қазақстан (7,6%), Атырау (4,7%) және Қарағанды (4,6%-ға) облыстарында тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқыны Қызылорда, Ақтөбе және Батыс Қазақстан облыстарында тіркелді. Павлодар облысында сүт өндіру көлемі 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейде сақталды.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 12 өңірінде байқалды. Өсімнің айтарлықтай жоғарғы қарқыны Алматы (19,1%), Маңғыстау мен Батыс Қазақстан (әрқайсысында 14,3%-дан), Шығыс Қазақстан (9,2%) және Қостанай (7,6%) облыстары мен Алматы қаласы (44,4%-ға) қол жеткізді. Оның төмендеуі Қызылорда (12,0%), Ақмола (9,6%) және Павлодар (2,3%-ға) облыстарында байқалды. Астана қаласында жұмыртқа өндіруі 2006 жылғы қаңтар-желтоқсандағы деңгейде сақталды.

Инвестициялар. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 3234,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңдегіден 8,2%-ға көп.

Инвестицияның өсуі республиканың 13 өңірінде байқалды. Айтарлықтай өсуі Ақмола (2,1 есеге), Батыс Қазақстан және Қызылорда (әрқайсысында 1,4 еседен), Оңтүстік Қазақстан (1,3 есеге), Қостанай (28,9%) және Алматы (13,6%) облыстарында тіркелді. Жоғарғы өсу қарқыны, сондай-ақ, Ақтөбе (11,5%) және Солтүстік Қазақстан (11,3%-ға) облыстарында байқалды. Астана және Алматы қалаларында инвестициялар көлемі (тиісінше, 16,7% және 8,3%-ға) өсті. Сол уақытта инвестициялар көлемінің төмендеуі Атырау, Маңғыстау және Павлодар облыстарында тіркелді.

Тұрғын үйлерді пайдалануға беру. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұрғын үйлерді пайдалануға беру көлемі өткен жылдың осы кезеңіндегі деңгейден Павлодар және Оңтүстік-Қазақстан облысынан басқа (кемуі, тиісінше – 1,1% және 12,2%-ға) республиканың барлық өңірлерінде асып түсті.

Аса белсенді тұрғын үй құрылысы Астана қаласында (өсім - 1,8 есеге), Атырау (2,0 есе), Қарағанды (1,5 есе) және Шығыс Қазақстан (1,4 есе) облыстарында жүргізіліп жатыр. Тұрғын үй құрылысының жоғарғы өсу қарқыны Маңғыстау (27,8%), Ақмола (28,7%), Алматы (20,7%) және Қостанай (23,4%-ға) облыстарында байқалды.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1868,4 млрд. теңгені құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) 10,0%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда өңірлер бөлінісіндегі бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің өсуі 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) Батыс Қазақстан және Солтүстік Қазақстан облыстарынан басқа республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Айтарлықтай өсу Астана қаласында (37,7%), Атырау (38,1%), Маңғыстау (27,0%), Жамбыл (25,2%), Ақмола (16,8%) және Алматы (15,9%-ға) облыстарында байқалды. Батыс Қазақстан және Солтүстік Қазақстан облыстарында бөлшек сауда тауар айналымы тиісінше 1,3 және 2,2%-ға төмендеді.

Тұтыну бағасының индексі. 2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда тұтыну тауарлары мен қызмет көрсетулер бағасы 2006 жылғы қаңтар-желтоқсанмен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде өсті.

Бағаның ең жоғарғы өсімі Оңтүстік Қазақстан (12,9%), Шығыс Қазақстан (10,5%), Жамбыл (10,3%), Павлодар (10,0%), Солтүстік Қазақстан (9,9%), Алматы, Қызылорда және Маңғыстау (әрқайсысында 9,7%-дан) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше 12,6 және 16,1%-ға) тіркелді.

2007 жылғы қаңтар-желтоқсанда өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда азық-түлік тауарларына бағаның өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Бағаның айтарлықтай өсуі Маңғыстау (15,1%), Оңтүстік Қазақстан (13,4%), Жамбыл (11,7%), Солтүстік Қазақстан (11,6%), Қызылорда (11,5%), Ақтөбе мен Павлодар (әрқайсысында 11,2%-дан) облыстарында, сондай-ақ Астана және Алматы қалаларында – тиісінше 17,1% және 18,3%-ға тіркелді.

Азық-түлік емес тауарлар бойынша бағаның өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Азық-түлік емес тауарларға бағаның айтарлықтай өсуі Батыс Қазақстан (8,4%), Атырау (8,0%), Алматы (7,8%), Ақтөбе мен Қызылорда (әрқайсысында 7,6%-дан) және Шығыс Қазақстан (7,5%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше 8,6% және 11,5%-ға) тіркелді.

Республиканың барлық өңірлерінде халыққа көрсетілетін ақылы қызметтер бағалары мен тарифтерінің жоғарылауы байқалды. Ең жоғарғы өсім Оңтүстік Қазақстан (18,2%), Шығыс Қазақстан (14,0%), Жамбыл (12,6%), Ақмола (12,2%), Павлодар (11,8%), Қостанай (11,3%) және Солтүстік Қазақстан (11,2%) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында – тиісінше 10,0% және 17,7%-ға тіркелді.

Халықтың ақшалай табысы. 2007 жылғы қарашада Қазақстанда халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 26714 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, олардың табысы орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,4 және 1,6 есеге асып түсті. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден (тиісінше 1,8 және 1,9 есеге) асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төменгі ақшалай табысы Алматы, Оңтүстік Қазақстан және Жамбыл облыстарында байқалды.

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2007 жылғы желтоқсанның соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 54,7 мың адамды құрады. Тіркелген жұмыссыздардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 0,7% құрады. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 6 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың ең жоғары үлесі Павлодар (1,5%), Шығыс Қазақстан (1,1%), Батыс Қазақстан (1,0%), Солтүстік Қазақстан (0,9%) облыстарына келеді. Астана мен Алматы қалаларында бұл көрсеткіш тиісінше 0,2% пен 0,4% құрады.

12. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

12.1 ӨНЕРКӘСІП КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2007 жылғы желтоқсанда 854 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорындары зерттелді, оның ішінде 104 - кен өндіру өнеркәсібі (сұралғандардың жалпы санының 12%-ы), 581 (68%) - өңдеу өнеркәсібі және 169 (20%) - электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу кәсіпорындары.

2007 жылғы желтоқсанда сұралған кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 1 пайыздық тармаққа азайып, (+4)% (маусымдық факторы есебімен) құрады.

Басшылар көпшілігінің бағалауы бойынша жақын арадағы 2-3 айда (2008ж. қаңтар-наурыз) өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігінің біршама жоғарылауы күтілуде. Кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 7 пайыздық тармаққа өсіп, (+11)% құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторысыз)

баланс, %

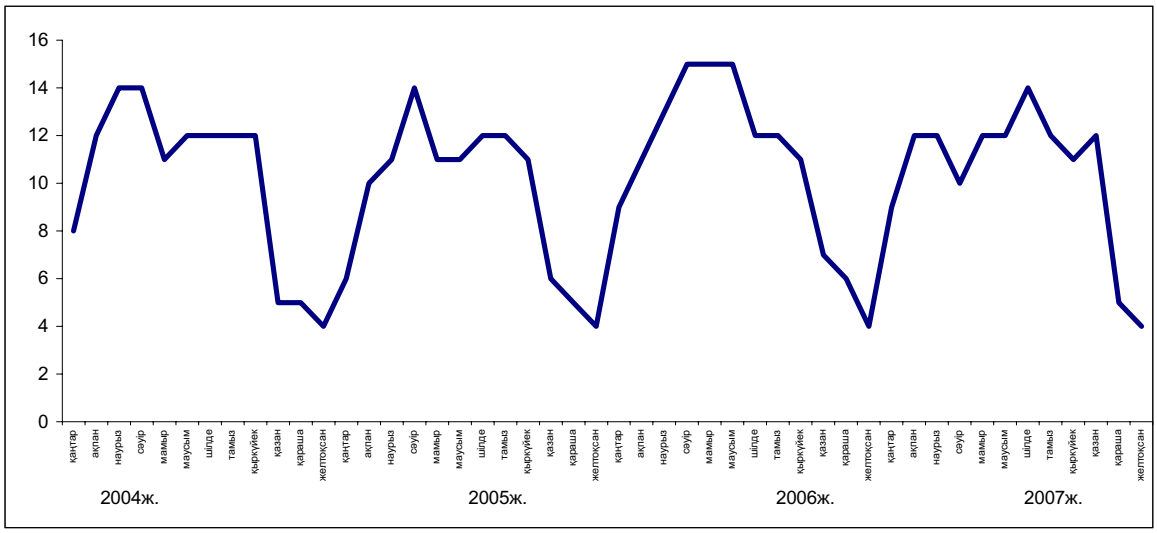

Кен өндіру өнеркәсібі кәсіпорындарында кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 7 пайыздық тармаққа кеміп, ал өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындарында – 2 пайыздық тармаққа өсіп, тиісінше (+1)% және (+5)% құрады.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша зерттелген кәсіпорындарда кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда (+30)%-дан (+19)%-ға дейін кеміді.

12.2 САУДА КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ІСКЕРЛІК БЕЛСЕНДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ

2007 жылғы желтоқсанның соңында 1434 сауда кәсіпорындарынан сауалдама алынған болатын, оның ішінде 521 – бөлшек сауда (сұралғандардың жалпы санының 36%-ы), 881 – көтерме сауда (62%) және 32 – сауда делдалдық кәсіпорындары (2%).

2007 жылғы желтоқсанда сұралған кәсіпорындардың басшылары экономикалық жағдайы “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп сипаттаған сауда кәсіпорындарының үлесі өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа азайып, ол 95% құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2007 жылғы желтоқсанда 2007 жылғы қарашамен салыстырғанда 3 пайыздық тармаққа кеміп, (+19)% (маусымдық факторы есебімен) құрады.

Басшылар көпшілігінің бағалауы бойынша жақын арадағы 2-3 айда (2008ж. қаңтар-наурыз) іскерлік белсенділіктің кемуі күтілуде, кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2007 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа азайып, (+17)% құрайды.

Сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторысыз)

баланс, %

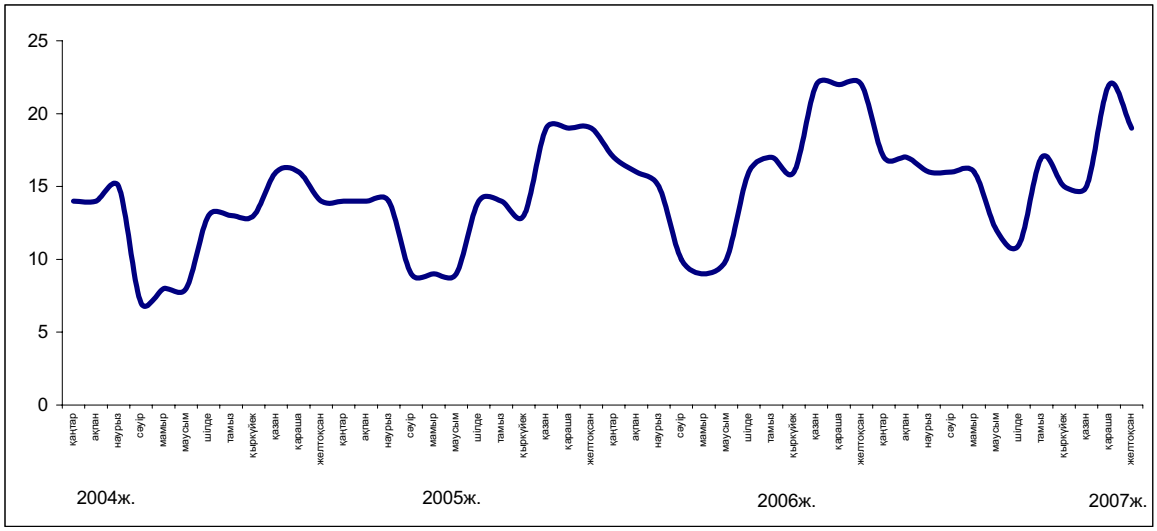

2007 жылғы желтоқсанда көтерме сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі өзгерген жоқ, ал бөлшек сауда кәсіпорындарында өткен аймен салыстырғанда 4 пайыздық тармаққа кеміп, тиісінше (+14)% және (+10)% құрады.

Сауда делдалдығы саласында аталған индекс (+2)%-ға тең болды, бұл 2007 жылғы қарашада алынған көрсеткіштен 6 пайыздық тармаққа аз.

12.3 ТҰТЫНУШЫЛАРДЫ ЗЕРТТЕУ

2007 жылғы желтоқсанда өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы тұтынушыларды (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және басқаларын) – 1600 респонденттерді кезекті зерттеуден өткізді. Зерттеудің негізгі мақсаты – ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Одан басқа, сауалдама үй шаруашылықтарында ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтынушылар сұранысының үрдісін қадағалауға мүмкіндік береді.

2007 жылғы желтоқсанда **"Тұтынушылардың сезіну индексі"** өткен аймен салыстырғанда 4 пайыздық тармаққа өсіп, **(+22)%** құрады.

"Экономикалық ахуал индексі" 3 пайыздық тармаққа өсіп, **(+22)%** құрады.

"Сатып алу тілегінің индексі" өткен аймен салыстырғанда 3 пайыздық тармаққа өсіп **(+20)%** құрады (диаграмманы қараңыз).

2007 жылғы желтоқсанда респонденттердің 35%-ы соңғы 12 ай ішінде еліміздегі экономикалық жағдайдың жақсарғанын атап өтті, сол мезгілде тұтынушылардың 14%-ы жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

Респонденттердің 35%-ына жуығы алдағы 12 айда елдегі жалпы экономикалық жағдайдың жақсаратынын күтеді, ал 14%-ы жағдайдың нашарлауы мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің үштен бірінен астамы (35%) 2007 жылғы желтоқсанда жеке үй шаруашылығындағы қаржы жағдайының жақсарғанын, тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың өскені туралы хабарлады. Сонымен бірге, сұралғандардың жалпы санының 14%-ы өз үй шаруашылығындағы қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағанын айтады.

Респонденттердің 6%-ның пікірі бойынша еліміздегі жұмыссыздық деңгейіне қатысты ахуал алдымыздағы 12 айдың ішінде жақсарады десе, сол кездегі сұралғандардың 4%-ы оған қарама-қарсы пікірде болып отыр.

Алдымыздағы 12 айдың ішінде үй шаруашылығындағы ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін сұралған тұтынушылардың 55%-ы атап өтсе, ал 16%-ы оның кемитінін айтты.

Тұтынушылар бағасы

баланс, %

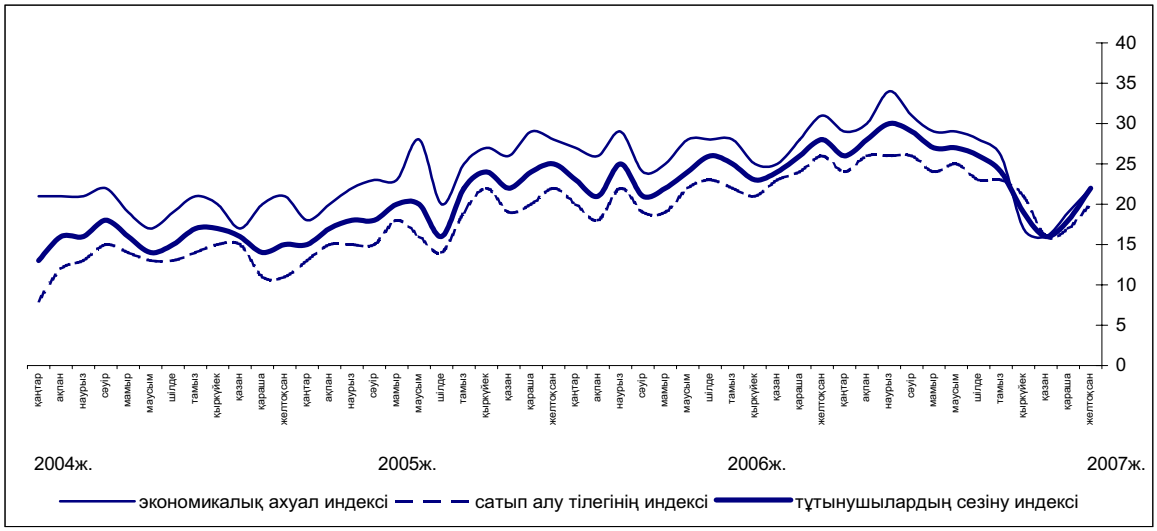

13. ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2007 жылғы қаңтар-қарашада 2006 жылғы қаңтар-қарашамен салыстырғанда, жалпы ішкі өнім Достастық елдері бойынша орта есеппен 9%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 7%) өсті.

Достастық елдері бойынша орта есеппен алғандағы негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

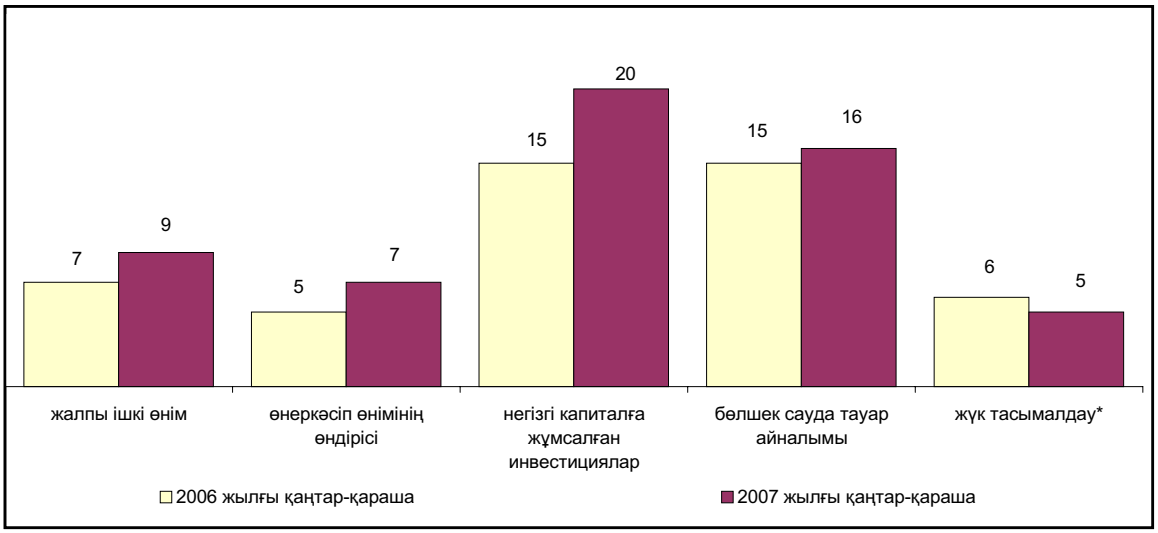

**Құбырларсыз.*

2007 жылғы қаңтар-қарашада өнеркәсіп өндірісінің өсімі өткен жылғы тиісті кезеңге қарағанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 7%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 5%) өсті. Өндірістің жоғарғы өсімі Әзірбайжан (24,7%) мен Украинада (10,7%) тіркелді. Молдовада өнеркәсіп өндірісі (1,9%-ға) төмендеді.

Достастық елдеріндегі өнеркәсіп өндірісі

(тұрақты бағаларда; өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

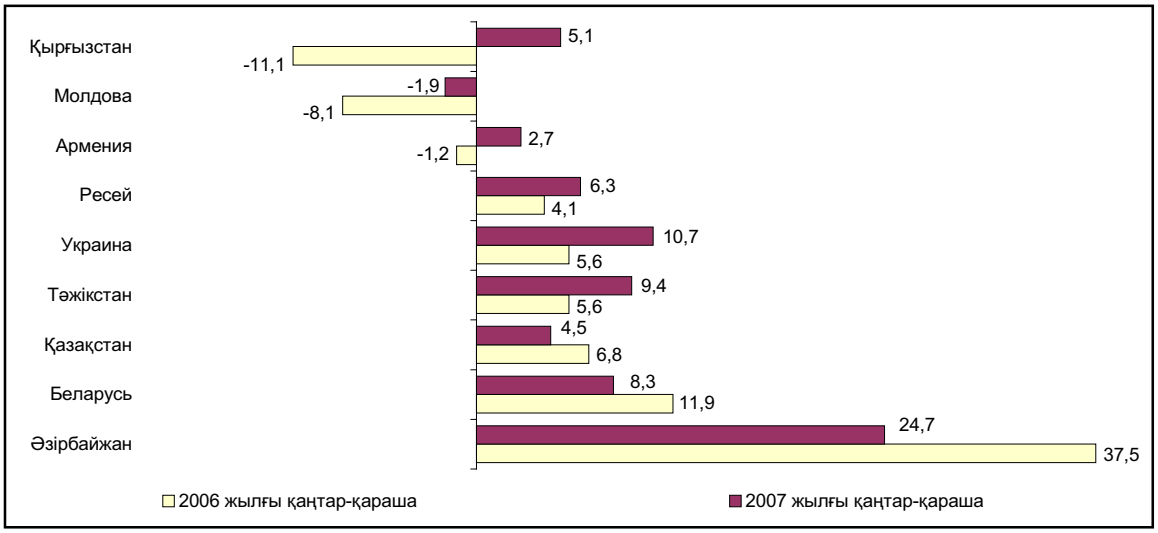

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының индексі Достастық елдері бойынша 2007 жылғы қаңтар-қарашада 2006 жылғы қаңтар-қарашаға қарағанда орта есеппен 112% құрады (2006 жылғы қаңтар-қарашада - 112%). Өнеркәсіптегі бағалардың ең жоғарғы өсімі Беларусь (16%), Молдова (26%), Тәжікстан және Украинада (19%) байқалды.

Ауыл шаруашылығы. Өсімдік шаруашылығы. Достастық елдерінде ауыл шаруашылығы дақылдарын жинау аяқталды.

2007 жылы дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар шығымдылығы, алдын-ала бағалау бойынша, 145 миллион тоннадан астамын құрады, бұл 2006 жылға қарағанда 2%-ға көп. Өткен жылмен салыстырғанда астықтың жалпы түсімінің өсуі Армениядa, Беларусияда, Қазақстанда, Ресейде және Тәжікстанда, ал төмендеуі – Әзірбайжан мен Қырғызстанда күтіледі. Молдова мен Украинада қатты құрғақшылыққа байланысты астықтың елеулі жетіспеушілігі болады.

Мал шаруашылығы. 2007 жылғы қаңтар-қарашада өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша союға арналған мал мен құс өндіру (тірі салмағында) орта есеппен 8%-ға өсті, сүт пен жұмыртқа өндірісінде өзгерістер болған жоқ.

Инвестициялар және құрылыс. Достастық елдері бойынша негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі 2007 жылғы қаңтар-қарашада өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен 20%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада - 15%) өсті.

2007 жылғы қаңтар-қарашада Достастық елдері бойынша пайдалануға берілген тұрғын үйлердің жалпы ауданы өткен жылғы тиісті кезеңге қарағанда орта есеппен 28%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 14%) көп.

Көлік. Достастық елдері бойынша 2007 жылғы қаңтар-қарашада көлік кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі (құбырларсыз) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен 5%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 6%), жүк айналымы - 7%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада – 5%) өсті.

2007 жылғы қаңтар-қарашада өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша көлік (қалалық электр көлігі және жеңіл таксомоторлықтан басқа) кәсіпорындарының жолаушылар айналымы өткен жылдағыдай, орта есеппен 3%-ға өсті, жолаушылар 1%-ға (2006 жылғы қаңтар-қарашада - 3%-ға аз) аз тасымалданды.

Тұтыну рыногы. 2007 жылғы қаңтар-қарашада өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдерінде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі (тұрақты бағаларда) орта есеппен 16%-ға өсті. Тұтыну рыногында ахуал тұрақты сақталды, тауар айналымының нақты көлемінің жоғары өсуі барлық елдерге тән болды.

Тұтыну рыногындағы бағалар. 2007 жылғы қаңтар-қарашада Достастық елдердің барлығында тұтыну бағаларының өсуі жалғасты. 2007 жылғы қаңтар-қарашада 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда тұтыну бағалары Тәжікстанда – 20,8%, Әзірбайжанда – 16,4%, Украинада - 12,5%, Молдовада – 12,3%, Беларусь, Ресей, Грузия, Қырғызстан және Қазақстанда – 8,1-10,0%, Армениядa – 4,2%-ға өсті.

Барлық елдерде 2007 жылғы қаңтардан бастап қарашаға дейінгі тұтастай азық-түлік тауарларына бағаның өсуі өткен жылғы сәйкес кезеңдегі бағалардың өсу қарқынынан: Қырғызстанда – 24,3 пайыздық тармаққа, Беларусьта, Қазақстанда, Тәжікстанда және Украинада – 8,3-17,2-ға, Әзірбайжанда, Армениядa, Молдовада және Ресейде – 3-6,6 пайыздық тармаққа асып түсті.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағаларының деңгейі

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге, %-бен)

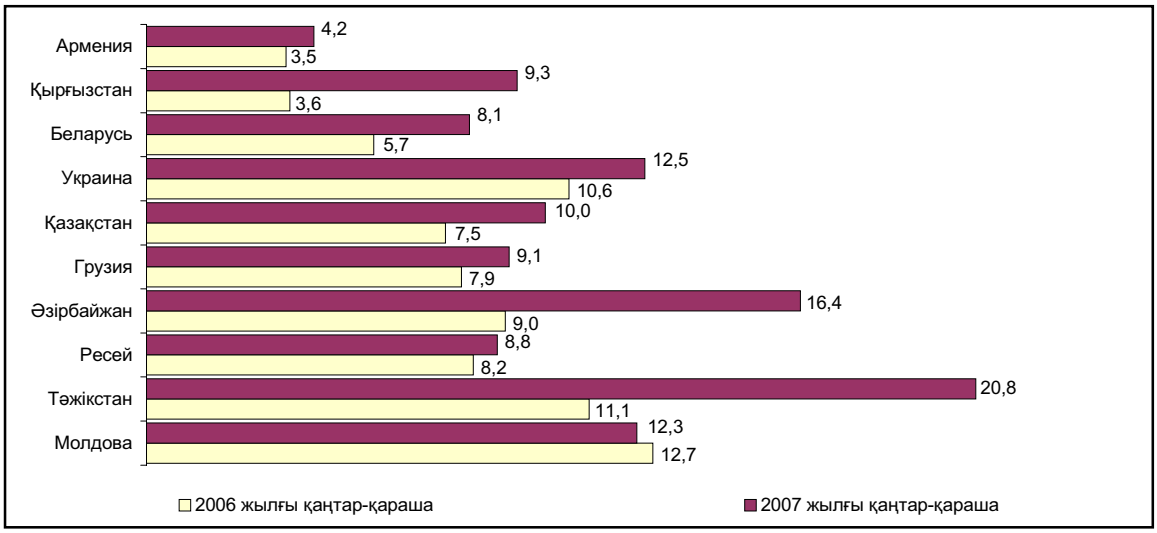

Жалпы жылдың басынан бастап өткен жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда азық-түлік емес тауарлар тобы бойынша бағалардың өсу жылдамдығы: Әзірбайжанда – 4,3 пайыздық тармаққа, Беларусьте, Қазақстанда, Қырғызстанда, Тәжікстанда мен Украинада – 1,3–2,9, Арменияда - 0,6 пайыздық тармаққа, олардың баяулауы Молдовада – 4,1 пайыздық тармаққа байқалды.

Ағымдағы жылы елдердің көбінде ақылы қызмет көрсетулерге бағалар мен тарифтердің өсу қарқынының баяулауы 2006 жылғы қаңтар-қарашадағы олардың өсуімен салыстырғанда Арменияда – 1,8 пайыздық тармаққа, Беларусьте – 4,3, Молдовада – 7,2, Ресейде – 0,6, Тәжікстанда – 2,2, Украинада - 35,5 пайыздық тармаққа; бағалардың өсу жылдамдығы - Әзірбайжанда – 23 пайыздық тармаққа, Қазақстан мен Қырғызстанда – 3,2 және 2,8 пайыздық тармаққа байқалды.

Қаржы. 2007 жылғы қарашада Достастық елдерінің валюта рыноктарындағы ахуал тұрақты болуда. Достастық елдерінің көбінде бірыңғай еуропа валютасы мен ресей рублінің нығаю үрдісі сақталды.

Қараша айының соңына 2007 жылғы қазан айының соңымен салыстырғанда АҚШ долларының бағамы әзірбайжан манатына – 0,2%, армян драмына – 6,1%, грузин лариіне – 0,1%, қырғыз сомына – 0,9%, молдаван лейіне – 1,8%, ресей рубліне – 1,5%-ға төмендеді; қазақ теңгесіне, түрікмен манатына және украин гривнасына өзгерген жоқ. Тәжікстанда және Өзбекстанда АҚШ долларының бағамы бір айда 0,4%-ға өсті.

Америка валютасы бағамының әлсіреуі Достастықтың барлық елдеріндегі (Арменияндан басқа) бірыңғай еуропа валютасы бағамының өсуімен ұласты. 2007 жылғы қарашада еуро бағамы Әзірбайжанда – 1,8%, Беларусьте – 2,5%, Грузия және Украинада – 2,3%, Қазақстанда – 2,4%, Қырғызстанда – 2,6%, Молдовада – 0,5%, Ресейде – 1,3%, Тәжікстанда – 2,9%, Түркіменстанда – 2,8%, Өзбекстанда – 3,9%-ға өсті. Арменияда ол 3,9%-ға төмендеді.

Сыртқы сауда. 2007 жылғы қаңтар-қазанда өткен жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша тауарлар экспортының жалпы көлемі орта есеппен 15%, тауарлар импортының жалпы көлемі – 40%-ға (2006 жылғы қаңтар-қазанда, тиісінше 26% және 33%-ға) өсті.

2007 жылғы қаңтар-қазандағы Достастық елдерінің өзара саудасы

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

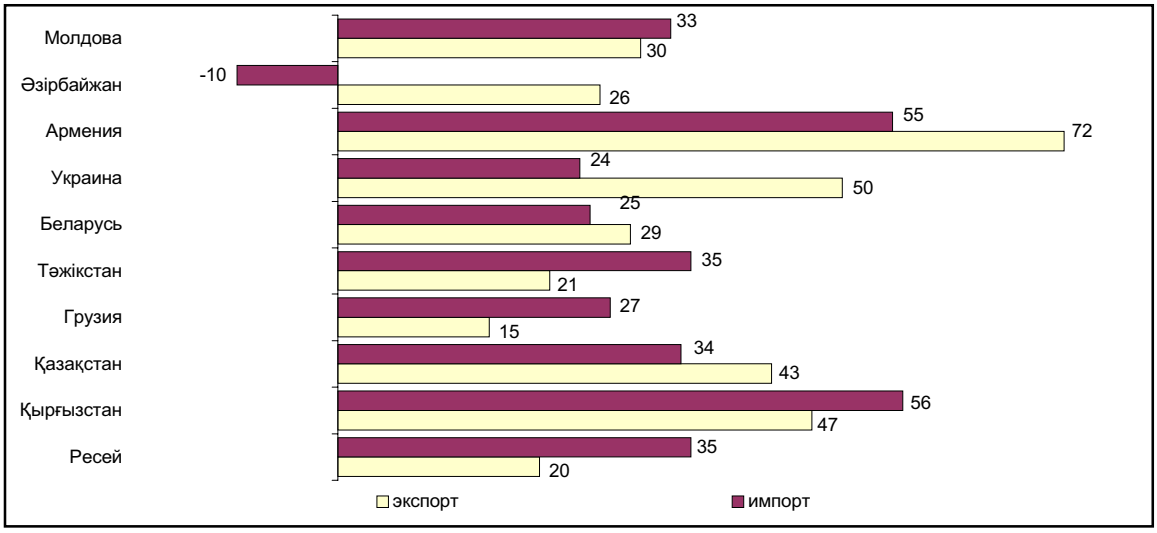

2007 жылғы қаңтар-қазандағы Достастық елдерінің әлемнің басқа елдерімен экспорттық-импорттық операциялары

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

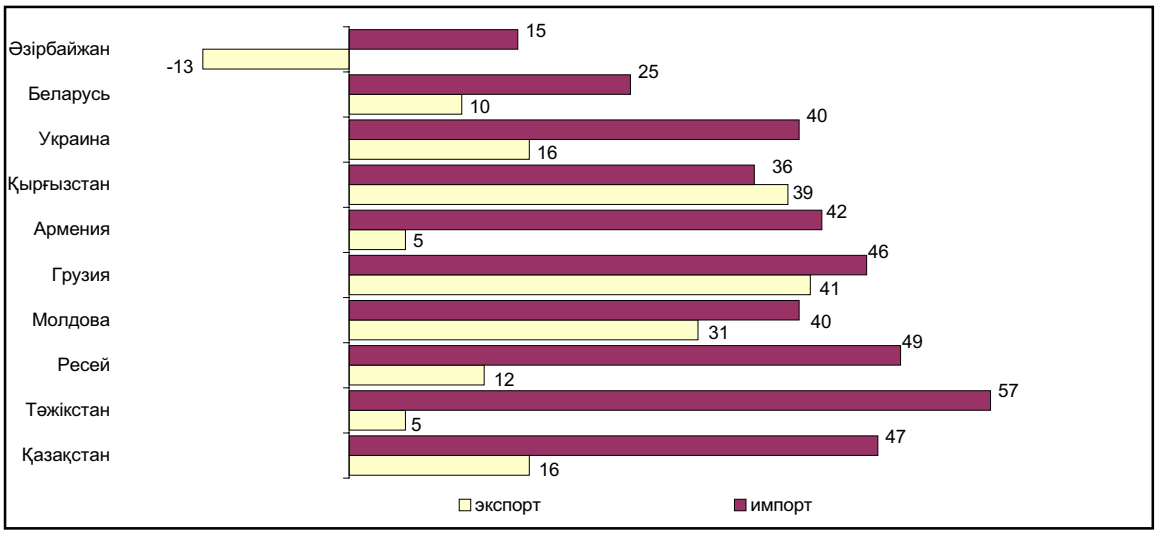

2007 жылғы қаңтар-қазанда ТМД елдерінің арасындағы тауарлардың өзара саудасының үлесіне Достастық елдері тауарларының сыртқы сауда айналымының жалпы көлемінің 23%-ы келеді, оның ішінде тауарлар экспортының жалпы көлемі – 19%, тауарлар импортының жалпы көлемі – 29% құрады. Экспорттың жалпы көлемінде ТМД елдерінің өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда - 2 пайыздық тармаққа өсті, импорт - 2,6 пайыздық тармаққа төмендеді.

2007 жылғы он айдың ішінде өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері тауарларының әлемнің басқа елдеріне құндық экспорт көлемі орта есеппен 12%, тауарлар импорты - 46%-ға өсті.

Жалақы. 2007 жылғы қаңтар-қарашада есептелген орташа айлық атаулы жалақы (есептелген, бірақ төленбеген соманы есепке алғанда) Әзірбайжанда 199 манатты, Арменияда – 75,2 мың драмды, Беларусьте – 692,5 мың беларусь рублін, Қазақстанда – 51,5 мың теңгені, Қырғызстанда – 3836 сомды, Молдовада – 2014 лейді, Ресейде – 13044 рубльді, Тәжікстанда – 154 сомониді, Украинада – 1323 гривнаны құрады.

Достастық елдеріндегі нақты жалақының деңгейі

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

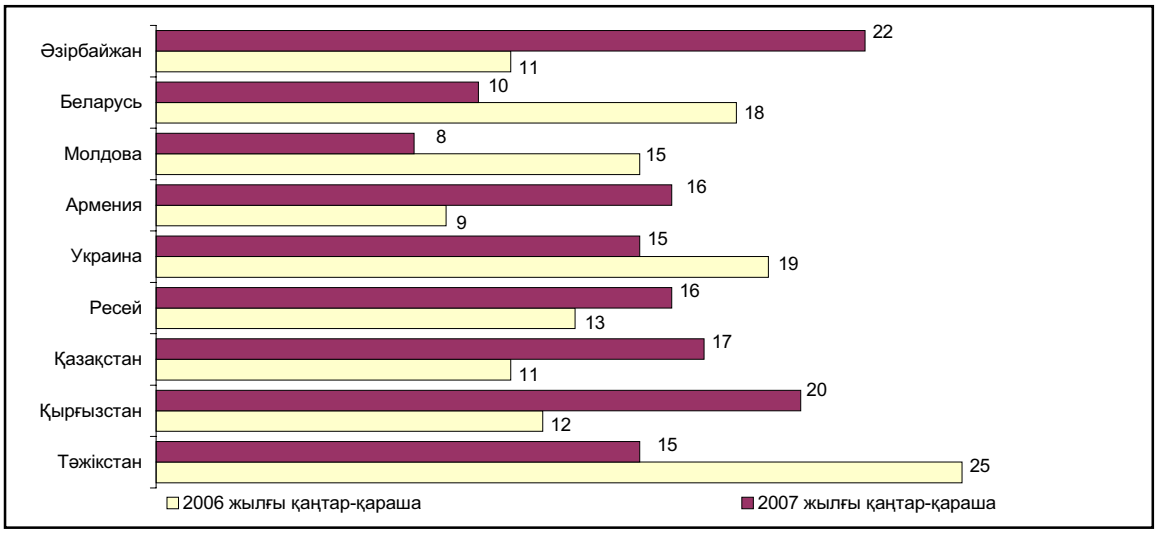

Достастық елдерінің ұлттық (орталық) банктері белгілеген валюталардың ресми бағамдарынан алатын болсақ, орташа жалақы Әзірбайжанда 2007 жылғы қарашада – 254 АҚШ долларына, 2006 жылғы қарашада – 171 долларға, Армениядa – тиісінше, 259 және 179, Беларусьте - 342 және 285, Қазақстанда – 447 және 332, Қырғызстанда – 118 және 80, Молдовада - 197 және 142, Ресейде – 587 және 425, Тәжікстанда – 52 және 38, Украинада 294 және 219 АҚШ долларына сәйкес болды.

Еңбек рыногы. 2007 жылғы қаңтар-қарашада Достастық елдерінің жұмыспен қамту қызметтерінде жұмыс іздеп жүрген 7 миллионға жуық адам тіркелген.

2007 жылғы қаңтар-қарашада қаралып отырған кезең ішінде есепке алынған адамдар санынан Әзірбайжанда - 62,8%-ы, Армениядa – 27,1%, Беларусьте – 60,6%, Қазақстанда – 91,0%, Қырғызстанда – 49,5%, Молдовада – 47,8%, Ресейде – 85,9%, Тәжікстанда (қаңтар-қазанда) – 23,8% және Украинада – 69,9% жұмысқа орналасты.

Достастық елдерінде тіркелген жұмыссыздық деңгейі

(кезең соңына; экономикалық тұрғыдан белсенді халыққа %-бен)

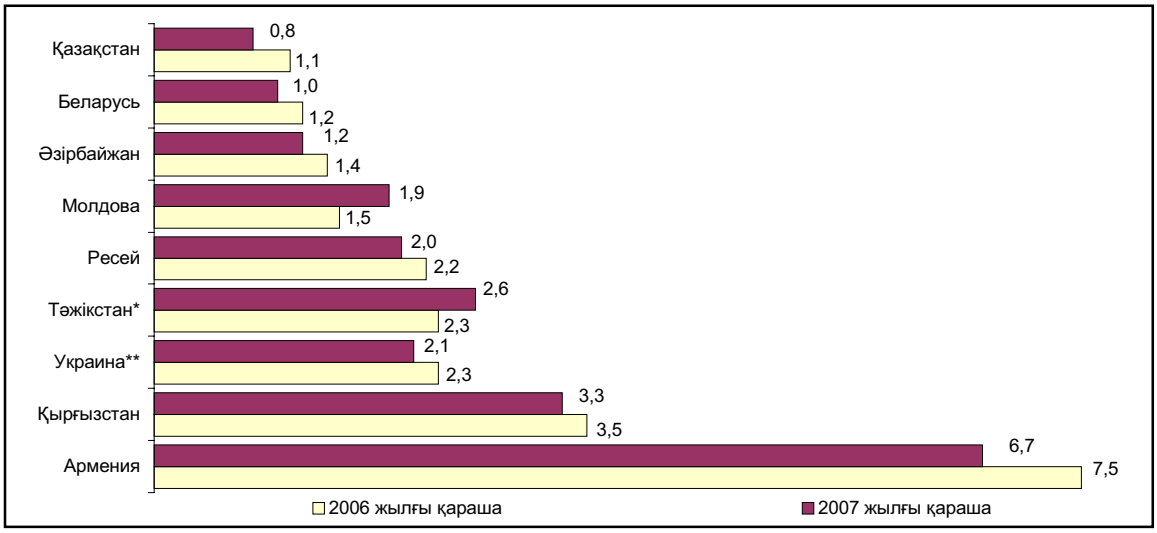

**Қазан.*
***Еңбекке қабілетті жас шамасындағы еңбекке қабілетті халыққа %-бен.*

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-ДЕКАБРЕ 2007 года

Реальный сектор экономики. Объем промышленного производства в январе-декабре 2007г. составил в действующих ценах 7703,8 млрд. тенге, что на 4,5% больше, чем в январе-декабре 2006г. В обрабатывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2006г. возрос на 6,7%, в горнодобывающей промышленности – на 2,6%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 7,3%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-декабре 2007г. составил в текущих ценах 1069,6 млрд. тенге и по сравнению с январем-декабрем 2006г. увеличился на 8,4%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-декабре 2007г. составил 2123,0 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2006г. возрос на 4,9%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 1868,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-декабрем 2006г. на 10%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-декабре 2007г. составил 3234,2 млрд. тенге, что на 8,2% больше, чем в 2006г.

По состоянию на 1 января 2008г. в республике зарегистрировано 268564 юридических лиц, в том числе с численностью до 50 человек - 253689. Действующих юридических лиц – 180646. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют - 166801, из них субъектов малого бизнеса – 120356.

Внешняя торговля. Внешнеторговый оборот Казахстана (данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-ноябре 2007г. составил 72349,3 млн. долл. США и по сравнению с январем-ноябрем 2006г. увеличился на 28,9%, в том числе экспорт– 42579,1 млн. долл. США (увеличился на 22,3%), импорт – 29770,2 млн. долл. США (увеличился на 39,8%).

Цены. Индекс потребительских цен в декабре 2007г. по сравнению с декабрем 2006г. составил 118,8%. Цены на продовольственные товары возросли на 26,6%, непродовольственные товары – на 10,5%, платные услуги – на 15,4%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в декабре 2007г. повысились по сравнению с декабрем 2006г. на 31,9%.

Финансы. Объем доходов в Государственный бюджет Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 декабря 2007г. составил 2579,5 млрд. тенге, что на 23,3% больше, чем на 1 декабря 2006г., затраты – 2365,3 млрд. тенге (на 23,8%).

За III квартал 2007г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 939,7 млрд. тенге, что на 20,6% выше, чем в III квартале 2006г. Уровень рентабельности составил 34,9%. Доля убыточных предприятий составила 34,7% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики, на конец ноября 2007г. составили 7227,5 млрд. тенге. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 79,9%, доля кредитов в иностранной валюте – 42,6%. Объем депозитов в банковской системе на конец ноября 2007г. составил 3834,9 млрд. тенге, что на 33,9% больше, чем в соответствующем периоде 2006г., депозиты населения - 1410,6 млрд. тенге, и на 52% соответственно.

Рынок труда. Численность безработных в декабре 2007г., по экспертной оценке, составила 589,3 тыс. человек, уровень безработицы – 7,1% к численности экономически активного населения, в том числе численность лиц, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец декабря т.г. составила 54,7 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 0,7%.

Доходы населения. В ноябре 2007г., по оценке, среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 26714 тенге и увеличились по сравнению с ноябрем 2006г. на 25,2%, реальные денежные доходы – на 6,5%.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в ноябре 2007г., составила 53928 тенге и возросла по сравнению с ноябрем 2006г. на 27,0%. Реальная заработная плата увеличилась на 8,1%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-декабрь 2007г.	Декабрь 2007г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Декабрь 2007г. в % к ноябрю 2007г.
				январь-декабрь 2007г.	декабрь 2007г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	7703,8	790,0	104,5	104,0	106,1
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	1069,6	65,0	108,4	107,1	81,7
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	2123,0	191,0	104,9	107,0	95,3
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	356,8	34,2	133,0	127,7	105,8
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	1868,4	194,9	110,0	108,0	106,5
Внешнеторговый оборот[1)2)]	млн. долл. США	72349,3	7628,9	128,9	141,9	105,6
в том числе:						
экспорт		42579,1	4682,6	122,3	149,4	114,0
импорт		29770,2	2946,3	139,8	131,4	94,6
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	3234,2	482,2	108,2	96,3	160,6
Индекс потребительских цен				110,8	118,8	101,9
Индекс цен производителей промышленной продукции				112,4	131,9	104,1
Численность безработных (оценка)	тыс. человек		589,3		94,1	101,7
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1)]	тенге	277490	26714	129,6[3)]	125,2[3)]	100,2
Реальный денежный доход (оценка)[1)]	в %			117,8[3)]	106,5[3)]	97,6
Среднемесячная заработная плата одного работника[1)]:						
номинальная	тенге	51101	53928	129,0	127,0	99,7
реальная	в %			117,3	108,1	97,0
Финансовые показатели						
Денежная масса М3[4)]	млрд. тенге		4521,0		133,5	103,9
Наличные деньги в обращении[4)]	млрд. тенге		686,1		130,8	94,7
Депозиты в банковской системе[4)]	млрд. тенге		3834,9		133,9	105,7
в т.ч. депозиты населения	млрд. тенге		1410,6		152,0	101,9
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения[4)]	млрд. тенге		7227,5		165,7	100,2
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд. тенге		5773,0		177,8	101,9
Рентабельность предприятий и организаций[5)]	в %	34,9				
Дебиторская задолженность предприятий и организаций (на конец периода)[5)]	млрд. тенге	4365,6		124,8		
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций (на конец периода)[5)]	млрд. тенге	10277,5		127,9		

[1)] Графа 1 – январь-ноябрь 2007г.; графа 2 – ноябрь 2007г.; графа 3 – январь-ноябрь 2007г. в % к январю-ноябрю 2006г.; графа 4 – ноябрь 2007г. в % ноябрю 2006г.; графа 5 – ноябрь 2007г. в % к октябрю 2007г.

[2)] Данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли.

[3)] В % к уточненным данным за январь-ноябрь и ноябрь 2006г.

[4)] По данным Национального банка РК, на конец ноября 2007г.

[5)] III квартал 2007г.

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет. Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-декабре 2007г. к уровню января-декабря 2006г. индекс физического объема промышленного производства составил 104,5% (в январе-марте 109,6%, январе-июне – 106,8%, январе-сентябре – 104,7%, январе-ноябре – 104,5%). За отчетный период было произведено промышленной продукции в действующих ценах на 7703,8 млрд. тенге. Рост объемов производства наблюдался во всех регионах республики, кроме Карагандинской области, где индекс физического объема составил 99,3%.

Индексы физического объема промышленной продукции

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

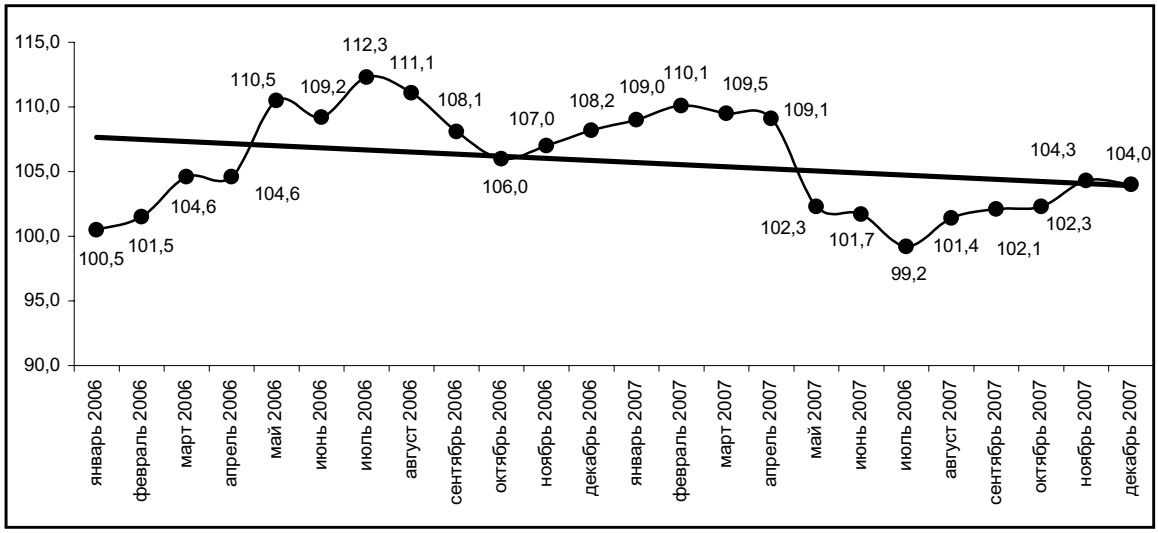

Наибольшее влияние на формирование показателей в целом по промышленности оказывает горнодобывающая промышленность, так как ее доля в республиканском объеме производства в последние годы возросла и в январе-декабре 2007г. составила 56,7% (в 2000-2003гг. – 46-48%). На обрабатывающую промышленность приходится 37,9% объема всей промышленной продукции (47-43%).

Индексы физического объема промышленной продукции в январе-декабре 2006, 2007гг. и отраслевая структура промышленности

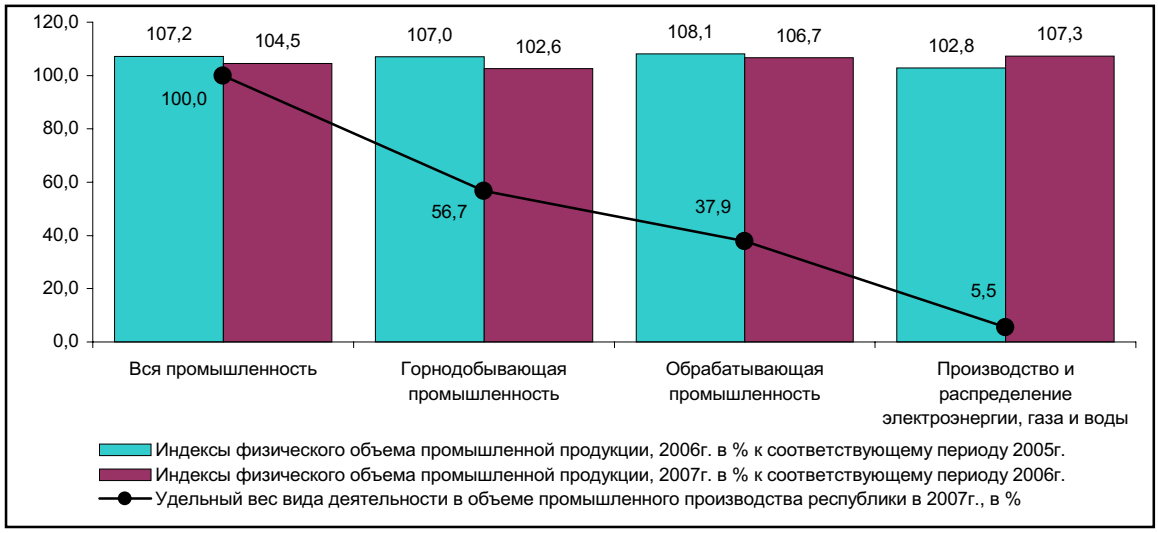

В **горнодобывающей промышленности** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 4365,9 млрд. тенге, что на 2,6% выше уровня января-декабря 2006г. за счет увеличения объемов добычи сырой нефти и попутного газа на 3,1% в основном предприятиями Атырауской и Мангистауской областей. Также увеличены объемы добычи железных руд на 1,4% за счет роста производства руды железной агломерированной и окатышей железорудных. Вместе с тем, сокращена добыча руд цветных металлов (95,3%) в основном из-за снижения добычи руды медной (91,3%) в связи с реконструкцией и ремонтом оборудования на рудниках (Карагандинская область); производства меди в медном концентрате (91,1%) - из-за низкого содержания металла в руде (Восточно-Казахстанская область) и снижения добычи медной руды (Карагандинская область). Также согласно спросу на продукцию уменьшилась добыча угля и лигнита на 1,8% в основном предприятиями Павлодарской области.

Индексы физического объема горнодобывающей промышленности

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

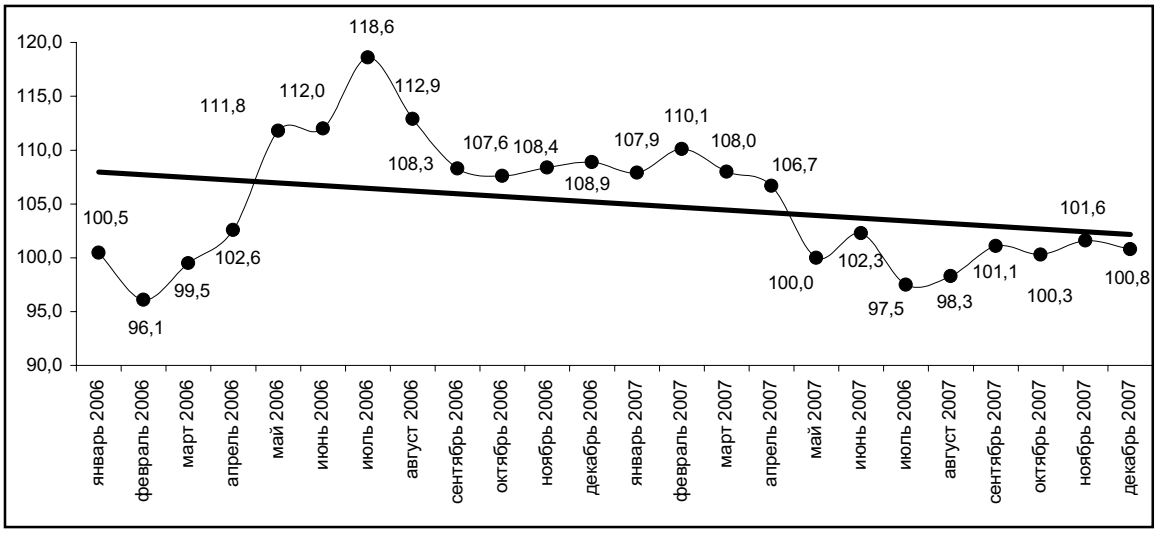

В **обрабатывающей промышленности** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 2916,6 млрд. тенге. Темпы роста отрасли превышают темпы роста в горнодобывающей промышленности. Так, индекс физического объема в январе-декабре 2007г. составил 106,7% против 102,6% в горнодобывающей промышленности. Такая ситуация наблюдается последние два года.

Индексы физического объема обрабатывающей промышленности

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

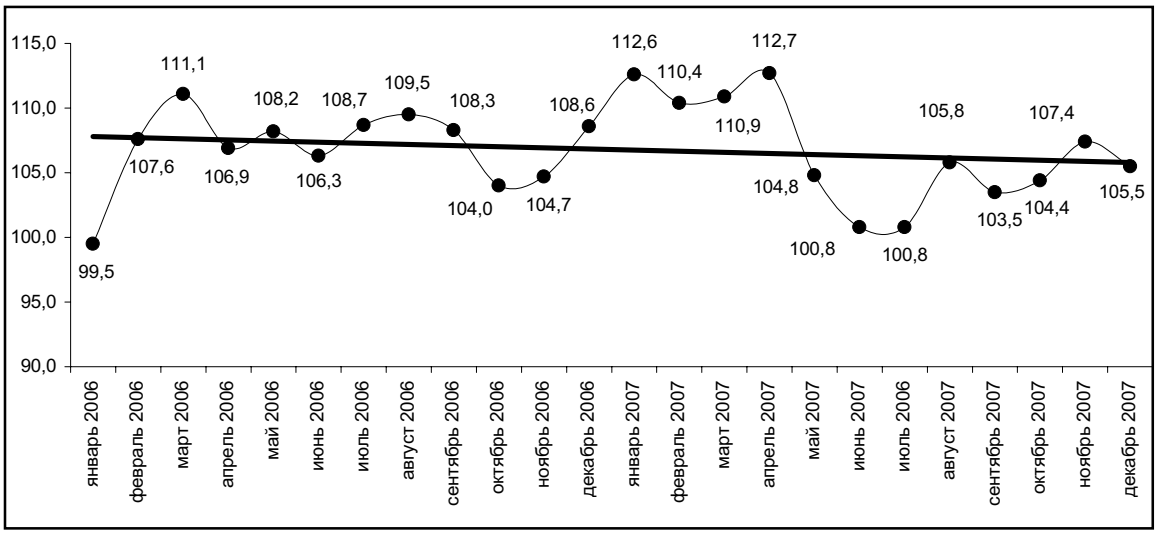

В январе-декабре 2007г. переработано сельскохозяйственной продукции на 623,2 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 559,9 млрд. тенге, что больше, чем в январе-декабре 2006г. на 7,2%, в основном за счет увеличения выпуска мяса; изделий

колбасных; рыбы приготовленной и консервированной; соков фруктовых и овощных; масла подсолнечного, рапсового и кукурузного; молока; масла сливочного; муки; крупы; макаронных и кондитерских изделий. Рост производства обеспечен в основном предприятиями Карагандинской, Костанайской областей и г. Алматы. Также возросло производство напитков (алкогольных и безалкогольных), доля которых составляет более 20% объема данного вида экономической деятельности. Вместе с тем, сократился выпуск прочих пищевых продуктов в основном из-за снижения производства сахара (79,6% к уровню января-декабря 2006г.) в связи с недостатком сырья на переработку на предприятиях Алматинской области.

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 35,5 млрд. тенге. По сравнению с январем-декабрем 2006г. индекс физического объема составил 84,7%. Снизился выпуск волокна хлопкового по причине недостатка сырья на переработку (Южно-Казахстанская область); ковров, ковровых изделий и хлопчатобумажных тканей ввиду отсутствия спроса на продукцию (г. Алматы). Вместе с тем, возросло производство свитеров, джемперов, пуловеров и изделий аналогичных; одежды рабочей; шляп и уборов головных.

Кожи, изделий из кожи и обуви в январе-декабре 2007г. произведено на 2,6 млрд. тенге, что на 47,6% выше уровня января-декабря 2006г. в основном за счет увеличения производства обуви предприятиями г. Алматы и Костанайской области; кожи из шкур скота крупного рогатого или шкур животных семейства лошадиных предприятиями Алматинской, Костанайской и Северо-Казахстанской областей. Вместе с тем, по причине недостатка сырья сокращен выпуск кожи из шкур овечьих, козьих и свиных предприятиями Южно-Казахстанской области.

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-декабре 2007г. составил 8,2 млрд. тенге или 112,3% к уровню января-декабря 2006г. Возросло производство шпал деревянных железнодорожных или трамвайных пропитанных; окон, дверей и их рам; лесоматериалов; конструкций строительных сборных деревянных; тары деревянной. Вместе с тем, сокращено производство плит древесноволокнистых на 64,2% (Восточно-Казахстанская область) и плит древесностружечных – на 90% (Павлодарская область).

В **целлюлозно-бумажной промышленности и издательском деле** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 69,1 млрд. тенге, что к уровню января-декабря 2006г. составляет 104,5%. Увеличился выпуск бумаги и картона гофрированных; коробок, ящиков, сумок из бумаги или картона; газет, журналов и периодических изданий; мешков и пакетов бумажных. При этом в связи с уменьшением спроса на продукцию снизилось производство обоев; этикеток и ярлыков бумажных или картонных; книг, брошюр и материалов аналогичных печатных и в электронном виде (от 57 до 88%) на предприятиях г.Алматы.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-декабре 2007г.

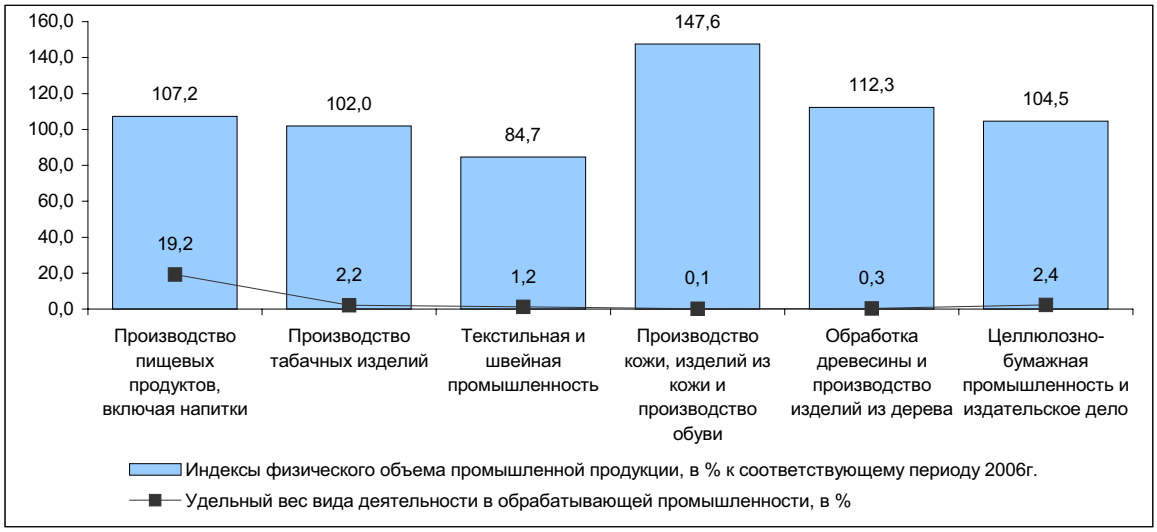

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-декабре 2007г. выпущено продукции на 189,5 млрд. тенге, что выше соответствующего периода прошлого года на 8,8% в основном за счет увеличения выпуска керосина; топлива моторного (бензина); кокса и полукокса; газойлей; пропана и бутана сжиженных. Рост производства обеспечен в основном предприятиями Атырауской, Павлодарской и Южно-Казахстанской областей, на долю которых приходится свыше 90% республиканского объема нефтепродуктов. Вместе с тем, сокращено производство мазута топочного (77,6%) в Атырауской области по причине отсутствия подвижного состава; в Павлодарской области – из-за

недостатка давальческого сырья на переработку; в Южно-Казахстанской области – в связи с ограничением рынка сбыта продукции у поставщиков давальческого сырья.

В **химической промышленности** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 70,2 млрд. тенге или на 26,7% выше, чем в январе-декабре 2006г., за счет увеличения выпуска удобрений минеральных или химических азотных; окиси хрома; трифосфата натрия; фосфора; кислоты ортофосфорной (фосфорной); хромового ангидрида; препаратов фармацевтических. В Северо-Казахстанской области в 2007г. начато производство биотоплива (биоэтанола), получаемого из зерновых культур, которого выпущено в январе-декабре 2007г. 3,8 тыс. тонн. Вместе с тем, сокращен выпуск дубителя хромового согласно спросу (Актюбинская область); кислоты серной – вследствие снижения производства меди (Восточно-Казахстанская и Карагандинская области); удобрений минеральных или химических фосфорных – по причине недостатка серной кислоты (Жамбылская область).

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 53,4 млрд. тенге, что выше уровня января-декабря 2006г. на 25,9% за счет увеличения выпуска труб, трубок, рукавов и шлангов из пластмасс; дверей и окон из пластмасс; ленты резиновой конвейерной; коробок, ящиков, тары решетчатой из пластмасс. Вместе с тем, снижено производство труб, трубок, рукавов и шлангов из резины в соответствии с заключенными договорами (Карагандинская область).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** в январе-декабре 2007г. выпущено продукции на 231,9 млрд. тенге, что больше уровня января-декабря 2006г. на 19,9%, в основном за счет увеличения производства растворов строительных; бетона товарного; цемента; плиток, плит, кирпичей и изделий аналогичных из цемента, бетона или камня искусственного; извести; гипсокартона (от 105 до 210%). При этом согласно спросу сокращен выпуск посуды столовой и кухонной из фарфора; бутылок, банок и флаконов из стекла (Алматинская область) и изделий из стекловолокна прочих (Мангистауская область).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** с начала 2007г. индекс физического объема снизился со 114% в январе до 102,8% в январе-декабре. В истекшем периоде 2007г. произведено продукции на 1305 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 439,9 и 720,3 млрд. тенге. На долю отрасли приходится 44,7% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство возросло на 11,4% за счет увеличения выпуска плоского проката, стали, чугуна, ферросплавов, труб и профилей пустотелых стальных. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 97,5% в основном из-за снижения выпуска меди рафинированной из-за недостатка сырья (Карагандинская область); золота и серебра аффинированных по причине низкого содержания металла в перерабатываемом сырье (Карагандинская и Восточно-Казахстанская области); золота необработанного прочего (Акмолинская область). Вместе с тем, увеличено производство свинца необработанного, глинозема, проволоки медной.

Производство готовых металлических изделий в январе-декабре 2007г. к уровню января-декабря 2006г. составило 109,6%. Возросло производство металлоконструкций и их частей; резервуаров для нефти и нефтепродуктов; радиаторов для центрального отопления; раковин и моек из металлов черных. При этом в связи с отсутствием заказов на продукцию сокращен выпуск электродов с покрытием из металлов недрагоценных.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-декабре 2007г.

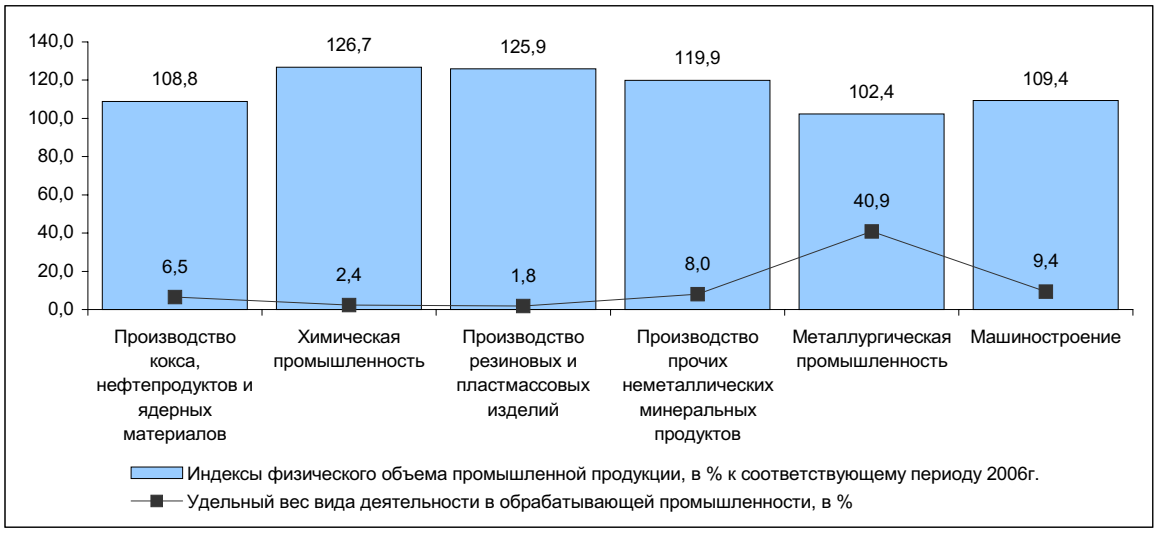

В **производстве машин и оборудования** в январе-декабре 2007г. выпущено продукции на 92,5 млрд. тенге или на 21,6% выше соответствующего периода 2006 года. К уровню января-декабря 2006г. увеличено производство насосов центробежных; подшипников; тракторов; машин стиральных и для сушки одежды бытовых; машин уборочных; оборудования нефтепромыслового. Вместе с тем, согласно спросу на продукцию сокращен выпуск двигателей (Северо-Казахстанская область); экскаваторов (Южно-Казахстанская область); машин для горнодобывающей промышленности и оборудования нефтегазоперерабатывающего (г. Алматы).

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования в январе-декабре 2007г. произведено на 64,4 млрд. тенге. Отрасль с начала 2007г. развивалась неравномерно. Так, если в январе индекс физического объема по сравнению с аналогичным периодом 2006г. составлял 106,6%, январе-марте – 99,4%, январе-июне – 108,6%, январе-сентябре – 102,5%, то в январе-декабре – 99,5%. Согласно спросу на продукцию снижено производство телевизоров (г.Алматы); аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением более 1000 В (Южно-Казахстанская область), а также в связи с отсутствием заказов от торгующих организаций приостановлен выпуск магнитофонов (г.Алматы). Вместе с тем, увеличено производство машин вычислительных цифровых; проводов и кабелей изолированных; конденсаторов, трансформаторов и аккумуляторов электрических.

Производство транспортных средств и оборудования в январе-декабре 2007г. составило 118,1 млрд. тенге, что на 5,4% выше аналогичного периода 2006г. Возросло производство автомобилей легковых пассажирских (Восточно-Казахстанская область), грузовых (Акмолинская область), специальных и специализированных (Западно-Казахстанская область). Наряду с этим, по причине отсутствия заказов меньше, чем в январе-декабре 2006г. произведено автомобилей для перевозки десяти или более человек (г. Алматы); частей двигателей (Северо-Казахстанская область).

В **прочих отраслях промышленности** в январе-декабре 2007г. произведено продукции на 53,1 млрд. тенге, что на 18,4% выше соответствующего периода 2006г. Увеличен выпуск мебели для сидения; мебели офисной и кухонной; кроватей деревянных. При этом снижено производство мебели деревянной для столовой и гостиной; ювелирных изделий и спортивных товаров согласно спросу на продукцию.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-декабре 2007г.

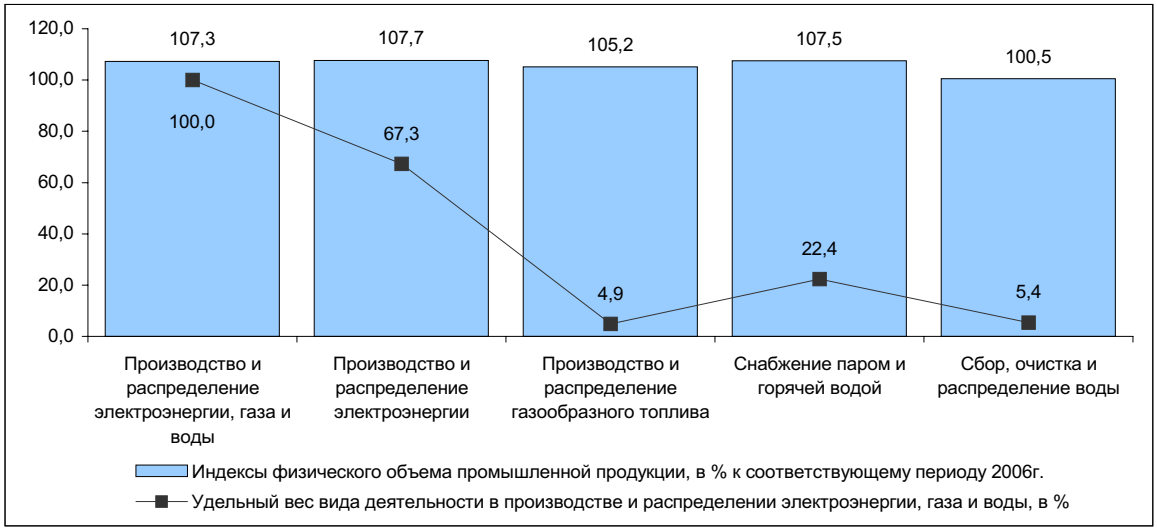

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** с начала 2007 года наблюдался рост объемов производства. Так, если индекс физического объема по сравнению с 2006г. в январе 2007г. составлял 97,1%, то в январе-декабре – 107,3%.

Производство электроэнергии в январе-декабре 2007г. составило 76,1 млрд. кВт.ч или на 6,2% выше уровня января-декабря 2006г., что обеспечено предприятиями всех регионов, кроме Акмолинской, Алматинской, Костанайской, Северо-Казахстанской областей и г. Алматы.

Выработка теплоэнергии составила 88,6 млн. Гкал или на 6,5% больше по сравнению с январем-декабрем 2006г. Увеличено производство на предприятиях всех регионов, кроме Атырауской, Мангистауской областей и г. Алматы.

Индексы физического объема производства и распределения электроэнергии, газа и воды

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

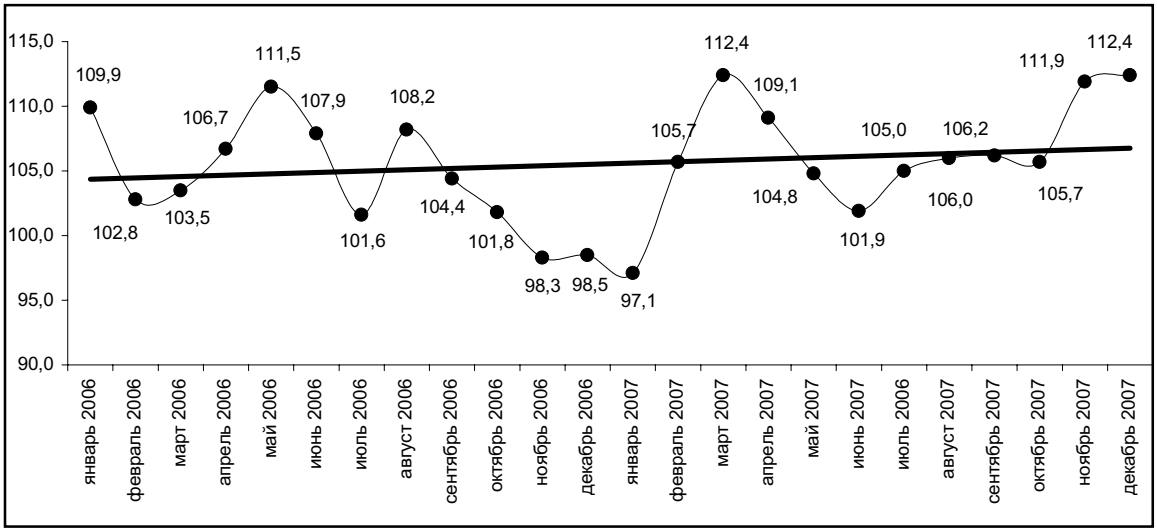

2.2 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-декабрь 2007 года в целом по республике, по оценке, составил 1069,6 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2006 года на 8,4%, в том числе по продукции животноводства – соответственно 469,5 млрд. тенге и на 4,0%, по продукции растениеводства – 600,1 млрд. тенге и на 12,7%.

Растениеводство

В 2007 году по предварительным данным валовой сбор зерна в весе после доработки увеличился на 22,0% и составил 20,1 млн. тонн, из них на долю северных областей приходится 15,4 млн. тонн, что на 20% выше уровня прошлого года. Урожайность зерновых в целом по республике составила 13,3 центнеров с гектара. Валовой сбор овощей увеличился по сравнению с 2006 годом на 3,7%, картофеля - на 2,3%, хлопка-сырца - на 0,8%, масличных культур - на 0,1%. Вместе с тем снизилось производство табака (78,4% к уровню 2006 года), сахарной свеклы (91,3%), бахчевых культур (94,9%), а также винограда (88,5%), фруктов и орехов (90,1%).

Производство основных видов продукции растениеводства

тыс. тонн

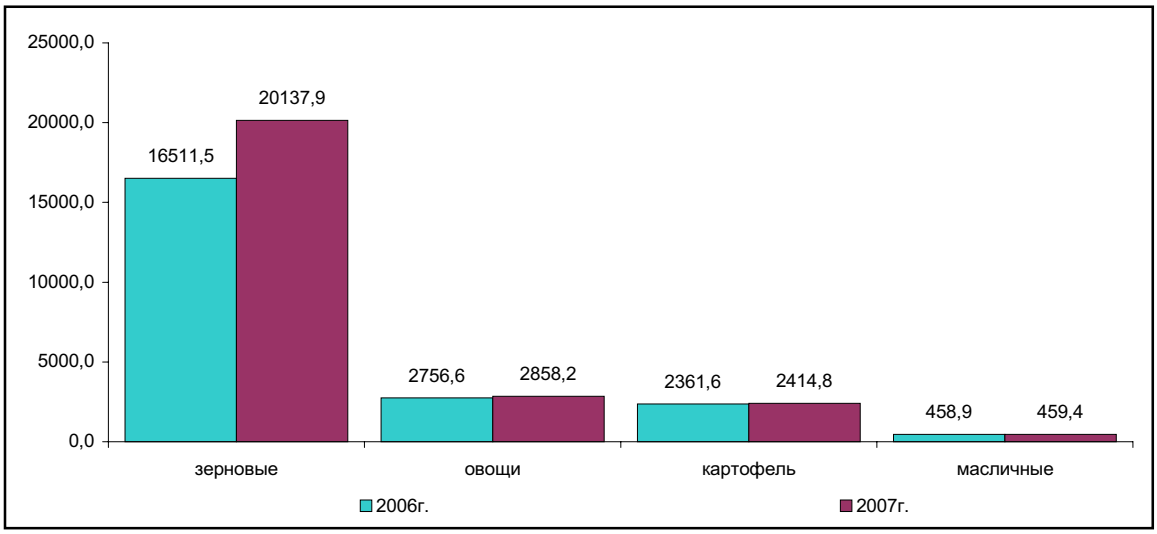

Животноводство

По состоянию на 1 января т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств за счет увеличения приплода скота и его покупки достигнут рост поголовья крупного рогатого скота (на 3,4%), овец и коз (на 5,2%), свиней (на 6,4%), лошадей (на 4,4%), верблюдов (на 3,7%) и птицы (на 5,7%).

Численность сельскохозяйственных животных и птицы

тысяч голов

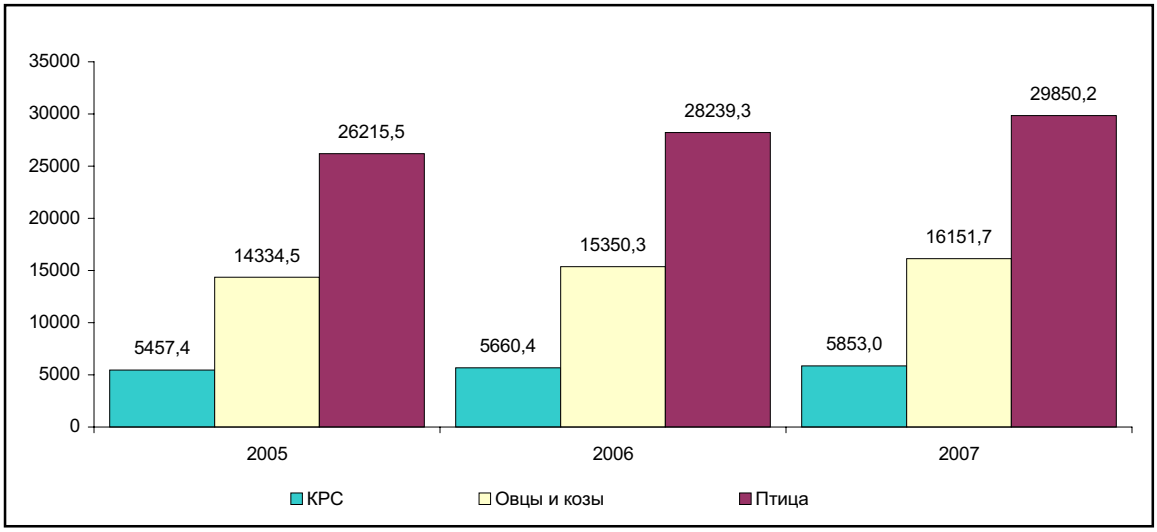

В январе-декабре 2007 года по сравнению с этим же периодом прошлого года реализация на убой всех видов скота и птицы в живой массе увеличилась на 3,9%. Средний живой вес одной головы крупного рогатого скота составил 306 кг, овец и коз - 37 кг, лошадей – 316 кг.

Производство коровьего молока увеличилось на 3,0% за счет роста среднего поголовья дойных коров (на 1,7%) и увеличения среднего удоя молока на одну корову дойного стада (на 1,2%).

За счет роста среднего поголовья кур-несушек на 4,1% производство яиц увеличилось на 6,8%.

Производство основных видов продукции животноводства

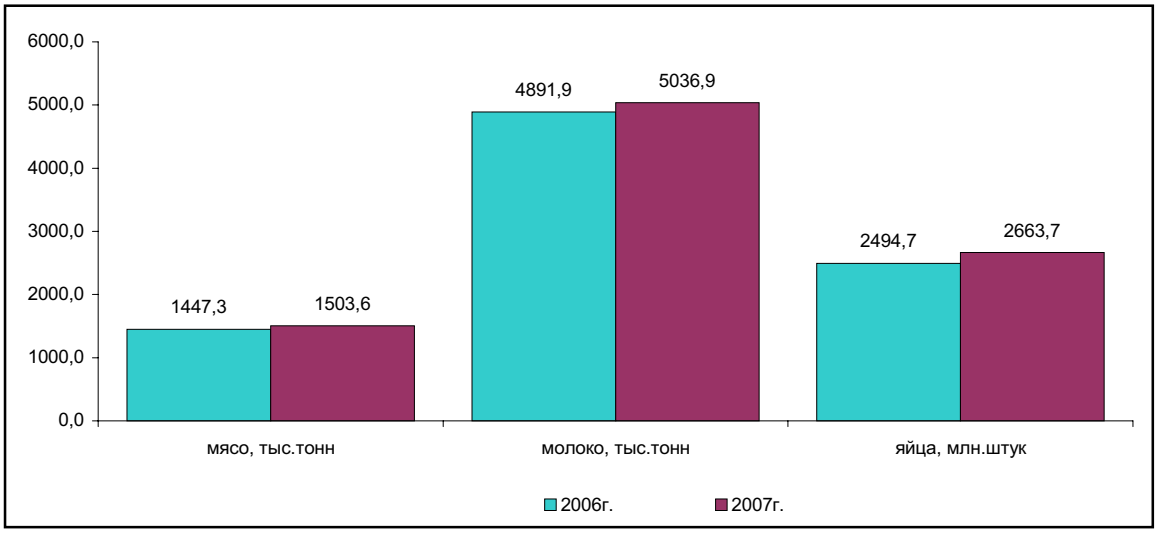

Наличие кормов. На 1 января 2008 года сельхозпредприятия имели в наличии 197,6 тыс. тонн концентрированных кормов (120,4% к уровню прошлого года), 543,1 тыс. тонн сена (119,7%), 156,3 тыс. тонн сенажа (116,6%), 191,8 тыс. тонн соломы (113,7%), 363,2 тыс. тонн силоса (97,1%). В кормовых единицах это составило 558,5 тыс. тонн или выше уровня прошлого года на 10,3%. В среднем на одну голову в переводе на условный крупный скот приходится 7,2 центнеров кормовых единиц или на 9,1% больше, чем в прошлом году.

2.3 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-декабре 2007г. объем строительных работ (услуг), с учетом оценки, составил 1307,5 млрд. тенге, что на 15,3% больше уровня 2006 года.

В структуре выполняемых работ преобладает возведение зданий и гражданское строительство, объем которых увеличился по сравнению с уровнем 2006г. в 1,3 раза и доля от общего объема составила 35,8% (в 2006г. - 31,5%).

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями - 74,8%. Иностранными подрядчиками выполнено 24,6%, государственными - 0,6%.

В январе-декабре 2007г. было построено 56573 зданий, из которых 49378 жилого и 7195 нежилого назначения. За отчетный период введены в эксплуатацию: 4614 объекта транспорта и связи, 1510 - торговли, 339 - социально-культурного назначения. Доля объектов здравоохранения и образования остается незначительной, суммарно она составляет 1,9% от общего количества зданий нежилого назначения.

Индексы физического объема строительных работ

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

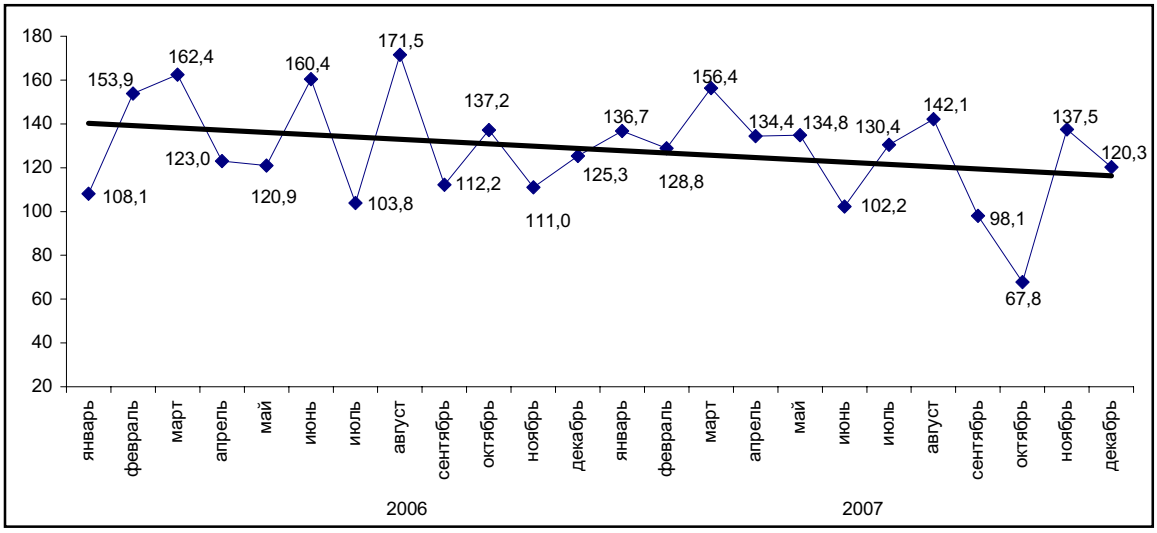

Увеличение объема строительных работ по сравнению с 2006г. наблюдается почти во всех регионах республики. При этом наибольший рост отмечен в Акмолинской (в 3,2 раза), Атырауской и Мангистауской (по 1,3 раза) областях.

Значительную долю в общереспубликанском объеме строительных работ занимают гг.Астана, Алматы и Атырауская область (суммарно около 60% от общего объема).

Индексы физического объема строительных работ по регионам

в % к соответствующему периоду предыдущего года

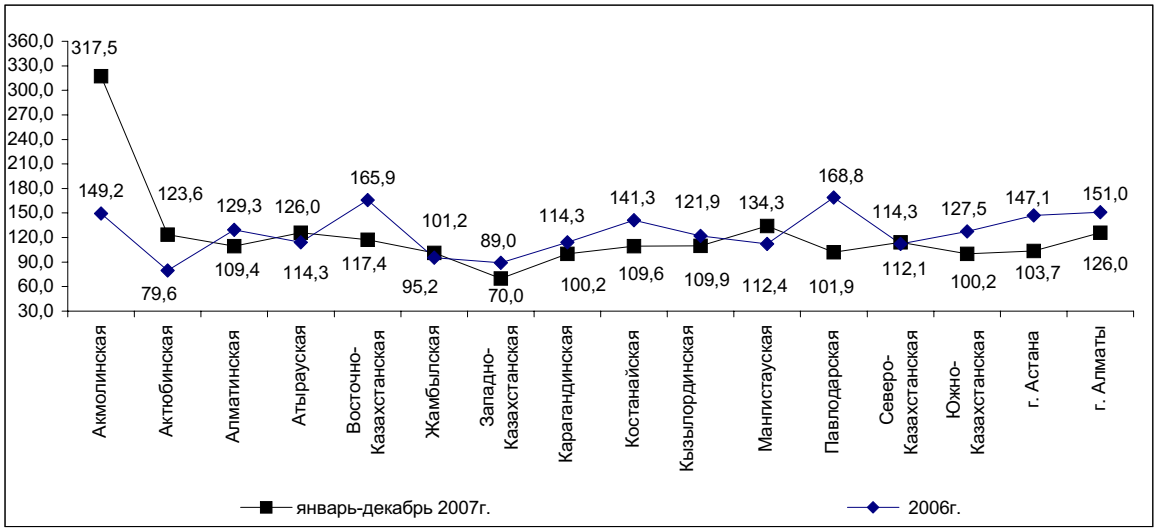

Жилищное строительство

В январе-декабре 2007г. 15,1% от общего объема инвестиций в основной капитал было направлено на жилищное строительство (489,6 млрд. тенге), что на 26,2% больше инвестиций, освоенных в 2006г.

Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением введено в эксплуатацию 8103,8 тыс. кв. метров общей площади жилых домов, что на 29,8% выше уровня 2006 года. Преобладающим остается ввод в эксплуатацию жилых домов частными предприятиями, организациями и населением (88,4% от общего объема введенного жилья), где основной объем занимает индивидуальное жилищное строительство (66,4%). Государственными предприятиями и организациями введено 11% от общего объема жилья.

В республике за отчетный период в среднем на 1000 человек населения приходилось 520,9 кв. м общей площади вводимых жилых домов (в 2006г. - 408 кв. м).

Индексы физического объема ввода в эксплуатацию жилых домов

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

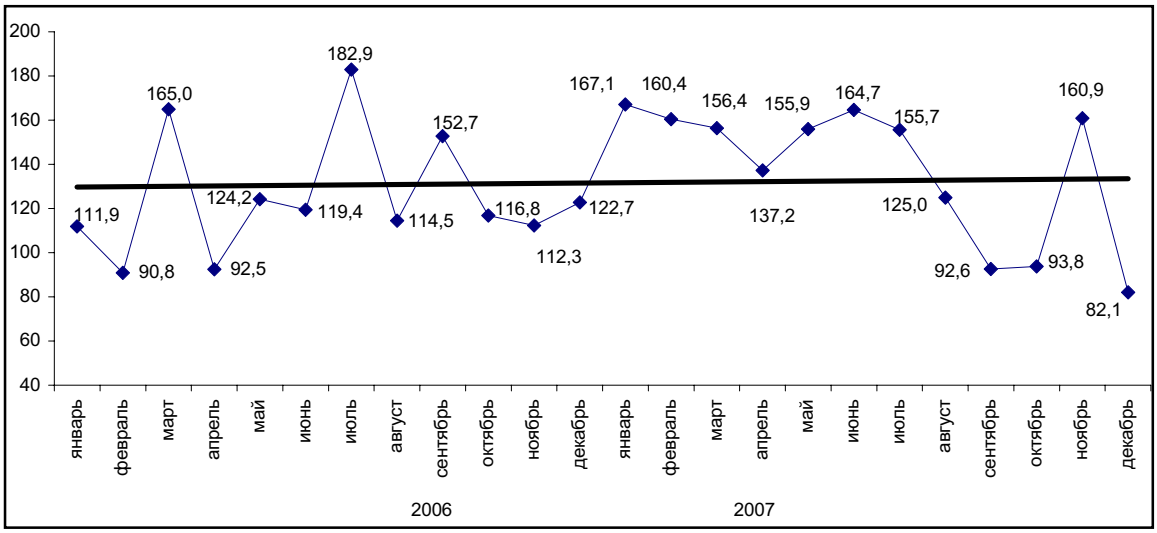

Увеличение объемов введенного жилья наблюдается в 14 регионах республики. Значительный рост был отмечен в Атырауской (в 2 раза), Карагандинской (в 1,5 раза), Восточно-Казахстанской (в 1,4 раза), Акмолинской и Мангистауской (по 1,3 раза) областях, а также в гг.Астана (в 1,8 раза) и Алматы (на 8,9%).

Стоимость строительства жилых домов. Средняя фактическая стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-декабре 2007г. составила 40,2 тыс. тенге (в 2006г. - 36,7 тыс. тенге) или выросла на 3,8%, в том числе построенных населением - 26,6 тыс. тенге (в 2006г. - 24,4 тыс. тенге).

2.4 ТРАНСПОРТ

За январь-декабрь 2007г. **грузооборот** в республике (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 350449,7 млн. ткм, что на 6,7% больше грузооборота января-декабря 2006г.

Грузооборот **железнодорожного транспорта** за январь-декабрь 2007г. составил 201080,8 млн. ткм, что на 5,1% выше января-декабря 2006г. за счет увеличения перевозок внутри республики на дальние расстояния.

Грузооборот **автотранспорта** за январь-декабрь 2007г. (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 61443,6 млн. ткм, что на 14,1% больше января-декабря 2006г.

Грузооборот **магистральных трубопроводов** в январе-декабре 2007г. составил 87783,5 млн. ткм, что на 5,4% выше января-декабря 2006г. Из общего объема грузооборота транспортировка нефти составила 42281,0 млн. ткм (увеличение на 6,0% к январю-декабрю 2006г. за счет перегонки нефти по направлению Кумколь-Атасу-Алашанькоу), газа – 45502,5 млн. ткм (увеличение на 4,8% за счет увеличения объема транзита по газопроводам Бухара-Урал, Союз-Оренбург-Новопсков).

Грузооборот **речного транспорта** составил 52299,5 тыс. ткм, что на 31,0% больше, чем за январь-декабрь 2006г.

Грузооборот **воздушного транспорта** за январь-декабрь 2007г. составил 85747,1 тыс. ткм или увеличился на 28,8% к январю-декабрю 2006г.

Динамика грузооборота

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

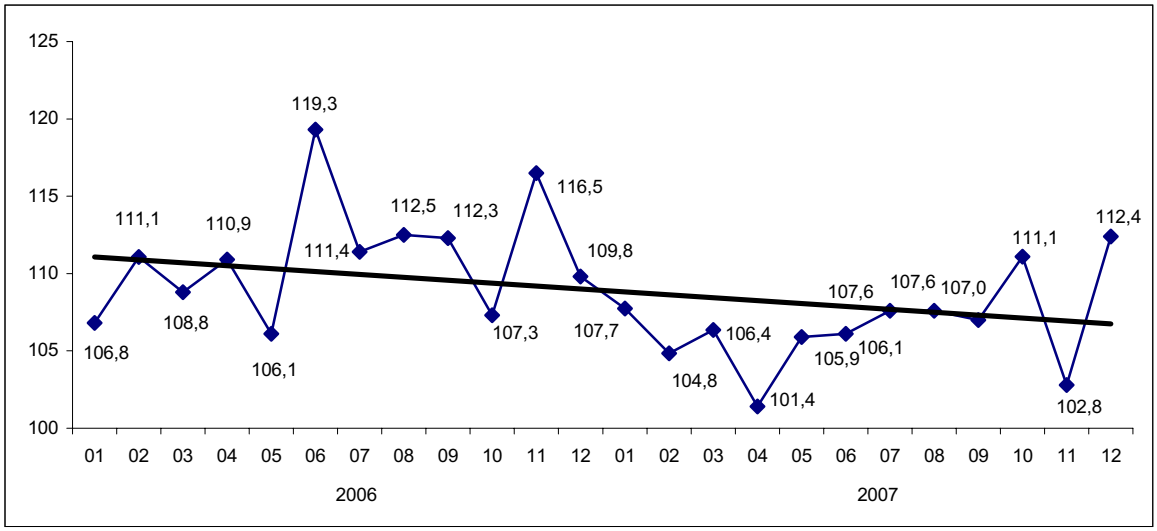

Пассажирооборот в январе-декабре 2007г. по сравнению с январем-декабрем 2006г. увеличился на 4,3% и составил 123888,8 млн. пкм, в том числе пассажирооборот железнодорожного транспорта возрос на 7,7%, автобусов - на 1,7%, такси - на 4,0%, воздушного транспорта - на 43,7%, что связано с ростом мобильности населения и, как следствие, увеличением дальности поездок. Одновременно отмечается снижение пассажирооборота троллейбусов - на 24,3%, трамваев – на 5,5%.

Структура пассажирооборота

в процентах

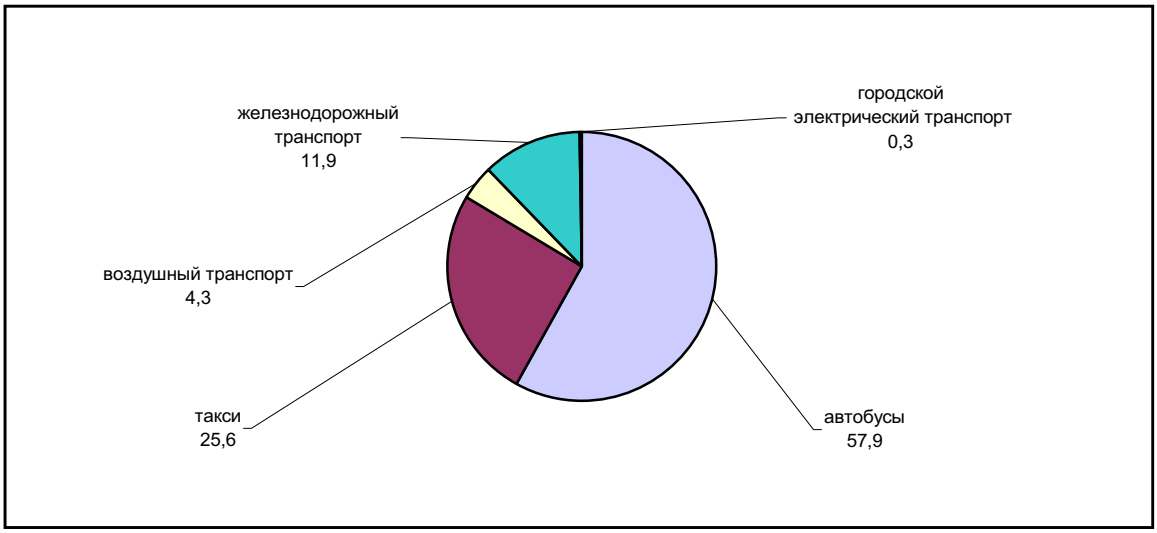

2.5 СВЯЗЬ

Значительный рост услуг связи обусловлен построением в республике сетей телекоммуникаций нового поколения, предложением новых видов услуг – видеотелефонии, услуги передачи голосовых, текстовых и мультимедийных сообщений, а также значительным снижением тарифов, возрастающей активностью постоянных потребителей и привлечением новых. Предприятиями связи республики за январь-декабрь 2007г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 356,8 млрд. тенге, из них населению – на 142,9 млрд. тенге, что соответственно, в сопоставимых ценах на 33,0% и 31,1% больше, чем в январе-декабре 2006г.

Доходы от услуг связи в январе-декабре 2007г.

млн. тенге

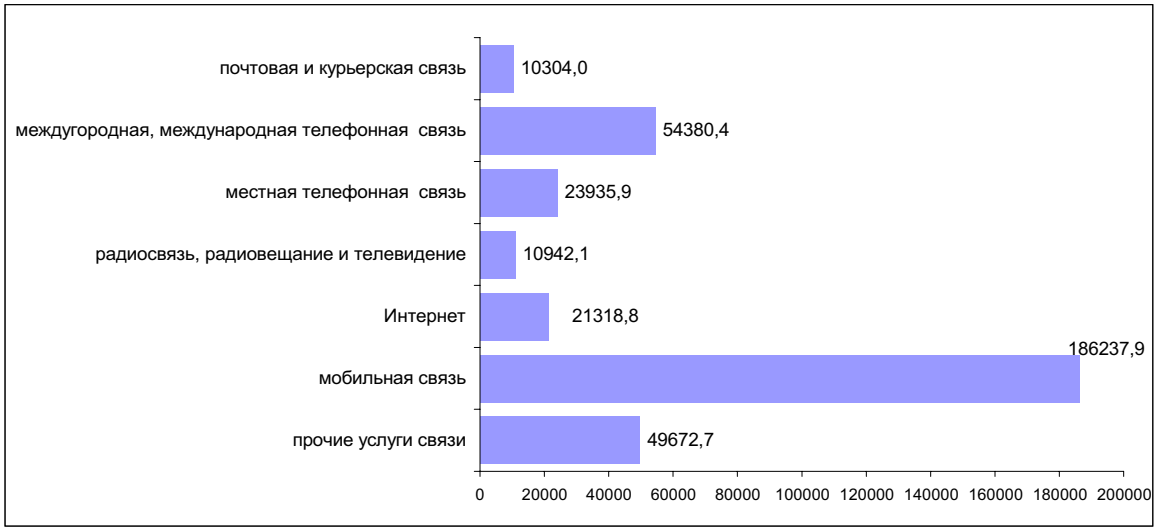

На развитие телекоммуникационного рынка оказывают влияние ввод новых мощностей, стремительное развитие Интернета, мобильной связи и построение больших корпоративных сетей.

Динамика услуг связи

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

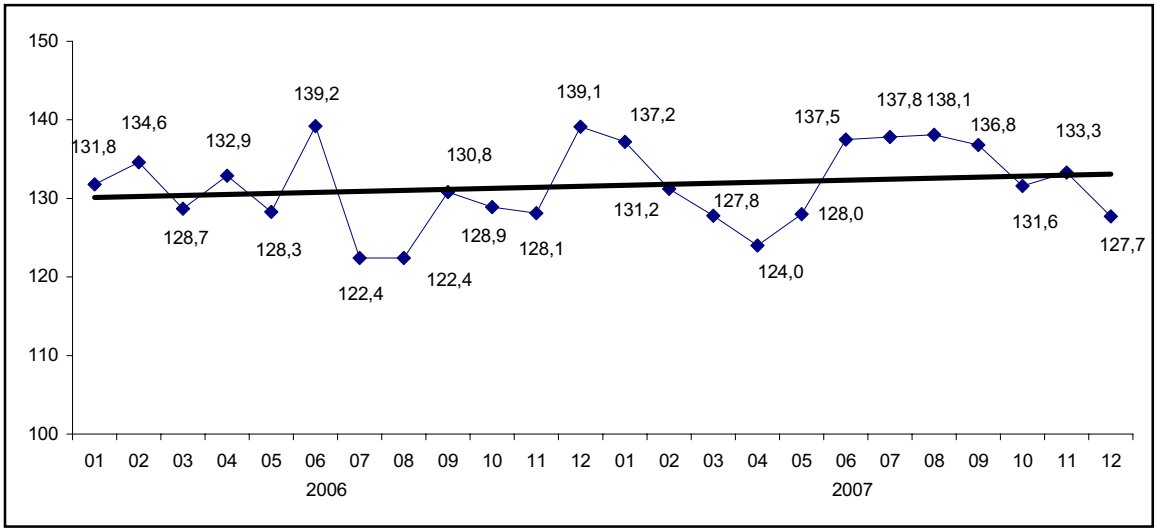

В структуре доходов от услуг связи за январь-декабрь 2007г. наибольшую долю занимает мобильная связь – 52,2%. В сравнении с январем-декабрем 2006г. объем услуг мобильной связи увеличился на 45,8%.

Структура доходов от услуг связи

в процентах

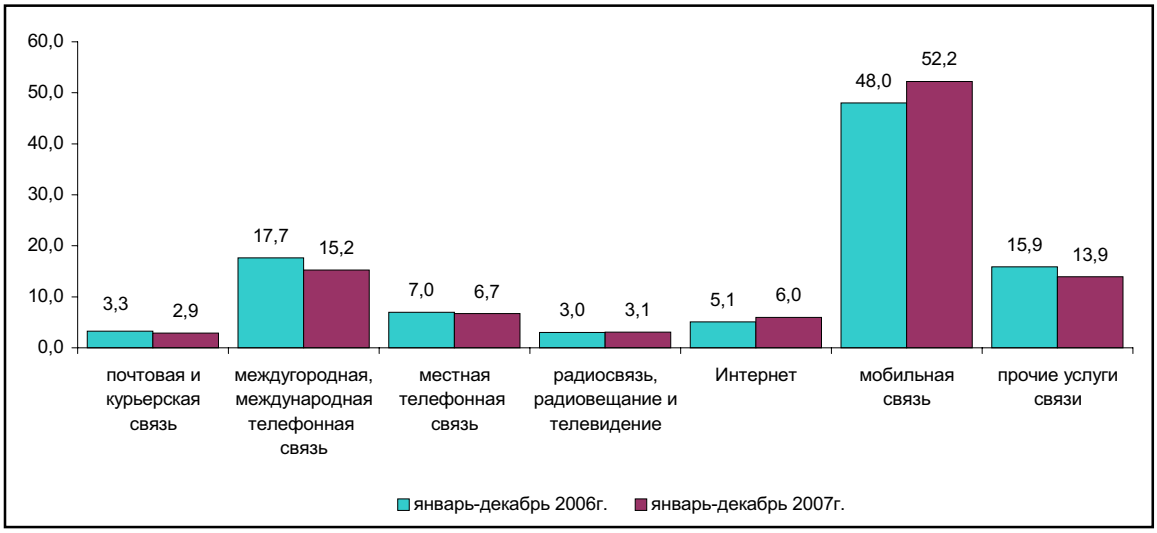

В общем объеме доходов предприятий связи доходы от реализации услуг связи населению составили 40,0%. В объеме доходов от услуг связи населению за январь-декабрь 2007г. 59,3% составили доходы от услуг мобильной связи, 20,0% - от услуг междугородной, международной связи, 10,2% - от услуг местной телефонной связи, 10,5% - от услуг прочих видов связи.

Доходы от услуг связи населению в январе-декабре 2007г.

млн. тенге

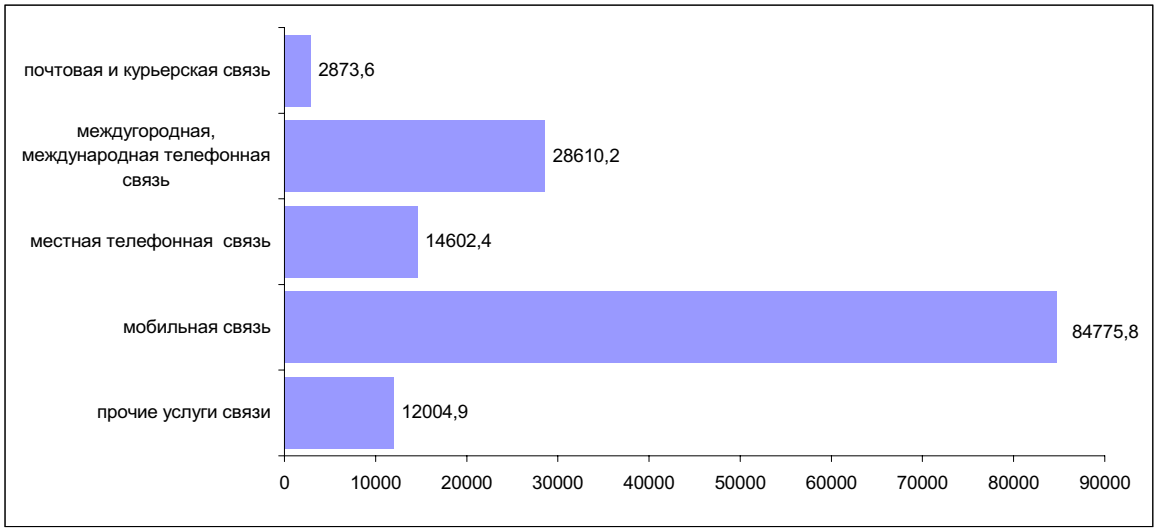

2.6 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-декабре 2007г. объем розничного товарооборота составил 1868,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10%. В декабре 2007г. реализация товаров составила 194,9 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня декабря 2006г. на 8%, по сравнению с ноябрем 2007г. увеличение составило 6,5%.

Динамика розничного товарооборота по месяцам в 2006-2007гг.

в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

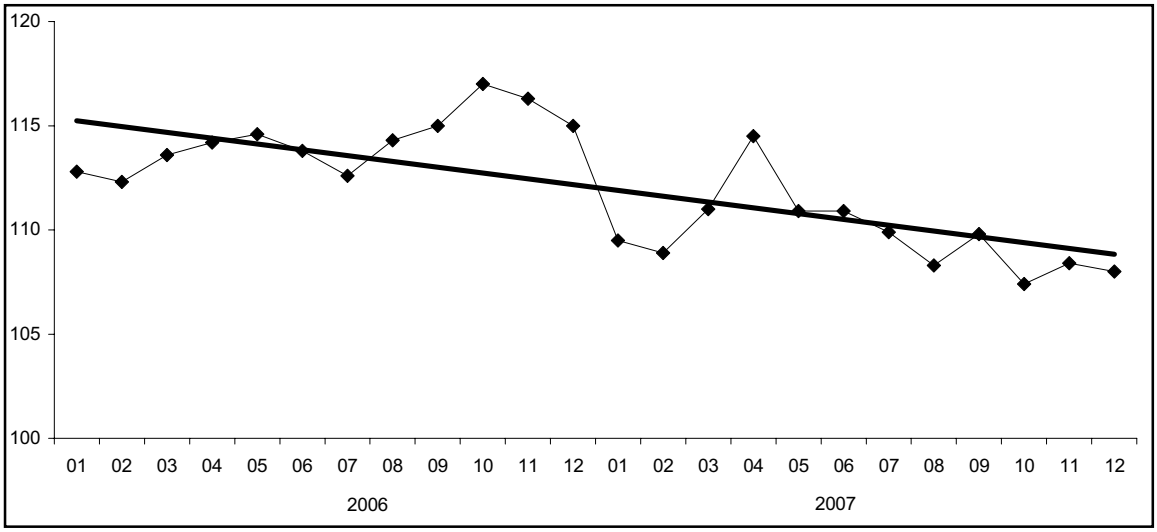

В январе-декабре продажа потребительских товаров на душу населения в республике составила в среднем 120,7 тыс. тенге, что на 18,4 тыс. тенге выше аналогичного периода 2006г.

Индексы физического объема розничного товарооборота по регионам за январь-декабрь 2007г.

в процентах к соответствующему периоду предыдущего года

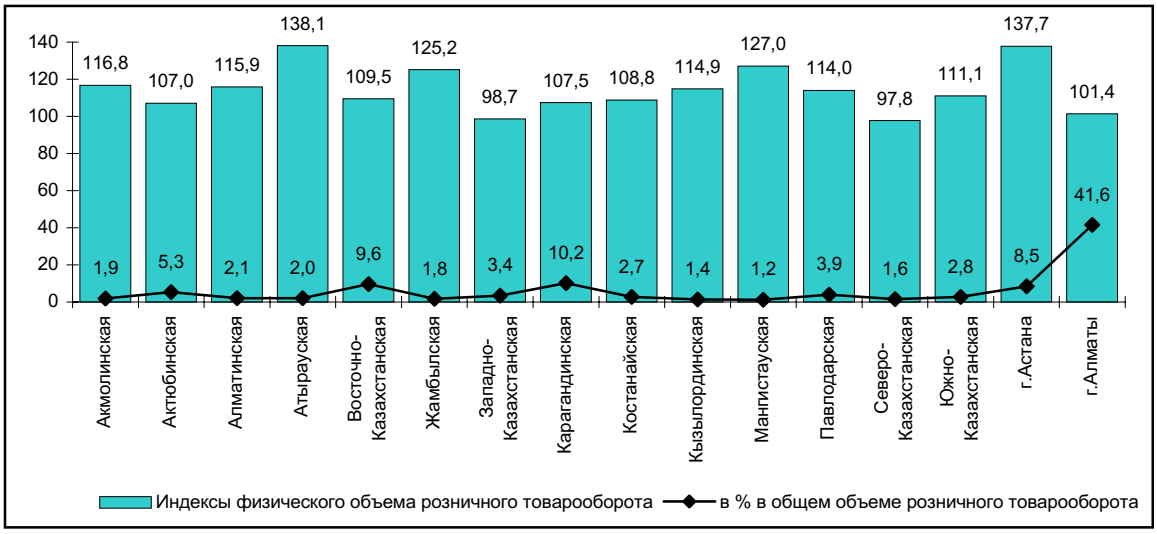

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности, от торговли на рынках и индивидуальными предпринимателями получен в сумме 1809,6 млрд. тенге (96,9%), других государств, их юридических лиц и граждан - 58,4 млрд. тенге (3,1%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

в % к общему объему

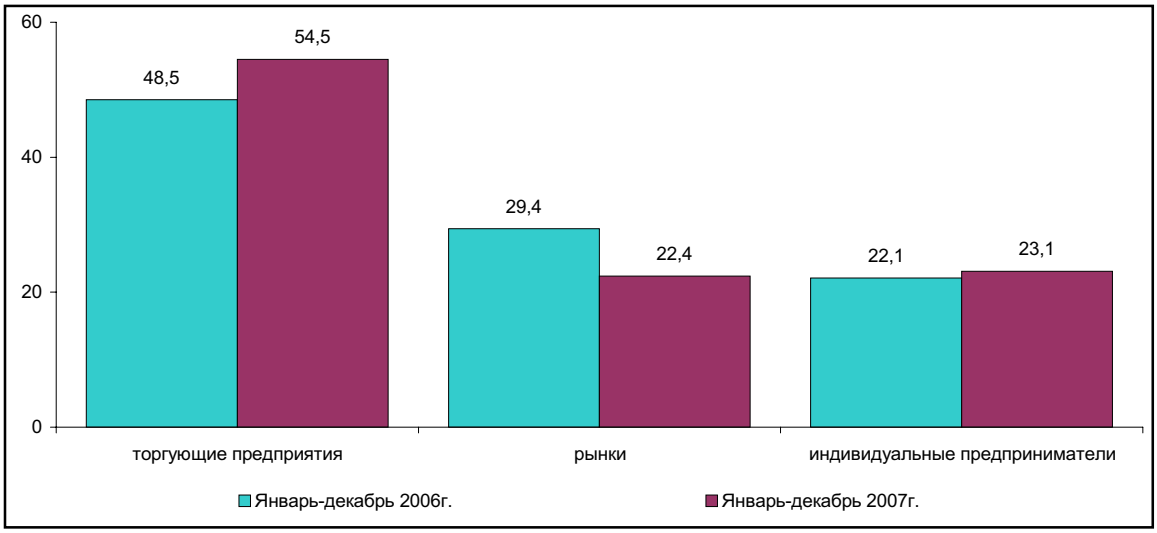

Следует отметить, что рост розничного товарооборота обусловлен, прежде всего, повышением реальных объемов товарооборота торгующих предприятий (на 23,5% к соответствующему периоду прошлого года). Неуклонно увеличивается и доля предприятий в общем объеме розничного товарооборота (с 48,5% в январе-декабре 2006г. до 54,5% в январе-декабре 2007 г.), которая обеспечивается высоким уровнем культуры обслуживания и широким ассортиментом качественных товаров.

В последнее время развитию деятельности стационарной торговой сети способствует внедрение современных и прогрессивных форм торговли.

Практически во всех регионах торговыми предприятиями внедряется продажа товаров длительного пользования в кредит. Расширяется продажа по безналичному расчету, с использованием платежных электронных карточек.

В гг.Алматы, Астане и других крупных городах республики расширяется сеть супермаркетов, гипермаркетов, где покупатели с наименьшими затратами времени могут приобрести практически весь необходимый ассортимент товаров по относительно приемлемым ценам. Привлекательность сети торговых предприятий также обеспечивается послепродажным сервисным обслуживанием покупателей.

Заметную долю в формировании товарооборота занимает доля индивидуального предпринимательства, которая увеличилась в отчетном периоде до 23,1% против 22,1% в январе-декабре 2006г.

Несмотря на снижение объемов (с 29,4% в январе-декабре 2006 г. до 22,4% в январе-декабре 2007г. в общем объеме розничного товарооборота), в республике имеет место и торговля физическими лицами на рынках, где ценовая привлекательность обеспечивает значительную покупательскую проходимость данной сферы розничной торговли.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 4567,2 млрд. тенге или на 10% больше, чем за соответствующий период 2006г. При этом, практически весь объем полученного товарооборота приходится на негосударственный сектор. Преобладающую долю в оптовом товарообороте продолжают занимать непродовольственные товары и товары производственно-технического назначения.

Объем услуг общественного питания за январь-декабрь 2007г. составил 73,2 млрд. тенге или на 18,6% больше, чем за соответствующий период прошлого года. При этом, 18,6% от общего объема услуг общественного питания предоставляется индивидуальными предпринимателями.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 16,0 млрд. тенге. Значительная часть (49,2%) данных услуг предоставляется в сфере малого предпринимательства (малыми предприятиями и индивидуальными предпринимателями).

3. МОНИТОРИНГ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Количество субъектов малого предпринимательства (по состоянию на 1 января 2008г.), активно работающих на рынке, по сравнению с соответствующим периодом прошлого года выросло на 19,8% и составило 680138 единиц, в том числе - 55865 юридических лиц, 454959 - индивидуальных предпринимателей и 169314 крестьянских хозяйств. Численность занятых в малом предпринимательстве увеличилась на 12,8% и составила 1835606 человек. Выпуск продукции (товаров и услуг) активными субъектами малого предпринимательства за январь-декабрь 2007 года увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 18,7% и составил 2001712 млн. тенге.

	Количество активных субъектов малого предпринимательства (по состоянию на 1 января), единиц		Численность занятых (по состоянию на 1 января), человек		Выпуск продукции (товаров и услуг) за январь-декабрь, млн. тенге	
	2007	2008	2007	2008	2006	2007
Республика Казахстан	567658	680138	1626713	1835606	1521548	2001712
Акмолинская	27989	35621	73581	80444	54068	63144
Актюбинская	24050	30101	62125	67849	49180	68122
Алматинская	69180	80047	175020	196770	141711	198518
Атырауская	25261	33269	54158	63572	95363	120042
Восточно-Казахстанская	49717	58583	143265	154163	86206	101360
Жамбылская	34129	42655	99907	136379	46428	70151
Западно-Казахстанская	18858	22249	50517	56053	70678	88410
Карагандинская	33809	40510	106299	121568	80534	98421
Костанайская	34321	40702	90787	102145	74604	86910
Кызылординская	15862	20899	36555	40828	50038	70537
Мангистауская	18262	22903	42838	51117	42845	77706
Павлодарская	23583	30443	71333	82599	69389	83801
Северо-Казахстанская	21015	23712	60649	64349	55042	70341
Южно-Казахстанская	101482	110486	245017	260335	100405	126478
г. Астана	22854	29202	101635	127597	168932	272275
г. Алматы	47286	58756	213027	229838	336125	405496

Основными факторами увеличения численности субъектов малого предпринимательства является система мер поддержки на государственном и региональном уровнях, совершенствование организационного и экономического механизма, вследствие чего наблюдается расширение сфер деятельности и экономическое укрепление предприятий.

Число зарегистрированных юридических лиц, осуществляющих предпринимательскую деятельность, на 1 января 2008г. составило 189,7 тыс. единиц, что на 10,1% выше, чем по состоянию на 1 января 2007г. Количество предприятий малого предпринимательства в расчете на 1000 жителей составило 12,2 единиц, увеличившись по сравнению с данными на 1 января 2007г. на единицу.

Распределение регионов по количеству предприятий малого предпринимательства на 1000 жителей

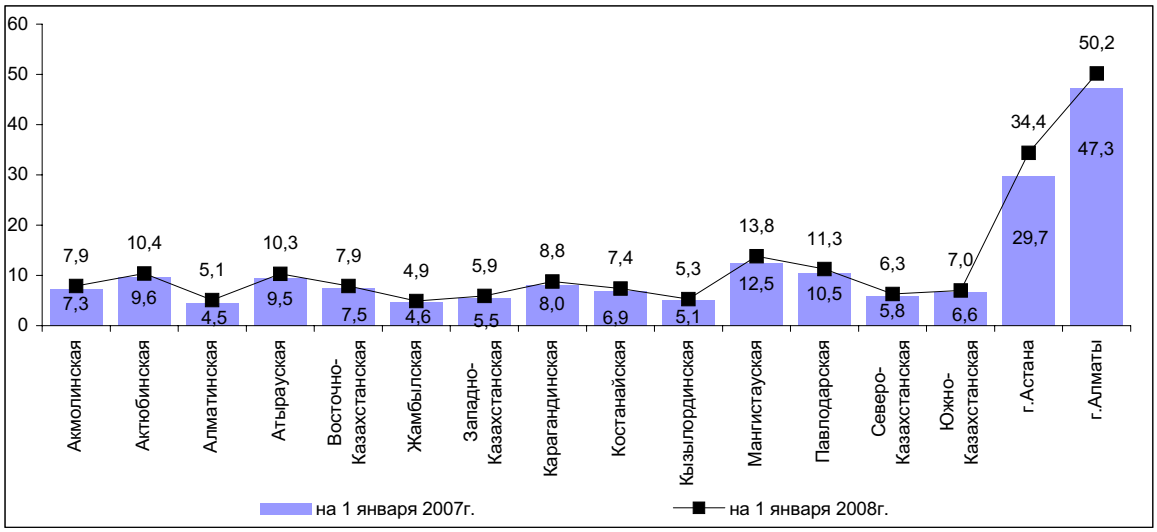

Во всех регионах республики зафиксирован рост числа зарегистрированных предприятий на 1000 жителей. Наиболее значительно число зарегистрированных предприятий увеличилось в г.Астане (на 4,7 единиц), г.Алматы (на 2,9 единиц), заметное увеличение произошло также в Мангистауской (на 1,3 единицы) области. В остальных регионах прирост показателя составлял от 0,2 до 0,8 единиц.

Из числа зарегистрированных предприятий доля активных составила 29,5%. Большинство активных предприятий (35,7%) специализируются на торговле, ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, в строительстве активны 18,3% предприятий, в подотрасли операций с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям - 16,1%, в промышленности - 11,5%, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (91,7%). Наиболее активно развиваются предприятия малого бизнеса в г.Алматы, г.Астане и Восточно-Казахстанской области, доля которых составляет 25,1%, 10,4% и 9,3% соответственно. Наибольшее количество активных предприятий в общем количестве зарегистрированных приходится на Кызылординскую (46,6%), Восточно-Казахстанскую (46,1%), Мангистаускую (41,9%), и Атыраускую (37,4%) области.

По расчетным данным на 1 января 2008г. по сравнению с прошлым годом общая численность занятых на предприятиях малого бизнеса в целом по стране увеличилась на 9,4% и составила 605,5 тыс. человек.

Численность занятых на начало отчетного периода

тыс. человек

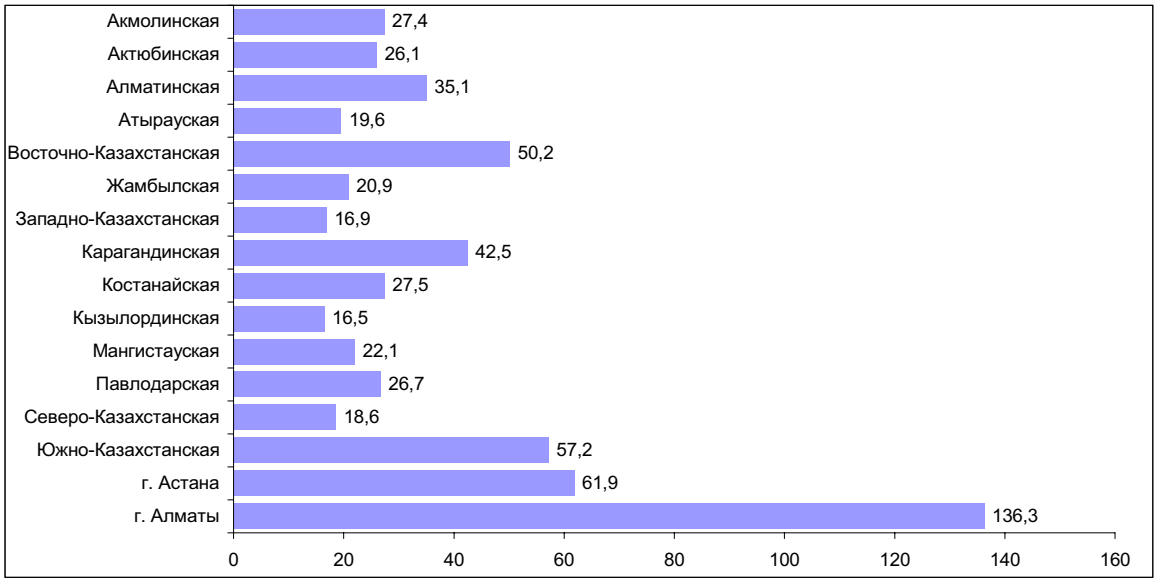

В отраслевом разрезе 30% всех работников приходится на предприятия торговли, ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, на строительство - 19,7%, на операции с недвижимым имуществом, аренду и предоставление услуг потребителям - 16%, промышленность - 13,4%. В большинстве областей наблюдался рост численности занятых на предприятиях малого предпринимательства. Наибольший рост численности занятых на 1 января 2008г. по сравнению с аналогичным показателем прошлого года отмечен в г.Астане (на 25,2%), Алматинской (на 16,7%), Жамбылской (на 14,7%), Восточно-Казахстанской (на 12,5%) областях. В остальных регионах республики увеличение составило незначительный процент.

Снижение численности занятых наблюдалось в Костанайской (на 4%) и Северо-Казахстанской области (на 2,6%). Причиной снижения среднесписочной численности занятых на предприятиях является, прежде всего, динамизм процессов, характерных для малого предпринимательства: изменение статуса предприятия (на крупное или среднее) и его перерегистрация в сферу индивидуального предпринимательства.

Выпуск продукции предприятиями малого бизнеса Республики Казахстан

в % к соответствующему месяцу прошлого года

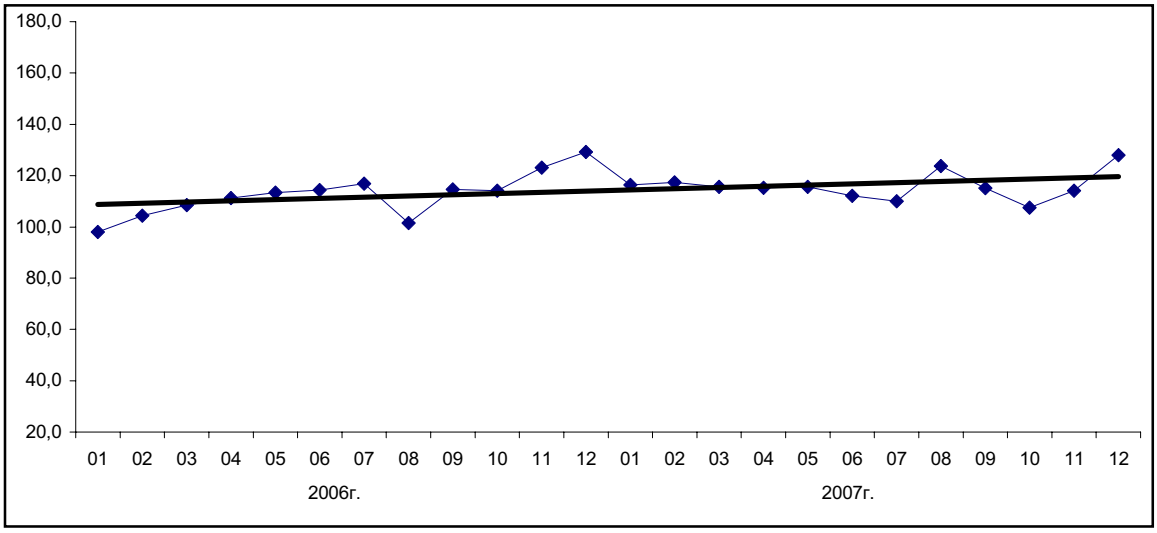

В декабре 2007г. выпуск продукции юридическими лицами малого предпринимательства по расчетным данным вырос на 28,0% относительно декабря предыдущего года. Рост выпуска продукции отмечен во всех регионах республики, наибольшее увеличение наблюдается в Карагандинской, Северо-Казахстанской, Алматинской областях и г.Астане.

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

(Информация Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-ноябре 2007г. составил 72349,3 млн. долларов США и по сравнению с январем-ноябрем прошлого года увеличился на 28,9%, в том числе экспорт - 42579,1 млн. долларов США, увеличился на 22,3%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) - 29770,2 млн. долларов США, увеличился на 39,8%.

Товарная структура экспорта

в % к итогу

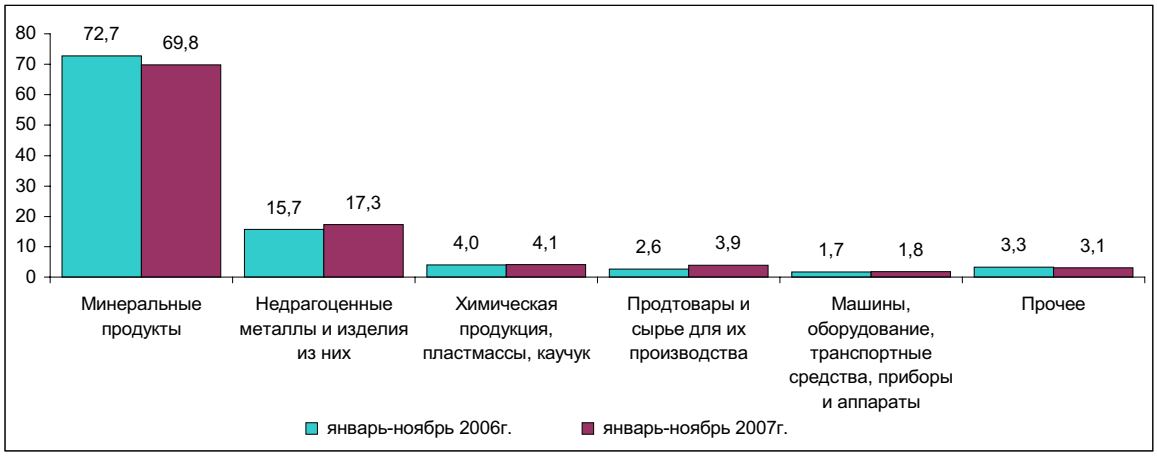

Основными покупателями казахстанской продукции являются Италия (16,3%), Швейцария (15,6%), Китай (12,0%), Российская Федерация (10,0%), Франция (8,4%), Украина (2,4%), Великобритания (2,1%), Турция (2,0%), Узбекистан (1,8%), США (1,0%), Финляндия (0,9%), Германия и Португалия (по 0,8%), Япония (0,7%), Республика Корея, Польша и Швеция (по 0,5%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 16,8% (в январе-ноябре 2006г. - 14,4%).

Товарная структура импорта

в % к итогу

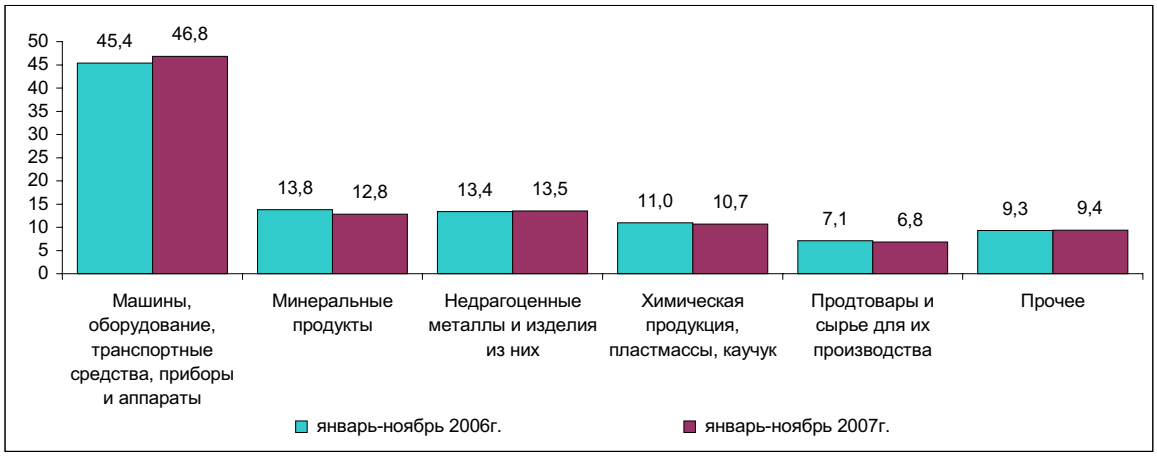

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-ноябре 2007 года составили 13582,2 млн. долларов США или 45,6% (в январе-ноябре 2006г. - 10009,4 млн. долларов США или 47%).

В январе-ноябре 2007г. на страны СНГ приходилось 44,6% всех импортных поставок (в январе-ноябре 2006г. - 46,5%).

Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (35,4% от общего объема импорта), Китай (10,7%), Германия (8,0%), США (5,0%), Украина (4,7%), Япония (4,3%), Италия (3,6%), Турция (3,0%), Великобритания (2,3%), Франция (2,2%), Республика Корея (1,9%), Узбекистан (1,7%), Польша и Беларусь (по 1,2%), Швеция (1,0%), Финляндия (0,9%), Швейцария и ОАЭ (по 0,8%), Бельгия (0,7%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-ноябре 2007г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 20420,5 млн. долларов США и по сравнению с январем-ноябрем 2006г. увеличился на 37,1%, в том числе экспорт - 7148,2 млн. долларов США, увеличился на 42,9%, импорт - 13272,3 млн. долларов США, увеличился на 34,2%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 28,2% (в январе-ноябре 2006г. - 26,5%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-ноябре 2007г. составил 48% (в январе-ноябре 2006г. - 50%), продовольственных товаров - 13% (12%), химической продукции - 16% (15%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-ноябре 2007г. составила 26% (в январе-ноябре 2006г. - 27%), минеральных продуктов - 27% (28%), металлургической продукции - 17% (17%), химических товаров - 9% (10%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-ноябре 2007г. составила 93% (в январе-ноябре 2006г. - 94%), металлургической продукции - 58% (60%), продовольственным товарам - 63% (55%), химическим товарам - 39% (40%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-ноябре 2007г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 51928,8 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился на 26,0%, в том числе экспорт - 35430,9 млн. долларов США, увеличился на 18,8%, импорт - 16497,9 млн. долларов США, увеличился на 44,7%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе- ноябре 2007г. составил 74% (в январе-ноябре 2006г. - 76%), продукции металлургической промышленности - 17% (16%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-ноябре 2007г. составила 64% (в январе-ноябре 2006г. - 61%), продовольственных товаров - 5% (6%), химической продукции - 12% (12%), продукции металлургической промышленности - 10% (10%).

Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-ноябре 2007г. составила 75% (в январе-ноябре 2006г. - 72%), фармацевтическим товарам - 87% (86%), одежде - 77% (82%), продовольственным товарам - 37% (45%) от общего импорта указанных товаров.

5. ИНВЕСТИЦИИ

Инвестиции в нефинансовые активы

В январе-декабре 2007г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 3276,8 млрд. тенге, значительную долю в них (98,7%) занимают инвестиции в основной капитал.

Инвестиции в основной капитал

В январе-декабре 2007г. инвестиции в основной капитал составили 3234,2 млрд. тенге, что на 8,2% больше, чем в 2006г.

Индексы физического объема инвестиций в основной капитал

в % к соответствующему месяцу прошлого года

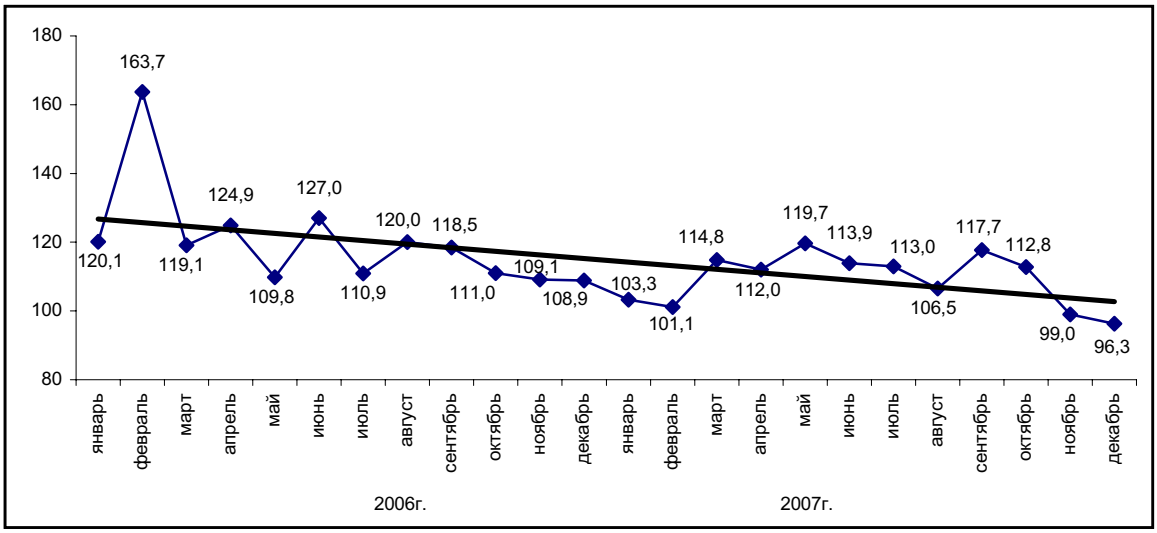

В январе-декабре 2007г. рост инвестиций в основной капитал по сравнению с соответствующим периодом прошлого года отмечался практически во всех регионах республики. При этом наибольший рост наблюдался в Акмолинской области (в 2,1 раза), где более активными темпами велось строительство автодорог, Западно-Казахстанской области (на 41,2%) - за счет роста вложений в обустройство газоконденсатного месторождения, Кызылординской области (на 36,5%) - в связи с увеличением инвестиций в обустройство месторождения нефти, Костанайской области (на 28,9%) - за счет ведения работ по реконструкции и приобретения оборудования рядом крупных промышленных предприятий, Южно-Казахстанской области (на 25,5%) - в связи с увеличением инвестиционных вложений в обустройство месторождения урановой руды.

Снижение объемов инвестиций по сравнению с 2006г. произошло в Атырауской (на 2,3%), Павлодарской (на 6,3%), Мангистауской областях (на 14,5%) в связи с завершением ряда инвестиционных проектов.

Темпы освоения инвестиций в основной капитал по регионам

в % к соответствующему периоду прошлого года

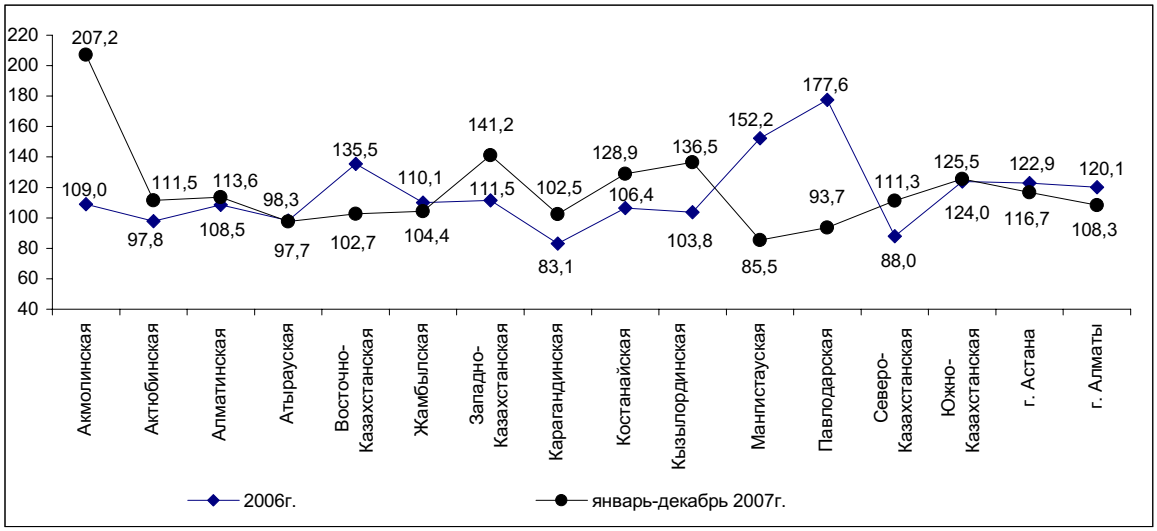

В январе-декабре 2007г. основными источниками вложения средств в основной капитал явились собственные средства хозяйствующих субъектов (54,4%) и иностранные инвестиции (18%). Бюджетные средства составили 15,7%, заемные - 11,9%.

Наибольший объем иностранных инвестиций освоен в Атырауской области (66,1%), так как данный регион остается привлекательным для иностранных инвесторов, вкладывающих средства в развитие нефтегазового сектора экономики.

В структуре инвестиций в основной капитал значительную часть составили средства предприятий и организаций частной формы собственности (60,9%), а также хозяйствующих субъектов других государств, осуществляющих деятельность на территории Республики Казахстан (23%). На долю государственного сектора пришлось 16,1%.

Структура инвестиций в основной капитал по направлениям использования

в процентах

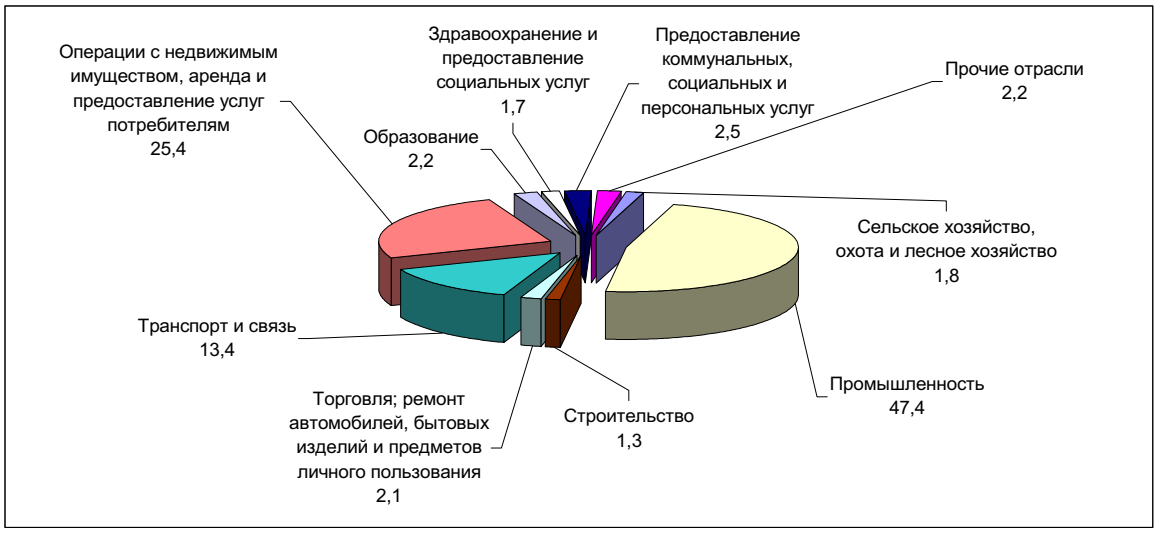

По инвестиционной привлекательности приоритетными для вложений отраслями остаются добыча сырой нефти и природного газа, предоставление услуг в этих областях - 27,9% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям - 25,4%, транспорт и связь - 13,4%, обрабатывающая промышленность - 10,5%.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

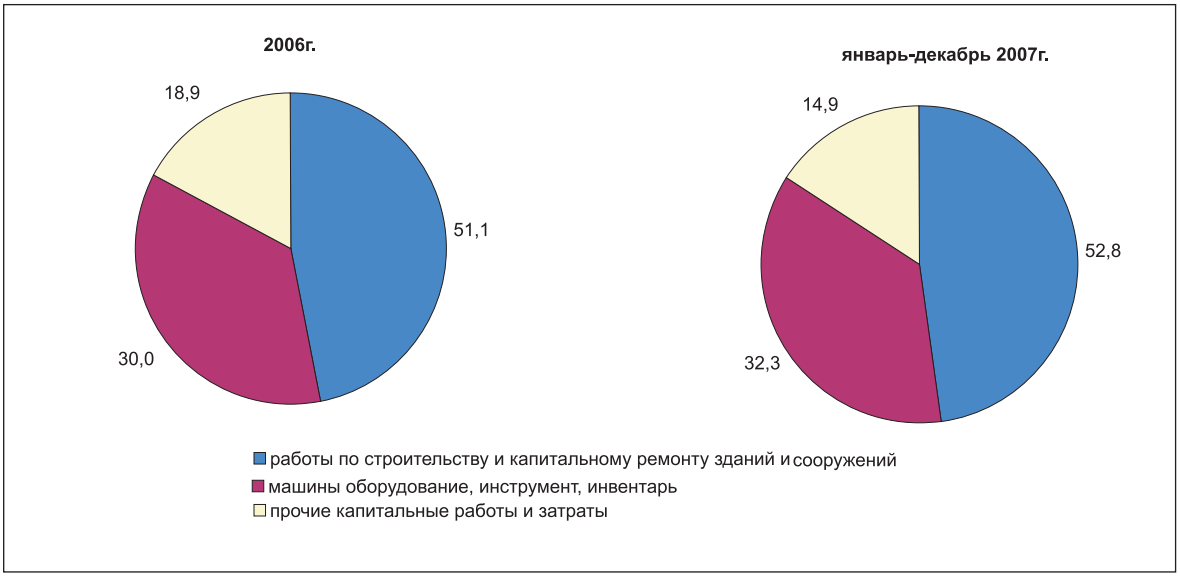

6. ЦЕНЫ

6.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

Цены на потребительском рынке в декабре 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем выросли на 1,9%, с декабрем 2006г. – на 18,8%, в среднем за год (январь-декабрь 2007г. к январю-декабрю 2006г.) – на 10,8%. В 2007 году наибольший прирост цен наблюдался на продовольственные товары – 26,6%, а их вклад в инфляцию составил 11,6%. Цены на платные услуги возросли на 15,4%, что внесло в общий прирост 4,1%, непродовольственные товары, соответственно на 10,5% и 3,1%. Базовая инфляция (без учета роста цен на овощи и фрукты, уголь и бензин) в декабре 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем составила 1,8%, с декабрем 2006г. – 18,6%.

В 2007 году значительное повышение цен наблюдалось на хлебные, молочные продукты, масла и жиры.

Цены на хлебопродукты и крупяные изделия выросли на 38,4% (в 2006 году – на 5%). Мука подорожала на 66,7%, хлеб – на 48,5% и макароны – на 40,2%. Из круп цены повысились на манную – на 19,9%, перловую и пшено – по 18%, овсяную – на 15,2%.

Максимальный прирост цен зафиксирован на масла и жиры – 62%, в 2006г. индекс цен составил 100%. Цены на масло подсолнечное возросли на 96,8%, животное – на 28,3%, маргарин – на 19,4%.

За прошедший год цены на молочные продукты и яйца увеличились на 30,7% (в 2006г. – на 6%), мясо и мясопродукты – на 25,1% (на 5,5%), рыбу и морепродукты – на 20,7% (на 6,4%).

Замедление темпов прироста цен в 2007г. по сравнению с 2006г. наблюдалось на сахар и плодоовощи. Сахар в 2007г. подорожал на 3,1% (в 2006г. – на 16,4%), фрукты и овощи – на 21,9% (на 25,2%). Цены на фрукты увеличились на 27,2%, овощи – на 19,4%, картофель – на 13,8%.

В группе непродовольственных товаров в 2007г. заметное повышение цен отмечено на бензин на 16,5%, строительные материалы – на 23,2%, твердое топливо – на 25,1%. Прирост цен на моющие и чистящие средства составил 12,3%, одежду и обувь – 10,2%, предметы домашнего обихода – 8,2%, книги и газеты, товары личной гигиены – 7,5-7,7%, лекарственные препараты – 5%.

Инфляционный фон на рынке платных услуг в 2007 году создавало удорожание жилищно-коммунальных услуг на 18,4%, что на 7,4 процентных пункта больше чем в предыдущем году. Значительно увеличились тарифы за сбор мусора – на 32,5%, электроэнергию – на 28,7%, газ – на 21%. Оплата за аренду жилья повысилась на 23,4%, его содержание – на 21,9%, ремонт – на 16,5%, водоснабжение – на 12,7%, центральное отопление – на 10,7%.

Уровень цен на услуги учреждений здравоохранения вырос на 22%, образования – на 14,9%, культуры – на 11%. Проезд пассажирским транспортом стал дороже на 12,1%, а железнодорожным – на 16%, электротранспортом (трамвай, троллейбус) – на 15,3%, автомобильным – на 11%. Цены на услуги парикмахерских увеличились на 25%, ресторанов и гостиниц – на 25,5%.

Инфляция в 2005-2007гг.

в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

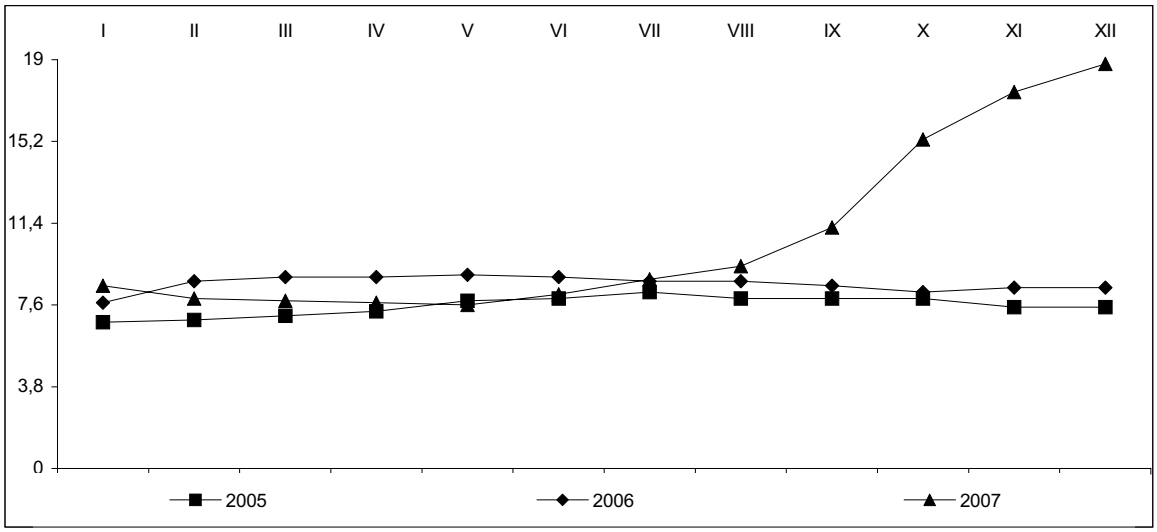

В декабре 2007г. в среднем по республике цена продажи одного квадратного метра нового жилья составила 161,3 тыс. тенге и по сравнению с предыдущим месяцем уменьшилась на 0,6%, с декабрем 2006г. увеличилась на 30,2%, а цена перепродажи благоустроенного жилья – 136,2 тыс. тенге, соответственно, снизилась на 0,4% и выросла на 42,6%.

Изменение цен на рынке жилья в 2006-2007гг.

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

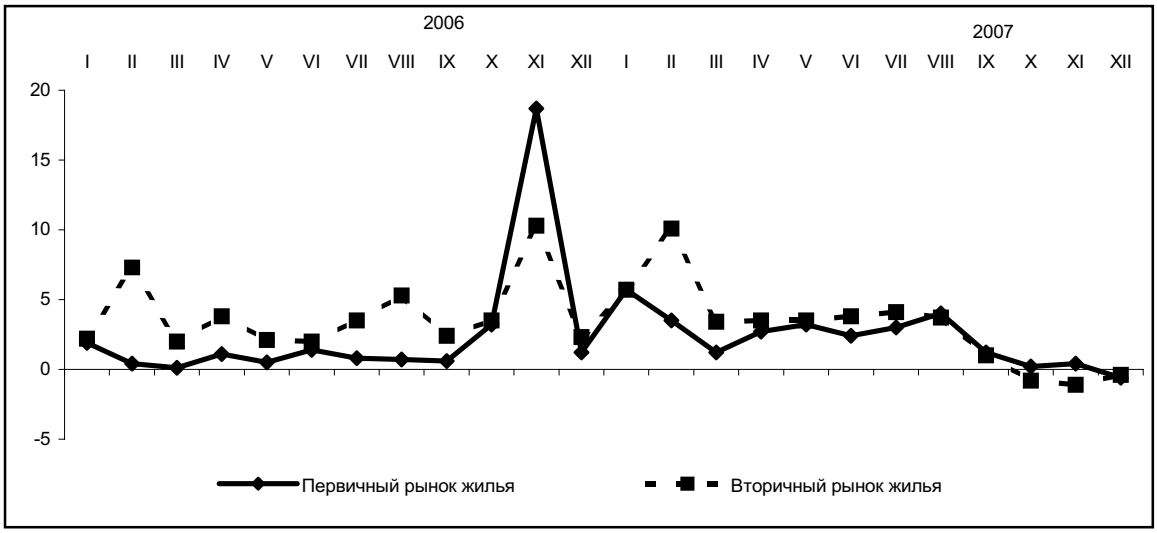

Базовая инфляция, рассчитанная без учета влияния роста цен на фрукты и овощи, бензин, уголь в декабре 2007г. составила 1,8%, ноябре– 2,5%.

Инфляция в Республике Казахстан в 2007 году

в процентах, прирост +, снижение -

	Декабрь 2007г. к		Январь-декабрь 2007г. к январю-декабрю 2006г.
	ноябрю 2007г.	декабрю 2006г.	
Инфляция	1,9	18,8	10,8
Базовая инфляция	1,8	18,6	10,3
Изменение цен и тарифов для групп населения с наименьшими денежными доходами	2,1	23,1	12,2
Изменение цен и тарифов для групп населения с наибольшими денежными доходами	1,9	16,9	10,3

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в декабре 2007г. относительно декабря 2006г. увеличилась на 29,8%, предыдущего месяца – на 3,6% и составила 10768 тенге (продукты питания – 6460 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 4308 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в декабре 2007г. занимала 19,4%, молочных, масложировых изделий и яиц – 16,9%, фруктов и овощей – 12%, хлебопродуктов – 9,5%, сахара, чая и специй – 2,2%.

6.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в декабре 2007г. по сравнению с ноябрем повысились на 4,1%, декабрем 2006г. – на 31,9%. Произведенная продукция за месяц подорожала на 4,3%, услуги производственного характера – на 0,6%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на средства производства увеличились на 5,1%, продукцию промежуточного потребления – на 4,5%, потребительские товары – на 1,3%.

Индекс цен предприятий-производителей промышленной продукции в Республике Казахстан в 2007 году

в процентах, прирост +, снижение-

	Декабрь 2007г. к			Январь-декабрь 2007г. к январю-декабрю 2006г.
	ноябрю 2007г.	декабрю 2006г.	декабрю 2005г.	
Промышленная продукция, включая услуги производственного характера	4,1	31,9	51,2	12,4
Произведенная продукция	4,3	33,6	53,6	12,8
Средства производства	5,1	20,8	31,3	10,0
Продукция промежуточного потребления	4,5	35,8	57,3	13,2
Потребительские товары	1,3	13,2	22,5	8,2
Услуги производственного характера	0,6	7,3	17,6	6,0

Базовый индекс цен производителей промышленной продукции (без учета изменения цен на нефть и металлы) в декабре 2007г. относительно ноября составил 102,7%, декабря 2006г. – 119,5%.

В горнодобывающей промышленности в прошедшем месяце наблюдалось повышение цен на 7,2%, вызванное аналогичным их изменением на газовый конденсат на 16% и нефть – на 7,1%. Это внесло положительный “вклад” в динамику цен в промышленности на 4,5%. Цены производителей на нефтепродукты за это время возросли на 6,9% в связи с их ростом на бензин на 7,4%, дизельное топливо – на 5,9% и мазут топочный – на 3,5%. Электроэнергия стала дороже на 1,6%, уголь – на 0,8%, природный газ – на 0,5%, металлические руды – дешевле на 1,8%. Цены на энергоресурсы в целом за декабрь 2007г. повысились на 7,8% (за ноябрь 2007г. – на 9,8%).

Индекс цен предприятий-производителей на сырьевые энергоресурсы в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу

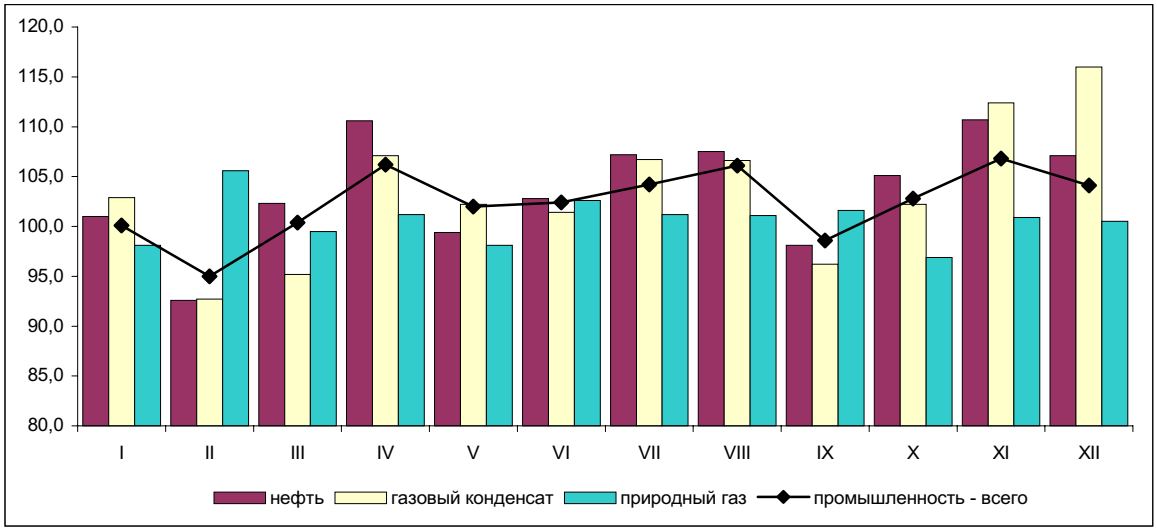

В металлургической промышленности в минувшем месяце цены уменьшились на 5% (в ноябре 2007г. – увеличились на 2,3%), что обусловило снижение общего уровня цен в промышленности на 0,7%. Под влиянием внешнеторговой конъюнктуры рынка прирост цен на цинк, наблюдавшийся в ноябре 2007г., в прошедшем месяце сменился их снижением на 21,7%, на медь – на 12,9%, свинец – на 8,6%. Одновременно продолжилось повышение цен на драгоценные металлы на 6,4%, ферросплавы – на 4,6% и алюминий – на 2,6%. Цены на фармацевтические препараты из-за сохраняющейся конкуренции импортируемых аналогов снизились на 3,7%, на обувь и кожевенные изделия сохранились на прежнем уровне.

Продовольственные товары, произведенные в республике, в декабре 2007г. стали дороже на 0,8%, чему способствовало увеличение цен на 1,4% на сырье и материалы, используемые при их производстве. Прирост цен на молочные продукты составил 2,8%, макаронные изделия – 2,5%, крупы и конди-

терские изделия – по 1,8%, напитки – 0,4%. Цены отечественных производителей на мясо птицы за прошедший месяц уменьшились на 2,1%, а их снижение на сахар-сырец повлекло удешевление сахара на 1,5%.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в истекшем месяце повышение тарифов зарегистрировано на услуги по снабжению паром и горячей водой на 0,3%, на услуги по печатанию газет – снижение на 2,1%. Тарифы на услуги по добыче нефти и газа, ремонту машин и транспортировке электрической энергии по сетям регионального и межрегионального уровней остались без изменения.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в декабре 2007г. относительно ноября составил 101,4%, декабря 2006г. – 112,2%. Цены на сырье и материалы, закупленные у зарубежных продавцов, в прошедшем месяце увеличились на 10,3%, внутри республики – на 1,2%, в странах Содружества - на 0,9%.

Цены на товары, поставленные за рубеж, в октябре 2007г. по сравнению с сентябрем стали ниже на 2,2%, декабрем 2006г. – выше на 27,1%. Продукция, вывезенная из республики в ближнее зарубежье, за месяц подорожала на 3,6%, в дальнее – подешевела на 3,2%. Из групп экспортируемой продукции, классифицированной по стадиям переработки, цены на сырье стали ниже на 2,9%, полуфабрикаты – на 2,2%, на готовые товары – выше на 10,3%. Цены на минеральные продукты уменьшились на 3,1%, на нефть – на 4%, уголь – на 0,7%, нефтепродукты – на 0,1%, а на газ природный – увеличились на 1%. Снижение цен экспортных поставок также наблюдалось на цветные металлы на 5,8%, их повышение – на прокат черных металлов на 4% и ферросплавы – на 2,2%. Из продовольственных товаров сахар стал дешевле на 3,2%, алкогольные и безалкогольные напитки – на 0,9%, рис – дороже на 11,7%, молочные продукты – на 8,6%, рыба – на 7,8%.

Индекс цен на продукцию, ввезенную в Казахстан, в октябре 2007г. относительно сентября составил 100,2%, декабря 2006г. – 106,3%, из государств Содружества – соответственно, 98% и 109,3%, остальных стран мира – 103,5% и 102,4%. Из импортируемых товаров повышение цен за месяц наблюдалось на древесину – на 8%, обувь – на 6,5%, строительные материалы – на 4,8% и машиностроительную продукцию – на 2,9%. Бумага и картон, наоборот, подешевели на 1,9%, химические товары – на 1,6%.

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства за прошедший год (декабрь 2007г. по сравнению с декабрем 2006г.) составил 139,1%, на продукцию растениеводства - 154,2%, животноводства – 119,2%.

В минувшем году прирост цен на зерновые культуры составил 59,3% (в 2006г. – 9,9%). Наибольшее их повышение отмечено на пшеницу на 63,9%, а на ячмень – на 50,9%, кукурузу – на 45,1%, рис - на 18,3%, овес – на 12,6%, гречиху - на 10,4%.

Цены на овощи за год выросли на 27,6% (в 2006г. – на 9,1%), картофель – на 18,8% (на 30,6%), семена подсолнечника – на 21,2% (снизились на 0,2%). Капуста и свекла подорожали на 25,1-25,3%, морковь – на 24,8%, лук – на 18,2%. Прирост цен на цветы составил 20%, горох – 12,3%, семена софлора – 9,4%, хлопок-сырец – 7%, табак – 4%.

В 2007г. яйца подорожали на 29,9% (в 2006г. – на 3,9%), молоко - на 18,8% (на 7,7%), скот и птица – на 17,3% (на 9,8%). Цены на мясо крупного рогатого скота выросли на 19,1%, птицы – на 16,4%, лошадей – на 16,2%, свиней – на 15,7%, овец – на 13,9%.

В декабре т.г. по сравнению с ноябрем цены на продукцию растениеводства выросли на 3,3%, а на зерновые культуры - на 3,5%, картофель – на 1,5% и овощи – на 0,8%. Прирост цен на продукцию животноводства составил 4,3% за счет сезонного удорожания яиц – на 7% и молока – на 6,3%. Цены на мясо скота и птицы за месяц увеличились на 3%.

Изменение цен на продукцию сельского хозяйства

в процентах, прирост +, снижение-

	Декабрь 2007г. к		Январь-декабрь 2007г. к январю-декабрю 2006г.
	ноябрю 2007г.	декабрю 2006г.	
Продукция сельского хозяйства	3,6	39,1	20,3
Продукция растениеводства	3,3	54,2	26,6
Продукция животноводства	4,3	19,2	12,0

Изменение цен на отдельные виды продукции сельского хозяйства в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение-

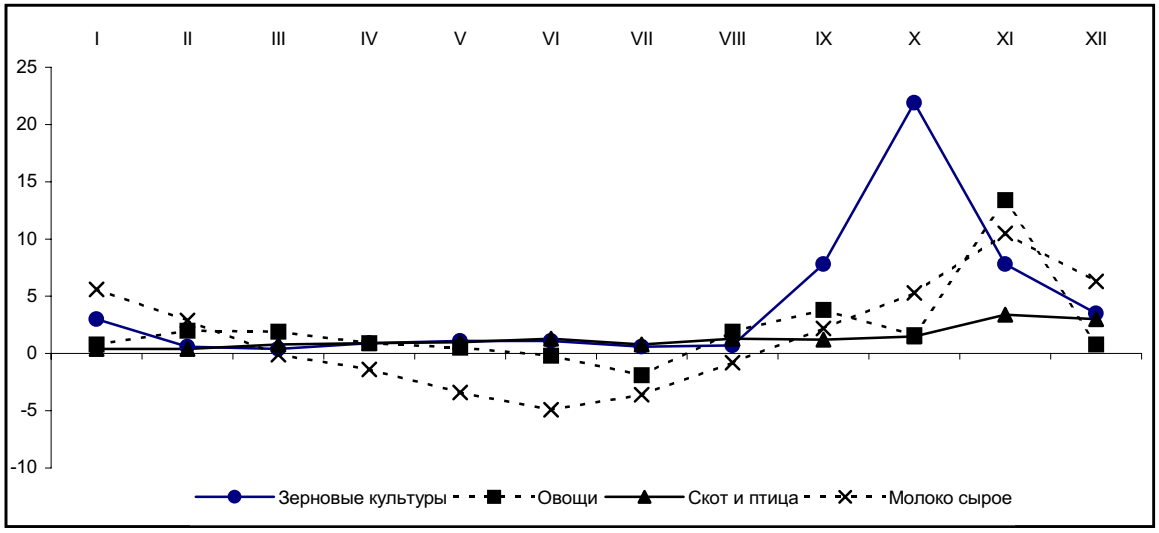

Индекс цен в строительстве за прошедший год (декабрь 2007г. по сравнению с декабрем 2006г.) составил 107,1%, на строительно-монтажные работы – 107,5%, технологическое оборудование – 106,7%. В декабре т.г. по сравнению с ноябрем цены на все элементы технологической структуры выросли на 0,4%, строительно-монтажные работы - на 0,3%.

Индекс цен в строительстве в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу

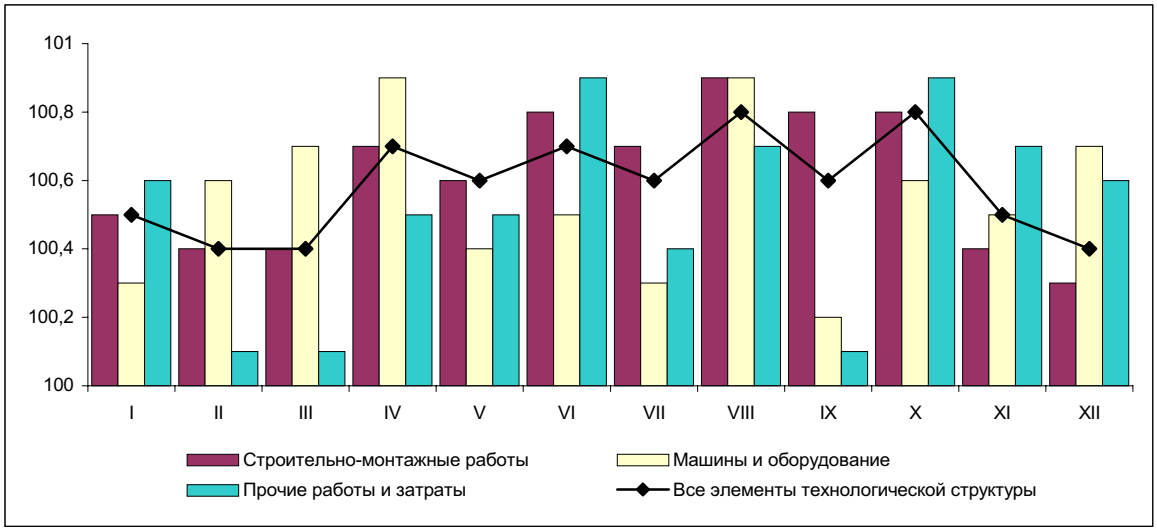

Материалы, детали и конструкции, приобретенные строительными организациями за истекший год подорожали на 6,4%. Прирост цен на портландцемент сложился в 45,9%, бетонные блоки стен подвала – в 37,7%, гипс – в 33,6%, шлаковату – в 32,7%, а на бетоны, растворы, металлы - в 14,2-14,4%, древесину и листы из асбестоцемента - в 11,7-12%, песок и гравий, кирпичи – в 8,3-8,9%, металлоконструкции и трубы – в 6,2-7,7%, провода и кабели – в 5,3%, краски и лаки – в 4,9%, линолеум – в 3,2%, стекло листовое, изделия керамические и санитарно-технические – в 2,6-2,7%.

В декабре 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем **индекс тарифов на услуги по перевозке грузов всеми видами транспорта** составил 100%, с декабрем 2006г. – 100,4%.

Основное повышение грузовых тарифов зафиксировано на услуги автодорожного транспорта. За истекший год доставка грузов автомобилями стала дороже на 5,3%, по городу – на 8%, на пригородных сообщениях – на 5,4%, внутри республики – на 4,5%, в страны СНГ – на 3%. Тарифы на услуги трубопроводного транспорта выросли на 2,9%, за счет их увеличения на перекачку нефти на 5,4%. Снижение тарифов отмечено на воздушном транспорте на 17,1% и железнодорожном – на 1,1%, за счет их уменьшения за перевозку грузов в страны СНГ - соответственно - на 12,7% и 0,9%, внутри республики – на 18,5% и 1,5%.

7. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

7.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Государственный бюджет Республики Казахстан. По оперативным данным Минфина РК по состоянию на 1 декабря 2007г. доходы государственного бюджета составили 2579,5 млрд. тенге, или 89,5% по отношению к исполняемому бюджету. Затрат произведено на сумму 2365,3 млрд. тенге и выполнение по ним - 86,9%. По сравнению с соответствующим периодом 2006 года доходы увеличились на 23,3%, а затраты на 23,8%. Дефицит бюджета (с учетом чистого бюджетного кредитования и сальдо по операциям с финансовыми активами) сформировался на уровне 90 млрд. тенге.

В структуре доходов государственного бюджета значительную долю занимают налоговые поступления (80,8%). Основными бюджетными источниками остаются корпоративный подоходный налог, налог на добавленную стоимость и социальный налог. Неналоговые поступления, поступления от продажи основного капитала и поступления от трансфертов составили 5,9%, 3,3% и 10% соответственно.

Структура налоговых поступлений государственного бюджета
(по состоянию на 1 декабря 2007г.)

в процентах

Затраты на социальную помощь и социальное обеспечение за январь-ноябрь 2007г. по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличились на 20,4%, на государственные услуги общего характера - 40,7%, на образование - 40,2% и на здравоохранение - 39,2%.

Затраты государственного бюджета
(по состоянию на 1 декабря 2006-2007гг.)

млрд. тенге

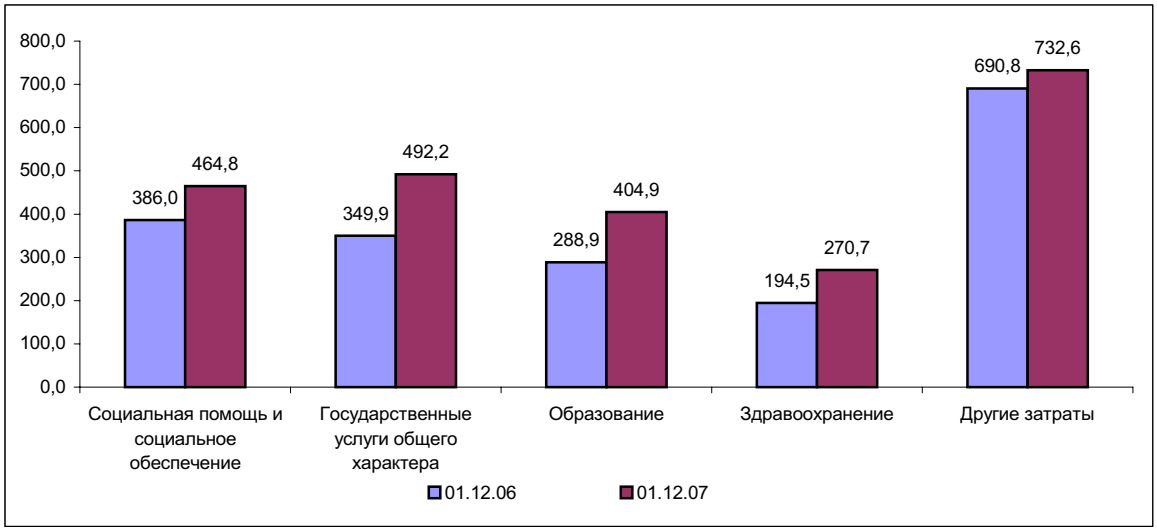

По состоянию на 1 декабря 2007г. доходы Республиканского бюджета составили 1982,2 млрд. тенге. Затрат произведено на сумму 1874,4 млрд. тенге. Дефицит бюджета определился на уровне 192,5 млрд. тенге. По сравнению с соответствующим периодом прошлого года доходы возросли на 19,7%, а затраты на 21,8%.

В республиканском бюджете 71,8% доходов составляют налоги, 7,2% - неналоговые поступления, 20,6% - поступления трансфертов, 0,4% - поступления от продажи основного капитала.

В затратах республиканского бюджета на социальную помощь и социальное обеспечение приходится 22,9%, на государственные услуги общего характера - 21,7%, на транспорт и коммуникации - 10,5%, на образование - 7,6% и на здравоохранение - 5%.

Доходы местных бюджетов составили 1397,7 млрд. тенге, затраты - 1291,3 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом 2006 года доходы возросли на 48,4%, а затраты - на 47,3%. Профицит бюджета сложился на уровне 93,1 млрд. тенге.

7.2 ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

В III квартале 2007 года сохранялась тенденция позитивного развития финансово-хозяйственной деятельности крупных и средних предприятий республики. Прибыль до налогообложения по 1251 крупному и 3670 средним предприятиям, участвующим в обследовании, сложилась в сумме 939,7 млрд. тенге, увеличившись по сравнению с аналогичным периодом 2006 года на 20,6% или на 160,3 млрд. тенге.

В целом рентабельность предприятий составила 34,9%. Наиболее рентабельными являлись предприятия, занимающиеся вспомогательной деятельностью в сфере финансового посредничества и страхования (155,8%), добычей сырой нефти и природного газа и предоставлением услуг в этих областях (146,9%).

За отчетный период во многих сферах экономической деятельности был получен положительный финансовый результат. Более половины общего объема прибыли (57,6%) получено предприятиями горнодобывающей промышленности, на обрабатывающую промышленность приходилось 18,5% прибыли от республиканского объема. Наибольшая сумма прибыли в региональном разрезе приходилась на предприятия Атырауской области - 186,2 млрд. тенге (19,8% от республиканского показателя) и г.Астаны - 176,3 млрд. тенге (18,8%). Кроме того, высокий положительный финансовый результат был отмечен на предприятиях Кызылординской области (122,6 млрд. тенге), г.Алматы (104,9 млрд. тенге), Актюбинской (101,9 млрд. тенге), Мангистауской (86,0 млрд. тенге) областей, суммарная доля указанных регионов составила 44,2%.

Общая сумма расходов предприятий в III квартале 2007 года составила 2580,7 млрд. тенге, что выше аналогичного показателя соответствующего периода прошлого года на 22,0%. В отраслевой структуре расходов наблюдалось преобладание обрабатывающей промышленности (24,9%), горнодобывающей промышленности (20,3%) и строительства (16,6%). В региональном разрезе значительная часть расходов средних и крупных предприятий приходилась на предприятия г.Алматы (20,9%), г.Астаны (19,0%) и Атырауской области (15,2%).

В отчетном периоде крупными и средними предприятиями республики произведено продукции на сумму 2222,5 млрд. тенге; из общего объема произведенной продукции и оказанных услуг 88,5% реализовано, 2,0% - использовано внутри предприятий.

Наибольший объем произведенной продукции и оказанных услуг приходился на предприятия промышленности (42,3%), строительства (18,0%), транспорта и связи (14,6%), а также на хозяйствующие субъекты, осуществляющие операции с недвижимым имуществом, аренду и предоставление услуг потребителям (12,7%). В региональном разрезе наибольший удельный вес выпуска продукции приходился на предприятия г.Алматы (23,4%), г.Астаны (19,1%) и Атырауской области (16,2%). В общем объеме выпуска доля крупных предприятий составила 73,9%, средних - 26,1%.

Динамика финансового результата крупных и средних предприятий

в % к соответствующему кварталу прошлого года

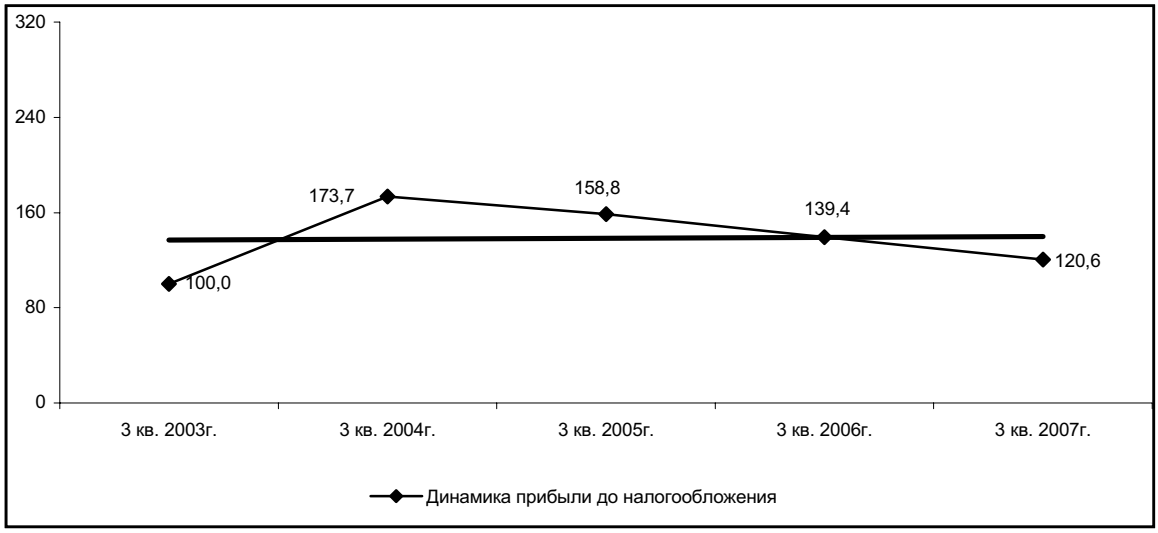

В III квартале 2007 года 1709 предприятий (34,7% от общего количества предприятий) получили убытки в сумме 105,8 млрд. тенге, что на 0,8% ниже уровня соответствующего периода 2006 года, при этом количество предприятий, получивших убыток, снизилось на 101 единицу. В структуре убыточных предприятий 35,6% приходятся на промышленный сектор, в котором наибольшее количество убыточных предприятий сосредоточено в обрабатывающей промышленности. В регионах республики наибольшее количество предприятий, получивших убыток, зафиксировано в Северо-Казахстанской (42,5% от всех предприятий региона), Карагандинской (40,1%), Восточно-Казахстанской (37,9%), Акмолинской (37,6%) областях и г.Астане (37,1%).

Долевое распределение предприятий, получивших доход и убыток, в разрезе регионов

в процентах

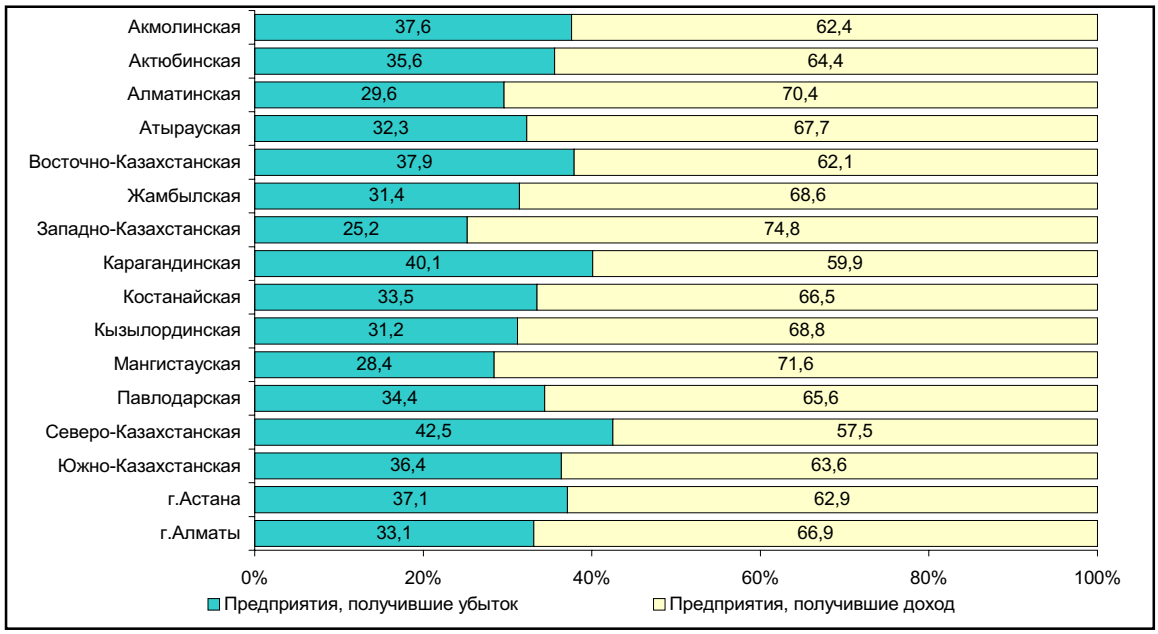

Состояние взаимных расчетов средних и крупных предприятий

На 1 октября 2007 года на предприятиях республики задолженность по обязательствам увеличилась по сравнению с соответствующим периодом 2006 года на 27,9% и составила 10277,5 млрд. тенге, из нее просроченная задолженность сложилась на уровне 1,1% (108,2 млрд. тенге) от общего объема обязательств. Наибольший удельный вес в структуре задолженности по обязательствам приходился на задолженности поставщикам и подрядчикам - 21,7% и по займам банков - 18,6%. Основная доля задолженности по обязательствам (71,3%) приходилась на крупные предприятия.

В отраслевом разрезе основной объем неплатежей сформировался за счет промышленных предприятий, на долю которых пришлось 36,3% от всего объема обязательств, при этом доля горнодобывающей промышленности - 53,2%, обрабатывающей промышленности - 38,0%, производства и распределения электроэнергии, газа и воды - 8,8% от общего объема задолженности промышленных предприятий.

На региональном уровне наибольший удельный вес задолженности от общего объема обязательств наблюдался в Атырауской области - 29,3% (30,4% в III квартале 2006г.), г.Алматы - 20,6% (20,0%), г.Астане - 18,0% (20,8%).

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям относительно III квартала 2006 года увеличилась на 24,8% и составила 4365,6 млрд. тенге, из нее просроченная дебиторская задолженность составила 173,6 млрд. тенге или 4,0% от общей суммы задолженности. В структуре дебиторской задолженности основной объем - 42,5% (1857,4 млрд. тенге) занимала задолженность покупателей и заказчиков.

Наибольшие доли дебиторской задолженности приходились на предприятия г.Алматы - 25,0% (1091,0 млрд. тенге), г.Астаны - 17,1% (748,1 млрд. тенге), Атырауской - 10,3% (447,9 млрд. тенге) и Мангистауской областей - 9,9% (433,6 млрд. тенге).

На 1 октября 2007 года задолженность по обязательствам превысила в 2,4 раза дебиторскую задолженность. Максимальное превышение обязательств над дебиторской задолженностью сложилось на предприятиях, занимающихся операциями с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям (в 5,8 раз), а также в сфере гостиничного и ресторанного бизнеса (в 4,5 раз).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 октября 2007 года составила 1,6 млрд. тенге или 1,9% от общей суммы задолженности по заработной плате.

Распределение задолженности по оплате труда в разрезе основных видов экономической деятельности

в процентах

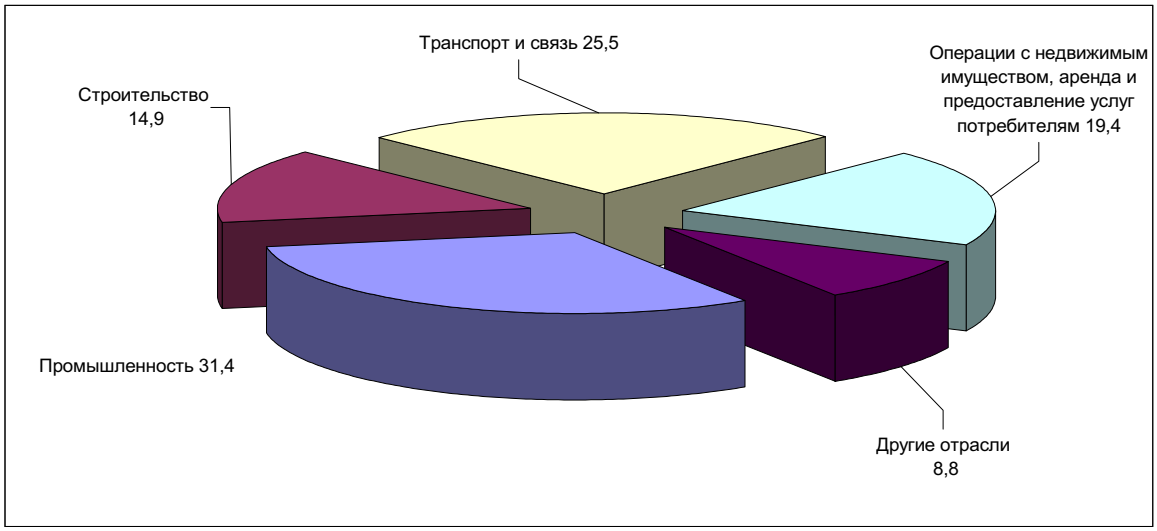

7.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА

По данным **Национального Банка Республики Казахстан** на конец ноября 2007г. денежная база (резервные деньги) определилась в сумме 1490 млрд. тенге (на конец ноября 2006г. - 1181,6 млрд. тенге) и по сравнению с предыдущим месяцем уменьшилась на 0,8%. В составе денежной базы наличные деньги вне Национального Банка Казахстана (НБК) составили 807,9 млрд. тенге, депозиты банков второго уровня и других организаций в НБК - 682,1 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2006г. - 602,7 млрд. тенге и 578,9 млрд. тенге соответственно).

Наличные деньги в обращении (М0) на конец ноября 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем уменьшились на 5,3%, а с соответствующей датой 2006г. увеличились на 30,8% и составили 686,1 млрд. тенге.

Денежная масса (М3) на конец ноября т.г. по сравнению с октябрем 2007г. увеличилась на 3,9% и составила 4521 млрд. тенге (3387,7 млрд. тенге - на конец ноября 2006г.).

Общий объем депозитов резидентов в банках второго уровня на конец ноября 2007г. определился в сумме 3834,9 млрд. тенге (2863,1 млрд. тенге - на конец ноября 2006г.). Депозиты в национальной валюте по сравнению с октябрем т.г. увеличились на 3,7% до 2594,9 млрд. тенге, в иностранной валюте - на 10,3% до 1240 млрд. тенге. В ноябре 2007г. депозиты физических лиц определились в сумме 1410,6 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2006г. - 927,9 млрд. тенге), что составляет 36,8% от общей суммы депозитов.

Депозиты в национальной и иностранной валюте в 2007г.

млрд. тенге на конец периода

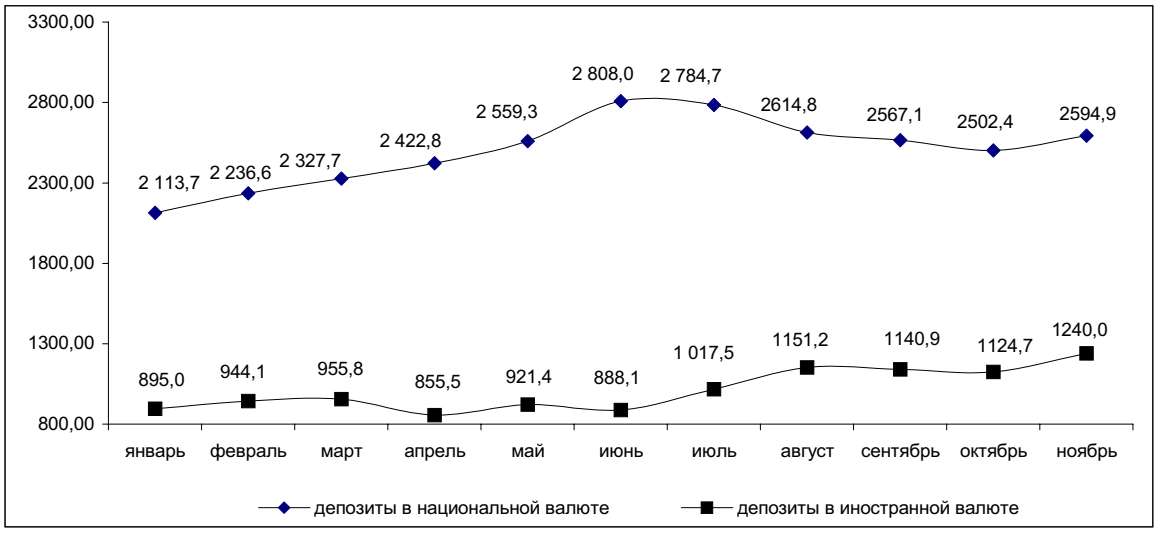

На конец ноября т.г. кредиты банков второго уровня составили 7227,5 млрд. тенге (4361,2 млрд. тенге на конец ноября 2006 года) и увеличилась за месяц на 0,2%. Сумма кредитов небанковским юридическим лицам за названный период по сравнению с октябрем 2007г. увеличилась на 0,1% и составила 4646,7 млрд. тенге, физическим лицам - на 0,3% и 2580,8 млрд. тенге соответственно.

Отраслевая структура кредитов банков второго уровня в ноябре 2006 и 2007гг.

в процентах на конец периода

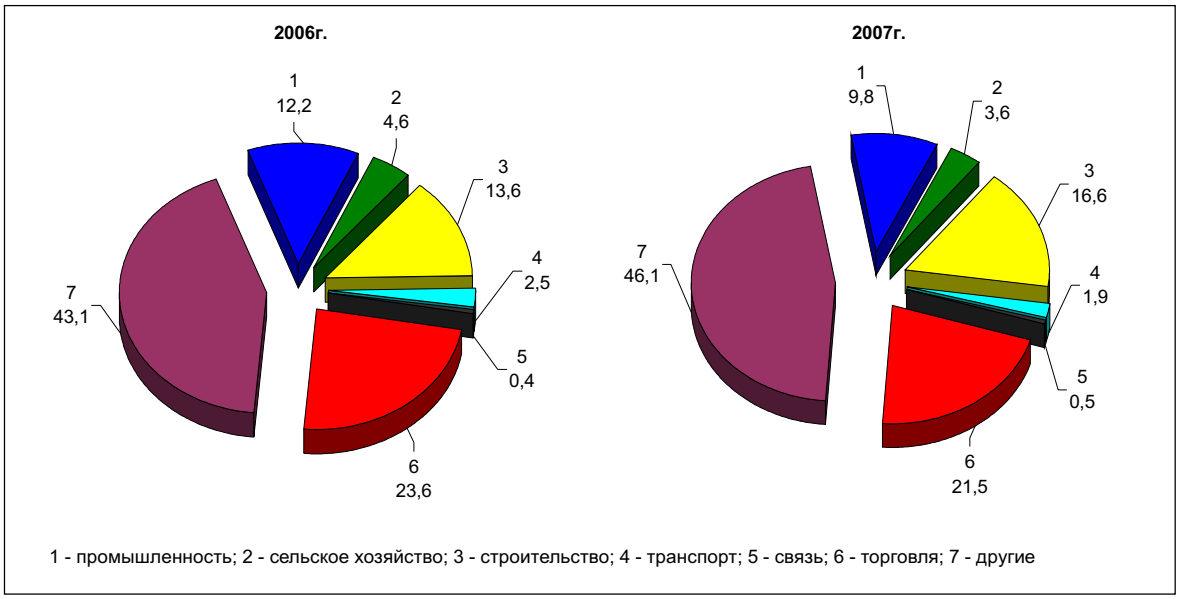

Сумма долгосрочных кредитов (свыше одного года) на конец ноября 2007 года составила 5773 млрд. тенге (3246,1 млрд. тенге на конец ноября 2006г.) и по сравнению с предыдущим месяцем т.г. увеличилась на 1,9%. В структуре кредитов они занимают наибольшую долю - 79,9% (в соответствующем периоде 2006г. - 74,4%).

По объектам кредитования наибольшую долю занимают кредиты, выделенные на приобретение оборотных средств - 25,5% (1840 млрд. тенге), наименьшую - на приобретение ценных бумаг - 1% (71,9 млрд. тенге). Кредиты, представленные на потребительские цели граждан, занимают 16,9% (1220,2 млрд. тенге), на строительство и приобретение жилья гражданами - 11,4% (825 млрд. тенге), новое строительство и реконструкцию - 12% (868,9 млрд. тенге), на приобретение основных фондов - 11,8% (853 млрд. тенге), прочие цели - 21,4% (1548,5 млрд. тенге).

На конец ноября 2007г. кредиты банков второго уровня субъектам малого предпринимательства составили 1510,3 млрд. тенге, что на 0,8% больше, чем в предыдущем месяце. Это составляет 20,9% от общей суммы выданных кредитов (18,1% в соответствующем периоде 2006г.).

По данным Национального Банка РК в ноябре т.г. объемы продаж иностранной валюты физическим лицам превысили объемы ее покупки: евро - в 4 раза, доллара США - в 2,3 раза, российского рубля - в 1,5 раза. Объем продаж иностранной валюты физическим лицам по сравнению с предыдущим месяцем уменьшились по евро - на 8,8%, доллару США - на 23,7%, по российскому рублю увеличились - на 1,1%.

Официальные обменные курсы доллара США и евро в 2007г.

на конец периода, тенге за единицу валюты

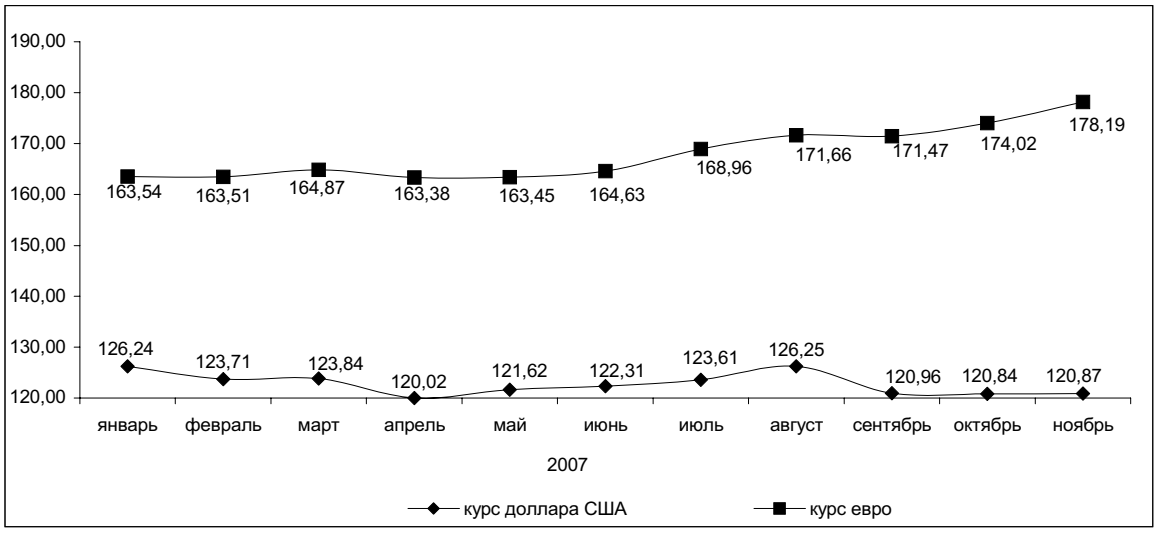

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка РК с 1 июля 2006г. увеличена на 0,5 процентных пункта и установлена на уровне 9% годовых.

8. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

8.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в четвертом квартале 2007 года (по предварительным данным) составила 5 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде прошлого года на 224,2 тыс. человек (на 4,7%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 4,1 млн. человек (80,8%), у физических лиц - 0,6 млн. человек (11,5%), в крестьянских (фермерских) хозяйствах - 0,4 млн. человек (7,7%).

На крупных и средних предприятиях в ноябре 2007г. были заняты 2,9 млн. человек, или 57,1% от общего числа наемных работников. Это на 145,6 тыс. человек (на 5,3%) больше, чем в соответствующем месяце прошлого года.

Приток рабочей силы в ноябре 2007г., по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, отмечен в сфере осуществления операций с недвижимостью - на 23,1 тыс. человек (на 13,6%), образовании - на 22 тыс. человек (на 4,1%), в строительстве на 20,8 тыс. человек (на 10%), торговле - на 20,1 тыс. человек (на 24,1%), в области здравоохранения - на 17,7 тыс. человек (на 6,6%), финансовой деятельности - на 16,7 тыс. человек (на 32,5%), промышленности - на 11,3 тыс. человек (на 1,6%), на транспорте и в связи - на 9,7 тыс. человек (на 3,8%).

На конец ноября 2007 года на крупных и средних предприятиях были не заполнены 24 тыс. вакантных мест (0,7% к списочной численности). Это на 5,3 тыс. единицы (на 28,1%) больше, чем в ноябре 2006г. Значительное число вакансий сохраняется на предприятиях промышленности - 6669 единиц (27,8% от их общего числа) и в учреждениях государственного управления - 5049 единиц (21,1%). За названный период вакансии в области здравоохранении и предоставлении социальных услуг составили - 3060 единиц (12,8%), в сфере осуществления операций с недвижимостью - 2587 единиц (11%), на транспорте и в связи - 2449 единиц (10,2%), финансовой деятельности - 2088 единиц (8,7%), строительных организациях - 229 единиц (1%).

В ноябре 2007 года по сравнению с октябрем увеличение числа вакантных мест зафиксировано в области здравоохранения - на 681 единицу (на 28,6%), на транспорте и в связи - на 414 единиц (на 20,3%).

Уменьшение числа вакансий за указанный период наблюдается в финансовой деятельности - на 757 единиц (на 26,6%), в сфере осуществления операций с недвижимым имуществом - на 294 единицы (на 10,2%), в промышленности - на 206 единиц (на 3%), в строительных организациях - на 126 единиц (на 35,5%), образовании - на 94 единицы (на 20,6%).

Число вакантных мест на крупных и средних предприятиях в 2005-2007гг.

на конец месяца

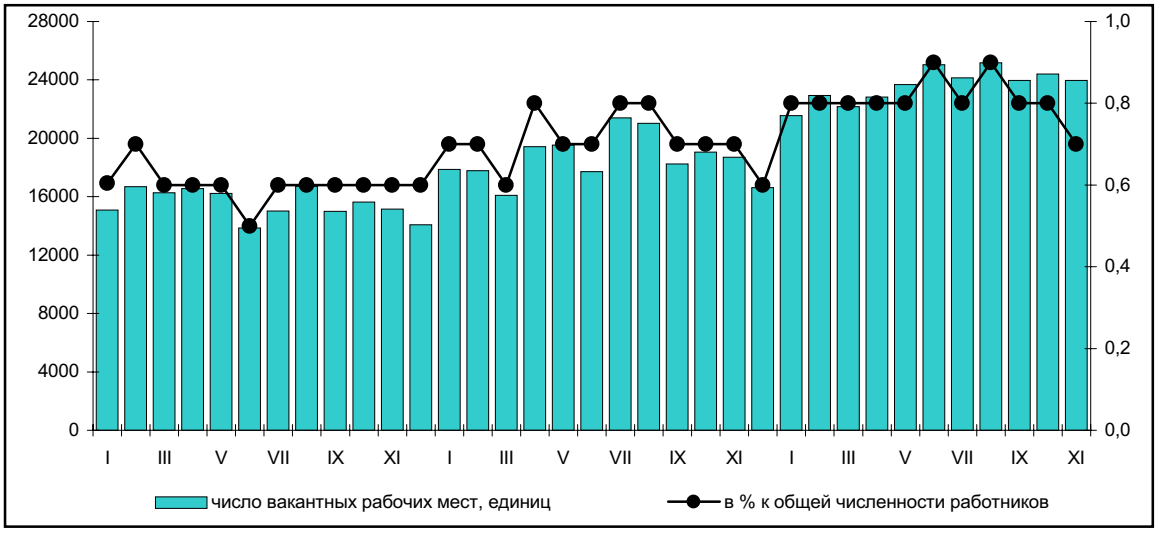

8.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в четвертом квартале 2007г. (по предварительным данным) составила 8,3 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде прошлого года на 225,6 тыс. человек (на 2,8%). В экономике республики были заняты 7,7 млн. человек. Относительно четвертого квартала 2006г. их численность увеличилась на 265,5 тыс. человек (на 3,6%). В структуре занятого населения основную долю составляют наемные работники - 65,6%, а самостоятельно занятые - 34,4%.

Численность безработных (лиц в возрасте 15 лет и старше, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) в четвертом квартале 2007г. составила 578,8 тыс. человек и по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года сократилась на 39,9 тыс. человек. Уровень безработицы сложился в 7,0% (в четвертом квартале 2006г. - 7,7%).

Уровень безработицы в 2006-2007гг.

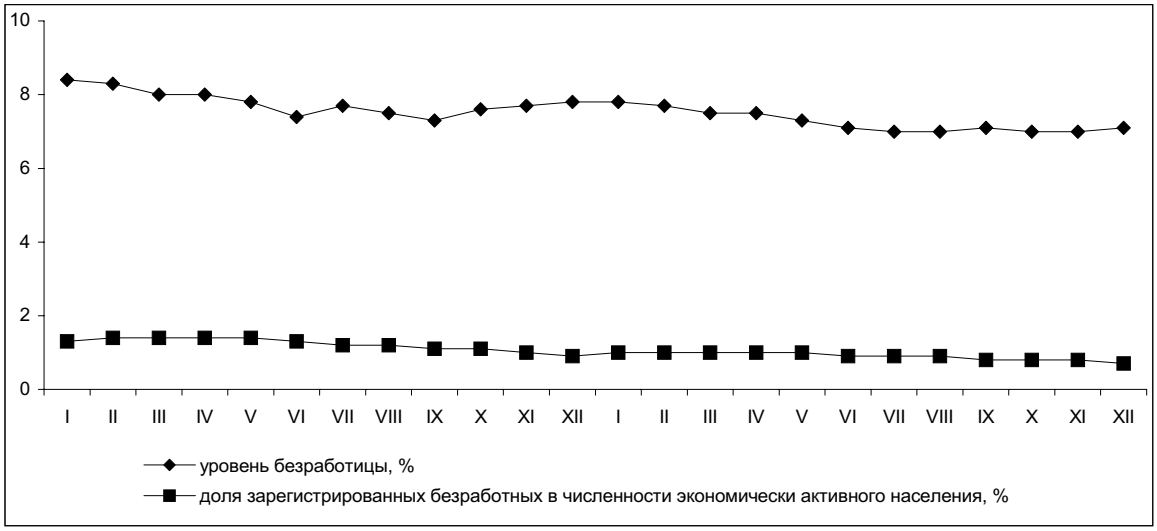

По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан в уполномоченные органы по вопросу трудоустройства за период с начала 2007г. обратилось 236,3 тыс. человек, в декабре месяце - 11,1 тыс., сельских жителей - соответственно, 97,8 тыс. и 3,7 тыс. человек.

Численность лиц, состоящих на учете в органах занятости и зарегистрированных в качестве безработных, на конец декабря 2007г. составила 54,7 тыс. человек, что на 7,9 тыс. человек (на 12,6%) меньше, чем в ноябре месяце и на 20,5 тыс. (на 27,2%), чем в декабре 2006г. В числе зарегистрированных безработных преимущественно женщины - 38,5 тыс. человек (70,4%) и жители села - 28 тыс. человек (51,1%). Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения в декабре 2007 года составила 0,7% (в декабре 2006г. - 0,9%).

Трудоустроено за январь-декабрь 2007г. 211,2 тыс. человек, это 89,4% от числа обратившихся. В декабре месяце 2007 года число трудоустроенных лиц составило 17,7 тыс. человек, что на 3 тыс. (на 20,5%) больше, чем в соответствующем месяце прошлого года. За декабрь 2007 года были устроены на работу 6,2 тыс. сельских жителей.

Направлены на профессиональную подготовку или переподготовку, на повышение квалификации в декабре 2007 года 0,5 тыс. человек, приняли участие в общественных работах - 3,3 тыс. человек, в том числе сельчане - соответственно, 0,2 тыс. и 1,5 тыс. человек.

По состоянию на 1 января 2008г. по различным причинам полностью остановили производство 10 предприятий, частично - 59, полностью перешли на режим неполного рабочего времени - 8, частично работали в режиме неполного рабочего времени - 36 предприятий. Численность работников, находившихся в вынужденных отпусках в декабре 2007г. составила 5,4 тыс. человек (в ноябре 2007г. - 5 тыс. человек).

8.3 ОПЛАТА ТРУДА

В ноябре 2007г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 53928 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 27%, в реальном выражении - на 8,1%, в январе-ноябре - соответственно, 51101 тенге, на 29% и на 17,3%.

Оплата труда в Республике Казахстан в 2006-2007гг.

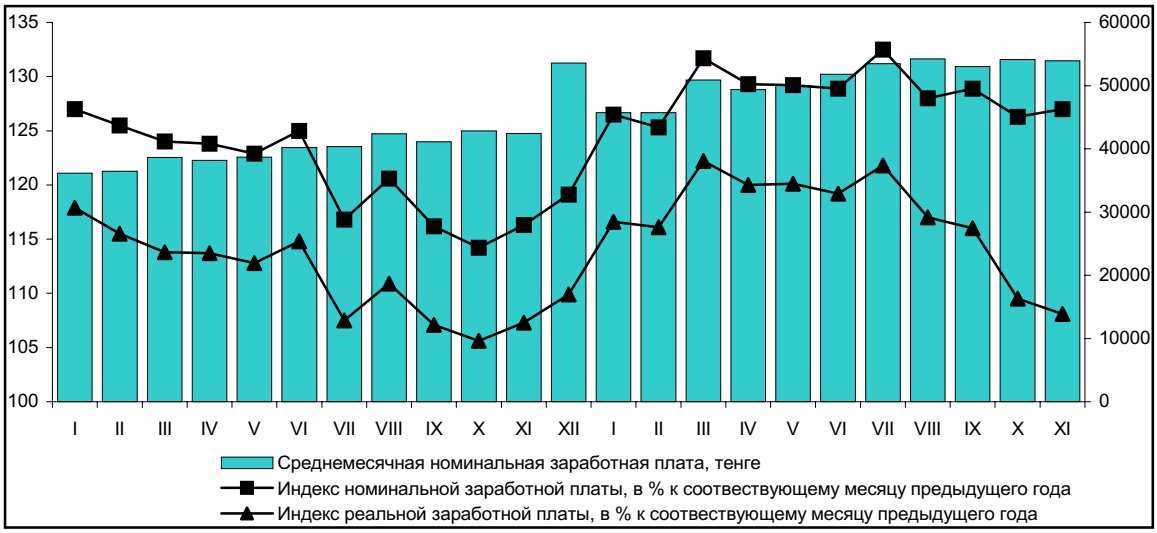

Повышение оплаты труда работников, занятых наемным трудом, в ноябре текущего года по сравнению с аналогичным месяцем 2006г. отмечается во всех видах экономической деятельности. Более высокими темпами заработная плата выросла в таких видах деятельности как здравоохранение и предоставление социальных услуг - на 56,9%, сельское хозяйство - на 37,4%, образование - на 33,8%, строительство - на 30,1%.

Высокий уровень оплаты труда сохраняется в финансовой и производственной сферах экономики. Заработная плата одного работника в финансовых структурах в ноябре 2007г. составила 129,5 тыс. тенге, горнодобывающей промышленности - 88,8 тыс. тенге, операциях с недвижимым имуществом - 81,6 тыс. тенге, в строительстве - 76,6 тыс. тенге, на транспорте и в связи - 70,2 тыс. тенге, что в 1,3-2,4 раза превышает среднереспубликанский уровень.

Средняя заработная плата работников образования в ноябре месяце текущего года сложилась в 32641 тенге, что ниже, чем в среднем по республике на 39,5%, здравоохранения и предоставления социальных услуг - соответственно, 33162 тенге и на 38,5%. Самая низкая заработная плата сохраняется у работников сельского хозяйства - 28313 тенге или 52,4% от показателя в среднем по стране.

Среднемесячная заработная плата по секторам экономики в 2006-2007гг.

тенге

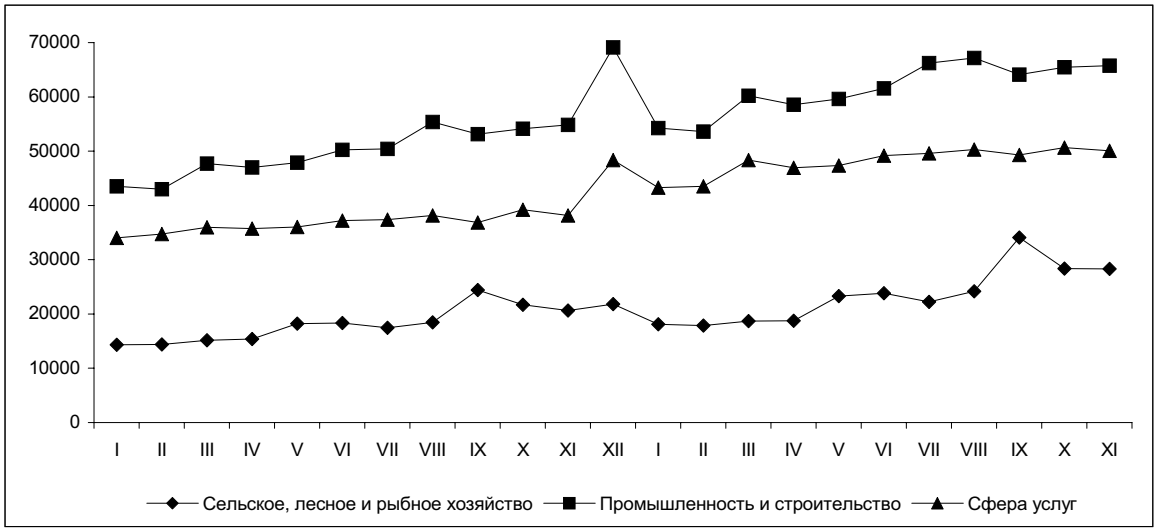

9. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В ноябре 2007 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 26714 тенге, что на 25,2% выше, чем в ноябре 2006 года, реальные денежные доходы за указанный период возросли на 6,5%.

В III квартале 2007 года доля доходов от трудовой деятельности в общей массе денежных доходов населения составила 82,7% (в III квартале 2006 года - 79,9%).

Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже величины прожиточного минимума в III квартале 2007 года по сравнению с соответствующим периодом 2006 года уменьшилась до 13,8% (в III квартале 2006 года она составляла 17,7%), а относительно стоимости продовольственной корзины - до 2,0% (2,3%). Доля бедного населения в городской местности снизилась по сравнению с III кварталом предыдущего года с 13,2% до 5,5%, в сельской - с 24,3% до 21,2%. Бедность попрежнему распространена в большей степени в сельской местности, что является следствием различий уровня доходов у городского и сельского населения.

Номинальные и реальные денежные доходы населения за ноябрь 2007г. (оценка)

в процентах к соответствующему месяцу прошлого года

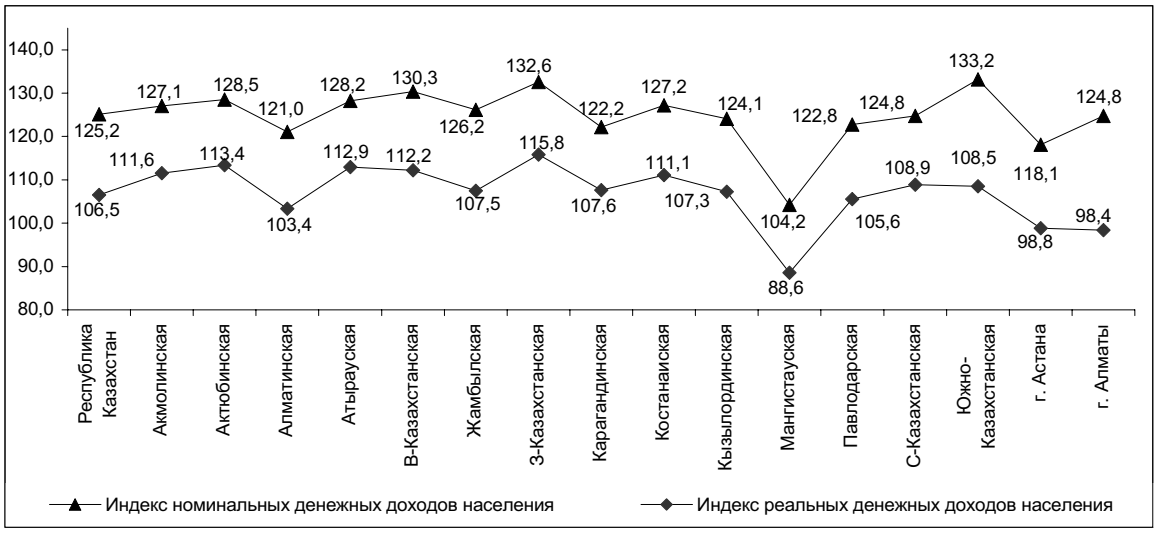

10. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

10.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Численность населения страны на 1 декабря 2007г. по предварительным данным составила 15556,8 тыс. человек, в том числе городского - 8221,0 тыс. (52,8%), сельского - 7335,8 тыс. человек (47,2%). По сравнению с началом года она увеличилась на 159,9 тыс. человек, или на 1,0%. За этот период в регионах, кроме Акмолинской, Костанайской, Северо-Казахстанской и Восточно-Казахстанской областей, наблюдался рост численности населения. Максимальный прирост общей численности приходится на Южно-Казахстанскую область 46,5 тыс. человек, а ее максимальная убыль - на Восточно-Казахстанскую область - минус 7,3 тыс. человек.

Естественный прирост населения республики в январе-ноябре 2007г. составил 148576 человек (131582 человека - здесь и далее в скобках приведены показатели за соответствующий период 2006 года). На 1 декабря 2007г. общий коэффициент естественного прироста на 1000 жителей составил 10,3 (9,2) человека.

За январь-ноябрь 2007г. органами ЗАГС зарегистрировано 296940 (277046) рождений. Общий коэффициент рождаемости на 1000 жителей составил 20,6 (19,6) родившихся. Уровень рождаемости по регионам страны сложился следующим образом: до 15 родившихся на 1000 жителей - в 2-х (3), от 15 до 18 - в 5-ти (5), от 18 до 21 - в 2-х (2), 21 и более родившихся - в 7-ти (6) регионах.

Число умерших за этот период составило 148364 (145464) человека. Общий коэффициент смертности на 1000 жителей остался на уровне января-ноября 2006г. и составил 10,4 умерших. По регионам страны он колеблется в пределах 6,3-14,0 умерших на 1000 человек. Основной причиной смерти являются болезни системы кровообращения, доля которых составляет 51,6% (51,7%), несчастные случаи, отравления и травмы - 14,4% (14,8), новообразования - 11,4% (11,6%) от всех зарегистрированных смертных случаев. Число умерших от ишемической болезни сердца и сосудистого поражения мозга составляют 44,9% (44,4%) и 24,1% (24,8%) от всех болезней системы кровообращения. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличилось число умерших от самоубийств на 3,6%, дорожно-транспортных происшествий на - 1,1%.

За январь-ноябрь 2007г. в стране зарегистрировано 4255 (3845) умерших детей в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности 1000 родившихся составил 14,5 умерших (14,2). Основной причиной смерти среди младенцев являются состояния, возникающие в перинатальном периоде, от которых в январе-ноябре 2007г. умерло 2026 (1932) младенцев, или 47,6% (50,2%), от всех младенческих смертей.

Число браков и разводов в январе-ноябре 2007г. по сравнению с январем-ноябрем 2006г. возросло на 6,8% и 1,6% соответственно, и составило 135002 брака и 33953 развода. Общий коэффициент брачности и разводимости на 1000 жителей составил 9,4 (8,9) брака и 2,4 (2,3) развода.

Положительное сальдо миграции населения в январе-ноябре т.г. составило 11355 (30034) человек, из них со странами СНГ - 3893 (24125). За отчетный период число прибывших в республику составило 50878 (61627) человек, а выбывших за ее пределы - 39523 (31593) человека. По сравнению с январем-ноябрем 2006г. число прибывших в Казахстан уменьшилось на 10749 человек, или на 17,4%, а число выбывших из Казахстана увеличилось на 7930 человек, или на 25,1%. Доля прибывших из(в) стран(ы) СНГ составляет 80,3% (85,2%) и выбывших 93,6% (89,8%) от общего числа прибывших и выбывших.

Внешняя миграция населения

человек

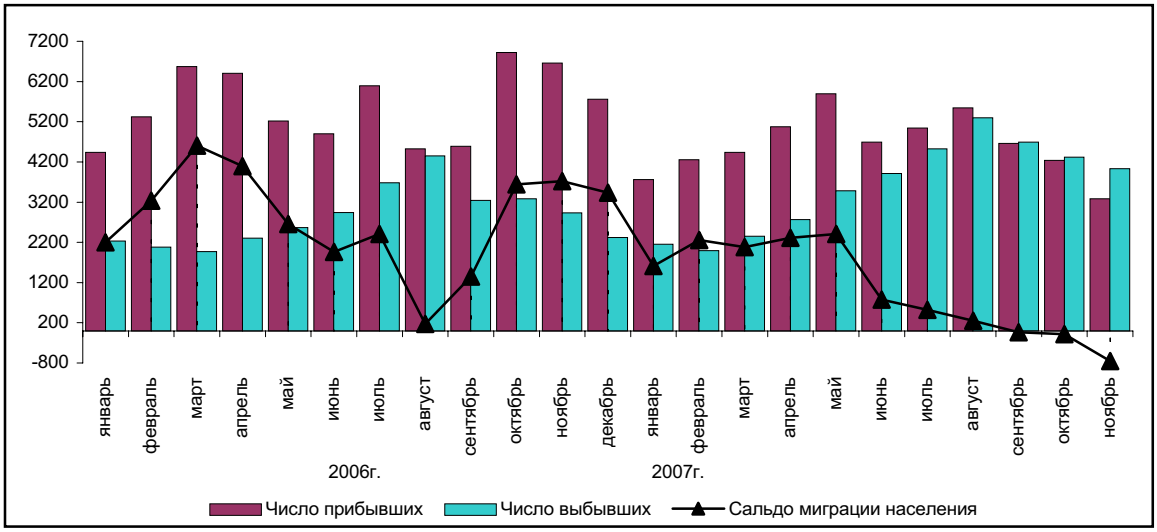

Основная часть мигрантов расселяется в Алматинской, Мангистауской и Южно-Казахстанской областях, а выезжает - из Восточно-Казахстанской, Северо-Казахстанской, Костанайской, Карагандинской и Акмолинской областей.

Среди прибывших в Казахстан удельный вес казахов составил 78,8% (74,7%), русских - 12,2% (13,2%), немцев - 0,9% (0,9%). Из числа выбывших за пределы Казахстана на долю русских приходится 69,5% (67,6%), немцев - 7,1% (7,4%), казахов - 5,4% (6,6%).

Число мигрантов внутри страны составило 289616 (273820) человек, из них 129448 (121638) человек, или 44,7% (44,4%) - в межрегиональной миграции населения. При межрегиональном обмене положительное сальдо миграции населения наблюдается в 4-х (4-х) регионах страны, из них в городах Астане и Алматы самое большое по величине: 18248 (16365) и 17571 (20236) человек.

10.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-ноябре 2007г. по сравнению с январем-ноябрем 2006г. отмечается рост числа заболевших гриппом (в 20,5 раза), сальмонеллезными инфекциями (на 34%), острыми вирусными гепатитами (28,9%), хроническими вирусными гепатитами, впервые выявленными (24,9%), острыми инфекциями верхних дыхательных путей неуточненными (18,4%), краснухой (13,3%), менингококковой инфекцией (12,7%), ротавирусным энтеритом (9,3%), другими бактериальными кишечными инфекциями (8%). Число заболевших СПИДом составило 165 случаев; выявлено 1845 носителей ВИЧ-инфекции (за соответствующий период прошлого года -1617).

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в рассматриваемом периоде текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (8988,9 случаев на 100 тыс. населения), острые кишечные инфекции (154,2), туберкулез органов дыхания (125,4), грипп (112,4), вирусные гепатиты (72,6), сифилис (46,4), педикулез (30,3) и чесотка (17,5).

Число зарегистрированных случаев наиболее распространенных заболеваний в январе-ноябре 2006-2007гг.

единиц

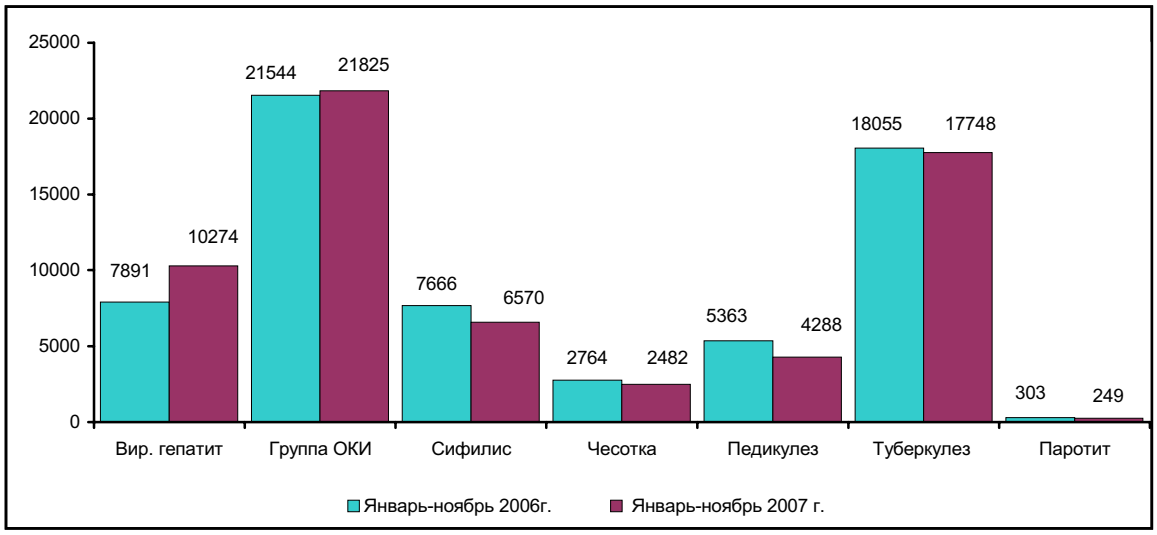

Среди детей в возрасте до 14 лет увеличилось число заболевших гриппом (в 16,8 раза), острыми вирусными гепатитами (на 42,3%), краснухой (21,5%), острыми инфекциями верхних дыхательных путей неуточненными (20,5%), другими бактериальными пищевыми отравлениями (17,3%), другими бактериальными кишечными инфекциями (15,6%), ротавирусным энтеритом (13,1%), менингококковой инфекцией (9,1%), острыми кишечными инфекциями (8,5%). Число заболевших СПИДом составило 38 случаев, выявлено 85 носителей ВИЧ-инфекции (в январе-ноябре 2006г. - 88).

В ноябре текущего года по сравнению с ноябрем 2006г. возросло число заболевших ротавирусным энтеритом (в 3,3 раза), острыми вирусными гепатитами (1,2 раза), менингококковой инфекцией (на 17,6%), другими пищевыми отравлениями (11,1%). Выявлено 167 носителей ВИЧ-инфекции (в ноябре 2006г. - 190). В сельской местности за этот месяц увеличилось число случаев заболевания ротавирусным энтеритом (в 4,3 раза), острыми вирусными гепатитами (1,1 раза), хроническим вирусным гепатитом, впервые выявленным (на 23,3%). Число выявленных носителей ВИЧ-инфекции составило 39 случаев (в ноябре 2006 года - 39).

10.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-ноябре 2007г. число зарегистрированных преступлений на территории республики по сравнению с январем-ноябрем 2006г. сократилось на 9,6% и составило 117,2 тыс., из которых 27,3% совершено в отношении женщин, 4,9% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в целом по республике составило 72 случая.

В структуре преступности наибольший удельный вес (63%) приходится на преступления против собственности. Значительную часть (40,1%) занимают кражи чужого имущества, количество которых по сравнению с соответствующим периодом 2006г. уменьшилось на 13,8%.

Доля преступлений против здоровья населения и нравственности составила 8,4%, что показывает рост на 1,1%. В данной группе наибольший удельный вес (8,1%) занимают преступления, связанные с наркотиками, их количество возросло на 2,1%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организацией или содержанием притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ, увеличилось на 8% и составило 4754 случая. Раскрываемость этой группы преступлений составила 88,9%.

Доля преступлений против общественной безопасности и общественного порядка составила 7,5%, преступлений против личности - 7,3%. В группе преступлений против личности уменьшилось количество умышленных убийств и покушений на убийство (на 4%), а также умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью (8,9%). В то же время увеличилось число умышленных причинений тяжкого вреда здоровью на 3,7%.

Структура преступности в январе-ноябре 2007г.

в процентах

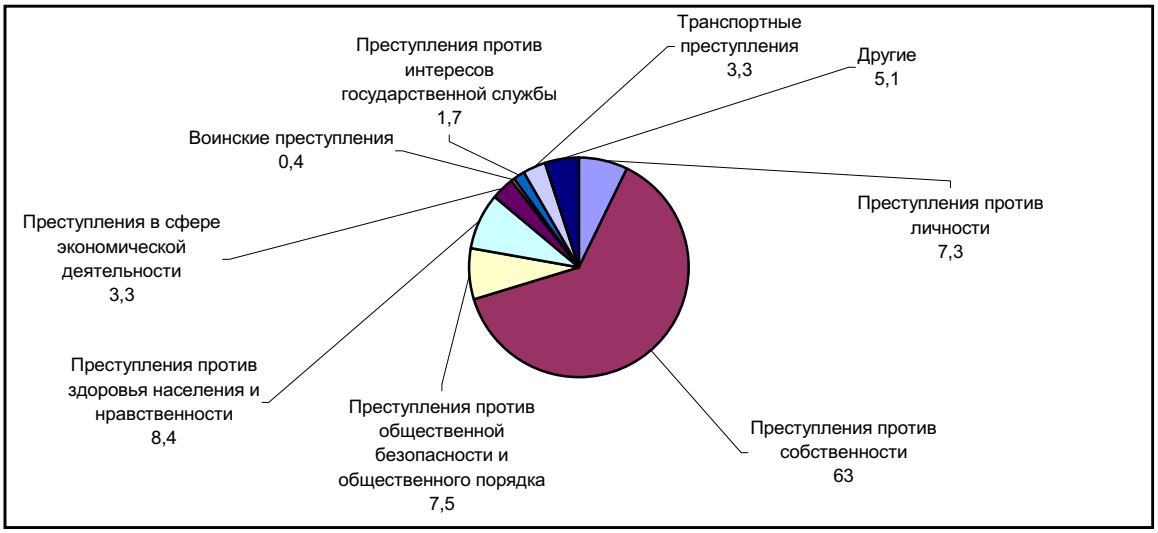

Возросло количество транспортных преступлений (на 3,1%), преступления против интересов государственной службы уменьшились на 7%.

В республике сохраняется тенденция сокращения воинских преступлений, количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 27,8%. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 33,1% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 21,5% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 28,2% - самовольное оставление части или места службы, 1,5% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 67204,4 млн. тенге, из них 39% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 43,7% - на преступления против собственности.

Правоохранительными органами республики выявлено 71,2 тыс. лиц, совершивших преступления (на 5,8% меньше, чем в январе-ноябре 2006г.), привлечено к уголовной ответственности 49,7 тыс. лиц, что на 6,3% больше, чем за соответствующий период прошлого года. Из числа выявленных лиц 11,7% составляли женщины, 10,4% - несовершеннолетние. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 3,4%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 7,6%.

В среднем по Казахстану каждый одиннадцатый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый четвертый - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (72,7%).

11. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. За январь-декабрь 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах республики, за исключением Карагандинской области. Наибольший прирост достигнут в Акмолинской (на 19,8%), Западно-Казахстанской (на 12,5%), Жамбылской (на 9,0%) и Костанайской (на 6,3%) областях, также гг.Астане и Алматы (соответственно на 21,7% и 9,2%). Высокие темпы прироста отмечены также в Восточно-Казахстанской, Павлодарской и Южно-Казахстанской областях. Снижение производства промышленной продукции наблюдалось в Карагандинской области (на 0,7%). При этом 9 регионов превысили республиканский уровень промышленного производства.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-декабре 2007г.

в % к январю-декабрю 2006г.

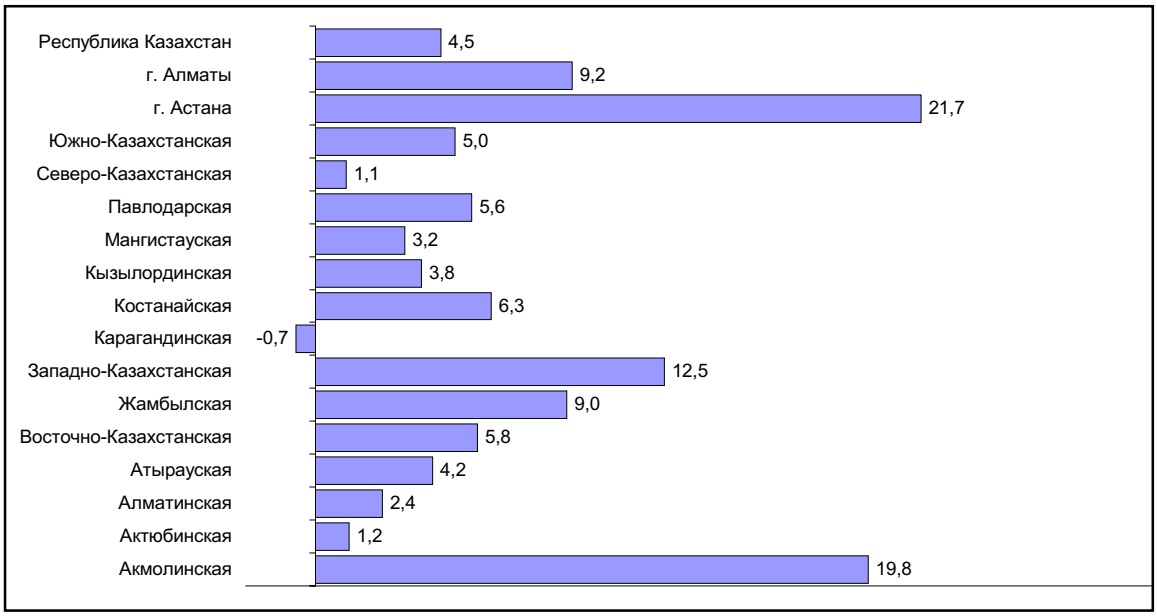

Добыча сырой нефти возросла в Западно-Казахстанской (на 12,7%), Жамбылской (на 6,5%), Атырауской (на 3,9%), Кызылординской (на 2,1%) и Мангистауской (на 2,6%) областях. В Актюбинской области она снизилась на 3,4%.

Увеличилась добыча газового конденсата в Западно-Казахстанской (на 12,1%), Жамбылской (на 6,5%) областях, уменьшилась - в Мангистауской (на 4,6%).

В Костанайской области производство окатышей железорудных увеличилось на 1,2%.

Возросла добыча руды медной в Восточно-Казахстанской области (в 8,1 раза), Актюбинской (в 3,7 раза), а в Карагандинской области ее добыча снизилась на 16,4%.

Выплавка стали возросла в Павлодарской (на 35,3%), Костанайской (на 11,4%), Карагандинской (на 9,5%) и Восточно-Казахстанской (на 5,9%) областях.

Увеличилось производство цинка необработанного в Восточно-Казахстанской области (на 1,7%), а в Карагандинской области ее добыча снизилась на 20,6%.

Возросла выплавка меди рафинированной в г.Алматы (на 22,4%). В Восточно-Казахстанской и Карагандинской областях ее производство снизилось (соответственно на 42,6% и 6,4%).

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских увеличился в 2,1 раза.

Наибольший прирост объемов производства электроэнергии отмечен в Жамбылской области (в 2,0 раза), г.Астане (на 38,0%), Кызылординской (на 20,9%), Западно-Казахстанской (на 15,6%), Южно-Казахстанской (на 13,9%) и Мангистауской (на 12,0%) областях, наибольшее снижение произошло в г.Алматы (на 23,5%).

Наибольший прирост объемов производства масла сливочного наблюдался в Алматинской (на 37,9%), Жамбылской (на 15,9%), Восточно-Казахстанской (на 12,9%), Костанайской (на 6,7%) областях и г.Алматы (на 5,7%).

В то же время наибольшее снижение объема производства масла сливочного наблюдается в г.Астане (на 85,4%), также Западно-Казахстанской (на 54,7%), Кызылординской (на 28,6%), Актюбинской (на 32,1%) и Карагандинской (на 21,6%) областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Южно-Казахстанской (в 2,4 раза), Актюбинской (на 34,3%) областях и г.Алматы (на 10,7%). В Карагандинской, Восточно-Казахстанской и Костанайской областях ее производство снизилось (соответственно на 74,4%; 45,6% и 45,5%).

Производство соков фруктовых и овощных возросло в Костанайской (в 2,8 раза), Алматинской (на 26,6%) областях и гг.Астана и Алматы (соответственно на 37,9% и 22,9%), в тоже время снизилось в Жамбылской (на 47,7%) и Южно-Казахстанской (на 10,5%) областях.

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 января 2008г., по сравнению с аналогичной датой прошлого года, в целом во всех категориях хозяйств областей, отмечен рост поголовья крупного рогатого скота, овец и коз, лошадей.

В январе-декабре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом 2006г. возросли объемы производства мяса во всех областях республики. Наибольший прирост объемов производства мяса достигнут в Восточно-Казахстанской (на 6,4%), Южно-Казахстанской (на 5,9%), Карагандинской (на 5,8%) и Жамбылской (на 4,1%) областях. Снижение его производства наблюдалось в г.Алматы – на 11,1%. В г.Астане объемы производства мяса сохранились на уровне января-декабря 2006г.

По сравнению с январем-декабрем 2006г. увеличилось производство молока во всех областях республики, за исключением гг.Астаны и Алматы. Наибольший прирост объема производства молока отмечен в Мангистауской (на 13,8%), Южно-Казахстанской (на 7,6%), Атырауской (на 4,7%) и Карагандинской (на 4,6%) областях. Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Кызылординской, Актюбинской и Западно-Казахстанской областях. В Павлодарской области объемы производства молока сохранились на уровне января-декабря 2006г.

Увеличение производства яиц в январе-декабре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом 2006г. отмечено в 12 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Алматинской (на 19,1%), Мангистауской и Западно-Казахстанской (на 14,3% в каждой), Восточно-Казахстанской (на 9,2%) и Костанайской (на 7,6%) областях и г.Алматы (на 44,4%). Снижение отмечается в Кызылординской (на 12,0%), Акмолинской (на 9,6%) и Павлодарской (на 2,3%) областях. В г.Астане производство яиц сохранилось на уровне января-декабря 2006 года.

Инвестиции. В январе-декабре 2007г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 3234,2 млрд. тенге, что на 8,2% больше, чем в соответствующем периоде 2006 года.

Рост инвестиций отмечен в 13 регионах республики. Наибольший рост зафиксирован в Акмолинской (в 2,1 раза), Западно-Казахстанской и Кызылординской (в 1,4 раза в каждой), Южно-Казахстанской (в 1,3 раза), Костанайской (на 28,9%) и Алматинской (на 13,6%) областях. Высокие темпы прироста отмечены также в Актюбинской (на 11,5%) и Северо-Казахстанской (на 11,3%) областях. В городах Астана и Алматы объем инвестиций увеличился (соотвественно на 16,7% и 8,3%). В то же время снижение объемов инвестиции отмечалось в Атырауской, Мангистауской и Павлодарской областях.

Ввод в эксплуатацию жилых домов. В январе-декабре 2007г. объемы ввода в эксплуатацию жилых домов превысили уровень аналогичного периода предыдущего года во всех регионах республики, за исключением Павлодарской и Южно-Казахстанской областей (снижение соответственно на 1,1% и 12,2%).

Наиболее активное жилищное строительство ведется в г.Астана (рост в 1,8 раза), в Атырауской (в 2,0 раза), Карагандинской (в 1,5 раза) и Восточно-Казахстанской (в 1,4 раза) областях. Высокие темпы роста жилищного строительства отмечаются также в Мангистауской (на 27,8%), Акмолинской (на 28,7%), Алматинской (на 20,7%) и Костанайской (на 23,4%) областях.

Розничный товарооборот. За январь-декабрь 2007г. объем розничного товарооборота составил 1868,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) на 10,0%.

В региональном разрезе рост объема розничного товарооборота в январе-декабре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом 2006 года (в сопоставимых ценах) наблюдался во всех регионах республики, за исключением Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областей. Наибольший прирост наблюдается в г.Астане (на 37,7%), в Атырауской (на 38,1%), Мангистауской (на 27,0%), Жамбылской (на 25,2%), Акмолинской (на 16,8%) и Алматинской (на 15,9%) областях. Снижение объемов розничного товарооборота наблюдалось в Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областях соответственно на 1,3% и 2,2%.

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в январе-декабре 2007 года по сравнению с январем-декабрем 2006г. возросли во всех регионах республики.

Наибольший прирост цен зафиксирован в Южно-Казахстанской (на 12,9%), Восточно-Казахстанской (на 10,5%), Жамбылской (на 10,3%), Павлодарской (10,0%), Северо-Казахстанской (на 9,9%), Алматинской, Кызылординской и Мангистауской (на 9,7% в каждой), также в гг.Астана и Алматы (соответственно на 12,6% и 16,1%).

В январе-декабре 2007г. по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года наблюдалось повышение цен на продовольственные товары во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен отмечено в Мангистауской (на 15,1%), Южно-Казахстанской (на 13,4%), Жамбылской (на 11,7%), Северо-Казахстанской (на 11,6%), Кызылординской (на 11,5%), Актюбинской и Павлодарской (на 11,2% в каждой) областях, также в гг.Астана и Алматы – соответственно на 17,1% и 18,3%.

По непродовольственным товарам отмечается рост цен во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен на непродовольственные товары наблюдается в Западно-Казахстанской (на 8,4%), Атырауской (на 8,0%), Алматинской (на 7,8%), Актюбинской и Кызылординской (на 7,6% в каждой) и Восточно-Казахстанской (на 7,5%) областях, также в гг.Астана и Алматы (соответственно на 8,6% и 11,5%).

Во всех регионах республики, наблюдается повышение цен и тарифов на платные услуги населению. Наибольший прирост отмечен в Южно-Казахстанской (на 18,2%), Восточно-Казахстанской (на 14,0%), Жамбылской (на 12,6%), Акмолинской (на 12,2%), Павлодарской (на 11,8%), Костанайской (на 11,3%) и Северо-Казахстанской (на 11,2%) областях, а также в гг.Астана и Алматы – соответственно на 10,0% и 17,7%.

Денежные доходы населения. В ноябре 2007г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 26714 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауской области, в которых среднереспубликанский уровень превышен соответственно в 2,4 и 1,6 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень (соответственно в 1,8 и 1,9 раза). Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались в Алматинской, Южно-Казахстанской и Жамбылской областях.

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец декабря 2007г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 54,7 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 0,7% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 6 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую область (1,5%), Восточно-Казахстанскую (1,1%), Западно-Казахстанскую (1,0%), Северо-Казахстанскую (0,9%). В гг.Астана и Алматы этот показатель составил соответственно 0,2% и 0,4%.

12. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

12.1 ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В декабре 2007г. было обследовано 854 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 104 (12% от общего числа опрошенных), обрабатывающей промышленности – 581 (68%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 169 (20%).

В декабре 2007г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем на 1 процентный пункт и составил (+4)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (январь–март 2008г.), по оценке большинства руководителей, ожидается некоторое увеличение деловой активности обследованных промышленных предприятий. Индекс предпринимательской уверенности по сравнению с декабрем 2007г. увеличится на 7 процентных пунктов и составит (+11)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

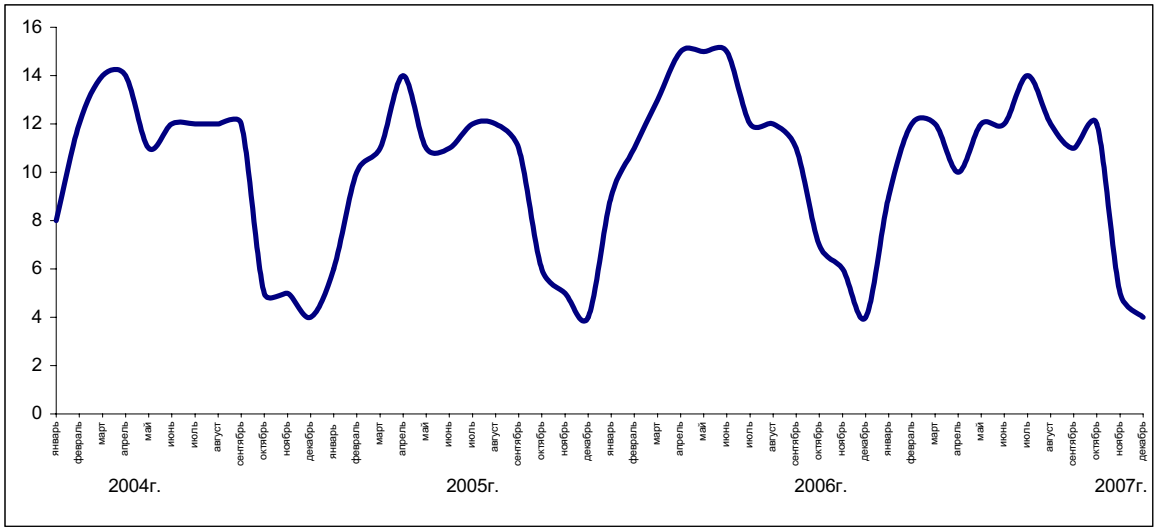

На предприятиях горнодобывающей промышленности индекс предпринимательской уверенности снизился по сравнению с предыдущим месяцем на 7 процентных пунктов, а на предприятиях обрабатывающей промышленности - увеличился на 2 процентных пункта и составил соответственно (+1)% и (+5)%.

На обследованных предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды индекс предпринимательской уверенности уменьшился по сравнению с ноябрем 2007г. с (+30)% до (+19)%.

12.2 ОБСЛЕДОВАНИЕ ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ

В конце декабря 2007г. были получены анкеты от 1434 торговых предприятий, в том числе 521 предприятий розничной торговли (36% от общего числа опрошенных), 881 - оптовой торговли (62%) и 32 - торгового посредничества (2%).

В декабре 2007г. доля опрошенных предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, по сравнению с предыдущим месяцем уменьшилась на 2 процентных пункта и составила 95%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в декабре 2007г. по сравнению с ноябрем 2007г. уменьшился на 3 процентных пункта и составил (+19)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (январь–март 2008г.) по оценкам большинства руководителей, ожидается снижение деловой активности, индекс предпринимательской уверенности уменьшится по сравнению с декабрем 2007г. на 2 процентных пунктов и составит (+17)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

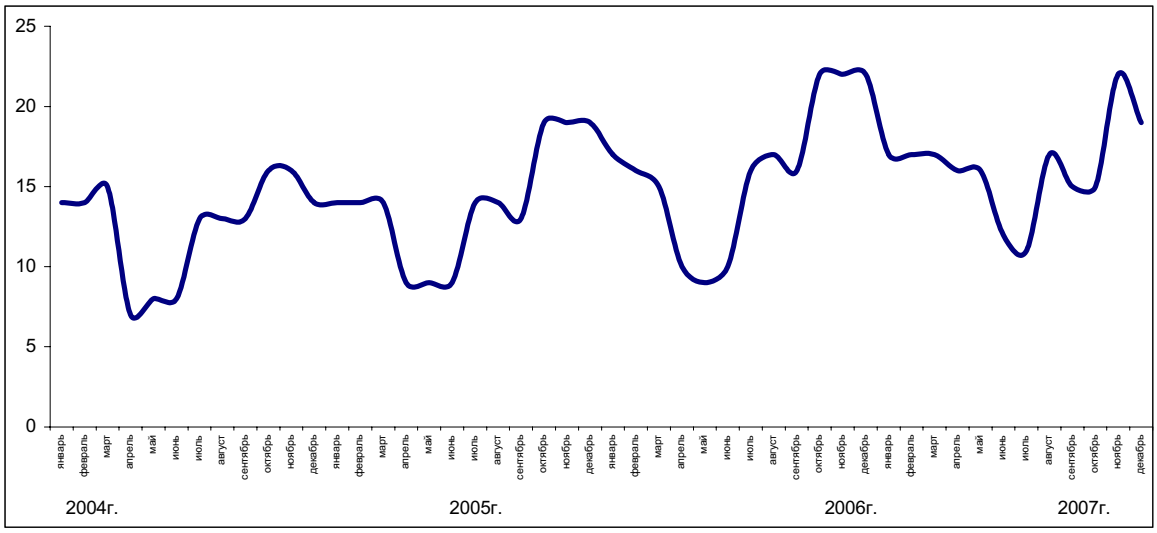

В декабре 2007г. индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой торговли не изменился, а на предприятиях розничной торговли уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем на 4 процентных пункта и составил соответственно (+14)% и (+10)%.

В сфере торгового посредничества данный индекс был равен (+2)%, что на 6 процентных пункта меньше показателя, полученного в ноябре 2007г.

12.3 ОБСЛЕДОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

В декабре 2007г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, государственных учреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

"Индекс ощущений потребителей" в декабре 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем увеличился на 4 процентных пункта и составил **(+22)%.**

"Индекс экономического климата" вырос на 3 процентных пункта и составил **(+22)%**.

"Индекс желания покупать" по сравнению с предыдущим месяцем увеличился на 3 процентных пункта и составил **(+20)%** (см. диаграмму).

В декабре 2007г. 35% респондентов отметили улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 14% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Почти 35% респондентов ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, а 14% считают, что оно может ухудшиться.

Более трети респондентов (35%) в декабре 2007г. сообщили об улучшении состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе с тем, 14% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния своего домашнего хозяйства.

По мнению 6% респондентов, в течение предстоящих 12 месяцев ситуация в отношении уровня безработицы в стране улучшится, в то же время 4% опрошенных придерживаются противоположного мнения.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 55% опрошенных потребителей, а 16% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

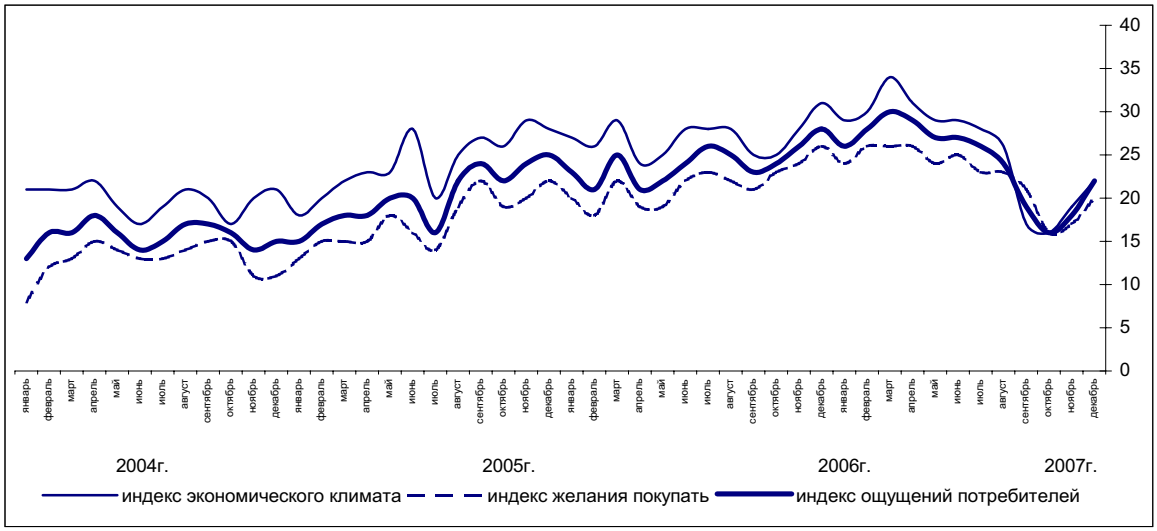

13. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-ноябре 2007 года, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-ноябрем 2006 года в среднем по странам Содружества вырос на 9% (в январе-ноябре 2006 года – на 7%).

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

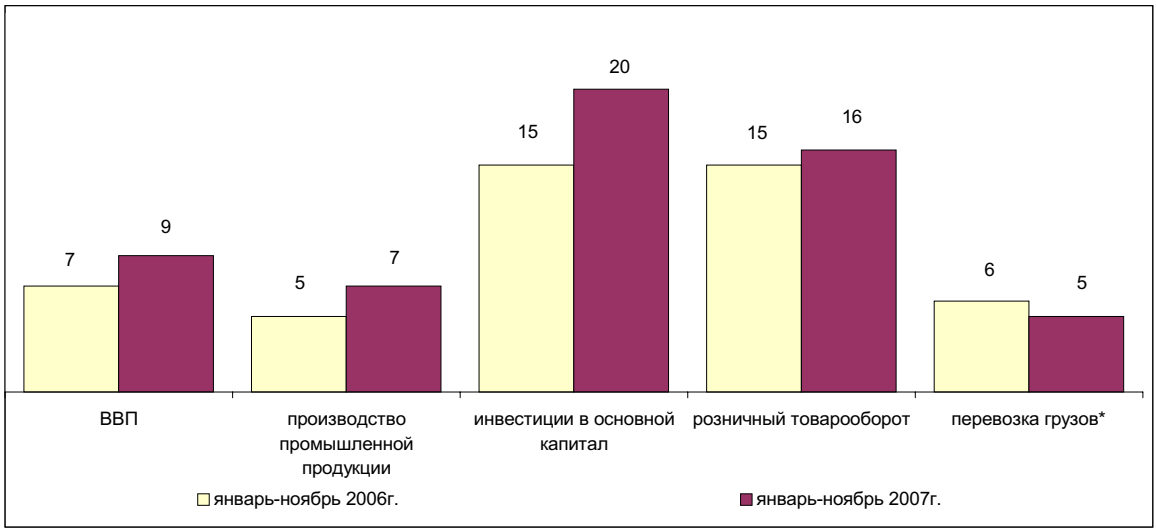

** Без трубопроводов.*

Промышленное производство в январе-ноябре 2007 года по отношению к аналогичному периоду предыдущего года в среднем по странам Содружества возросло на 7% (в январе-ноябре 2006 года – 5%). Наиболее высокий прирост производства зафиксирован в Азербайджане (на 24,7%) и Украине (на 10,7%). Снизилось промышленное производство в Молдове (на 1,9%).

Промышленное производство в странах Содружества

(в постоянных ценах; прирост, в % к соответствующему периоду предыдущего года)

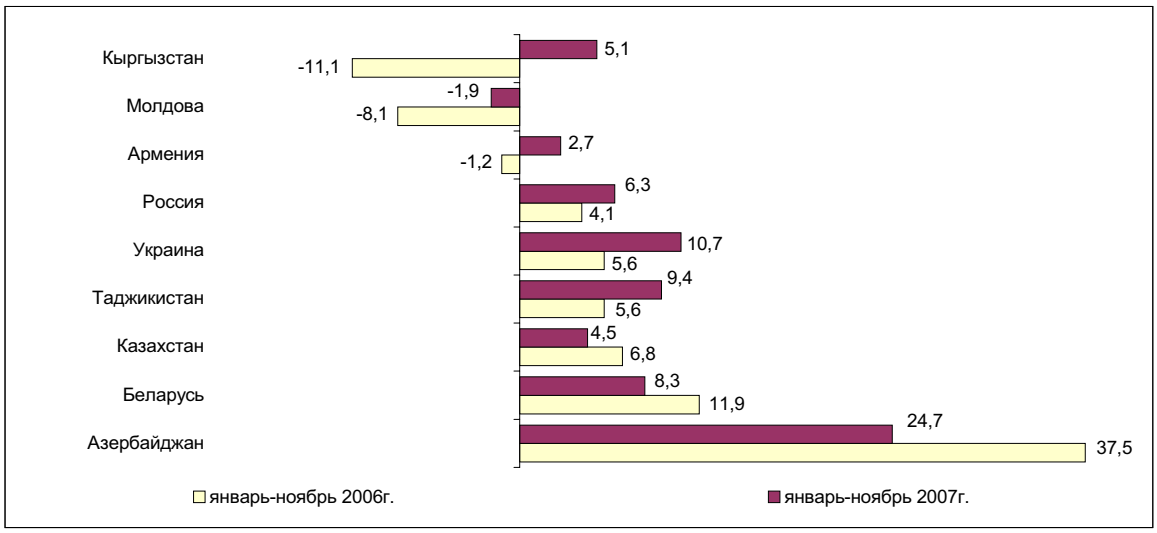

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-ноябре 2007 года по отношению к январю-ноябрю 2006 года в среднем по странам Содружества составил 112% (в январе-ноябре 2006 года 112%). Наибольший прирост цен в промышленности наблюдался в Беларуси (на 16%), Молдове (на 26%), Таджикистане и Украине (на 19%).

Сельское хозяйство. Растениеводство. В странах Содружества завершена уборка сельскохозяйственных культур.

Урожай зерновых и зернобобовых культур в 2007 году составит, по предварительным оценкам, более 145 миллионов тонн, что на 2% больше, чем в 2006 году. Рост валового сбора зерна по сравнению с предыдущим годом ожидается в Армении, Беларуси, Казахстане, России и Таджикистане, снижение – в Азербайджане и Кыргызстане. Существенно недоберут зерна в связи с сильной засухой в Молдове и Украине.

Животноводство. Производство скота и птицы на убой (в живом весе) в январе-ноябре 2007 года по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества увеличилось на 8%, молока и яиц – практически не изменилось.

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал в январе-ноябре 2007 года в странах Содружества увеличился по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года в среднем на 20% (в январе-ноябре 2006 года – на 15%).

В январе-ноябре 2007 года общей площади жилых домов введено в эксплуатацию в среднем по странам Содружества на 28% больше, чем в аналогичном периоде предыдущего года (в январе-ноябре 2006 года – на 14%).

Транспорт. В январе-ноябре 2007 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества увеличился на 5% (в январе-ноябре 2006 года – на 6%), грузооборот – на 7% (в январе-ноябре 2006 года – на 5%).

Пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) в январе-ноябре 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года в среднем по странам Содружества увеличился, как и в предыдущем году, на 3%, пассажиров перевезено на 1% меньше (в январе-ноябре 2006 года - на 3% меньше).

Потребительский рынок. В январе-ноябре 2007 года по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года объем розничного товарооборота (в постоянных ценах) в странах Содружества возрос в среднем на 16%. Ситуация на потребительском рынке сохранялась стабильной, высокий рост физических объемов товарооборота был характерен для всех стран.

Цены на потребительском рынке. В январе-ноябре 2007 года во всех странах Содружества продолжился рост потребительских цен. В январе-ноябре 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года потребительские цены выросли в Таджикистане на 20,8%, Азербайджане – на 16,4%, Украине – на 12,5%, Молдове – на 12,3%, Беларуси, России, Грузии, Кыргызстане и Казахстане – на 8,1-10,0%, Армении – на 4,2%.

Во всех странах рост цен в целом на продовольственные товары с января по ноябрь 2007 года превысил темпы роста цен в аналогичном периоде предыдущего года: в Кыргызстане - на 24,3 процентных пункта, Беларуси, Казахстане, Таджикистане и Украине – на 8,3-17,2, Азербайджане, Армении, Молдове и России – на 3-6,6 пункта.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

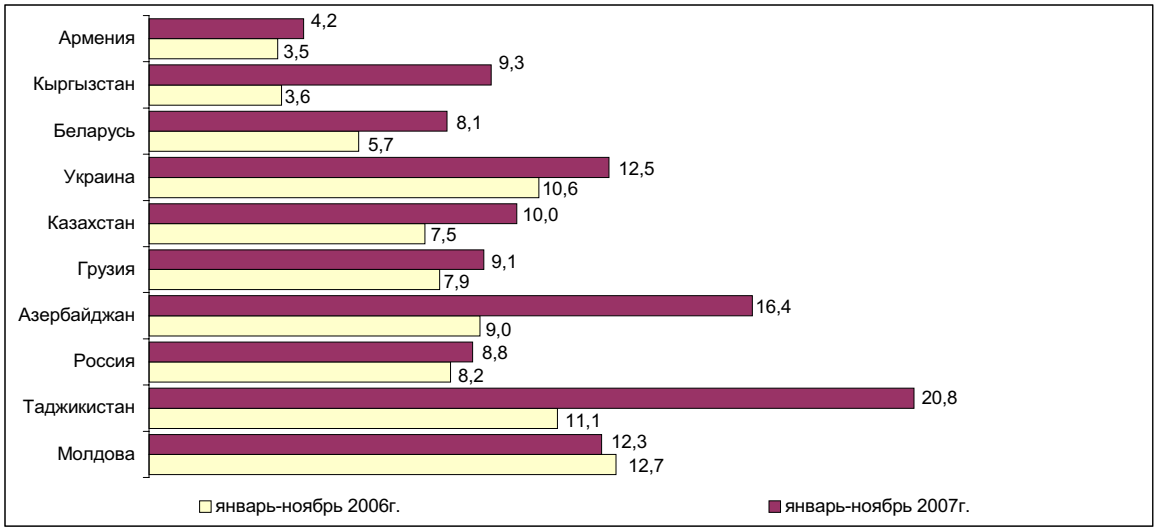

В целом с начала года по группе непродовольственных товаров отмечается как ускорение роста цен по сравнению с аналогичным периодом 2006 года: в Азербайджане – на 4,3 процентных пункта, Беларуси, Казахстане, Кыргызстане, Таджикистане и Украине – на 1,3-2,9, Армении – на 0,6 пункта; так и их замедление (Молдове – на 4,1 пункта).

В большинстве стран в текущем году отмечается замедление темпов роста цен и тарифов на платные услуги по сравнению с их ростом в январе-ноябре 2006 года: в Армении – на 1,8 процентных пункта, Беларуси – на 4,3, Молдове – на 7,2, России – на 0,6, Таджикистане – на 2,2, Украине – на 35,5 пункта; ускорение роста цен – в Азербайджане – на 23 пункта, Казахстане и Кыргызстане – соответственно на 3,2 и 2,8 пункта.

Финансы. Ситуация на валютных рынках стран Содружества в ноябре 2007 года оставалась стабильной. В большинстве стран Содружества продолжалось укрепление единой европейской валюты и российского рубля.

К концу ноября по сравнению с концом октября 2007 года курс доллара США к азербайджанскому манату снизился на 0,2%, армянскому драму – на 6,1%, грузинскому лари – на 0,1%, киргизскому сому – на 0,9%, молдавскому лею – на 1,8%, российскому рублю – на 1,5%; казахскому тенге, туркменскому манату и украинской гривне - не изменился. В Таджикистане и Узбекистане курс доллара США за месяц вырос на 0,4%.

Ослабление курса американской валюты сопровождалось ростом курса единой европейской валюты во всех странах Содружества (кроме Армении). В течение ноября 2007 года курс евро вырос: в Азербайджане – на 1,8%, Беларуси – на 2,5%, Грузии и Украине – на 2,3%, Казахстане – на 2,4%, Кыргызстане – на 2,6%, Молдове – на 0,5%, России – на 1,3%, Таджикистане – на 2,9%, Туркменистане – на 2,8%, Узбекистане – 3,9%. В Армении он снизился на 3,9%.

Внешняя торговля. Общий объем экспорта товаров в январе-октябре 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года в среднем по странам Содружества увеличился на 15%, общий объем импорта товаров – на 40% (в январе-октябре 2006 года соответственно – на 26% и 33%).

Взаимная торговля стран Содружества в январе-октябре 2007 года

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

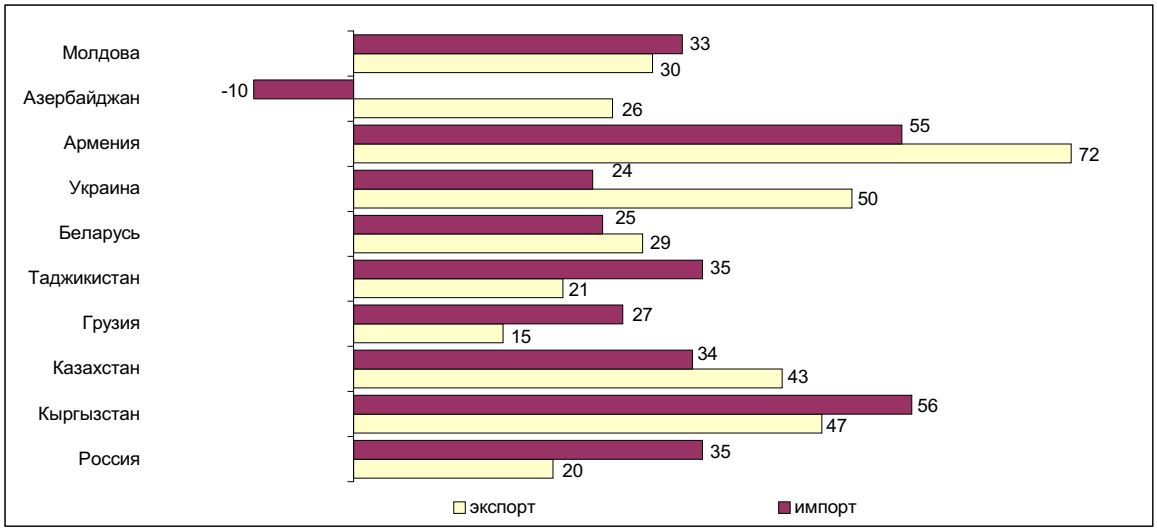

Экспортно-импортные операции стран Содружества с другими странами мира в январе-октябре 2007 года

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

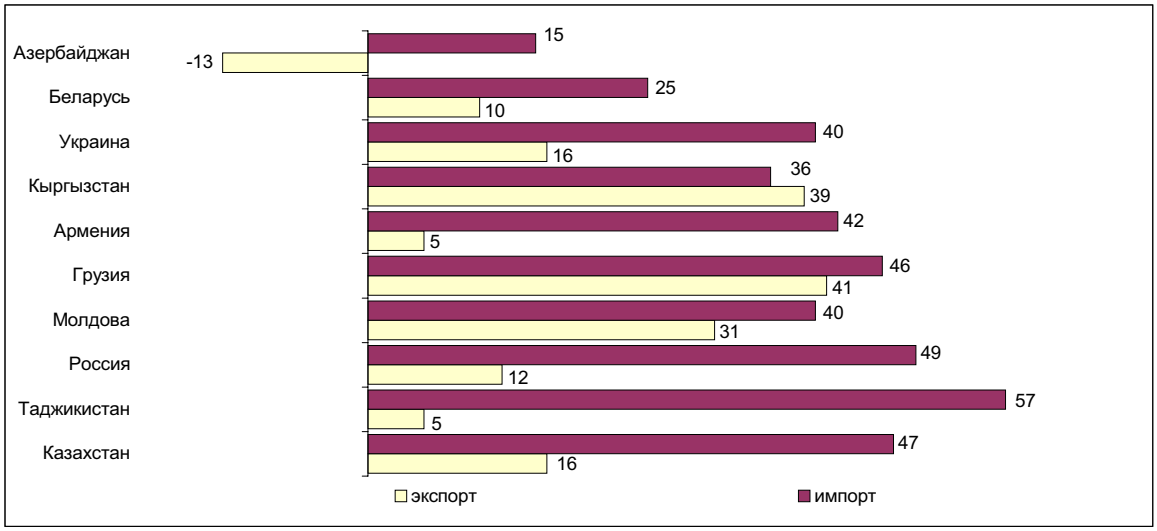

В январе-октябре 2007 года на долю взаимной торговли между странами СНГ приходилось 23% общего объема внешнеторгового оборота товарами стран Содружества, в том числе 19% общего объема экспорта товаров и 29% общего объема импорта товаров. По сравнению с аналогичным периодом предыдущего года доля стран СНГ в общем объеме экспорта возросла на 2 процентных пункта, импорта – снизилась на 2,6 пункта.

За десять месяцев 2007 года по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества в другие страны мира увеличился в среднем на 12%, импорта товаров - на 46%.

Заработная плата. Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная в среднем за январь-ноябрь 2007 года (с учетом начисленных, но не выплаченных сумм), составила в Азербайджане 199 манатов, Армении – 75,2 тысячи драмов, Беларуси – 692,5 тысячи белорусских рублей, Казахстане – 51,1 тысячу тенге, Кыргызстане - 3836 сомов, Молдове - 2014 лей, России - 13044 рубля, Таджикистане – 154 сомони, Украине - 1323 гривны.

Уровень реальной заработной платы в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

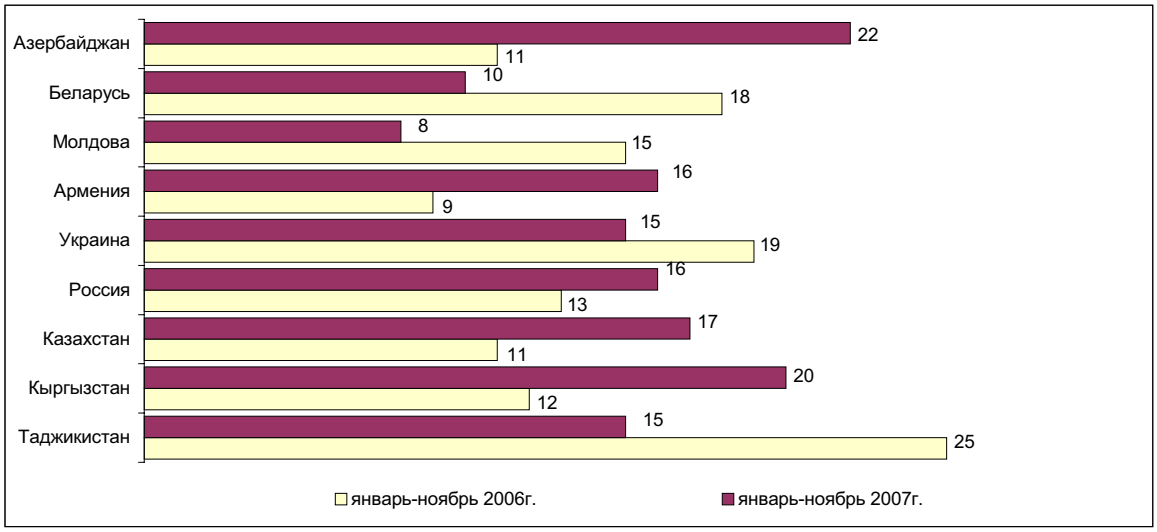

Исходя из официальных курсов валют, установленных национальными (центральными) банками стран Содружества, средняя заработная плата в Азербайджане в ноябре 2007 года, соответствовала 254 долларам США, в ноябре 2006 года – 171 доллару, Армении – соответственно 259 и 179, Беларуси

– 342 и 285, Казахстане – 447 и 332, Кыргызстане – 118 и 80, Молдове – 197 и 142, России – 587 и 425, Таджикистане – 52 и 38, Украине – 294 и 219 долларам США.

Рынок труда. В январе-ноябре 2007 года в службы занятости стран Содружества обратились около 7 миллионов граждан, ищущих работу.

В течение января-ноября 2007 года из числа поставленных на учет в рассматриваемом периоде были трудоустроены в Азербайджане 62,8%, Армении – 27,1%, Беларуси – 60,6%, Казахстане – 91,0%, Кыргызстане – 49,5%, Молдове – 47,8%, России – 85,9%, Таджикистане (в январе-октябре) – 23,8% и Украине – 69,9%.

Уровень зарегистрированной безработицы в странах Содружества

(на конец периода; в % к экономически активному населению)

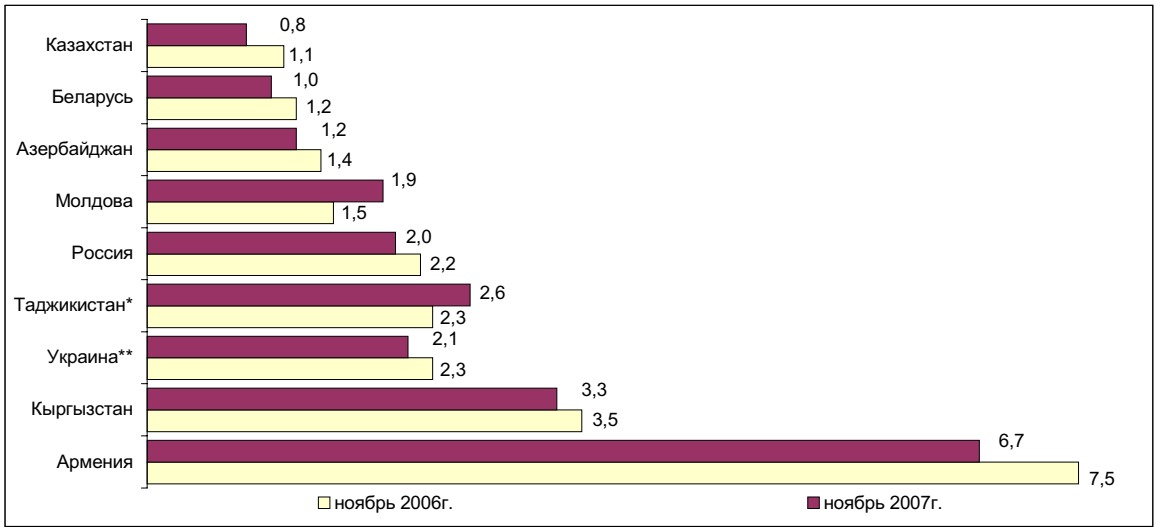

** Октябрь.*

** * В % к трудоспособному населению в трудоспособном возрасте.*

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Астана, 2008

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар	Сұлтанова Зүлфия Медетқызы, Үйлестіру департаментінің директоры	8(7172) 74-90-58
Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы	Тайжанов Қажығали Әбдияруұлы, Зерттеулер және стратегиялық жоспарлау департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-59
Жалпы ішкі өнім Қаржы жүйесі Баға	Кривко Нина Ивановна, Макроэкономикалық статистика департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-57
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рынктары Шағын бизнес мониторингі	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Микроэкономикалық статистика департаментінің директоры	8 (7172) 74-93-23
Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстық Еңбек рынгы Еңбекке ақы төлеу Халықтың ақшалай табыстары	Қасенова Әсия Қаналбайқызы, Әлуеметтік және демографиялық департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-61
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	8 (7272)77-53-50

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Астана, 2008

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы	Султанова Зульфия Медетовна, директор Департамента координации	8(7172) 74-90-58
Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Социально-экономическое положение стран СНГ	Тайжанов Кажигали Абдиярович, директор Департамента исследований и стратегического планирования	8 (7172) 74-90-59
Валовой внутренний продукт Финансовая система Цены	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента макроэкономической статистики	8 (7172) 74-90-57
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки Мониторинг малого бизнеса	Епбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента микроэкономической статистики	8 (7172) 74-93-23
Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность Рынок труда Оплата труда Денежные доходы населения	Касенова Асия Каналбаевна, директор Департамента социальной и демографической статистики	8 (7172) 74-90-61
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	8 (7272) 77-53-50